

प्रथम आवधिक विकास योजना

(आ.व. २०७९/२०८०-२०८३/२०८४)

अन्तिम प्रतिवेदन

सिंजा गाउँपालिका
कर्णाली प्रदेश, जुम्ला

प्रथम आवधिक विकास योजना

(आ.व. २०७९/२०८०-२०८३/२०८४)

अन्तिम प्रतिवेदन

सिंजा गाउँपालिका
कर्णाली प्रदेश, जुम्ला

कर्णाली प्रदेश सरकार
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम
प्रदेश सुशासन केन्द्र
वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत, नेपाल

आभार

नेपालमा सङ्घीय शासन व्यवस्थाको अभ्याससँगै सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह गरी तीन तहका सरकार स्थापना र सञ्चालन भएका छन्। नेपालको संविधानले तीनै तहको सरकारको भूमिका, जिम्मेवारी र अधिकार सुनिश्चित गरेको छ। जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकार स्थानीय तहले आम नागरिकका आधारभुत आवश्यकता परिपूर्तिदेखि स्थानीय पूर्वाधार निर्माण, रोजगारी श्रृजना, आयआर्जन र जीविकोपार्जन तथा उन्नत सेवा प्रवाह मार्फत जनताको अपेक्षा/आकांक्षा पूरा गर्नु पर्नेछ।

आफ्नो आवधिक योजना आ.व. २०७९/०८०-२०८३/०८४ तयार गरेकोमा म सिंजा गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाई हार्दिक आभार तथा सम्मान गर्दछु।

दाताकोष समेतको परिचालनबाट नेपाल सरकारले आफ्नो विशेष कार्यक्रमको रूपमा प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। मुलतः सङ्घीयता कार्यान्वयनसँगै प्रदेश र स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता विकास, संस्थागत सुदृढीकरण औजारको प्रयोग र आवश्यक कानूनी तथा योजनाका दस्तावेज तयारी मार्फत संस्थागत सुधार, सवलीकरण र सेवा प्रवाहमा उन्नत सहयोग गर्ने यस कार्यक्रमको रणनीति रहेको छ। तहाँ सिंजा गाउँपालिकाको प्रस्तुत आवधिक योजना तयारीमा सहकार्य गर्न पाउँदा खुशी छौं। प्रस्तुत योजना तयारी कार्यमा खटिने परामर्शदाता मनकामना अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुर, गुणस्तर परीक्षण र पृष्ठपोषण दिने समितिलाई आवधिक योजनालाई परिष्कृत एवम् गुणस्तरीय बनाउन सहयोग पुऱ्याउनु भएकोमा आभारी छु।

आवधिक योजनाले सिंजा गाउँपालिकाको समष्टिगत रूपमा वस्तुस्थितिको विश्लेषण, विषयक्षेत्रगत अवस्था र स्थितिको जानकारी दिनको साथै आगामी दिनमा चालनुपर्ने रणनीति, कार्यनीति समेतको व्यवस्थित मार्गचित्र कोरेको छ। प्रस्तुत आवधिक योजनाको दीर्घकालीन सोच जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाई आगामी दिनमा पालिकाको शासन, स्थायी विकास तथा सेवा प्रवाहका सम्बन्धमा सु-स्पष्ट, व्यवहारिक र नतिजामुखी, नागरिकमैत्री गन्तव्य तयार भएको छ। स्थानीय तहको क्षमता र आवश्यकता अनुसार योजना पहिचान गरी उपयुक्त बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा महत्वपूर्ण योगदान दिनेछ। प्रस्तुत योजनाको कार्यान्वयनमा समेत सक्रिय र सफल हुनु हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु। शुभकामना।

केशव प्रसाद उपाध्याय
कार्यकारी निर्देशक
प्रदेश सुशासन केन्द्र
कर्णाली प्रदेश, वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत

सिंजा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, नराकोट, जुम्ला

पालिका अध्यक्ष

मन्तव्य

लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान जारी भएपछि २०७४ मा सम्पन्न स्थानीय तह निर्वाचनबाट सिंजा गाउँपालिकाले स्थानीय सरकार पाएको ५ वर्ष पूरा भएको अवस्थामा राष्ट्रिय स्वाधीनता र स्वाभिमान, लोकतन्त्र, दिगो शान्ति र सुशासन सहित यस सिंजा गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको परिकल्पना साकार पार्न नेपाल सरकारको “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली” को दीर्घकालिन सोचलाई मुख्य आधार बनाई विधिवत ढंगबाट विकास निर्माणको समृद्ध बाटोमा पदार्पण गर्न ढिलै भएपनि यस गाउँपालिकाको प्रथम पाँच वर्षे आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरेका छौं ।

स्थानीय तहलाई नेपालको संविधानले प्रदान गरेको साझा तथा एकल आधिकारहरूको भरपुर कार्यान्वयनका लागि प्रभावकारी वित्त व्यवस्थापनको खाँचो हुन्छ । गाउँपालिकामा उपलब्ध बजेटको प्रभाकारी उपयोगका लागि दीर्घकालिन सोच सहितको आवधिक योजना खाका, बजेट र रणनीति तथा कार्यनीतिहरूको सामान्जस्यता आवश्यक पर्दछ । यसै परिप्रेक्षमा “खस सिंजा समृद्धिको आधार, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधारमा सुधार” को दीर्घकालिन सोच सहित आगामी ५ वर्षका लागि प्रथम आवधिक योजना २०७९/२०८०–२०८३/२०८४ तयार गरिएको छ । यो आवधिक योजना तयारीका क्रममा स्थानीय आवश्यकता, जनताको भावना तथा स्थानीय यथार्थतालाई विशेष ध्यान दिइएको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार भएको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ ले निर्देशित गरेको संरचनालाई अंगिकार गरी आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह र सुशासन का प्रावधानहरूलाई यस योजनाले अंगिकार गरेको छ ।

प्रथम ५ वर्षे आवधिक योजनामा “समृद्धिको यात्रा खेतबारीबाट” भन्ने मूल मान्यतामा केन्द्रित रहेर एकातिर उत्पादन वृद्धिका लागि उत्पादनका पकेट क्षेत्र विकासका साथै रोजगारी र आय वृद्धिलाई जोड दिइएको छ भने अर्कोतिर पर्यटन तथा पूर्वाधार सहित सामाजिक रूपमा बहिस्कृत र आर्थिक रूपमा सीमान्तकृत वर्गलाई केन्द्र विकासको केन्द्रबिन्दुमा राखी उनिहरूको आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरण गर्ने प्रकारका विकास योजनाहरूलाई बढि प्राथमिकता दिइएको छ ।

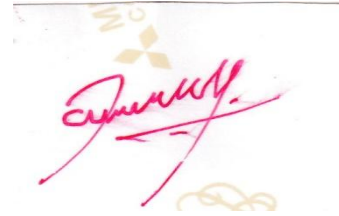
त्यसैगरी सामाजिक सम्पन्नतालाई समृद्धिको अर्को पाटोको रूपमा लिई शिक्षा तथा सीप विकास, सामाजिक सशक्तिकरण, विभेदहरू न्युनिकरण, जेष्ठ नागरिक, फरक क्षमता भएको वर्ग, महिला, दलित, विपन्न वर्गको साथै जोखिमयुक्त घरबस्ति व्यवस्थापन पक्षहरूलाई संवोधन गर्ने गरी रणनीति तय गरिएको छ ।

यस आवधिक योजनामा भरपर्दो पूर्वाधारहरू सडक, विद्युत तथा संचारमा सबैको पहुँच पुऱ्याउने गरी कार्यनीति तयार गरिएको छ भने जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्युनिकरण तथा अनुकूलन र विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापनाको व्यवस्था गरिएको छ ।

यस आवधिक योजनामा महत्वपूर्ण विषय प्रविधि सहितको संस्थागत विकास तथा मानव संसाधनको विकासका माध्यमबाट सुशासन सहितको सेवा प्रवाहलाई गति प्रदान गर्न कर्मचारी तथा पदाधिकारीको क्षमता विकास र सेवा बजारहरुको विकास गर्ने जस्ता उल्लेख्य नीति तथा कार्यक्रमहरु समावेश गरिएका छन् ।

यो आवधिक योजना सम्पूर्ण सिंजा गाउँवासी प्रति समर्पित छ र समर्पित छ – गाउँपालिका सम्पूर्ण बासिन्दा, समाजसेवी तथा विकासप्रेमी महानुभावहरु तथा सिंजा गाउँपालिकाको विकासका लागि कार्यरत विकास साभेदारहरु प्रति । विकासका विकल्पहरु मध्ये यो रणनीतिक योजना एक उत्तम विकल्पको रूपमा तथा साध्य नभई साधनको रूपमा आएकोले यसको सफल कार्यान्वयन बाट आउने वर्षहरुमा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सहजता प्राप्त भई सिंजा गाउँपालिकाको अपेक्षित विकासका प्रतिफलहरु हाशिल हुने छन् भन्नेमा म पूर्ण रूपमा विश्वस्त छु ।

अन्त्यमा यो आवधिक योजना तयारीका लागि विज्ञताका साथ कठोर मेहनत गर्नु हुने मनकामना अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुरका योजना विज्ञहरु, यस गाउँपालिकाका विषयगत शाखाका प्रमुखहरु, सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरु, सहयोगी संस्थाहरुका पदाधिकारीहरु, र यस गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरुलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

श्री देवल सिंह रावल
पालिका अध्यक्ष
सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

सिंजा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, नराकोट, जुम्ला

पालिका उपाध्यक्ष

मन्तव्य

लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान जारी भएपछि २०७४ मा सम्पन्न स्थानीय तह निर्वाचनबाट सिंजा गाउँपालिकाले स्थानीय सरकार पाएको ५ वर्ष पूरा भएको अवस्थामा राष्ट्रिय स्वाधीनता र स्वाभिमान, लोकतन्त्र, दिगो शान्ति र सुशासन सहित यस सिंजा गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको परिकल्पना साकार पार्न नेपाल सरकारको “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली” को दीर्घकालिन सोचलाई मुख्य आधार बनाई विधिवत हंगबाट विकास निर्माणको समृद्ध बाटोमा पदार्पण गर्न हिलै भएपनि यस गाउँपालिकाको प्रथम पाँचवर्षे आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरेका छौं ।

स्थानीय तहलाई नेपालको संविधानले प्रदान गरेको साझा तथा एकल अधिकारहरुको भरपुर कार्यान्वयनका लागि प्रभावकारी वित्त व्यवस्थापनको खाँचो हुन्छ । गाउँपालिकामा उपलब्ध बजेटको प्रभाकारी उपयोगका लागि दीर्घकालिन सोच सहितको आवधिक योजना खाका, बजेट र रणनीति तथा कार्यनीतिहरुको सामान्जस्यता आवश्यक पर्दछ । यसै परिप्रेक्षमा “खस सिंजा समृद्धिको आधार, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधारमा सुधार” को दीर्घकालिन सोच सहित आगामी ५ वर्षका लागि प्रथम आवधिक योजना २०७९/२०८०-२०८३/२०८४ तयार गरिएको छ । यो आवधिक योजना तयारीका क्रममा स्थानीय आवश्यकता, जनताको भावना तथा स्थानीय यथार्थतालाई विशेष ध्यान दिइएको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगबाट तयार भएको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ ले निर्देशित गरेको संरचनालाई अंगिकार गरी आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह र सुशासन का प्रावधानहरुलाई यस योजनाले अंगिकार गरेको छ ।

यो आवधिक योजना सम्पूर्ण सिंजा गाउँवासी प्रति समर्पित छ र समर्पित छ - गाउँपालिका सम्पूर्ण बासिन्दा, समाजसेवी तथा विकासप्रेमी महानुभावहरु तथा सिंजा गाउँपालिकाको विकासका लागि कार्यरत विकास साझेदारहरु प्रति । विकासका विकल्पहरुमध्ये यो रणनीतिक योजना एक उत्तम विकल्पको रूपमा तथा साध्य नभई साधनको रूपमा आएकोले यसको सफल कार्यान्वयनबाट आउने वर्षहरुमा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सहजता प्राप्त भई सिंजा गाउँपालिकाको अपेक्षित विकासका प्रतिफलहरु हाशिल हुने छन् भन्नेमा म पूर्ण रूपमा विश्वस्त छु ।

अन्त्यमा यो आवधिक योजना तयारीका लागि विज्ञताका साथ कठोर मेहनत गर्नु हुने मनकामना अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुरका योजना विज्ञहरु, यस गाउँपालिकाका विषयगत शाखाका प्रमुखहरु सम्पूर्ण कर्मचारी साथीहरु, सहयोगी संस्थाहरुका पदाधिकारीहरु, र यस गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरु लाई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

श्री जन्मकन्या खत्री
पालिका उपाध्यक्ष
सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

सिंजा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, नराकोट, जुम्ला

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मन्तव्य

लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान जारी भएपछि, २०७४ मा सम्पन्न स्थानीय तह निर्वाचनबाट सिंजा गाउँपालिकाले स्थानीय सरकार पाएको ५ वर्ष पूरा भएको अवस्थामा राष्ट्रिय स्वाधीनता र स्वाभिमान, लोकतन्त्र, दिगो शान्ति र सुशासन सहित यस आलिताल गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको परिकल्पना साकार पार्न नेपाल सरकारको “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली” को दीर्घकालिन सोचलाई मुख्य आधार बनाई विधिवत ढंगबाट विकास निर्माणको समृद्ध बाटोमा पदार्पण गर्न यस गाउँपालिकाको प्रथम पाँचवर्षे आवधिक विकास योजना तर्जुमा गर्ने चरणमा हामी आएका छौं ।

“खस सिंजा समृद्धिको आधार, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधारमा सुधार” को दीर्घकालिन सोच सहित आगामी ५ वर्षका लागि आवधिक योजना २०७९/२०८०-२०८३/२०८४ तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ ले निर्देशित गरेबमोजिमका क्षेत्रहरु तथा प्रावधानहरुलाई अगिंकार गर्दै यस योजनाले यो ५ वर्षे आवधिक (विकास) योजनामा “समृद्धिको यात्रा खेतबारीबाट” भन्ने मूल मान्यताका साथै समृद्धिको अर्को पाटोको रुपामा स्वस्थ, शिक्षित, शिपयूत, विभेद रहित, आत्म सम्मानयूक्त, समाज निर्माण को सपना साकार गर्न र यस सिंजा गाउँपालिकाको न्युनतम आवश्यकताहरु सडक, विद्युत तथा संचारमा सबैको पहुँच पुऱ्याउने र जलवायु परिवर्तनको प्रभाव न्युनिकरण तथा अनुकुलन र विपद् व्यवस्थापन लगायत प्रविधि सहितको संस्थागत विकास तथा मानव संसाधनका कार्यक्रम समावेस गरी यो रणनीति तय गरिएको छ ।

अन्त्यमा यो आवधिक योजना तयारीका लागि विज्ञताका साथ कठोर मेहनत गर्नु हुँने मनकामना अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुरका योजना विज्ञहरु, यस गाउँपालिकाका विषयगत शाखाका प्रमुखहरु सम्पुर्ण कर्मचारी साथीहरु, सहयोगी संस्थाहरुका पदाधिकारीहरु, र यस गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरुलाई धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

टेक बहादुर शाही
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत
सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

आवधिक योजनाको एक भलक

वित्तीय स्रोत	जम्मा आय ५ वर्षको रु. ००० मा	२,४०,५६,८२,०००
	५ वर्षमा आवश्यक जम्मा बजेट रु.००० मा	३,३६८१,४०,०००
	चालु खर्च	१,६६,५९,५४,०००
	आर्थिक विकास	५०,९७,८६,०००
	सामाजिक विकास	४१,५३,४५,०००
	भौतिक पूर्वाधार विकास	६२,७४,४५,०००
	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	६१,७६०,०००
	संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन	८,७८,५०,०००
	५ वर्षको जम्मा न्यून वजेट रु ००० मा	९६२४,५७,०००
दीर्घकालिन सोच	“खस सिंजा समृद्धिको आधार, कृषि ,पर्यटन र पूर्वाधार”	

यो योजनाको सफलताका आधारहरु

स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्रका जनता र भूगोलको एकिकृत विकास गर्न संवैधानिक तथा कानुनी अधिकार र सीमित मात्रामा स्रोत साधन पाएको अवस्था छ । तर स्थानीय तहहरु सिधै भूगोल र जनतासँग जोडिएका हुँदा जनताको बढि आकाँक्षा स्थानीय तहसँग रहनु स्वभाविक हो । तीन तहका सरकारको पुनरसंरचना हुँदा स्थानीय तहहरुको भूगोलको पुनरसंरचना भयो, तर धेरै कुराको पुनरसंरचना एवं सुधार गर्नु बाँकी छ जस्तै,

१. स्थानीय तहहरुले नागरिकको आर्थिक विकासका लागि उत्पादन, बजारिकरण तथा रोजगारी सिर्जना र नागरिकको आयस्तर बढाउन उत्पादनका स्रोत तथा साधनहरुको पुनरसंरचना गर्नुपर्ने हुन्छ । ग्रामिण अर्थतन्त्र उकास्न कृषि, सहकारी, उद्योग, पर्यटन लगायत ग्रामिण औद्योगिकरणमा प्रशस्तै कार्य गर्नुपर्ने हुन्छ ।
२. शिक्षा, स्वास्थ्य लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण, जनसंख्या एवं बसाईसराई लगायतका क्षेत्रमा पुनरसंरचना गरी नागरिकको गुणात्मक शिक्षा र भरपर्दो स्वास्थ्यको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने हुन्छ ।
३. यातायात, उर्जा, बस्तीविकास, सञ्चार, सिँचाई, खानेपानी, सरसफाई देखी अन्य पूर्वाधार विकासका क्षेत्रमा प्रशस्त काम गर्नुपर्ने हुन्छ ।
४. खानेपानी तथा सरसफाई देखी अन्य सामाजिक विकासका थुप्रै आयाममा प्रशस्त काम गर्नुछ ।
५. वातावरण तथा अनुकूलका कार्य देखी जोखिम तथा विपत्तिसँग प्रतिकार्य गर्न तयार रहनुपर्दछ ।
६. उपलब्ध मानव शक्तिको क्षमता विकास गरी एउटा स्थानीय तहले गर्नुपर्ने समग्र कार्य पूर्ण कुशलताका साथ सम्पादन गरी जनतामा सुशासनको सन्देश दिनुपर्ने हुन्छ ।

उल्लेखित कार्यहरु सम्पादन गर्नको लागि आवधिक यस योजनाले लक्ष्य निर्धारण गरेको छ । योजनाहरुको कार्यान्वयन खर्चिलो पनि छ । जसरी स्थानीय सरकारको योजनाका रुपमा प्रदेश सुशासन केन्द्रको आर्थिक सहयोगमा यो आवधिक योजना बन्थो त्यसैगरी यसको सफलता तब मात्र संभव छ जब तीनै तहका सरकारहरुको सहकार्य रहन्छ । यसका लागि निम्न कार्य गर्न जरुरी देखिन्छ,

- सिंजा गाउँपालिकाले यो आवधिक योजनामा संघ तथा प्रदेश सरकारसँग सहकार्य गर्नुपर्ने विभिन्न कार्यक्रमहरु संघ र प्रदेश सरकारका सम्बन्धित मन्त्रालयहरु समक्ष पेश गर्नुपर्ने हुन्छ ।
- योजनाहरुलाई प्रदेश सरकारका विषयगत मन्त्रालयहरुले सिंजाभित्र आफूले सम्पादन गर्नुपर्ने योजनाको रुपमा यसलाई लिई अगाडी बढाउनुपर्ने हुन्छ ।
- प्रदेश सरकारको क्षमता भन्दा माथिका योजनाहरुको हकमा प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरुले संघीय सरकारका सम्बन्धित मन्त्रालयमा पठाई संघ र गाउँपालिका बिच सहकार्यको वातावरण तयार गर्नुपर्ने हुन्छ ।

विषयसूची

परिच्छेद १: परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ आवधिक योजनाको उद्देश्य तथा औचित्य	३
१.३ संघ, प्रदेश र गाउँपालिकाको योजनाहरुको अन्तरसम्बन्ध	३
१.४ योजना तर्जुमाका आधारहरु	४
१.५ योजना तर्जुमाको विधि	५
१.७ सिंजा गाउँपालिकाको विकासको समिक्षा	१३
१.८ योजना तर्जुमाको सीमाहरु	१६
परिच्छेद २: समष्टिगत योजना र स्रोत व्यवस्था	१८
२.१ पृष्ठभूमि	१८
२.२ चुनौति र अवसर	१८
२.३ योजना खाका	२७
२.३.१ सोच	२७
२.३.२ समग्र लक्ष्य	२८
२.३.३ उद्देश्य	२८
२.३.४ परिमाणात्मक लक्ष्य:	३०
२.३.५ समग्र रणनीति र कार्यनीति	३०
२.३.६ अपेक्षित नतीजा / उपलब्धिहरु	३२
२.४ आय-व्ययको प्रवृत्ति र प्रक्षेपण	३७
२.५ लगानीको स्रोत र व्यवस्था	३८
२.५.१ लगानीको आवश्यकता र स्रोत	३८
२.५.२ आन्तरिक स्रोतको व्यवस्था र परिचालन नीति	४१
२.५.३ अन्तर सरकारी स्रोत परिचालन	४१
२.५.४ जनसहभागिता परिचालन	४१
२.५.५ निजी र सहकारी क्षेत्रको स्रोत परिचालन	४१
२.५.६ संघ संस्थाको स्रोत परिचालन	४१
२.५.७ अन्य स्रोत परिचालन	४२
२.५.८ स्रोत साधनको बाँडफँट तथा परिचालनका आधारहरु	४२
२.६ सार्वजनिक खर्च र राजस्व परिचालन नीति:	४३
२.६.१ सार्वजनिक खर्च नीति	४३
२.६.२ राजस्व नीति	४३
२.७ निजी क्षेत्रको स्रोत परिचालन नीति	४३
२.८ सहकारी क्षेत्रको स्रोत परिचालन नीति	४३
२.९ जनसहभागिता परिचालन नीति	४३
२.१० संघ संस्थाको स्रोत परिचालन नीति	४३
परिच्छेद ३: आर्थिक क्षेत्रको विकास	४४
३.१ कृषि विकास	४४
३.२ पशुपंछी विकास	५१
३.३ सिँचाई	५५
३.४: उद्योग तथा वाणिज्य	५८

३.५: पर्यटन.....	६१
३.७ सहकारी	६४
३.६: श्रम तथा रोजगारी	६७
परिच्छेद् ४: सामाजिक विकास	७०
४.१ शिक्षा	७०
४.२ स्वास्थ्य तथा पोषण	७५
४.३: खानेपानी तथा सरसफाई	७९
४.४ युवा तथा खेलकुद	८३
४.५: कला संस्कृति	८६
४.६: लक्षित समूह विकास	८९
परिच्छेद् ५: शहरी विकास तथा पूर्वाधार.....	९२
५.१ सडक, ढल तथा पूल पुलेसा	९२
५.२ विद्युत, वैकल्पिक उर्जा	९८
५.३ सूचना तथा संचार	१०१
५.४ भवन तथा अन्य निर्माण	१०३
परिच्छेद् ६: वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	१०५
६.१: विपद् व्यवस्थापन	१०५
सहक्षेत्र २: वन, वातावरण , भू तथा जलाधार व्यवस्थापन	१०९
परिच्छेद् ७: संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	११३
७.१ संस्थागत क्षमता विकास	११३
७.२. सुशासन	११७
परिच्छेद् ८: नतिजा खाका	१२१
परिच्छेद् ९: योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१३१
९.१ योजना तर्जुमा	१३१
९.२ योजना बैंक	१३१
९.३ संस्थागत कार्यान्वयन व्यवस्थापन.....	१३१
९.४ कार्यक्रम अनुगमन तथा मुल्यांकन	१३३
अनुसूचीहरु	१३५

तालिकाहरुको सूचि

तालिका १ वडागत जनसंख्या	१०
तालिका २ जातिगत विवरण	१०
तालिका ३ आर्थिक विकासको लक्ष्य तथा गन्तव्य सूचकहरु	३२
तालिका ४ सामाजिक विकासका लक्ष्य तथा गन्तव्यहरु	३४
तालिका ५ शहरी विकास तथा पूर्वाधार विकासका लक्ष्य तथा गन्तव्यहरु	३५
तालिका ६ विपद् व्यवस्थापनका तथा वातावरण संरक्षणका गन्तव्य तथा सूचकहरु	३५
तालिका ७ संस्थागत विकास, नीति नियम प्राप्ति, मानव संसाधन विकास र सुशासनका लक्ष्य तथा गन्तव्यहरु	३६
तालिका ८ आ.व. २०७९/२०८० -२०८३/२०८४ सम्मको आय प्रक्षेपण रु.००० मा	३९
तालिका ९ आ.व. २०७९/२०८०-२०८३/२०८४ सम्मको व्ययको प्रक्षेपण रु.००० मा	४०
तालिका १० नतिजा खाका: आर्थिक विकास	१२१
तालिका ११ नतिजा खाका: सामाजिक विकास	१२३
तालिका १२ नतिजा खाका: शहरी विकास तथा भौतिक पूर्वाधार	१२५
तालिका १३ नतिजा खाका: वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	१२६
तालिका १४ नतिजा खाका ५: संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनको गन्तव्ये नतिजा खाका	१२८
तालिका १५ योजना कार्यान्वयन का लागि जिम्मेवार निकायहरु	१३२

अनुसूचिहरुको सूचि

अनुसूची १ आर्थिक विकासका ५ वर्षे योजना र बजेट	१३६
अनुसूची २ सामाजिक विकासका ५ वर्षे योजना र बजेट	१५०
अनुसूची ३ शहरी विकास तथा पूर्वाधार विकासका ५ वर्षे योजना र बजेट	१६४
अनुसूची ४ वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन का ५ वर्षे योजना र बजेट	१७३
अनुसूची ५ अन्तर सम्बन्धित विषय: संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासनका ५ वर्षे योजना र बजेट	१८०
अनुसूची ६ योजना बैक: बजेट खोजि गर्नुपर्ने महत्वपूर्ण योजनाहरु	१८४
अनुसूची ७ समग्र योजना बैक पालिका तथा वडास्तरीय	१८७
अनुसूची ८ GIS नक्साहरु	२२९

परिच्छेद १: परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले आ-आफ्नो अधिकार क्षेत्र सहित संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहका सरकार रहने गरी राज्यको पुनरसंरचना गरे अनुसार तीनै तहका सरकारहरूको व्यवस्था भई कार्यान्वयनका चरणमा भए अनुरूप ७५३ स्थानीय तह मध्ये सिंजा गाउँपालिका पनि एक हो । स्थानीय तहको यस सरकारले पनि एकल तथा प्रदेशसँगको समन्वयमा संविधानको अनुसूचि ८ र ९ मा उल्लिखित राज्यशक्तिको प्रयोग गर्नेगरी व्यवस्था भएको छ ।

नेपालको संविधानको सफल कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकारले लिएको “समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली” को सोचलाई साकार पार्न सबै तहका सरकारहरूको योजना चक्र प्रभावकारी हुनु जरुरी छ । तसर्थ संविधानले स्थानीय तहलाई आफ्नो क्षेत्रको प्राकृतिक तथा आर्थिक स्रोत संकलन तथा परिचालका लागि जिम्मेवार बनाएको छ । यसै क्रममा स्थानीय तहले आ-आफ्नो क्षेत्रको समष्टिगत विकासका लागि आवधिक योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी पनि संविधान तथा अन्य कानूनले स्थानीय तहलाई सुम्पेको छ ।

नेपालको संविधान, संघ तथा प्रदेश सरकारका दीर्घकालिन सोचलाई आत्मसात गर्दै जनताको आवश्यकता, गाउँपालिकाको क्षमता तथा स्थानीय यथार्थताका आधारमा गाउँपालिका भित्रका जनताका आधारभूत र बदलिदो परिवेशका आवश्यकताहरूलाई मध्यनजर गर्दै समावेशी विकासको अवधारणालाई समेत ध्यानमा राखी सिंजा गाउँपालिकाको यो आवधिक योजना २०७९/२०८०-२०८३/२०८४ तयार पारिएको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले नगर तथा गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको विषयमा स्थानीय स्तरको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासका लागि विषय क्षेत्रगत आवधिक रणनीतिक योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । सो जिम्मेवारी पुरा गर्दै जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन यो गाउँपालिकाका विकासका संभावनाहरूको आधार तथा नेपाल सरकारले आन्तरिकीकरण गर्दै रहेको दीगो विकासका लक्ष्यहरूलाई समेत आधार मानी विकासमा लगानी अभिवृद्धिको माध्यमबाट आगामी ५ वर्ष भित्र पालिकामा सामाजिक न्याय सहितको शिक्षित, स्वस्थ तथा समृद्ध र विभेद रहित समाजको सिर्जना गर्न तथा उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गर्दै पालिकावासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने लक्ष्यका साथ यो आवधिक योजना तयार पारिएको हो ।

नेपालको संविधानले आ-आफ्नो अधिकार क्षेत्र सहित संघ, प्रदेश र स्थानीय गरी तीन तहका सरकार रहने गरी राज्यको पुनरसंरचना गरे अनुरूप तीनै तहका सरकारहरू आ-आफ्नो क्षेत्रमा क्रियाशील रहेका छन् । संविधानले राज्य संचालनका लागि व्यवस्था गरेको स्थानीय तहको एकल तथा प्रदेशसँगको साझा गरी अनुसूचि ८ र ९ बमोजिमका अधिकार र कार्यक्षेत्रको विवरण निम्न अनुसार छ :

एकल, साझा अधिकार तथा संघीय ऐनको थप व्यवस्था:

१. **आर्थिक विकास:** कृषि, उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन, सहकारी, वित्तीय क्षेत्र एकल अधिकार अन्तर्गत सहकारी संस्था, स्थानीय बजार व्यवस्थापन (हाटबजार, स्थानीय स्तरका व्यापारिक फर्म), कृषि, कृषि उत्पादन

व्यवस्थापन, पशुपालन, पशु स्वास्थ्य, बेरोजगारको तथ्याडक संकलन (रोजगार सूचना केन्द्र, वैदेशिक रोजगार), कृषि प्रसारको व्यवस्थापन, सञ्चालन र नियन्त्रण र संघीय ऐनको थप व्यवस्था: घरेलु तथा साना उद्योग ।

२. सामाजिक विकास : शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, संस्कृति, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण: एकल अधिकार अन्तर्गत: आधारभूत शिक्षा तथा माध्यमिक शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य र सरसफाई (खाद्य गुणस्तर, प्रदूषण, स्वास्थ्यजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापन), खानेपानी, भाषा, संस्कृति र ललितकलाको संरक्षण र विकास, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरूको व्यवस्थापन र साभा अधिकार अन्तर्गत: खेलकुद, पत्रपत्रिका, स्वास्थ्य (स्वास्थ्य संस्था दर्ता अनुमति, औषधीजन्य वनस्पति, औषधी खरिद, आकस्मिक सेवा), सामाजिक सुरक्षा तथा गरीबी निवारण (लक्षित समूह) ।

३. भौतिक पूर्वाधार: सडक तथा पुल, भोलुङ्गे पुल, सिँचाई, भवन तथा शहरी विकास, ऊर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत्, वैकल्पिक ऊर्जा, सञ्चार : एकल अधिकार अन्तर्गत: स्थानीयस्तरका विकास आयोजना तथा परियोजना (विकास योजना, शहरी विकास, भवन, वस्ती, सार्वजनिक भवनहरू, पर्यटन क्षेत्रको विकास, घ वर्गको ठेक्का इजाजत आदि), स्थानीय सडक, ग्रामीण सडक, कृषि सडक, सिँचाई, साना जलविद्युत् आयोजना, साभा अधिकार अन्तर्गत: स्थानीयस्तरमा पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, सम्बर्द्धन र पुननिर्माण तथा संघीय ऐनको थप व्यवस्था: यातायात सेवा, सञ्चार सेवा, न्यूनतम दररेट निर्धारण, भवन निर्माण इजाजत तथा सडक व्यवस्था

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन: वन तथा भूसंरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद् व्यवस्थापन: एकल अधिकार अन्तर्गत: वातावरण संरक्षण र जैविक विविधता (फोहोरमैला व्यवस्थापन, वातावरणमैत्री, हरित क्षेत्र), विपद् व्यवस्थापन, खानी तथा खनिज पदार्थ संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वन्यजन्तु तथा साभा अधिकार अन्तर्गत: वन, जंगल, वन्यजन्तु, चराचुरूङ्गी, जैविक विविधता संरक्षण, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण संरक्षण ।

५. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन: मानव संशाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, सेवा प्रवाह मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सूचना प्रणालीको प्रयोग, लेखाङ्कन, राजस्व परिचालन, वित्तीय अनुशासन, लेखा परीक्षण, बेरुजु फछ्यौट, आन्तरिक नियन्त्रण (एकल तथा साभा आधिकारसँग सम्बन्धित) ।

संघीय ऐनको थप व्यवस्था: भूमि व्यवस्थापन, वडा समितिहरूको कार्य, साभेदारी वा संयुक्त व्यवस्थापनमा कार्य, बजेट तर्जुमा प्रक्रिया, स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन अख्तियारी, लेखा, लेखा परीक्षण, आन्तरिक नियन्त्रण, सूचना प्रविधि), सार्वजनिक खरिद, स्थानीय सरकारको सम्पत्ति संरक्षण ।

नेपालको संविधानले संघ तथा प्रदेश सरकारका दीर्घकालिन सोचलाई आत्मसात गर्दै जनताको आवश्यकता, गाउँपालिकाको क्षमता तथा स्थानीय यथार्थताका आधारमा गाउँपालिका भित्रका जनताका आधारभूत र बदलिदो परिवेश अनुरूपका आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै समावेशी विकासको आधारणालाई समेत ध्यानमा राखी सिंजा गाउँपालिकाले यो आवधिक योजना (२०७९/८०-२०८३/८४) तयार गरेको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको विषयमा स्थानीय स्तरको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासका लागि विषय क्षेत्रगत आवधिक रणनीतिक योजना बनाई

कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । सोहि जिम्मेवारी पुरा गर्दै जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन गाउँपालिकाका विकासका सम्भावनाहरूको आधार तथा नेपाल सरकारले आन्तरिकीकरणमा जोड दिएको दीगो विकासका लक्ष्यहरूलाई समेत आधार मानी विकासमा लगानीको अभिवृद्धिको माध्यमबाट आगामी ५ वर्ष भित्र गाउँपालिकामा सामाजिक न्याय सहितको शिक्षित, स्वस्थ तथा समृद्ध र विभेद रहित समाजको सिर्जना गर्न तथा उच्च आर्थिक वृद्धि प्राप्त गर्दै गाउँवासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने लक्ष्यका साथ यो आवधिक योजना तयार पारिएको हो ।

१.२ आवधिक योजनाको उद्देश्य तथा औचित्य

आवधिक विकास योजना तर्जुमाको मूल उद्देश्य गाउँपालिकामा देखिएको विकासका समस्यालाई रणनीतिक हिसाबले सम्बोधन गरी योजनावद्ध विकासको माध्यमबाट नगरवासीहरूको सम्वृद्धिमा टेवा पुऱ्याउन सक्ने योजनाको खाका तयार गर्नु हो । स्थानीय तहमै संभाव्य देखिएका अवसरहरू र उपलब्ध हुने स्रोत साधनको अधिकतम् उपयोग गरी पालिकाको विकासका लागि एकिकृत रणनीतिको आवश्यकता पर्न गएकोले पालिकामा कार्यरत सबै सेवा प्रदायकहरूको विकासका सवालमा समान बुझाई र समन्वयात्मक भूमिका कायम गर्न आवधिक विकास (रणनीतिक) योजना तर्जुमा गरिएको हो ।

नेपालको संविधान कार्यान्वयनका सिलसिलामा प्राय सबै तहका जनप्रतिनिधीहरूले **अबको बाटो जनताको सम्वृद्धिको पाटो** भनि जनसमक्ष बाचा गरेका छन् र ७५३ वटै स्थानीय तहहरूको गठन भई कार्यरत छन् । स्थानीय तहलाई संविधानले अनुसूचि ८ अन्तर्गत २२ एकल अधिकार र अनुसूचि ९ अन्तर्गत प्रदेशसँगका साझा अधिकार प्रदान गरेको छ । स्थानीय स्तरमा आवश्यक विकाससँग जोडिएका सेवा प्रदायकहरूलाई स्थानीय निकायको मातहतमा राखिएकाले जनताको सम्वृद्धिमा योगदानका सेवाहरूलाई जनताकै घरदैलो नजिक ल्याएकोले पनि संविधान ले जनताको सम्वृद्धिलाई विशेष जोड दिएको पाईन्छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा अन्य ऐन र नीति नियम अनुसार पनि स्थानीय स्तरको विकासको जिम्मेवारी संविधानिक स्थानीय सरकारको रूपमा रहेको स्थानीय तहलाई सुम्पिएको हुँदा उपलब्ध स्रोत साधन, स्थानीय आवश्यकता तथा स्थानीय यथार्थतामा आधारित विकास कार्यलाई गति प्रदान गर्न र संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारहरूको विकास अभियानलाई एकाकार गर्दै सिंजा गाउँपालिकाको विकासलाई योजनावद्ध ढंगबाट अगाडी बढाउन यो आवधिक विकास योजना (२०७९/०८०-२०८३/०८४) को ठूलो औचित्य रहेको छ ।

१.३ संघ, प्रदेश र गाउँपालिकाको योजनाहरूको अन्तरसम्बन्ध

राष्ट्रको समग्र विकास एकल प्रयासबाट मात्र संभव हुँदैन । सबै तहका सरकारहरूको आ-आफ्ना ठाउँबाट एकतावद्ध ढंगबाट एउटै सोचाई राखेर गरिएको विकास प्रयासले छिटो र उपलब्धीमूलक प्रगति गर्न सकिने हुँदा तिनवटै तहका सरकारहरूको विकास योजनाहरू एक अर्काका पुरक हुनुपर्दछ । सुख र समृद्धि सबैको चाहना हो र संघीय सरकारले २१०० को सोचका रूपमा **“समृद्ध नेपाल र सुखि नेपाली”** को नारालाई आफ्नो दीर्घकालिन सोचको रूपमा अगाडि सारेको छ र यही नारालाई एकाकार गर्दै कर्णाली प्रदेश सरकारले **पनि आगामी वर्षहरूको विकासको सोच समृद्ध कर्णाली, सुखारी कर्णालीवासी** को नारालाई विकास अभियानको रूपमा कायम गरेको छ । तसर्थ, यस सिंजा गाउँपालिकाको सोच र विकास अभियानलाई सोहि अनुकूल बनाई

तिनै तहका सरकारहरुको विकास अभियानलाई एकअर्काका पुरकका रूपमा अगाडि बढाउने गरी यो आवधिक योजना तयार गरिएकोछ ।

१.४ योजना तर्जुमाका आधारहरु

नेपालको संविधान : यो आवधिक दिगो विकास योजना तयार गर्दा नेपालको संविधानमा उल्लेखित मौलिक हक र कर्तव्य, नीति र निर्देशक सिद्धान्त र अनुसूचि ८ र ९ मा उल्लेखित अधिकारहरुलाई मध्यनजर गरिएको छ ।

आवधिक योजना तयारीका क्रममा नेपालको संविधानले अंगिकार गरेका धाराहरु भाग ३ मौलिक हक र कर्तव्य सम्बन्धि समानताको हक (धारा १८), सम्पत्तिको हक (धारा २५), सूचनाको हक (धारा २७), शिक्षा सम्बन्धी हक (धारा ३१), रोजगारीको हक (धारा ३३), श्रमको हक (धारा ३४) स्वास्थ्य सम्बन्धी हक (धारा ३५), खाद्य सम्बन्धी हक (धारा ३६), आवासको हक (धारा ३७), महिलाको हक (धारा ३८), बालबालिकाको हक (धारा ३९), दलितको हक (धारा ४०) जेष्ठ नागरिकको हक (धारा ४१), सामाजिक न्यायको हक (धारा ४२), सामाजिक सुरक्षाको हक (धारा ४३) र उपभोक्ताको हक (धारा ४४) लाई यथेष्ट ध्यान दिईएको छ ।

त्यसैगरी भाग ४ राज्यको निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व सम्बन्धी धारा ५० अनुसारका सिद्धान्तहरु र धारा ५१ अनुसार राष्ट्रिय एकता र राष्ट्रिय सुरक्षा सम्बन्धी नीति, राजनीतिक तथा शासन व्यवस्था सम्बन्धी नीति, सामाजिक र सास्कृतिक रुपान्तरण सम्बन्धी नीति, अर्थ, उद्योग र वाणिज्य सम्बन्धी नीति, कृषि र भूमिसुधार सम्बन्धी नीति, विकास सम्बन्धी नीति, प्राकृतिक साधन स्रोतको संरक्षण र उपयोग सम्बन्धी नीति, नागरिकका आधारभूत आवश्यकता सम्बन्धी नीति, श्रम र रोजगार सम्बन्धी नीति, सामाजिक न्याय र समावेशीकरण सम्बन्धी नीति, न्याय र दण्ड सम्बन्धी नीति, पर्यटन सम्बन्धी नीति र अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध सम्बन्धी नीतिका साथै धारा ५२ अनुसार राज्यको दायित्व समेतलाई ध्यानमा राखिएको छ ।

विद्यमान ऐन नियमहरु

यो आवधिक विकास योजना तर्जुमामा निम्नअनुसारका विद्यमान ऐन नियमहरुलाई पनि मध्यनजर गरिएको छ,

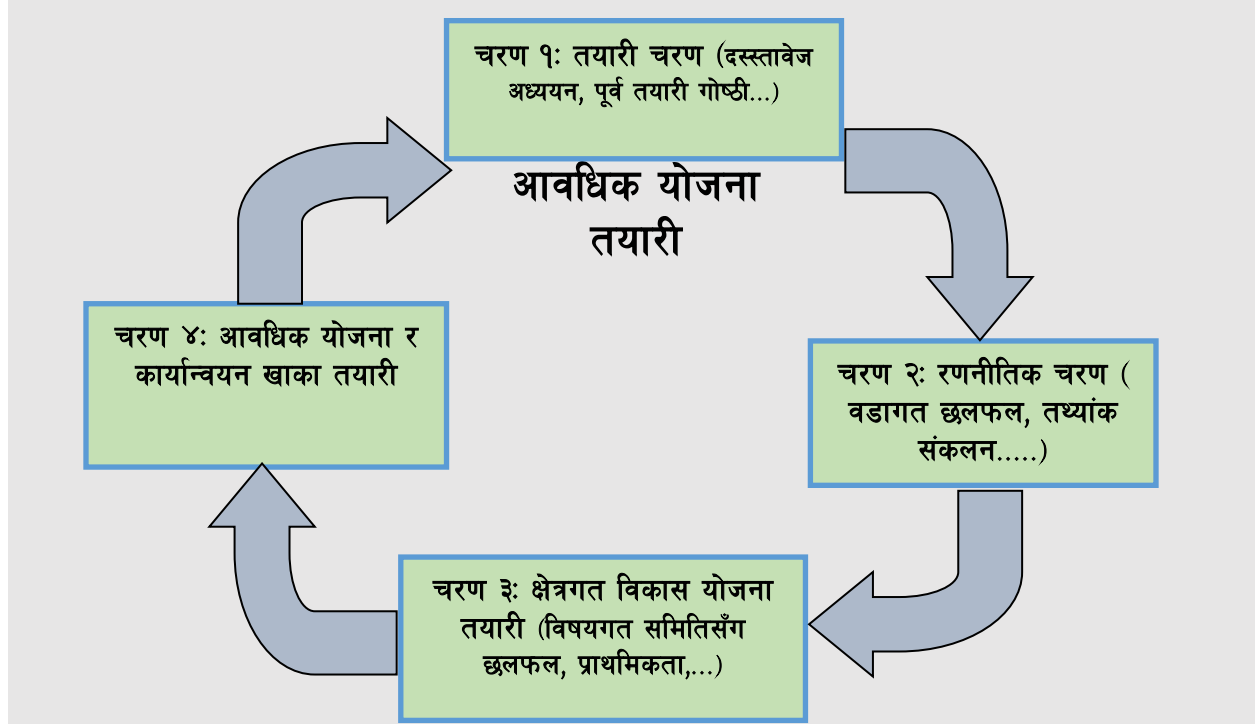
- ❖ स्थानीय तहको आवधिक योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८, राष्ट्रिय योजना आयोग
- ❖ १५ औँ राष्ट्रिय आवधिक योजना, २०७५, राष्ट्रिय योजना आयोग
- ❖ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- ❖ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- ❖ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- ❖ विद्यमान राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय विभिन्न नीतिहरु
- ❖ भू-उपयोग नीति, २०७२
- ❖ विकास सहायता नीति
- ❖ कृषि, सिँचाई, वन तथा वातावरण सम्बन्धी नीतिहरु
- ❖ राष्ट्रिय अभियानहरु
- ❖ सिंजा गाउँपालिकाको आ.व. २०७८/२०७९ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

- ❖ सहभागी दलहरूका घोषणा पत्रहरू
- ❖ स्थानीय आवश्यकता, चाहना र यथार्थता

१.५ योजना तर्जुमाको विधि

आवधिक विकास योजना तयारीका चरणहरू:

योजना तर्जुमाका चरणहरू: यो आवधिक योजना तर्जुमा गर्दा देहायका चरणहरू पारगरी सम्पन्न गरिएको थियो ।

चरण १ तयारी चरण:

१.१ दस्तावेज अध्ययन: सिंजा गाउँपालिकाको सम्बन्धमा विशेष जानकारीका लागि पालिकाको वस्तुस्थिती विवरण तथा योजना तर्जुमाका आधारहरू, जस्तै, नेपालको संविधान, स्थानीय तहको आवधिक योजना तयारी निर्देशिका २०७८, राष्ट्रिय योजना आयोग, १५ औँ राष्ट्रिय आवधिक योजना खाका २०७५, राष्ट्रिय योजना आयोग, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४, राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन २०७४, विद्यमान राष्ट्रिय, प्रादेशिक र स्थानीय विभिन्न नीतिहरू, भू-उपयोग नीति २०७२, विकास सहायता नीति, कृषि, सिँचाई, वन तथा वातावरण सम्बन्धी नीतिहरू, राष्ट्रिय अभियानहरू, पालिकाको आ.व. २०७८/२०७९ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, पालिकाको योजनाहरूको मध्यावधि समिक्षा, २०७७ लगायतको दस्तावेजहरू अध्ययन गरिएको थियो ।

१.२ पूर्व योजना तयारी कार्यशाला: गाउँपालिकाको सहमतिमा तयारी चरणका शिलशिलामा २०७८ फागुन २५ गतेका दिन गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री देवलसिंह रावलज्यूको अध्यक्षतामा उपाध्यक्ष श्रीमती जन्मकन्या

खत्री लगायत कार्यपालिका सदस्यहरु र गाउँपालिकाका शाखा प्रमुखहरुका सहित ४९ जनाको उपस्थितिमा एक दिने कार्यशाला आयोजना गरी सहजिकरण गरियो ।

१.३ आवधिक योजना तर्जुमा योजना तर्जुमाका लागि समिति गठन: योजनाका विषयगत समितिहरुलाई कायम राख्दै यो आवधिक योजना तर्जुमालाई सहजिकरण गर्न निम्न अनुसारको निर्देशक र संयोजन तथा सहजिकरण समिति गठन गरिएको थियो ।

१. आवधिक योजना तर्जुमा निर्देशक समिति

१. संयोजक, श्री देवल सिंह रावल, गा.पा. अध्यक्ष, ९८५१०१२२९४
२. सदस्य, श्री जन्मकन्या खत्री, गा.पा. उपाध्यक्ष, ९८६७०६२४८१
३. सदस्य, श्री रण बहादुर रोकाय, वडा नं. १ अध्यक्ष, ९८५८३२०५८२
४. सदस्य, श्री नविन्द्र राज शर्मा, वडा नं. २ अध्यक्ष, ९८४८३१३१७२
५. सदस्य, श्री तिलाचन्द्र चौलागाई, वडा नं. ३ अध्यक्ष, ९८६९८७२२७१
६. सदस्य, श्री धन बहादुर बुढा, वडा नं. ४ अध्यक्ष, ९८४८३१२२३३
७. सदस्य, श्री मन बहादुर रावत, वडा नं. ५ अध्यक्ष, ९८६४७९७३१०
८. सदस्य, श्री काली बहादुर बुढा, वडा नं. ६ अध्यक्ष, ९८४७१२९९८७
९. सदस्य सचिव, श्री टेक बहादुर शाही, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, ९८५८०५५६५५

२. योजना तर्जुमा संयोजन तथा सहजिकरण समिति

१. श्री तिलाचन्द्र चौलागाई, वडा नं. ३, अध्यक्ष, ९८६९८७२२७१
२. श्री पदम बहादुर भण्डारी, योजना अधिकृत, ९८४००६५४३५
३. श्री राजकुमार भट्ट, भौतिक पूर्वाधार शाखा, ९८४९४२६६८०
४. श्री धर्मेन्द्र शर्मा, सुचना तथा प्रविधि अधिकृत, ९८४४८७४५४३
५. श्री मनिषा बुढा, कृषि विकास शाखा, ९८४८३९९९०३

चरण २ रणनीतिक चरण:

२.१ वडा तहको योजना तर्जुमा: योजना तर्जुमा पूर्वतयारी कार्यशालाबाट भएको सहमति अनुसार ६ वटा वडाहरुलाई निम्न विभिन्न ३ क्लष्टरमा विभाजन गरी वडास्तरमा व्यापक योजना तर्जुमा गर्न १ दिने ३ वटा योजना तर्जुमा गोष्ठी २०७८ फागुन २६ देखि २८ गते सम्ममा गरियो,

१. वडा नं ३ र ४ को २०७८ फागुन २६ गते पालिका हलमा ३० जनाको उपस्थितिमा
२. वडा नं १ र २ को २०७८ फागुन २७ गते पालिका हलमा ३३ जनाको उपस्थितिमा
३. वडा नं ५ र ६ को तर्जुमा २०७८ फागुन २८ गते पालिका हलमा ३८ जनाको उपस्थितिमा ।

२.२ तथ्यांक संकलन: पालिकाका विभिन्न शाखाहरु, वडा कार्यालयहरु तथा सरोकारवालाहरुबाट योजनालाई पूर्णता दिन आवश्यक पर्ने तथ्यांक संकलन गरियो ।

चरण ३: क्षेत्रगत विकास योजना तयारी (विषयगत समिति सँग छलफल, प्राथमिकता)

३.१ योजना तर्जुमा कार्यशाला: बृहत्तर योजना तर्जुमा कार्यशाला अन्तरगत,

१. २०७८ फागुन २९ गते ३२ जना सहभागीहरूको उपस्थितिमा वडास्तरका योजनाहरूको परिस्करण कार्य गर्दै पालिकास्तरका गौरवका तथा अन्य प्राथमिकता प्राप्त योजनाहरूको सूचिकरण गरियो ।
२. २०७८ फागुन ३० गते ३२ जनाको उपस्थितिमा परिस्कृत र सूचिकृत योजनाहरूलाई अन्तिम छनौट र प्राथमिकिकरण गर्दै विषयगत क्षेत्रको लक्ष्य, उद्देश्य तथा प्राथमिकता निर्धारण, रणनीति तथा कार्यनीति तयारी र निम्न मापदण्डका आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गरि प्राथमिकता प्राप्त योजना तथा कार्यक्रम छनौटका कार्य गरियो ।

योजनाहरूको प्राथमिकिकरणका मापदण्ड

प्राथमिकता नं १: गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने आयोजनाहरू

- उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने आयोजनाहरू
- आम्दानी र स्वरोजगारी वृद्धि गर्ने आयोजनाहरू
- स्थानीय स्रोत साधन तथा सीपको प्रयोग हुने आयोजनाहरू
- लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनाहरू

प्राथमिकता नं २: गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष योगदान पुग्ने आयोजनाहरू

- उत्पादनको बजारिकरण र पर्यटन लाई सघाउ पुग्ने योजनाहरू
- समावेशी विकासमा योगदान पुऱ्याउने आयोजनाहरू
- जनताको शिक्षा, स्वास्थ्य र चेतना विकास गर्ने योजनाहरू
- गौरवका तथा विशेष महत्वका योजनाहरू
- अति जरुरी
- अति महत्वपूर्ण

प्राथमिकता नं ३: अन्य योजनाहरू

- आर्थिक रुपमा संभाव्य
- प्राविधिक रुपमा संभव
- जरुरी
- महत्वपूर्ण
- बढि भन्दा बढिलाई फाईदा पुग्ने

प्राथमिकता नं ४: विविध

- आर्थिक तथा प्राविधिक रुपमा चुनौतीपूर्ण
- सामाजिक रुपमा का स्वीकार्य
- बढि लागत कम उपलब्धी हुँने
- नभै नहुँने भन्दा पनि भए हुँने भन्ने प्रकारका

प्राथमिकता नं ५: माथिका कुनैमा पनि नपर्ने

३.२ योजना तर्जुमाक्रममा सम्पर्क तथा समन्वय: योजना तर्जुमा कार्यशालाको लगत्तै २०७८ चैत्र १ गतेका दिन प्रदेश सरकारका प्रमुख सचिव श्री राजकुमार श्रेष्ठ तथा भूमिसुधार, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयका सचिव श्री किशन लाल भट्टसँग अन्तरकृया तथा प्रदेश सुशासन केन्द्रमा योजना तर्जुमाको प्रगतिबारे संक्षिप्त व्याख्या गरियो ।

चरण ४: आवधिक योजना र कार्यान्वयन खाका तयारी:

४.१ आवधिक योजना लेखन: समग्र योजना तयारी समाप्त भएपछि रणनीतिक कार्यान्वयन खाका तयारी, नतीजा खाका तयारी र अनुगमन तथा मूल्यांकन खाका तयारीको कार्य गरियो ।

४.२ प्रतिवेदन माथी छलफल र अन्तिम रूप प्रदान:

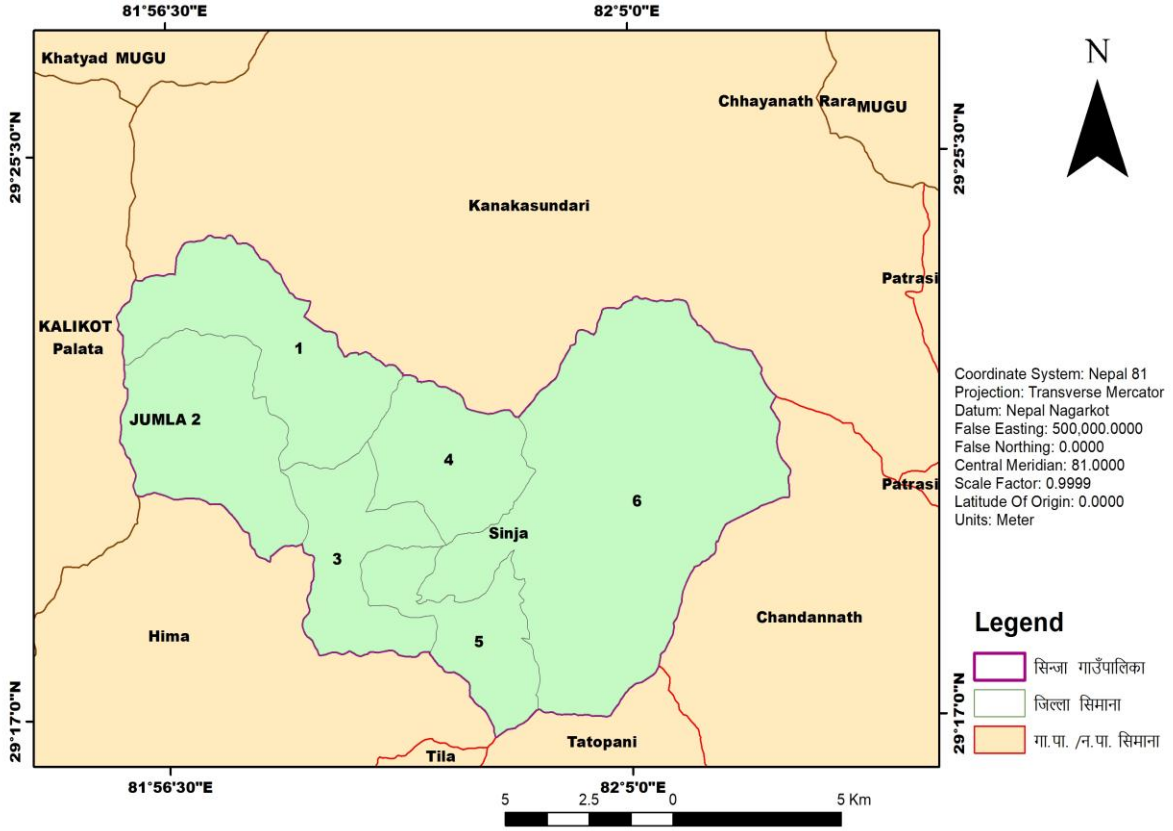
आवधिक योजनाको मस्योदा प्रतिवेदन माथी २०७९ वैशाख १३ गतेका दिन पालिका अध्यक्ष तथा आवधिक योजना तयारी निर्देशक समितिका संयोजक श्री देवल सिंह रावल ज्यूको संयोजकत्व तथा योजना तर्जुमा समन्वय समितिका संयोजक तथा सदस्यहरु समेत गरी २० जनाको उपस्थितीमा व्यापक छलफल भै प्राप्त सुझावहरुलाई समेत समावेस गरी यो अन्तिम प्रतिवेदन २०७९ वैशाख १५ गते प्रस्तुत गरियो ।

कार्यशाला पछि पनि २०७९ वैशाख १४ गते प्रदेश सुशासन केन्द्र, सुर्खेतमा सम्पर्क गरी योजना तर्जुमा सम्पन्न भएको बारे जानकारी गराईएको थियो ।

१.६: सिंजा गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती

१. संक्षिप्त परिचय

सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

सिंजा गाउँपालिका नेपालको पछिल्लो प्रशासनिक विभाजन अनुसार कर्णाली प्रदेशको जुम्ला जिल्लामा पर्दछ । जुम्ला जिल्लाको ८ वटा स्थानीय तहहरूमध्ये सिंजा गाउँपालिका पनि एक हो । नेपाल सरकारबाट वि.सं. २०७३ फाल्गुन २७ मा स्थानीय तहको रूपमा सिंजा गाउँपालिका घोषणा गरेको हो । यो गाउँपालिका साविकको धापा, नराकोट र शनिगाउँ गा.वि.स. समावेश गरी बनाईएको हो ।

स्थानीय खस संस्कृतिको मौलिकता बोकेको यस गाउँपालिका नेपालमा खस भाषाको उद्गम स्थलको रूपमा परिचित छ । सिंजा नेपालका तत्कालीन बाइसी राज्यको शक्तिशाली राज्यको रूपमा परिचित भएकोले यस गाउँपालिकालाई सिंजा गाउँपालिका नामाकरण गरिएको हो । यस गाउँपालिकामा मुख्यतया: ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी, जनजाति तथा दलित आदि विभिन्न जातजातीका मानिसहरू बसोबास गर्दै आएका छन् । आफ्नै स्थानीय मौलिक परम्परा, संस्कृति, रहनसहन, भेषभुषा र मुल्य मान्यता बोकेको यस गाउँपालिका सामाजिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक र पर्यटकीय धरोहरको रूपमा रहेको छ । यहाँ रहेका स्थानीय भेषभुषामा दौरा सुरुवाल, गुर्नीउ चोली, पटुकी, कालो काम्लो, ढाका टोपी, बाला, मडअरी, चकी, तिलहरी, बुलाखी, कल्ली, दुलडी, पोते,

दोचा, मोची आदि, कला संस्कृतिमा खस, स्थानीय देउडा, मागल, भुडा, चुटकीला, स्थानीय पयठ, ढाल, साईतर, ठाडीभाखा आदि यहाँका अमूल्य सम्पत्ती हुन् ।

सिंजा गाउँपालिकाको प्रमुख पेशा कृषि हो । स्याउ, ओखर, सिमी, फापर, मकै, मार्सी धान, चिनु, कागुनु तथा विभिन्न तरकारीवाली यहाँका मुख्य कृषि उत्पादन हुन् भने पशुपालनमा भेडावाखा, मौरी, गाई, भैंसी, खरायो, खच्चडपालन आदि रहेका छन् ।

अवस्थिति, भू-वनैट र क्षेत्रफल

सिंजा गाउँपालिका पृथ्वीको २९.३४ डिग्री आक्षांश र ८२.०२ डिग्री देशान्तरमा रहेको छ । यस गाउँपालिका नेपालको राजधानी काठमाडौँबाट ८११.८ कि.मी. पश्चिम र कर्णाली प्रदेशको राजधानी बिरेन्द्रनगर, सुर्खेतबाट करिब २३०.५ कि. मि. उत्तर तर्फ पर्दछ । १५३.२९ वर्ग कि.मि. कुल क्षेत्रफल रहेको यस गाउँपालिकाको पूर्वमा चन्दननाथ नगरपालिका, पश्चिममा कालिकोट जिल्ला, उत्तरमा कनकासुन्दरी गाउँपालिका र दक्षिणमा हिमा र तातोपानी गाउँपालिका रहेका छन् ।

२. सामाजिक संरचनाको अवस्था

सिंजा गाउँपालिकामा जम्मा ६ वटा वडा रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या १४५२९ रहेको छ ।

तालिका १ वडागत जनसंख्या

वडानं.	घर परिवार संख्या	जम्मा
१	३८१	२३३७
२	४०७	२४७७
३	४३०	२४७३
४	३२०	२२६७
५	४५०	२४९८
६	३९७	२४७७
जम्मा	२३८५	१४५२९

२.२ जातजातिगत अवस्था

तालिका २ जातिगत विवरण

वडा नं	ब्राम्हण/क्षेत्री (प्रतिशतमा)	ठकुरी (प्रतिशतमा)	दलित (प्रतिशतमा)	जनजाती/अन्य (प्रतिशतमा)
१	६९.१०	६.६५	२३.२७	०.९८
२	७०	०	२९.९	०.१
३	६८.१४	०	३०.२३	१.६३
४	९८	०	२	०
५	८५	०	१५	०
६	७०	०	२९.९	०.१

३. आर्थिक अवस्था

३.१ पेशागत विवरण (कृषि, पशु, उद्योग व्यापार, रोजगारी)

गाउँपालिकामा वसोवास गर्ने २३८५ परिवार मध्ये लगभग ७० प्रतिशत जनताहरूलाई कृषि क्षेत्रमा छन्, तर पूर्ण रोजगार छैनन् । उद्योग, कृषि तथा पशुपालन, वैदेशिक रोजगार, व्यापार, सरकारी नोकरी वैदेशिक रोजगार, जागिर, ज्याला मजदुरी जस्ता पेशामा संलग्न रहेकामध्ये सबैभन्दा बढी अर्थात् १२२३ परिवार कृषि-पशुपालन-वैदेशिक रोजगारमा रहेका छन् भने सबैभन्दा कम अर्थात् १२ परिवार उद्योग पेशामा संलग्न रहेका छन् । त्यस्तैगरी ६३४ परिवार कृषि-पशुपालनमा, ५१६ परिवार कृषि-पशुपालन-जागिर र अन्य पेशामा संलग्न रहेको अध्ययनले देखाएको छ । यसमा पनि सबैभन्दा बढी वडा नम्बर ४ मा नै बढी परिवार पेशागत रूपमा संलग्न रहेका छन् ।

कृषि तथा पशुपंछी उत्पादन:

यस गाउँपालिकाको उत्पादनको अवस्था हेर्दा यहाँको मूल उत्पादन धान नै हो । खेति गरिने क्षेत्र हिमा नदिका फाँटहरू जाहा प्रशस्त मात्रामा नेपाल प्रख्यात मार्सी धानको उत्पादन हुन्छ । त्यसै गरी पाखो तथा भिरालो जमिनमा स्याउ तथा ओखर उत्पादन प्रशस्तै हुँने गर्दछ । पालिकाबाट प्राप्त जानकारी अनुसार यो पालिकामा खाद्यान्न १०००० मे.टन, आलु उत्पादन २००० टन, तरकारी १२०० टन तथा फलफुल १५०० टन उत्पादन हुन्छ भने कूल जमिन १५,३२९ हेक्टरमध्ये कृषियोग्य जमिन १५५४ हेक्टर छ । सोमा पनि सिँचाई सुविधा पुगेको जमिन १२०५ हेक्टर मात्र छ ।

पशुपंछी उत्पादनका पालिकाबाट प्राप्त जानकारी अनुसार पालिका भरीमा भेडा तथा खसी बाखा १८०००, पंछि, जन्य उत्पादन ९७८०० वटा तथा बंगुर ३ वटा भएको अवस्था छ भने गा.पा.बाट प्राप्त रेकर्ड अनुसार सालाना मासु उत्पादन ३९६००० के.जि. र अण्डा उत्पादन वार्षिक १५६४८० हुँने गरेको अवस्था छ । त्यसैगरी दुध दिने गाई भैंसीको संख्या २३०० छ भने दैनिक दुध उत्पादन २०,७०० लिटर रहेको अवस्था छ ।

खाद्यान्न आपूर्तिको अवस्था

खाद्यान्न परिपूर्तिको आधारमा यस गाउँपालिकामा रहका २३८५ घरको अवस्था हेर्दा लगभग ५०० परिवार भन्दा कमलाई आफ्नो उत्पादनले १२ महिना खान पुग्ने अवस्था छ । समग्रमा भन्दा यस गाउँपालिकामा कमैको खेतबारीबाट मात्र १२ महिनै खान पुग्ने गरी उत्पादन हुने गरेको छ ।

३.२ बाह्य रोजगारी र आयको अवस्था

सिंजा गाउँपालिकाका जनता करिब ७० प्रतिशत मौसमी कृषिमा लागे तापनी वर्षको अधिकाँश समय बेरोजगार छन् र कामका लागि जिल्ला बाहिर प्रशस्तै जाने गरेका छन् । तर यहाँबाट कामका लागि वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या ज्यादै न्युन छ । एक अनुमान अनुसार करिब ५ प्रतिशत बेरोजगार मात्र वैदेशिक रोजगारीमा गएको अनुमान छ ।

सिँचाई

गाउँपालिकाबाट प्राप्त रेकर्ड अनुसार यस गाउँपालिकामा रहको खेतियोग्य जमिनमध्ये १२०५ हेक्टरमा मात्र सिँचाई सुविधा पुग्ने गरेको पाइएको छ ।

यातायात पूर्वाधार

यो गाउँपालिका यातायात संजालमा सीमित मात्रामा बाँधिएको छ । हिमा गा.पा देखी कनकासुन्दरी गा.पा सम्म मुगु जाने बाटो बाहेक यस गाउँपालिका भरीमा जम्मा २८ कि.मी. मात्र सडक संजाल रहेको छ र सो मा पनि ११ कि.मि. मात्र ग्राभल सडक रहेको अवस्था छ ।

सम्पदाहरु तथा रितिरिवाज

यो गाउँपालिका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक सुन्दरताले भरीपूर्ण साथै, पर्यटकीय दृष्टिकोणबाट अति महत्वपूर्ण छ । गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थानहरूमा रमणिय सिंजा उपत्यका, बारे, केदारनाथ पर्यटकीय क्षेत्र, त्रिदेवल, विन्द्रासैनी पर्यटकीय स्थल, सिंजा सभ्यता खस संग्रहालय आदि छन् र यस गाउँपालिकाको साँस्कृतिक सम्पदाहरु केदार नाथ, बारे मन्दिर वडा नं ४, पञ्चदेवल विष्टवाडा वडा नं २, विन्द्राशैनी वडा नं १ मा वि.सं १४८९ सालका प्राचिन ऐतिहासिक सिलालेख वडा नं ६ जोडुमा अवस्थित भएको पाईन्छ ।

धार्मिक रुपमा मनाइने रोपाई जात्रा, चैत्र १२ मा मनाईने बारुवा पर्व (धान दिवस) चाडपर्वहरुमा कृष्णाअष्टमी, तिज, जनैपूर्णमा, दशै, तिहार, माघे संक्रान्ती पौष पन्ध्र, चैते दशै आदि प्रमुख रहेको छ । हिन्दु धर्मालम्बीहरुको उच्च बाहुल्यता रहेको यस क्षेत्रमा नेपाली खस भाषालाई मातृ भाषाको रुपमा मानिन्छ । भाषागत रुपमा हेर्दा यस गाउँपालिकामा ९५ प्रतिशत खस नेपाली भाषा बोल्ने गरेको तथ्याङ्कले देखाउँछ ।

विद्युत सेवा

यो गाउँपालिका भित्रको २५ कि.वा. मिनि ग्रिडबाट सबैलाई सेवा पुगेको अवस्था छ, तर केवल बेलुका र राती सम्म मात्र । तसर्थ विद्युत सेवा भरपर्दो नरहेको अवस्था छ । पालिकाको मुगु जाने बाटोमा राष्ट्रिय प्रसारण लाईनका लागि पोल गाडिएको भए तापनि अझै यो पालिका राष्ट्रिय ग्रिडमा जोडिन सकेको छैन ।

गाउँपालिकाभित्र बसोवास गर्ने २३८५ परिवारमध्ये प्रायः सबै परिवारले बत्ती बाल्नका लागि बिजुलीको प्रयोग गर्ने गरेका छन् । यस गाउँपालिकामा रहेका प्राय सबै परिवारले इन्धनको स्रोतका रुपमा दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ ।

संचार सेवा

यस गाउँपालिकामा संचार सेवाको रुपमा मोवाईलको पहुँच प्रायः सबैलाई छ र मोवाईल नेटवर्क भने राम्रो छैन । प्रायः बत्ति गएसँगै नेटवर्क पनि जाने गरेको अवस्था छ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

यस गाउँपालिकामा सबै भन्दा बढी परिवार पाईप/धाराको पानीमा पहुँचको संख्या रहको छ । गाउँपालिकाभित्र प्रायः सबै परिवारको साधारण शौचालय रहेको पाइएको छ ।

शिक्षा

नेपाली खस भाषाको उद्गम स्थल मानिने सिंजा गाउँपालिकाका ६ वटा वडाहरूमा हाल २२ वटा सामुदायिक विद्यालय (जसमा ५ वटा मावि, आधारभूत १७, २५ वटा बाल विकास केन्द्र र सामुदायिक सिकाई केन्द्र १) हाल संचालित छन् । यस गाउँपालिकामा उच्च शिक्षा हासिल गर्न १ वटा स्नातक तहको शिक्षा तथा व्यवस्थापन संकाय सिंजा बहुमुखि क्याम्पस वडा नं. १ जाँच काटै, प्राविधिक शिक्षा टि.एस.एल.सी र डिप्लोमा तह क्रमशः बाली विज्ञान, सिविल इन्जिनियर मालिका मा.वि. धापा र भैरव मा.वि. नराकोटमा संचालित छन् । यस गाउँपालिकामा जम्मा १४५२९ जनसंख्या मध्ये अधिकांश जनसंख्या साक्षर रहेको छ ।

विशेष लक्षित समूह

यस गाउँपालिकामा विशेष लक्षित समूहको रूपमा दलित र जनजातीको बसोवास रहेको छ । जातीय भेदभाव र छुवाछूत नगन्य रहेको यस गाउँपालिकामा सामाजिक सद्भाव र सामाजिक कार्यहरूमा एक आपसमा सहयोगको भावना रहेको छ । यस गाउँपालिकामा यो विशेष लक्षित समूहको शैक्षिक तथा आर्थिक अवस्था उकास्न विशेष ध्यान दिनु जरुरी छ ।

बैंक, वित्तीय संस्था र सहकारी

यस गाउँपालिकाका बासिन्दाको स्थानीय बैंक तथा वित्तीय संस्था, सहकारी संस्थाबाट बैंकिङ्ग सेवा पाएका छन् । यस गाउँपालिकामा सहकारी २५ वटा र एउटा बैंक रहेका छन् ।

१.७ सिंजा गाउँपालिकाको विकासको समिक्षा

१. आर्थिक विकास

यस सिंजा गाउँपालिकावासीको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण गर्दा यहाँका ७० प्रतिशत भन्दा बढी मानिसहरू कृषिमा आधारीत भई मुख्य आयश्रोतको रूपमा कृषिलाई लिइन्छ । ३० प्रतिशत रोजगारी तथा अन्य पेशामा आवद्ध छन् । यहाँको मुख्य आम्दानीको स्रोत भनेको कृषि हो भने सहायक रूपमा जडीबुटी, पशुपालन, फलफुल र ज्याला मजदुरीको रूपमा लिने गरेको पाईन्छ । रोजगारी र जीवन यापनका लागि हिउँदे समयमा भारतमा गई व्यवसाय गर्ने र ज्याला मजदुरी गर्ने गरेको पाईन्छ । बाखापालन, भेडा, भैंसी, घोडा र गाई जस्ता पशुपालन गरि आफ्नो जिवनयापन गदै आएको पाईन्छ ।

गाउँपालिकाको भू-भाग १५३२९ हेक्टर क्षेत्रफलमध्ये जम्मा १०.१४ प्रतिशत अर्थात १५५४ हेक्टर भू-भाग खेतीयोग्य भै खेति गरिएको जमिनमा पर्दछन् । खेतीयोग्य जमिनमध्ये १२०५ हेक्टर सिंचित छ भने बाँकी जमिन मौसमी वर्षामा निर्भर रहेको छ । पालिका क्षेत्रमा बगिरहेको हिमा नदि किनारमा अवस्थित गाउँपालिकाको खेतीयोग्य जमिनको उर्वराशक्ति उच्च रहेको छ । अधिकांश ग्रामिण परिवेश भएको हुँदा

उत्पादनको मूल साधन नै जमिन हो र उत्पादनको प्रकारमा कृषि तथा पशुपालनै हो । यस गाउँपालिकामा मासी धान, गहुँ तथा सिमी र स्याउ, ओखर तथा तरकारी अर्न्तगत आलु र हरियो तरकारी गाउँपालिकाको आर्थिक क्षेत्रमा योगदान कायम राखेको पाईन्छ । पालिकाका पार्श्वचित्र नबनेको हुँदा वर्तमानको उत्पादनको अवस्था हेर्दा योजना तर्जुमाका बखत सहभागीले गरेको अनुमान अनुसार यस गाउँपालिकामा १२५५ मे.टन खाद्यान्न उत्पादन हुन्छ, भने आलु २०००, तरकारी १२०० मे.टन र फलफूल १५०० मे.टन उत्पादन हुन्छ ।

पशुपालन तर्फ बाखापालन, भेडा, भैंसी, घोडा र गाई जस्ता पशुपालन गरि आफ्नो जिवन यापन गर्दै आएको पाईन्छ । योजना तर्जुमा गोष्ठिको अनुमान अनुसार पशुपालन गर्ने किसानहरूले दुध दिने गाई भैंसी, २३००, खसी बाखा तथा भेडा १८००० तथा नगन्य रुपमा बंगुरपालन तथा ९७८ हास, कुखुरा पालन गरिहेका तथा सोबाट वार्षिक २०७०० लिटर दुध, ३९६ मे.टन मासु उत्पादन भैरहेको देखिन्छ । त्यसैगरी १५६४८० ओटा अण्डा र उत्पादन हुने गर्दछ ।

कृषिको लागि उर्वर माटो भएको र ठूलो संख्यामा जनता कृषिमा निर्भर रहेको हुँदा प्राकृतिक स्रोतको उपयोग गरी सबै खेतियोग्य जमिनमा सिँचाई सुविधा पुऱ्याउन सके रोजगारीका अवसर बढ्नुका साथै कृषि उत्पादनमा पनि प्रशस्त वृद्धि हुने देखिन्छ । यस क्षेत्रमा कुल खेति योग्य जमिन १५५४ हेक्टर मध्ये हालसम्म करिव १२०५ हेक्टरमा वर्षभरि सिँचाई सुविधा छ, भने करिव ३४९ हेक्टर जमिन आकासको भरमा सिँचाई गरि कृषि खेति गरिन्छ ।

सिंजा गाउँपालिकामा जस्मा ११५ उच्चम व्यवसाय स्थापित छन जम्मा २३० व्यक्तिहरु पेशागत रुपमा संलग्न छन । यसमा पनि पुरुष ५० र १८० महिला संलग्न छन् । साना साना कार्य भएपनि आर्थिक उपार्जनका दृष्टिकोणले यस गा.पा.मा नोकरी, कृषि व्यवसाय तथा मजदुरी र गैरकृषि मजदुरी तथा व्यवसाय वा आफ्नो पेशा गरि आयअर्जन गरी रोजगारका अवसरहरु सृजना गरेको पाईन्छ ।

सिंजा गाउँपालिकामा पर्यटनको विकास र प्रवर्द्धन गर्न सकिने सभावनाहरु छन् जसमा स्थानीय परम्परा र साँस्कृतिको जर्गेना, खस संस्कृतीको विकास, प्राकृतिक रमणीय स्थाहरुमा पहुँच साथै यो गाउँपालिका प्रशिद्ध रारातालको मार्ग पनि हो । तसर्थ यस गा.पा भित्र पर्यटकको आकर्षण गर्ने धेरै स्थान, सम्पदा र प्राकृतिक सम्पदाको साथै स्थानीय कला, साँस्कृति र रितिरीवाज नै यसको अर्न्तनिहित सम्पदा हुन् । प्राकृतिक र साँस्कृतिक जर्गेना गरी मौलीक पहिचान नै यहाँको पर्यटन प्रवर्द्धन तथा विकासको आधार हो यसैको अन्तरसम्बन्धले नै पर्यटक आकर्षण गर्न सकिने प्रशस्त आधारहरु छन् ।

गाउँको आर्थिक विकासमा यहाँका सहकारी संस्थाको भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ । सहकारी संस्थाले स्थानीय स्तरको बचतलाई बाहि जानबाट रोकी स्थानीय क्षेत्रमा विभिन्न आय मूलक कार्यमा लगानी गरिरहेका छन् । सहकारी संस्था प्रति जनताको अपनत्व बढी र प्रशासनिक भन्भट कमी हुने हुँदा वितीय क्षेत्रमा यहाँका जनताको पहुँच समेत बढेको छ । यस गाउँपालिका भित्र जम्मा जम्मि २५ वटा सहकारी संस्था छन् । त्यसै गरी साना ठूला गरी १ बैक तथा अन्य सहकारी संस्थाले पनि नगरको आर्थिक कारोबार चलायमान बनाउन मदत गरेका छन् ।

२. सामाजिक विकास

शिक्षा: नेपाली खस भाषाको उद्गम स्थल मानिने सिंजा गाउँपालिकाका ६ वटा वडाहरुमा हाल २२ वटा सामुदायिक विद्यालय (जसमा ५ वटा मावि, आधारभूत १७, २५ वटा बाल विकास केन्द्र र सामुदायिक सिकाई केन्द्र १) हाल संचालित छन् । यस गाउँपालिकामा उच्च शिक्षा हासिल गर्न १ वटा स्नातक तहको शिक्षा तथा व्यवस्थापन संकाय सिंजा बहुमुखि क्याम्पस वडा नं. १ जाँचकाटै, प्राविधिक शिक्षा टि.एस.एल.सी र डिप्लोमा तह क्रमशः वाली विज्ञान, सिविल इन्जिनियर मालिका मावि धापा र भैरव मावि नराकोटमा संचालित छन् । यस गाउँपालिकामा जम्मा १४५२९ जनसंख्यामध्ये अधिकांश जनसंख्या साक्षर रहेको छ ।

स्वास्थ्य: यस सिंजा गाउँपालिकामा निर्माणाधिन १५ शैयाको हस्पिटल, स्वास्थ्य चौकी ३, सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र ३ निजी मेडिकल, फार्मसी १, बर्थिङ्ग सेन्टर ३ र क्लिनिक १ छन् भने १०० प्रतिशत स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउँदछन् । पहिलो पटक गर्भवति जाँच गराउने ७६ प्रतिशत छन् । यस हिसावले यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य सचेतना राम्रो छ । त्यसैले यो गाउँपालिकाका जनताको औषत आयु ६२ छ ।

स्वास्थ्य सेवा तथा कुपोषणका कारण शिशु मृत्यु दर १००० मा ०, बाल मृत्युदर १००० मा ० तथा मातृ मृत्यु दर १००००० मा ० रहेको अवस्था छ ।

खानेपानी तथा सरसफाई: यस सिंजा गाउँपालिकामा पानीको स्रोत प्रशस्त छ । पालिका भरीका जम्मा २३८५ परिवार मध्ये २३८५ परिवार (१०० प्रतिशत) पाईपबाट ल्याईएको खानेपानी उपयोग गर्छन र कोही पनि परिवार अझै पनि कुवा तथा मूलको पानीमा भर परेको अवस्था छैन ।

स्थानीय खस साँस्कृतिको मौलिकता बोकेको यस गाउँपालिका नेपालमा खस भाषाको उद्गम स्थलको रूपमा रहेको उल्लेख भइसकेको छ । सिंजा २२ औँ राज्यको शक्तिशाली राज्यको रूपमा परिचित भएकोले यस गाउँपालिकालाई सिंजा गाउँपालिका नामाकरण गरिएको हो । आफ्नै स्थानीय मौलिक परम्परा, साँस्कृति, रहनसहन, भेषभुषा र मुल्य मान्यता बोकेको यस गाउँपालिका सामाजिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक र पर्यटकिय धरोहरको रूपमा रहेको छ । यहाँ रहेका स्थानीय भेषभुषामा दौरा सुरुवाल, गुनीँउ चोली, पटुकी, कालो काम्लो, ढाका टोपी, बाला, मडअरी, चकी, तिलहरी, बुलाखी, कल्ली, दुलडी, पोते, दोचा, मोची आदि, कला साँस्कृतिमा खस, स्थानीय देउडा, मागल, भुडा, चुटकीला, स्थानीय पयठ, ढाल, साईतर, ठाडीभाखा आदि यहाँका अमुल्य सम्पत्ती हुन् । त्यसै गरी यत्र तत्र छरिएर रहेका पंचदेवल तथा अन्य कलाकृतीले पनि यस क्षेत्रको सभ्यता दर्शाउँछ ।

यस गाउँपालिकाको साँस्कृतिक सम्पदाहरु केदार नाथ वारे मन्दिर वडा नं ४, पञ्चदेवल विष्टवाडा वडा नं २, विन्द्राशैनी वडा नं १ मा वि.सं १४८९ सालका प्राचिन ऐतिहासिक सिलालेख वडा नं. ६ जोडुमा अवस्थित भएको पाईन्छ ।

धार्मिक रूपमा मनाइने रोपाई जात्रा चाडपर्वहरुमा कृष्णा अस्टमी, तिज, जनैपूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ती पुष पन्ध्र,चैते दशैं आदि प्रमुख रहेको छ । हिन्दु धर्मालम्बीहरुको उच्च बाहुल्यता रहेको यस क्षेत्रमा नेपाली खस भाषालाई मातृ भाषाको रूपमा मानिन्छ । भाषागत रूपमा हेर्दा यस गाउँपालिकामा ९५ प्रतिशत खस नेपाली भाषा बोल्ने गरेको तथ्याङ्कले देखाउँछ ।

यस गाउँपालिकामा मुख्यतया: ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी, जनजाति तथा दलित आदि विभिन्न जातजातीका मानिसहरु बसोबास गर्दै आएका छन्। आर्थिक रूपमा सीमान्तकृत र सामाजिक रूपमा विभेदमा परेका तथा विभिन्न शारिरिक तथा उमेरका कारण असहज अवस्थामा रहेका वर्गको हिसाव गर्दा यस गाउँपालिकामा २१.९७ प्रतिशत (३१९३ जना) दलित वर्गको बसोबास छ भने वृद्धा वृद्धिका अतिरिक्त अपाङ्ग तथा एकल महिला समेत केहि मात्रामा रहेको अवस्था छ।

३. भौतिक पूर्वाधार विकास

यो गाउँपालिका यातायात संजालमा सीमित मात्रामा बाँधिएको छ। हिमा गा.पा देखी कनकसुन्दरी गा.पासम्म मुगु जाने बाटो बाहेक यस गाउँपालिका भरीमा जम्मा २८ कि.मी. मात्र सडक संजाल रहेको छ र सोमा पनि ११ कि.मि. मात्र ग्राभल सडक रहेको अवस्था छ।

यो गाउँपालिका भित्रको २५ कि.वा. मिनि ग्रिडबाट सबैलाई विद्युत सेवा पुगेको अवस्था छ तर केवल बेलुका र रातीसम्म मात्र। तसर्थ विद्युत सेवा भरपर्दो नरहेको अवस्था छ। पालिकाको मुगु जाने बाटोमा राष्ट्रिय प्रसारण लाईनका लागि पोल गाडिएको भए तापनि अझै यो पालिका राष्ट्रिय ग्रिडामा जोडिन सकेको छैन।

गाउँपालिकाभित्र बसोबास गर्ने २३८५ परिवारमध्ये प्रायः सबै परिवारले बत्ती बाल्नका लागि बिजुलीको प्रयोग गर्ने गरेका छन् तर केवल बिहन बेलुका मात्र। यस गाउँपालिकामा रहेका प्रायः सबै परिवारले इन्धनको स्रोतेका रूपमा दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको पाइएको छ। यस गाउँपालिकामा संचार सेवाको रूपमा मोवाईलको पहुँच प्रायः सबैलाई छ र मोवाईल नेटवर्क भने राम्रो छैन। प्रायः बत्ति गएसँगै नेटवर्क पनि जाने गरेको अवस्था छ। यस गाउँपालिका क्षेत्रभरी जम्माजम्मी १० वटा सामुदायिक भवनहरु र ६ मध्ये ४ वटा वडा वडाका भवन रहेका छन्।

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

वन व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण (सरकारद्वारा व्यवस्थित, सामुदायिक, कवुलियती, धार्मिक र नीजि वन) वन ऐन २०४९ र वन नियमावली, २०५१ बमोजिम जिल्ला वन कार्यालयमा दर्ता भइ स्थानीय पालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा आएका वनहरुको व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था छ। वडा नं. २ देखी ६ सम्मबाट प्राप्त रेकर्ड अनुसार यस गाउँपालिका भरीमा जम्मा ३७.८३ प्रतिशत जमिन (५८०० हेक्टर) वन जङ्गल, मिश्रित वन र भाडी बुट्यानले ओगटेको छ। ९ वटा वन सामुदायिक वन समुदायलाई हस्तान्तरण भै संस्थागत भैसकेका छन्। तसर्थ अझै पनि धेरै समुदायिक वन संस्थागत गर्न सकिने अवस्थामा छन्।

१.८ योजना तर्जुमाको सीमाहरु

आवधिक योजना तयारी स्थानीय यथार्थतामा आधारित हुन्छ र यसले स्थानीय आवश्यकता अनुसार परिवर्तनको लागि योजना बनाउने हो। तर यस पालिकाले आफ्नो यथार्थ वस्तुस्थिति भल्कने पार्श्वचित्र तयार नगरको र वडाहरुले तयार गरेको पार्श्वचित्रहरु पनि समग्र वस्तुस्थिति विश्लेषण गर्ने नसकेको अवस्था भएका कारण ज्यादै कमजोर तथ्यांकका आधारमा यो योजना तयार गर्नु परेको हुँदा खोजिएका समग्र सूचनाहरुको अभाव छ। तसर्थ यो योजना तर्जुमालाई अवस्था अनुसारको व्यवस्था गरि तर्जुमा गरिएको छ।

पार्श्वचित्रको अभावमा नतीजा खाकामा प्रस्तुत अधिकांश आधार वर्षका सूचनाहरु योजना तर्जुमा गोष्ठिका सहभागिको अनुमानमा आधारित छन् भने शिक्षासँग सम्बन्धित तथ्यांकमा गोष्ठिले अनुमान गर्न नसकेको अवस्थामा आवश्यक न्यूनतम तथ्यांक जस्तै साक्षरता दर, विद्यालय नगएका वा विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको संख्या जस्ता कुराहरु एकिकन गर्न सकिएन ।

निर्माण कार्य वा योजनाका अन्य क्षेत्रको बजेट अनुमान गर्दा प्राविधिक शाखा, कृषि तथा पशु सेवा शाखाबाट प्राप्त नर्म्सलाई अनुसरण गरिएको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८, अनुसार सिंजाका परिवार संख्या २३८५ बाट घटेर २२७१ मा भरेको तथा जनसंख्या पनि १४५२९ बाट घटेर १२७४४ (पुरुष ६५६१ र महिला ६१८३) मा भरेको अवस्था छ । तर वडागत विवरण प्राप्त नभएको हुँदा पालिकाबाट प्राप्त साविककै संख्या राखिएको छ । साविकमा रहेको महिला र पुरुषको संख्या उपलब्ध नभएको हुँदा त्यो पनि समावेश गर्न सकिएन ।

परिच्छेद २: समष्टिगत योजना र स्रोत व्यवस्था

२.१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले आ-आफ्नो अधिकार क्षेत्र सहित संघ, प्रदेश र स्थानीय गरि तीन तहका सरकार रहने गरी राज्यको पुनरसंरचना गरे अनुरूप तीनै तहका सरकारहरु आ-आफ्नो तहमा कृयाशिल रहेका छन् । संविधानले राज्य संचालनका लागि ७५३ स्थानीय तहको व्यवस्था गरेको छ, र तीमध्ये एक हो सिंजा गाउँपालिका । स्थानीय तहको एकल तथा प्रदेश सँगको साभ्ता गरी अनुसूचि ८ र ९ मा राज्य शक्तिको प्रयोग गर्ने गरी स्पष्ट व्यवस्था भएको छ ।

नेपालको संविधान, संघ तथा प्रदेश सरकारका दिर्घकालिन सोचलाई आत्मसात गर्दै जनताको आवश्यकता, गाउँपालिकाको क्षमता तथा स्थानीय यथार्थताका आधारमा गाउँपालिका भित्रका जनताका आधारभूत र बदलिदो परिवेशका आवश्यकताहरुलाई मध्यनजर गर्दै समावेशी विकासको आधारणालाई समेत ध्यानमा राखी सिंजा गाउँपालिकाले यो आवधिक योजना आ.व. २०७९/०८०-२०८३/०८४ तयार गरेको छ ।

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको विषयमा स्थानीय स्तरको आर्थिक, सामाजिक तथा पूर्वाधार विकासका लागि विषय क्षेत्रगत आवधिक रणनीतिक योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था गरेको छ । सोहि जिम्मेवारी पुरा गर्दै जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन सिंजा गाउँपालिकाका विकासका संभावनाहरुको आधार तथा नेपाल सरकारले आन्तरिकीकरणमा जोड दिएको दिगो विकासका लक्ष्यहरुलाई समेत आधार मानि विकासमा लगानीको अभिवृद्धिको माध्यमबाट आगामी ५ वर्ष भित्र गाउँपालिकामा सामाजिक न्याय सहितको शिक्षित, स्वस्थ तथा समृद्ध र विभेद रहित समाजको सिर्जना गर्न तथा उच्च आर्थिक वृद्धि गर्दै गाउँवासीको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने लक्ष्यका साथ यो आवधिक योजना तयार पारिएको हो ।

२.२. चुनौति र अवसर

१. आर्थिक विकास

अवसर र संभावना	समस्या तथा चुनौतीहरु
<p>कृषि विकास: यस पालिका क्षेत्रमा उत्पादन हुने बालीमा पनि विविधता रहि आएको छ । कूल खेतियोग्य जमिन १५५४ हेक्टर सबैमा खेति गरिएको अवस्था छ । यस गाउँपालिकाको जग्गाको किसिमलाई हेर्दाखेरी हिमा नदि तटको समथर जमिन बाहेका अन्यत्र भिराला पहाडहरुबाट बनेको भएको अवस्था छ । समृद्धिको यात्रालाई खेतबारीबाट शुरु गर्न अभै पनि उच्च मूल्यका वाली जस्तै स्याउ, ओखर र सिमीको खेतिपातीका सुविधा वृद्धिका साथै एउटा कोल्डस्टोरका स्थापना गरी कृषक</p>	<p>कृषि विकास: यस गाउँपालिकाका कृषि विकासका संभावनाका बाबजुद कृषिको मूल्य श्रृङ्खलाको सवलिकरण तथा बजार संजालको विकास नहुँदा किसानहरु कृषि पेशाबाट पलायन हुँदै जानु, उत्पादकत्व बढाउने प्रयास नहुँनु, परम्पारगत बालिहरु लोप हुँदै जानु, कृषिकमा व्यवसायिक तथा उत्पादनको बजारिकरणबारे ज्ञान कम हुँनु, उत्पादन पकेकेट क्षेत्रहरुमा १२ महिना यातायात चल्ने भरपर्दो सडक नहुँनु तथा आवश्यक मात्रामा सिँचाईको व्यवस्था नहुँनु, कृषिमा यान्त्रिकरण र आधुनिकिकरण नहुँनु र आपुर्ति श्रृङ्खलाको दिगो व्यवस्थापन नहुनु जस्ता यस पालिका भित्रका कृषि सँग जोडिएका चुनौतीहरु हुँन । त्यसैगरी परम्परागत कृषि प्रणालिमा भर पर्नु, उच्च मूल्यका</p>

<p>मैत्री बजार भाउँ सुनिश्चित गर्न सके अभै पनि खेति विस्तार गर्न सकिने संभावना देखिन्छ ।</p>	<p>बालि छनौट गरी बढि लाभको क्षेत्रको उपयोग गर्न नसक्नु, भएका खेतीमा पनि लागत लाभको दृष्टिकोणमा खेती प्रणाली खर्चिलो हुनु, स्थानीय रैथाने जातको संरक्षण हुन नसक्नु, पकेट खेती विकास कार्यक्रम राम्रोसँग नहुनु एवं प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम संचालन नहुनु यस क्षेत्रका प्रमुख समस्या रहेका छन् । अन्य समस्याहरुमा माटोको नियमित परीक्षण नहुनु, आवश्यक श्रमशक्तिको अभाव हुनु, बजार संजालको निर्माण नहुनु, प्राविधिक जनशक्तिको अभाव हुनुजस्ता समस्याहरु पनि विद्यमान रहेका देखिन्छन् । यसका साथै व्यवसायिक ज्ञान तथा सूचनाको कमी, कृषि बजारको कमी, कृषि विमाको अभ्यासको कमी, संकलन केन्द्रको अभाव मुख्य चुनौतीको रुपमा रहेका छन् । स्थानीय हावापानी सुहाउँदो र बढी उत्पादन दिने खालको विभिन्न प्रजातीका बीउविजन उत्पादन गर्ने नर्सरी नहुँदा कृषकहरुले माग र आवश्यकता अनुसारको वोटविरुवा प्राप्त सकेका छैनन् । रैथाने बीउविजनको उपलब्धता र संरक्षण नहुँदा वाह्य तथा आनुवांशिक जातिय शुद्धता र गुणस्तर कम हुने बीउविजनको प्रयोग गर्नु पर्ने बाध्यता रहेको छ । सो बीउविजन समेत समयमा उपलब्ध हुन सकिरहेको अवस्था छैन । जलवायु परिवर्तनको असरका कारण बालीमा देखापर्ने हानीका कारण भार तथा किराहरुको प्रकोप लगायत पोषण र पानी सम्बन्धी जोखिममा वृद्धि भइरहेको छ ।</p>
<p>पशु पंछी विकास: यस गाउँपालिका क्षेत्रमा चरण क्षेत्रको रुपमा सामुदायिक वनका आंशिक भूभाग र निजी जमिन नै प्रयोगमा आईरहेको छ । कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको व्यवसायिक उत्पादन र सहज विक्री वितरणका लागि समेत विभिन्न कृषि उपज संकलन केन्द्रका साथै कुखुरा पालन, व्यवसायिक बाखा पालन, पशु प्रजनन सेवा, किसान प्रोत्साहन कार्यक्रम, आहारा विकास, गोठ तथा खोर सुधार र पशुधन संरक्षण जस्ता कार्यक्रममा गाउँपालिकाले गदै आएका प्रयासहरुलाई निरन्तरता दिएको खण्डमा पशुजन्य उत्पादनको बजारको सम्भावना रहेको एवं उत्पादकत्व वृद्धि, बजार पूर्वाधारको विकास, उत्पादनमा संलग्न किसानहरुको व्यवसायिक दक्षता अभिवृद्धिजस्ता कार्य गर्न सकेमा यस क्षेत्रमा पशुपालन कार्यलाई थप व्यवसायिक बनाउन सकिने देखिन्छ ।</p>	<p>पशु पंछी विकास: पशुपालन तर्फ उन्नत जातको गाईभैँसी, बाखापालन नहुनु, आधुनिक किसिमको गोठ, खोरको व्यवस्थामा अभैकमी, उन्नत घाँसको व्यवस्था नहुनु तथा दक्ष प्राविधिकको सेवा विस्तार हुन नसक्नु, सरल कर्जाको व्यवस्था नहुनु उत्पादकत्व वृद्धि, बजार संजाल निर्माण, उत्पादनमा संलग्न किसानहरुको व्यवसायिक दक्षता अभिवृद्धिजस्ता कार्य अभैपनि चुनौतिको रुपमा रहिरहेको छ । कुना काप्चामा एग्रोभेटको अभाव, उन्नत जातको घाँसहरुको कमी, दक्ष जनशक्तिको अभाव, पशु स्वास्थ्य उपकरणको कमी, नश्ल सुधारको अभै कमी, भेटेरीनरी प्रसार सेवाको कमीजस्ता पक्षपनि थप समस्याको रुपमा रहेको छ ।</p>
<p>सिँचाई: गाउँपालिकामा सिँचाईका लागि हालसम्म प्रयोगमा रहेका प्रविधिहरुमा कूलो</p>	<p>सिँचाई: संचालित सबै सिँचाई आयोजनाको नियमित रुपमा मर्मत सम्भार नहुनु, हिमा नदिको स्रोत बाहेक अन्य साना</p>

<p>नै हो । सिँचाईका लागि प्रमुख श्रोतको रूपमा रहेको सिँजा उपत्यकाको बिच भागबाट बग्ने हिमा नदिबाट कुलो बनाएर विभिन्न ६ वटा सिँचाई योजना मर्मत, स्तोनन्ती र निर्माणबाट खेतीयोग्य भूमिमा सिँचाई सुविधा विस्तार गर्न संभावना रहेको छ ।</p>	<p>सिँचाईका श्रोतहरूको संरक्षण नहुनु एवं सिँचाई सुविधाबाट वञ्चित क्षेत्रका लागि वैकल्पिक सुविधाको कमी मुख्य चुनौतीको रूपमा रहेको देखिन्छ ।</p>
<p>उद्योग तथा वाणिज्य: यस गाउँपालिकामा विशेष गरी स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित कृषि तथा पशुजन्य उपज र जडिबुटीको उत्पादन, प्रसोधन र बजारीकरण सम्बन्धी उद्योगको संभावना रहेको छ । कृषि, पशुपंक्षी, जडिबुटी उत्पादनको लागि आवश्यक प्रविधि, सामग्री र वस्तु सेवा र स्थानीय उत्पादन बजारीकरण सम्बन्धी व्यापार व्यवसायमा पनि क्रमिक वृद्धि हुँदै गईरहेको छ ।</p> <p>तसर्थ स्थानीय स्रोत तथा सीप, बजारको माग र संभावित उद्यमीको चाहनाको तालमेलमा एककृत सेवाहरूको अवधारणा जस्तै १) उद्यम विकासका लागि पूर्व तयारी जस अन्तर्गत स्रोत साधनको सर्भेक्षण, लीक्षत समूह पहिचन, बजारको माग अध्यावधिक जस्ता कार्यहरू र सामाजिक परिचालन अन्तर्गत गा.पा. वडा तथा बस्तिस्तरको अभिमूखिकरण आदि । २) उद्यमशिलता विकास ३) प्राविधिक सीप विकास ४) वित्तीय सेवामा पहुँच ५) उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच तथा ६) उत्पादनहरूको बजारिकरण र केहि वर्ष सम्म निरन्तर प्राविधिक सेवा जस्ता सेवा लाई उद्यम विकास सहजकर्ता मार्फत सेवा दिई स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित उद्यम व्यवसाय सिर्जना गर्ने संभावना प्रशस्त रहेको छ ।</p>	<p>उद्योग तथा वाणिज्य: उद्योग तथा व्यवसाय संचालन सम्बन्धी प्रयाप्त सीप तथा जानकारीको कमी हुनु, उद्योग सिर्जना, विकास र संचालन सम्बन्धी एकिकृत सेवा प्रवाह नहुनु, तालीम प्रयाप्त नहुनु, परम्परागत व्यवसायलाई आधुनिकीकरण गर्न नसक्नु, उद्योग संचालनका लागि वित्तीय पहुँच नहुनु तथा स्थानीयस्तरमा दक्ष जनशक्तिको उपलब्धता नहुनु प्रमुख समस्याको रूपमा रहेको देखिन्छ । त्यसैगरी पालिकामा भित्रिएको विप्रेषण पाउँने परिवारलाई समेटी उत्पादनमूलक कार्यमा लगाउँन नसक्नु र उत्पादनमुखी बजारको व्यवस्थापन नहुनु, व्यवसायिक परामर्श सेवा तथा सूचना कमिजस्ता उद्योग व्यवसाय विकासको चुनौतिको रूपमा रहेका छन् ।</p>
<p>पर्यटन: यो गाउँपालिका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक सुन्दरताको साथै पर्यटकीय दृष्टिकोणबाट अति महत्वपूर्ण छ । गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थानहरूमा रमणिय सिँजा उपत्यका, बारेकेदारनाथ पर्यटकीय स्थल, त्रिदेवल, विन्दासैनी पर्यटकीय स्थल आदि छन् र यस</p>	<p>पर्यटन: ऐतिहासिक एवं धार्मिक क्षेत्रको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन प्रभावकारी नहुनु, पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान एवं संभावनाका लागि कुनै योजना नहुनु, व्यवस्थित रूपमा होमस्टे लगायत पर्यटकीय सुविधाहरूको उपलब्धतामा कमी, सुरक्षित पर्यटनप्रति आश्वस्त पार्न नसक्नु एवं व्यवस्थित होटल नहुनु, पर्यटन प्रवर्द्धनको निम्ति आवश्यक नीतिनियम तथा ज्ञानको अभाव, पर्यटकीय विकासको लागि आवश्यकीय सूचना, बाटो, धारा,</p>

<p>गाउँपालिकाको सांस्कृतिक सम्पदाहरु केदार नाथ वारे मन्दिर वडा नं ४, पञ्चदेवल विष्टवाडा वडा नं २, विन्दाशैनी वडा नं १ मा वि.सं १४८९ सालका प्राचिन एतिहासिक सिलालेख वडा नं ६ जोडुमा अवस्थित भएको पाईन्छ । यी सबैका अतिरिक्त विभिन्न स्थामा पाईने पंचदेवलहरु तथा प्राकृतिक सुन्दरता यो क्षेत्रका पर्यटन विकास संभावनाहरु हुँन भने स्याउ तथा ओखर बगैँचाहरु कृषि पर्यटनको संभावना बोकेका अन्य संभावित क्षेत्र हुँन ।</p>	<p>पथ प्रदर्शकहरु होटल व्यवसाय, बैंक, वित्तीय संस्था आदिको अभाव प्रमुख समस्याको रुपमा रहेको छ ।</p>
<p>सहकारी: सार्वजनिक, निजि र सहकारी को विकासमा सहभागिताको माध्यमबाट अर्थतन्त्रलाई उन्नत बनाउने संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप यस गाउँपालिका को ग्रामिण अर्थतन्त्र चलायमान बनाउन सहकारीको भूमिका अति महत्वपूर्ण रहेको अवस्था छ । छरिएको पूँज एकत्रित गरी गाउँमै पूँज निर्माण गरी आवश्यक पर्ने लाई विना भ्रंभ्रट आर्थिक सेवाहरु सुचारु गर्न सहकारी क्षेत्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । तसर्थ दिगो विकास लक्ष्य हाशिल गर्न पनि सहकारी संस्थाहरु संग सहकार्य अपरिहार्य छ ।</p> <p>कृषि तथा पशुपालनमा व्यवसायिकरण गर्दा व्यवसायिक किसान थपिने, कृषिमा यान्त्रिकरणका लागि लागत सहभागीत लगायत अन्य उच्चम व्यवसाय सहित थप आर्थिक इकाईहरुको स्थापना तथा सहकारीमा साविकमै जाडिएका समेतलाई आवश्यक पर्ने ऋणका लागि पनि सहकारीको आवश्यकता पर्ने हुँदा यस पालिकामा थप सहकारीको स्थापना तथा भैरहेकाको स्तरोन्नती त्यतिकै आवश्यक र संभव दुवै रहेको अवस्था छ ।</p>	<p>सहकारी: सहकारी संचालनमा कर्मचारी एवं पदाधिकारीहरुको क्षमतामा कमी, सहकारीहरुको नियमित एवं प्रभावकारी अनुगमन नहुनु, वित्तीय संस्थाबाट लिइने ऋणको सदुपयोग हुन नसक्नु एवं व्यवसायको लागि ऋणको जोखिम उठाउने क्षमतामा कमी, स्थानीयहरुमा आम्दानी तथा बचतको मात्रामा अत्यन्तै कमी रहनु यस क्षेत्रको विस्तारका लागि चुनौतीको रुपमा रहेको छ ।</p>
<p>श्रम तथा रोजगारी: मानिसको जीविका सहज बनाउन उसले श्रम उपयोग गर्ने अवसर पाउनु पर्ने हुन्छ । बेरोजगारीले मानिसको प्रगतिलाई रोक्दछ र आर्थिक वितृष्णा पैदा गर्दछ । यो गाउँपालिकामा रोजगारी सिर्जनाका उपायहरु अवलम्बन गरी उपलब्ध हुने भनि प्रक्षेपण गरिएको बजेट बाट पनि</p>	<p>श्रम तथा रोजगारी: निर्माणको बजेट उपकरण लक्षित हुँनु, रणनीतिक हिसाब बाट रोजगारी सिर्जनामा ध्यान नपुग्नु, हातमा सीप भएर पनि रोजगारीको अभावमा युवा शक्ति गाउँने खाली गरी रोजगारीको खोजिमा स्वदेश तथा विदेश जानु परेको अवस्था हुनु उत्पादन केन्द्रित योजनाहरु बन्न नसक्नु श्रम, रोजगारी तथा खाद्य सुरक्षाका चुनौतिका रुपमा रहेका छन् ।</p>

<p>रोजगारी सर्जना हुने नीति अवलम्बन गर्नु जरुरी छ ।</p> <p>पालिकाको बजेटको आकार अनुसार सालाना ५ देखी ७ करोड रुपैयाँ पूर्वाधार विकासमा खर्च हुँने गर्दछ । सामान्यतया यस्तो खर्चमा ३० देखी ६० प्रतिशत रकम कामदार खर्चमा आउँदछ । त्यसैगरी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा पनि बजेट उपलब्ध हुँने गर्दछ । तर निर्माण कार्यमा उपकरणको अत्याधिक प्रयोगले जमिनमा विपद् ल्याएको अवस्था छ भने अर्को तर्फ हातमा सीप भएर पनि रोजगारीको अभावमा युवा शक्ति गाउँनै खाली गरी विदेशिनु परेको अवस्था छ । तसर्थ यस्ता विकास निर्माण कार्यमा डोजर तथा स्काभेटरहरुको उपयोगलाई कम गर्दै सोको बदलामा श्रमिक उपयोग गर्दा केहि महगो भएता पनि स्रोतको वितरण गरिब तथा विपन्न वर्गसम्म पुग्न सक्ने अवस्था छ । तसर्थ यसलाई अवसरको रुपमा उपयोग गरी स्वदेशमै रोजगारी सर्जना गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिन सकिन्छ ।</p>	
--	--

२. सामाजिक विकास

अवसर र संभावना	समस्या तथा चुनौतीहरु
<p>शिक्षा: गाउँपालिकाको शैक्षिक क्षेत्रमा रहेको आर्थिक, भौतिक पूर्वाधार, शैक्षिक स्थिति र बालबालिकाको अवस्था, गुणास्तरिय शिक्षामा पहुँच, शिक्षकको विवरण तथा पेशागत विकासको अवस्था साथै शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थी अनुपात जस्ता विषयहरुको तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी दस्तावेज तयार पार्ने प्रमुख उद्देश्यका साथ सिंजा गाउँपालिकाले पाँच वर्षिय स्थानीय शिक्षा योजना (आ.व. २०७७/२०७८ देखि आ.व.२०८२/२०८३) तयार गरेको छ र यो योजना कार्यान्वयन भए पछि शिक्षा क्षेत्रको विकास हुँने संभावना देखिएको छ ।</p> <p>यस बाहेक विभिन्न कारणले विद्यालय शिक्षाको पहुँचवाट वन्चीत नागरिकहरुलाई विभिन्न सीप तथा अनुभवमा आधारित शिक्षा प्रदान गर्ने योजना रहेको छ । अनौपचारिक शिक्षावाट विद्यालय शिक्षामा समेत प्रवेश गर्न सकिने प्रावधान राखिएको छ ।</p>	<p>शिक्षा: माथि भनिएभै ज्यदै न्युन खुद भर्ना दर ३४.७ प्र.श. ले ५ वर्ष उमेरका धेरै बालबालिका अभै पनि विद्यालय बाहिर छन भन्ने तथ्य संकेत गर्दछ । उनीहरुलाई विद्यालय प्रवेस गराउन विशेष पहल गर्न जरुरी देखिन्छ तर चुनौतिपूर्ण पनि छ । जाडो यामा परिवारनै गाउँ छोडेर तराई वा मध्य पहाडतर्फ भर्ने र पछि गाउँ फर्कने अवस्थाले पनि विद्यालय बाहिर धेरै बच्चा रहनु परेको यथार्थ एका तिर छ भने शिषक विद्यार्थी अनुपातमा पनि आवश्यक मा.वि.तहमा १: ६७ मा जम्मा ३८ विद्यार्थी रहेको, १:५१, प्रा.वि. तहमा १:५१ हुनु पर्ने मा १:३६ रहेको अवस्थाले विद्यालयमा विद्यार्थी नजाने गरेको अवस्था बोध हुन्छ ।</p>

<p>अनौपचारिक कार्यक्रम मार्फत देहायको शिक्षा प्रदान गरिदै आएको छ । साक्षरता कार्यक्रम अन्तरगत प्रौढ, महिला तथा पुरुष (१५-५९ वर्ष उमेर समुह) र राष्ट्रियसाक्षर नेपाल अभियान २०७६ लाई व्यापक रूपमा लिदै आएको छ । यस अभियानले पनि यो क्षेत्रको विकास तिब्र हुँने देखिन्छ ।</p>	
<p>स्वास्थ्य तथा पोषण: नेपालको संविधानले गुणस्तरीय स्वास्थ्यमा सबैको सहज पहुँचलाई राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिमा समावेश गरेको छ । संविधानतः स्वास्थ्य जस्तो आधारभूत सवाल मौलिक हकको रूपमा स्थापित भइसकेका छन् । नेपालले लिएको दिगो विकास लक्ष्य अनुसार सन् २०३० सम्म सबैलाई गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्यको सवालहरूलाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ । नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको १५ औं राष्ट्रिय योजनाले हरेक नागरिकलाई गुणस्तरीय जीवनयापनको लागि अवसरको वृद्धि गर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ । गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज, सुलभ र समान पहुँचको सुनिश्चितता तर्फ थप अग्रसरता जरुरी रहेको छ । सामाजिक विकासलाई गुणस्तरीय जीवनयापनको आधार रूपमा लिई संघ सरकार, प्रदेश सरकार र विकास साभेदार संस्थासँगको सहकार्य र समन्वयमा स्थानीय सरकारले अर्थपूर्ण प्रयास गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको छ ।</p>	<p>स्वास्थ्य तथा पोषण: जनसंख्याको अनुपातमा स्वास्थ्य संस्था कम हुनु, अझै पनि १८ प्रतिशत असुरक्षित सुत्केरी हुँने अवस्था, चौथो पटक सम्ममा गर्भ जाँच नगराउने २६ प्रतिशत तथा सुत्केरी पश्चात नजचाउने ४६ प्रतिशत रहेको अवस्था छ । गाउँपालिका भरी जम्मा जम्मि ३ वटा मात्र बर्थिङ्ग सेण्टर हुँनु तथा जम्मा ६ वटा वडामा गरी ३ वटा मात्र स्वास्थ्य चौकी रहेका र सामान्य रोगहरूको मात्र उपचार हुँने कारणले केहि ठूला रोग लाग्दा सुर्खेत तथा काठमाडौँ सम्म पुग्नु पर्ने अवस्था छ । स्वास्थ्य सेवा तथा कुपोषणका कारण शिशु मृत्यु दर १००० मा ०, बाल मृत्युदर १००० मा ० तथा मातृ मृत्यु दर १००००० मा ० अवस्था भएकोमा यस अवस्थालाई यथावत कायमै राख्न अझै पनि चुनौतिपूर्ण छ ।</p>
<p>खानेपानी तथा सरसफाई: बढ्दो स्वास्थ्य सम्बन्धि चेतना, उपलब्ध बजेट तथा ग्राभिटी फ्लो तथा भूमिगत स्रोतमा आधारित पानीका मुहानको उपलब्धता तथा ग्राभिटी फ्लोको संभावना नरहेका स्थानमा लिफ्ट गर्न समेत नदिको उपलब्धताले गर्दा एक घर एक धारको अवधारणालाई साकार गराउन सकिने संभावना छ । साथै फोहोर व्यवस्थापनलाई पनि नसड्ने प्लाष्टिकजन्य फोहोरलाई संकलन गर्न बाटोको सामान्य सुविधा भएका कारण एकतृत गर्न सकिने र सड्दने प्रकारका फोहोरलाई कम्पोष्ट विनाम राखी जैविक मल तयार गर्न सकिने प्रशस्त संभावना रहेको छ । व्यक्तिगत सरसफाईको सचेतनाका लागि महिला स्वस्थ सेकिाहरूको परिचालनबाट संभावना रहेको अवस्था छ ।</p>	<p>खानेपानी तथा सरसफाई: यस गाउँपालिकामा सरसफाईको लागि ६० मध्ये ६१ घरधुरीले मात्र घरायसी फोहोरलाई आफ्नै घरमा खाल्डो खनी कम्पोष्ट मल बनाउने गरेको देखिन्छ । सरसफाईका हकमा अझै पनि सौचालय नभएका ३ परिवार छन् भने सार्वजनिक ढल र फ्लस सहितको चर्पि प्रयोग गर्ने १०० प्रतिश परिवार र फ्लस भएको तर सेप्टिक ट्याङ्क भएको चर्पि प्रयोग गर्ने २०० परिवार छन् र साधारण चर्पि प्रयोग गर्ने २३१० परिवार छन् । त्यसै गरी चर्पी गएपछि, खाना खानु अगाडी र बालबालिकाको दिसा धोए पछि हात धुने तरिकाका आधारमा करीव २५१० घरधुरीले अझै पनि खरानी पानीले हात धुने गरेका देखिन्छ ।</p>
<p>युवा तथा खेलकुद: खेलकुद युवाहरूको शारिरीक तन्दुरुस्तिको विकासका लागि आवश्यक पर्ने कुरा हो र यसले क्षमताको उपोग गरी प्रतिस्पर्धामा जान शक्ने वातावरण पनि बनाउने विषय भएको हुँदा यसको</p>	<p>युवा तथा खेलकुद: समग्रमा भन्नुपर्दा बालबालिका एवम् युवा जनशक्तिको स्वास्थ्य शारिरीक विकासको लागि नभई नहुने खेलकुदको क्षेत्रमा अत्यन्त न्युन लगानी हुने गरेको देखिन्छ । विगतमा निर्मित खेलकुद</p>

<p>योजना सामाजिक विकासकै क्रमको रूपमा बनाउनु जरुरी रहन्छ । युवाहरुको खेलकुद प्रति बढ्दो उत्साहलाई प्रशस्त मात्रामा संवोधन गर्न सकिने अवस्था छ । यस गाउँपालिका भित्र प्रतियोगिता केन्द्रका रूपमा विकसित भएको १ खेल मैदानमा पनि केही पूर्वाधार रहेको देखिन्छ । यसै अनुरूप अन्य क्षेत्रमा पनि खाली स्थानहरुको उपलब्धता भएको हुँदा आवश्यक पूर्वाधार सहितका खेलमैदान निर्माण गर्ने संभावना प्रचुर मात्रामा छ ।</p>	<p>सम्बन्धी पूर्वाधारहरुको मर्मत गर्न पनि निकै ठुलो लगानी गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ । हालका दिनहरुमा आएर निजी क्षेत्रहरुबाट पनि क्रिकेट, भलिबल, फुटबल, व्याडमिन्टन, र अन्य एथ्लेटिक्स खेल जस्ता केही खास खास खेलहरुमा लगानी गर्नुपर्ने र प्रोत्साहित गर्ने क्रम सुरु भएको छ । यस क्रमलाई केन्द्रीय र स्थानीय सरकारले सहकार्य र साभेदारीको रूपमा विकसित गर्दै लैजानुपर्ने देखिन्छ ।</p>
<p>कला तथा संस्कृति: यस सिंजा गाउँपालिकाले सम्पदा तथा साँस्कृतिक क्षेत्रमा गाउँपालिका क्षेत्रमा भएका सम्भावना, अवसर र विद्यमान अवस्था सहित समस्या तथा चुनौति पहिचान गरिएको छ । खासमा यत्रतत्र छरिएर संरक्षणको पर्खाईमा रहेका पंचदेवल लगायत खस सभ्यता सँग जोडिएको कलाकृति र परम्पराको संरक्षण गर्ने संभावना यस गाउँपालिकामा प्रशस्त छ ।</p>	<p>कला तथा संस्कृति: जटिल भौगोलिताका कारण यस्ता लोप हुँन लागेका कला तथा सभ्यता अभै खोजी गर्न सकिएको अवस्था छैन भने फैलदो आधुनिकता र स्थानीय बस्तिमा जनताको निरन्तरताको बसाई नभै हिउँद र वर्षमा अलग अलग स्थानको बसाईले गर्दा भेषभुषा तथा रिवाजहरुलाई सहजै कायम गर्न असजिलो परेको अवस्थाले गर्दा यस क्षेत्रको विकासमा चुनौती रहदै आएको छ । यस योजनाले बसाईको परिस्थितिलाई फेर्ने नसके तापनि बसाईको समयमा यस्ता कला तथा संस्कृती र परम्परा कायम राख्ने प्रयास गर्ने छ ।</p>
<p>लक्षित समूह विकास बढ्दो विकास प्रतिको चासो र स्थानीय सरकार चाहि जनताको घरदैलोको सरकार भएको तथा स्थानीय सरकार साधन र स्रोतले सम्पन्न भएको हुँदा लक्षित समुह विकासका लागि स्रोतको अभाव नभै प्रभावकारी कार्यक्रमको अभाव मात्र भएको हुँदा लक्षित समुदायको विकास गर्ने अवसर प्रशस्त रहेको छ ।</p>	<p>लक्षित समूह विकास छरिएर रहेका पछाडि परेका वा पारिएका लक्षित समुदाय तथा जेष्ठ नागरिक र फरक क्षमता भएका हरुलाई उनिहरुको बसाईका कारण फरक फरक आवश्यकता तथा स्वतः स्फुर्त रूपमा अगाडी बढ्ने तत्परताका अभावमा कारण विकासको मूल प्रवाहमा समेट्न कठिन पर्ने र यस्तालाई संवोधन गर्न सामान्य कार्यहरुबाट संभव नहुँने हुँदा विशेष प्रकारका योजनाहरु तयार गर्नु जरुरी पर्न गएको छ ।</p>

३. पूर्वाधार विकास

अवसर र संभावना	समस्या तथा चुनौतीहरू
<p>सडक तथा यातायात: गाउँपालिकाको समष्टिगत आर्थिक, सामाजिक विकास र सेवा सुविधा प्रवाह गर्न भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रको भूमिका प्राथमिक तथा महत्वपूर्ण हुन्छ । भौतिक विकास पूर्वाधारले अन्तरआवद्धता, अन्तरसम्बन्ध विकासद्वारा, बजार सूचना, सेवा सुविधाको स्तर, पहुँच र उपयोग जस्ता विकास प्रतिफलको नतिजा हासिल प्रत्यक्ष योगदान गर्दछ । तर पूर्वाधार विकास र विस्तारबाट दिगो लाभ लिन पूर्वाधारको दिगो संचालनका साथसाथै वातावरणमा पर्ने नकारात्मक असरलाई न्यून गर्न वातावरण संरक्षणका उपायहरू अवलम्बन जरुरत पर्दछ । विकास प्रतिफललाई सकारात्मक दिशातर्फ उन्मुख गराउन तथा अपेक्षित नजिता हासिल गर्न पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा मूलतः सडक पुल तथा यातायात क्षेत्रको विकास गर्न बजेटको उपलब्धता र आवश्यकता अनुसार थप विशेष अनुदान पनि पाउँन सक्ने अवस्था भएको साथै निर्माण कार्य गर्न आवत जावतमा पनि समस्या नभएको र स्थानीय श्रम शक्ति पनि भएको हुँदा योजनामा लिईएका लक्ष्य पुरा गर्ने संभावना प्रशस्तै छ ।</p> <p>उपलब्ध बजेट, वडास्तरका माग र सिंजा क्षेत्र भित्रको सहज भूगोलका कारण यस क्षेत्रमा सडा तथा यातायातको विकास गर्न सकिने संभावना छ । मुशलधारे वर्ष नहुने हुँदा ठूलो बाढी तथा पैरो नचल्ने हुँदा सामान्य प्रकारका कच्ची बाटो पनि प्रशस्त टिक्ने हुँदा यस क्षेत्र भित्रमा सडक यातायातको विकास गर्न सकिने संभावना छ ।</p>	<p>सडक तथा यातायात: बाहिरी भूगोल सँगको यातायात सम्पर्क जटिल भएको अवस्थाले गर्दा र पालिकामा सालाना प्राप्त हुँने बजेटको आकार ज्यादै सानु भएकोले गर्दा सडक यातायात जस्तो खर्चिलो पूर्वाधार विकास चुनौती अवश्य छन् ।</p>
<p>विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा: गाउँपालिकाको समष्टिगत आर्थिक, सामाजिक विकास र सेवा सुविधा प्रवाह गर्न भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रको भूमिका प्राथमिक तथा महत्वपूर्ण हुन्छ । सो मध्ये एक हो उर्जामा सबैको पहुँच । दिगो विकास लक्ष्य २०३० ले पनि धान्न सक्ने उर्जामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य लिएको सन्दर्भ छ, विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा र सूचना, संचार र प्रविधि जस्ता विषयको विकासका संभावनहरू प्रशस्तै छन । हालै राष्ट्रिय प्रसारणलाई विस्तार गर्ने क्रममा कालिकोटको नागमा देखी मुगु सम्म पोलहरू गाड्ने काम भएको तथा सो पोलहरूबाट</p>	<p>विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा यो गाउँपालिका अझै पनि विद्युतको राष्ट्रिय प्रसनरणन लाईना जोडिई सकेको छैन र भरपर्दो विद्युत सेवाको पहुँच बाहिर भएको हुँदा विद्युतमा आधारित उद्यम व्यवसाय र शित भण्डार जस्ता अत्यवश्य सेवाहरूको विकास गर्न नसकिएको अवस्था छ ।</p>

<p>यस सिंजनमा पनि विद्युत वितरण हुने भएको हुँदा अब यो पालिकामा भरपर्दो विद्युत विकास गर्न सकिने संभावना छ । त्यसै गरी खाना पकाउँदा अभै पनि ९९ प्रतिशत परिवारमा दाउरा प्रयोग गर्ने भएको हुँदा सो को विस्थापन गर्न वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्द्धन वा विद्युतको उपयोगलाई उत्प्रेरित गर्ने संभावना देखिन्छ ।</p>	
<p>सूचना तथा संचार : अब यो पालिका विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा जोडिन गैरहेको हुँदा संचारका व्याट्रि चार्ज धान्न सक्ने अवस्थाले गर्दा संचार लाईनहरुको विस्तार गर्न सकिने संभावना रहेको छ ।</p>	<p>सूचना तथा संचार: हात हातमा मोवाईल भएर पनि सर्व साधारण लाई संचार सुविधामा समस्या छ । प्राय बिहान बेलुका मोवाईल टावरले कामा गर्दैन र रात बिहान जनता संचार बिहिन अवस्था रहनु पर्ने अवस्था छ । त्यसै गरी अधिकांश सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने कार्यालय तथा संघसंस्था पनि लामो समय संचार बिहिन हुनु पर्ने अवस्थामा छन् भने सार्वजनिक क्षेत्रमा संचार विस्तार हुन सकेको छैन ।</p>
<p>आवास तथा भवन: बदलिदो परिस्थितिमा मानिसमा शहरीकरणको प्रवृत्ती एकदमै बढेर गएको अवस्था छ । त्यसले गर्दा बस्तिहरु बाक्लदै गएका र स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी र जनताका आवश्यकता दुवैले एकिकृत सार्वजनिक सेवाहरुको माग गर्दछ । तसर्थ यस्तो परिस्थितिमा सार्वजनिक सरोकारका भवनहरुको निर्माण र स्तरोन्नती अतिनै जरुरी भएको छ र उपलब्ध बजेट बाट माग भएको सामुदायिक भवनहरुको निर्माण संभव रहेको अवस्था छ ।</p>	<p>आवास तथा भवन: सार्वजनिक सेवाहरुको सेवा प्रवाहमा गाउँपालिका भरीमा जम्मा १ वटा मात्र रहेका सामुदायिक भवनहरु बाट सेवाहरु राम्रो सँग प्रवाह गर्न असहज भएको अवस्था छ ।</p>

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

अवसर र संभावना	समस्या तथा चुनौतीहरू
<p>विपद् व्यवस्थापन: वन पैदावरको हिसाबले यो सामान्य गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिका ५८०० हेक्टर जमीन वन जंगल वा चरन क्षेत्रमा पर्दछ । ९ वटा वन सामुदायिक वन समुदायलाई हस्तान्तरण गरेको छ भने बाँकी वन हस्तान्तरण हुन बाँकी देखिन्छ । यस गाउँपालिकामा ९ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति रहेका छन् । राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक लक्ष्य र गाउँपालिकाको सोच र बजेट व्यवस्थापन को पक्षले वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन को पूर्व सतकृता र प्रतिकार्य गर्ने पर्ने अवस्था प्रशस्तै छ ।</p>	<p>विपद् व्यवस्थापन: अधिकांस भाग उच्च हिमाली भूवनौटको रहेको तथा केहि भाग हिमा नदीको तटिय क्षेत्रमा पर्ने, अन्य हिमाली भागबाट पनि थुप्रै खहरेहरु आउने भएका हुँदा यो गाउँपालिकाको केहि भाग बढि र केहि धाग पहिरो जस्ता विपत्तिको जोखिम रहेको अवस्था छ । यस पालिकामा वन डढेलो, पहिरो, बाढि जस्ता विपत्तिहरुले सामान्यतया सालाना सरदर १५० घरबारलाई प्रतिकूल असर पर्ने गरेको अवस्था छ । यसका अतिरिक्त विपद्का हिसाबले जोखिम क्षेत्रहरु पहिचान र उपायोग गर्न पनि बाँकीनै छ ।</p>
<p>वन तथा वातावरण संरक्षण: खाली जमिन, प्रशस्त बाटाघाट, नदी तटहरु र ९ वटा सामुदायिक वन समितिहरु भएका हुँदा यस्ता समितिहरु संग कार्यगत एकता कायम गर्दै सडक किनारा, खालि जमिन र नदी तटहरुमा वृक्षरोपण गरेर र प्रत्येक वर्ष १० विरुवा रोप्ने वातावरण बनाएर सिंजालाई हराभरा बनाउन सकिने संभावना प्रशस्तै छ ।</p>	<p>वन तथा वातावरण संरक्षण: हराभरा सिंजा बनाउन वनको हैसियत सुधार र जलवायु परिवर्तन अनुकुलनमा पनि थुप्रै कार्यहरु गर्नु पर्ने छ । जलवायु परिवर्तनका हिसाबले कतिपय वालिनालीहरुको उत्पादनमा असर परेको छ भने पानीका मुहान सुक्ने तथा पानीको सतह घट्ने जस्तो अवस्था आई रहेको छ ।</p>

२.३ योजना खाका

२.३.१ सोच

सिंजा गाउँपालिका, स्रोत र साधनले सम्पन्न भएर पनि उपयोगको पर्खाइमा गरिवीको शिकार रहेको, जनशक्ति भएर पनि बेरोजगारीको समस्यामा रहेको अवस्था भएको हुँदा यहाँका बासिन्दाको आर्थिक समृद्धिका लागि कृषिको अधुनिकीकरण सहित सिँचाई र आवश्यक पूर्वाधारहरुको विकास प्रतिवद्धताका साथ आवधिक योजनाका आधारहरु जस्तै, राष्ट्रिय तथा गाउँपालिकाको आवश्यकता, स्थानीय चाहना र स्थानीय यथार्थताका आधार र पूर्व योजना तर्जुमा गोष्ठिका सहभागिहरु विच भएको छलफल र मस्तिष्क मन्थनका आधारमा सबै सहभागिको मत ऐक्यताका आधारमा यस सिंजा गाउँपालिकाको अबको ५ वर्षको दीर्घकालिन योजनाको सोच निम्न अनुसार निर्धारण गरिएको छ:

"सिंजा समृद्धिको आधार, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार "

सोच पुरा गर्ने प्रमुख चालकहरु:

१. कृषि

- कृषिजन्य उच्च मूल्यका वालीहरुको व्यवसायिक उत्पादन तथा व्यवसायिकरण
- परम्परागत वालीहरुको पुनरस्थापना
- उन्नत तथा नश्ल सुधार सहितका पशु (चौपायाको) को व्यवसायिक उत्पादन र बजारिकरण
- पंढिजन्य वस्तुहरुको व्यवसायिक उत्पादन र बजारिकरण ।

२. पर्यटन

- खस पहिचान लगायत अन्य पर्यटन मैत्री सम्पदाहरुको जिर्णोद्धार र स्तरोन्नती
- धार्मिक पर्यटन क्षेत्रहरुको विकास
- पर्यटकहरुको आवागमन तथा बसाई सहज बनाउने होमस्टे तथा सांस्कृतिक प्रदर्शनिहरुको व्यवस्था
- सुलभ शौचालय र फोहोरमैला रहित स्वच्छ वातावरण तयारी
- पर्यटकलाई आयात रहित र स्थानीय उत्पादन सहितका खाद्य वस्तुहरुबाट सेवा
- पिउने पानीको सर्वसुलभता ।

३. पूर्वाधार

- खास गरी सडक पूर्वाधारको बिस्तारका साथै भै रहेकाको स्तरोन्नती
- राष्ट्रिय प्रसारण लाईनको विद्युतिकरण र भैरहेकाको पूर्वाधारमा सुधार
- भरपर्दो संचारका लागी भैरहेको संचारमा सुधार
- स्थानीय उत्पादनबाट किशानलाई बढि लाभान्वित बनाउन स्याउ, ओखर तथा आलुको संकलन, संरक्षण तथा भण्डारण जस्ता पूर्वाधार विकास ।

२.३.२ समग्र लक्ष्य

- समृद्ध समाजको सिर्जना गर्न उच्च आर्थिक वृद्धि
- सामाजिक न्याय सहितको शिक्षित, स्वस्थ तथा समृद्ध र विभेदरहित समाजको सिर्जना
- आवश्यकताका आधारमा सामाजिक तथा आर्थिक पूर्वाधारहरुको विकास
- जलवायु परिवर्तनको न्युनिकरण र विपद्मुक्त तथा विपद् सतर्कताको अवस्थाको व्यवस्थापन
- गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाहरु जनमैत्री बनाई जनताको जीविका तथा जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।

२.३.३ उद्देश्य

आर्थिक विकास

- कृषिमा यान्त्रिकरणका माध्यमबाट कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनमा वृद्धि गर्ने
- उत्पादित वस्तुको बजार पहुँच वृद्धि गर्ने

- छरिएर रहेको स्रोत साधन, जनशक्ति र विकासका अवसरहरुको अधिकतम् उपयोग गरी उद्यम स्थापना
- सम्पदामैत्री पर्यटन विकासको माध्यमबाट गाँउबासिको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने
- गाउँपालिकामा निर्माण कार्य तथा उद्यम व्यवसाय सिर्जना तथा र सीप विकासको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गर्ने ।

सामाजिक विकास:

- शैक्षिक पूर्वाधारहरुको सुधार र शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्ने
- गाउँवासीका लागि स्वास्थ्य सेवाहरु सहज बनाउने
- महिला, बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरुको विकास तथा सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता गरी भेदभावमुक्त बनाउने
- सुरक्षित खानेपानीमा जनताको पहुँच वृद्धि गर्दै पूर्ण सरसफाईका माध्यमबाट जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने
- सामाजिक रुपमा असुरक्षित महशुस भएका नागरिकलाई सुरक्षाको प्रत्याभूति प्रदान गर्ने हुनेछ ।

पूर्वाधार विकास:

- आवश्यक न्यूनतम र भरपर्दो यातायात पूर्वाधारको सहजताबाट कोहि बन्चित नहुने व्यवस्था
- जनताका महत्वपूर्ण संस्थाहरुको कार्य थलोहरुको निर्माण र स्तरोन्नती
- उर्जा तथा उर्जाजन्य प्रविधिहरु आर्थिक र प्राविधिक रुपमा व्यवस्थापन गर्न सक्नेगरी सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने हो ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:

- जलवायु परिवर्तनको कारकको रुपमा रहेको कार्वन उत्सर्जन न्युनिकरण र जलवायु परिवर्तनको असरको अनुकुलन
- विपद्हरुको सकुशल न्युनिकरण तथा व्यवस्थापन
- विपद्का प्रतिकार्यहरुको व्यवस्था ।

संस्थागत विकास, मानव संसाधन विकास र सुशासन:

- गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाहरु पारदर्शी बनाउने
- जनता तथा संघ र प्रदेश सरकार प्रति जवाफदेही
- कानुनी प्रक्रियाबाट अविचलित
- समावेशी, प्रभावकारी तथा पूर्ण सहभागितामूलक बनाउने
- विविध सेवाहरुका लागि कर्मचारी तथा पदाधिकारीको क्षमता विकास र सेवा बजारको विकास
- गाउँपालिकाबाट सुसाशन र पारदर्शी ढंगबाट सेवाहरु प्रवाह गर्नु हुनेछ ।

२.३.४ परिमाणात्मक लक्ष्य:

योजना अवधिमा विभिन्न विकास क्षेत्रका लक्ष्यहरु तल तालिका ३, ४, ५, ६ र ७ मा दिईएको छ ।

२.३.५ समग्र रणनीति र कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
रणनीति १: सबैले प्रत्याभूति गर्ने गरी स्वरोजगारी र आर्थिक विकासलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● कृषि तथा पशुपंछी विकासलाई निर्वाह मुखी बाट कृषि एक उद्यमको रूपमा विकास गरिने छ (Agriculture as Enterprise) ● कृषि तथा पशु उत्पादनमा पकेट क्षेत्रको अवधारण र व्यवसायिकरण गर्ने । यसका लागि तालिम, लागत सहभागिता, बीऊ पूँज, उत्पादन तथा बाली संरक्षणमा आधारित अनुदान प्रदान गर्ने । ● पशुहरुको गोठ/खोर सुधार र मुत्र संकलन तथा प्राङ्गारीक मल तथा जैविक विषादीका रूपमा उपयोग गर्न कृषकहरुलाई सहजिकरण गरिने । ● कृषिको व्यवसायिकरणलाई मद्दत पुग्ने गरी विभिन्न विकल्पबाट सिँचाई सुविधा वृद्धि गरी हाल सिँचाई सुविधा भएको जमिनको प्रतिशत बढाईने । ● कृषिमा यान्त्रिकरण गर्न लागत सहभागितामा लगानी बढाईने र यो सुविधा व्यवसायिक किसानलाई मात्र प्रदान गरिनेछ । ● ग्रामिण श्रमको उपयोग वृद्धि गरिने । ● कृषि तथा पशु सेवा कार्यकर्ता तयारी र परिचालन । ● निर्माण कार्यमा सकभर बेरोजगार जनशक्तिको परिचालन गरी समान कार्यमा विदेश जानु पर्ने बाध्यता न्युनिकरण गरिनेछ । ● निर्माण कार्यहरु पनि उत्पादन वृद्धि तथा बजारिकरणलाई सहज पर्नेमा विशेष ध्यान दिईने छ र उत्पादन क्षेत्र देखी बजार जोड्ने सडकहरुलाई कृषि सडकका रूपमा प्राथमिकता दिईने छ । ● हाम्रो लागि हामै उत्पादन अभियान संचालन गर्ने र यसका लागि बजारमा माग भएका र सिंजाको माटोमा उत्पादन हुँने वस्तु सिंजामै उत्पादन प्रवर्द्धन गर्ने । ● स्थानीय र बाह्य बजार प्रवर्द्धन गर्न संकलन केन्द्रहरुको स्थापना गर्ने । ● शित भण्डारमा किसानको पहुँच वृद्धि गरी बढि लाभ लिन सक्ने बनाईनेछ । ● उत्पादन क्षेत्र देखी बुटवल जस्तो ठूलो बजार सम्म किसानका उत्पादनहरु आपूर्ति संजाल स्थापना गरिनेछ । ● युवाहरुमा उद्यमशिलताको संस्कारको विकास गरी स्थानीय स्रोत साधन र बजारको संभावना भएका वस्तु तथा सेवा उत्पादन र बजारिकरणमा जोड दिईने छ । ● सम्पदामैत्री तथा कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन गरी स्वरोजगारीको अवसर प्रदान गरिनेछ । यसका लागि वर्तमानमा तयार भैरहेको पर्यटन गुरुयोजनाका आधारमा पर्यटन स्थलहरुको थप पहिचान तथा सुधार गरी, प्राचिन संस्कृति र सम्पदाहरुको संरक्षण र होमस्टे लगायत पर्यटन सुविधामा वृद्धि गरिने छ । ● संभव भएसम्म समान प्रकारका सहकारीहरुलाई मर्ज गरी सिमित तर शशक्त सहकारीको विकासमा जोड दिईनेछ ● बैकहरुसँग सहकार्य बढाई उत्पादक किसान तथा व्यवसायिहरुलाई सरलकर्जामा पहुँच वृद्धि गरिनेछ । ● कृषि बजार सुचना प्रणालीको विकास गरिने छ ।

<p>रणनीति २ सामाजिक शुसम्पन्नतालाई अगाडि बढाईने छ ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● शिक्षा क्षेत्रका विकासलागि आवश्यक भौतिक संरचनाको विकास गर्ने । ● आवश्यक शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था गर्ने । ● ICT, विज्ञान प्रयोगशाला तथा पुस्तकालयको व्यवस्था गर्ने ● खेलकुद सामाग्री उपलब्ध गराईने । ● कक्षा ९ र १० मा प्राविधिक शिक्षाको अनुमति र उपयोग गर्ने । ● स्वास्थ्य क्षेत्रको सुधार गर्ने भौतिक क्षमताको विकास गरिने । ● आवश्यक स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्थापन । ● स्वास्थ्य सेवालाई बढि सहज र सेवाहरुको स्तरोन्नती गर्ने । ● पोषणको अवस्था सुधार गर्न <u>एक घर एक घरबारी व्यवस्थापन</u> लाई सहजिकरण गर्ने । ● शुद्ध खानेपानीलाई सबैको पहुँचमा पुऱ्याउने । ● सरसफाईलाई जनताको बानीको रुपमा विकास गर्ने । ● खेलकुदको विकासलाई जोड दिन एक वार्ड एक भलिबल मैदान र एक वार्ड एक कभर्डहल निर्माण र एउटा समग्र खेलकुद सुहाउंदो खेल मैदान निर्माण गरिने । ● खेलकुद शिक्षकको व्यवस्थापन र खेलकुद प्रतियोगिताहरुको आयोजना गरिने । ● विद्यालय छाडेको बिपन्न वर्गका किशोरीहरुको सीप विकास गरिने । ● असहाय र जेष्ठ नागरिकको जीवनयापनलाई सहज बनाईने । ● सामाजिक, लैंगिक तथा जातिय विभेद अन्त्य गर्न सो अनुकुलका योजना गतिविधिहरु अगाडी बढाईने छ । ● आर्थिक र सामाजिक सुसम्पन्नताको विकासलाई सँगसँगै लगिने छ । ● लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशिकरण व्यवहारमै ल्याउन नीतिगत तह तथा योजनाका प्रत्येक चरणमा लैंगिक तथा सामाजिक समावेशिकरण लाई व्यवहार मै उतारिने ● विकासको केन्द्रबिन्दुमा बहिस्कृत तथा सीमान्तकृत हुने
<p>रणनीति ३: विकासमा नीजि तथा सामुदायिक साभेदारी नीतिलाई अवलम्बन गर्ने ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ज्ञान, सीप तथा अनुभव र विकासमा स्वामित्वबोधका हिसावले विकास साभेदार बढाउनुंने । ● बढी नतीजा निकाल्न सकिने गरी सहकार्य पनि बढाउने ● सबैको विकास सबै सँग भन्ने मान्यता अनुरुप विकासमा स्थानीय संघ संस्था तथा नीजि क्षेत्र सँगको हातेमालो र सहकार्यलाई विशेष जोड दिईनेछ ।
<p>रणनीति ४: गुणस्तरीय पूर्वाधारको विकास गर्ने ।</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● मानवियताको आधारमा सबै वस्तीमा १२ महिना भरपर्दो र सुरक्षित यात्रा सुनिश्चित गर्न मोटरबाटोको व्यवस्था हुने गरी सडकहरुको निर्माण तथा स्तरोन्नती र पूल पुलसाहरुको निर्माण । ● उत्पादन क्षेत्रलाई जोड्ने गरी सडकलाई आर्थिक पूर्वाधारको रुपमा विकास गरिनेछ । ● सडक निर्माण गर्दा वातावरणीय संवेदनशिलतालाई ध्यान दिई वातावरणमैत्री बनाईनेछ । ● यस्ता पूर्वाधार निर्माण गर्दा बोटविरुवामा हुने क्षेति को परिपूर्तिको लागि सडकको दायौँबायाँ तथा तलमाथि वृक्षारोपण (बायोइन्जिनियरिङ्ग) गरिनेछ । ● निर्माण पूर्वाधारहरुको आकस्मिक क्षति पुग्दाको अवस्थामा मर्मत सम्भार गर्न

	<p>निर्माण लागतको २ प्रतिशतका दरले जम्मा गर्ने गरी मर्मत सम्भार कोष स्थापना गरिनेछ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● आकस्मिक रुपमा आईपर्ने सानातिना छिटपुट योजनाहरूको लागि भैपरी आउनेमा बजेट व्यवस्थापन गरी उपयोग गरिनेछ । ● विद्युतीय प्रविधिको विस्तार गर्ने । ● अत्यावश्यक सामुदायिक सेवाहरूका लागि भवनहरूको निर्माण गरिनेछ । ● भवनहरूलाई अशक्तमैत्री बनाईनेछ ।
रणनीति ५: विपद् व्यवस्थापन, वातावरणीय संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● हराभरा सिंजा बनाउँन वृक्षारोपण र वनको हैसियत र वनले ढाकेको क्षेत्रको वृद्धि गरिने छ । ● विपद् व्यवस्थापनका प्रतिकार्यहरू गरिनेछ । ● खाली रहेका सार्वजनिक स्थानहरूको संरक्षण गरिनेछ । ● जलवायु अनुकूलनका उपायहरू अवलम्बन र प्रतिकार्यहरू गरिने छ ।
रणनीति ६ मानव संसाधनको विकास र परिचालन सुशासन सहितको चुस्त सेवा प्रवाह गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> ● खास गरी कृषिका लागि ग्रामिण कृषि तथा पशु सेवा कार्यकर्ता तयारी र परिचालन गरी सेवा बजारमा सहजता ल्याउँने । ● खानेपानी आपूर्तिलाई चुस्त बनाउँन प्रत्येक वाडमा खानेपानी उपभोक्ता समुहबाट छनौट गरी दुई जना ग्रामिण मर्मत संभार कार्यकर्ता तयार गरी परिचालन गरिने । ● सेवा प्रवाहमा चुस्तता ल्याउँन गाउँपालिका भित्रको संस्थागत तथा मानव संसाधन विकास गरिने ● प्रविधिको स्थापना र उपयोग बढाउँने । ● आवश्यक ऐन तथा नीति नियमहरूको तयारी गर्ने । ● वित्तीय जवाफदेहिता कायम राख्न वित्तीय अनुशासनलाई कडाईका साथ पालना गरिनेछ । ● वित्तीय जवाफदेहिता र मितव्ययिता कायम गरिने छ ।

२.३.६ अपेक्षित नतीजा / उपलब्धिहरू

तालिका ३ आर्थिक विकासको लक्ष्य तथा गन्तव्य सूचकहरू

नतीजा तहहरू	सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
प्रभाव	१. दुई वर्ष मुनिका बालबालिकाको कुपोषणको दर भरेको हुँने छ	७.५ प्रतिशत (गा.पा. रेकर्ड)	२ प्रतिशतमा झार्ने
	२. सरदर प्रति परिवार बचत वृद्धि	१०,०००	५०,०००
	३. सरदर प्रति परिवार आय वृद्धि	५०,०००	२,००,०००
	४. रोजगारी दरमा वृद्धि	१५ प्रतिशत (गा.पा. रेकर्ड)	४५ प्रतिशत
	५. बेरोजगारको संख्या घटेको	८५ प्रतिशत (गा.पा. रेकर्ड)	४५
असर	१. समग्रमा आफ्नो उत्पादनले १२ महिना खान नपुग्ने परिवारको संख्या घटेको	५०० (गा.पा. रेकर्ड)	१५००
	२. वैदेशिक रोजगारमा जानेको	५ प्रतिशत (गा.पा. रेकर्ड)	२ प्रतिशतमा झार्ने

सि.नं	संख्या घटेको नतीजाका सूचकहरु	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
१	मासु उत्पादन वृद्धि	३,९६,००० के.जी(गोष्ठिको अनुमान)	थप १७८८१२ जम्मा (५७४८१२ किलो)
२	खसी बाखा तथा भेडाको संख्या वृद्धि	१८००० (गोष्ठिको अनुमान)	थप १४३७५ (जम्मा ३२३७५)
३	लेकल तथा ब्रोईलर, कुखुरा, हाँस, कालिज तथा बर्डाको संख्या वृद्धि	१००००(गा.पा. रेकर्ड)	थप ७०,००० (जम्मा ८००००)
४	बंगुरको संख्यामा वृद्धि	३ (गा.पा. रेकर्ड)	थप २५ (जम्मा.२८)
५	वार्षिक दुध उत्पादनमा वृद्धि	२०७१०० लिटर (गा.पा. रेकर्ड)	थप १३२३०० लिटर (जम्मा ३४९४००)
६	दुध दिने गाई भैंसीको संख्यामा वृद्धि	२३०० (गोष्ठिको अनुमान)	थप १९५ (जम्मा २४९५)
७	वार्षिक अण्डा उत्पादनमा वृद्धि	१५६४८० (गोष्ठिको अनुमान)	थप ७००००० (जम्मा ८५६४८०)
८	वार्षिक आलु उत्पादनमा वृद्धि	२००० टन (गोष्ठिको अनुमान)	थप ३५५५ टन (जम्मा ५५५५ टन)
९	वार्षिक सिमी उत्पादन	२५०० (गोष्ठिको अनुमान)	३५०० टन
१०	फलफूल उत्पादनमा वृद्धि	१५०० टन (गोष्ठिको अनुमान)	थप २४२९ टन (जम्मा ३९२९.)
११	तरकारी उत्पादन वृद्धि	१२०० टन (गोष्ठिको अनुमान)	थप १८५० टन (जम्मा ३०५०)
१२	वार्षिक खाद्यान्न उत्पादन वृद्धि	१०००० मे.टन (गोष्ठिको अनुमान)	थप २०००० टन (जम्मा ३०००० टन)
१३	उद्यम स्थापनामा वृद्धि भएको	१६० (गा.पा. रेकर्ड)	५ वर्षमा थप ३००
१४	सालाना आउने पर्यटकको संख्यामा वृद्धि	१०० (गोष्ठिको अनुमान)	५००
१५	सहकारीमा आवद्ध हुनेको संख्या वृद्धि भएको	२५ सहकारीमा १२०० सदस्य (गा.पा. रेकर्ड)	थप २५५ जना
१६	थप उद्यम व्यवसाय तथा श्रम तथा रोजगारी बाट थप रोजगारी सिर्जना	४०० (गोष्ठिको अनुमान)	१०००
१७	सिँचाई हुने जमीनको क्षेत्रफल बढेको	१२०५ हेक्टर (गा.पा. रेकर्ड)	थप १२०० हेक्टर (जम्मा २४०५ हेक्टर)

तालिका ४ सामाजिक विकासका लक्ष्य तथा गन्तव्यहरु

नतिजा तहहरु	सूचकहरु	आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
प्रभाव तथा असर	१. साक्षरतामा वृद्धि भएको हुँने छ।	६५	८५
	२. शिशु मृत्युदरमा कमी भएको हुँने छ।	० (गा.पा. रेकर्ड)	शून्यमा कायम राख्ने
	३. बाल मृत्युदरमा कमी भएको हुँने छ।	० (गा.पा. रेकर्ड)	शून्यमा कायम राख्ने
	४. मातृ मृत्युदरमा कमी भएको हुँने छ।	० (गा.पा. रेकर्ड)	शून्यमा कायम राख्ने
	५. आधारमूत तहमा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या वृद्धि	३६६२ (गा.पा.रेकर्ड)	२० प्रतिशतले वृद्धि
	६. माध्यमिक तहमा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि	१२९३ (गा.पा.रेकर्ड)	१५ प्रतिशतले वृद्धि
	७. हिंसामा परेका महिलाको संख्यामा कमी भएको हुँनेछ।	३ (गा.पा. न्याय सम्पादन शाखा)	शून्यमा भर्ने
	८ बाल विवाह कमी आएको	१० प्रतिशत(गोष्ठिको अनुमान)	शून्यमा भर्ने
	९ सुरक्षित पिउँने पानीमा पहुच वृद्धि भएको	५० (गोष्ठिको अनुमान)	९० प्रतिशतमा पुर्‍याउँने
सि.नं	लक्ष्य तथा गन्तव्य र सूचकहरु	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
१	अनाथ र जोखिममा परेका बालबालिकाको सुरक्षा भएको	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने
२	दलित तथा विपन्न वर्गको सामाजिक सहभागितामा वृद्धि	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने
३	फरक क्षमता भएकाहरुले परिचयपत्र पाई सेवा सुविधा पाएका	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने
४	वृद्ध चौतारीका माध्यमबाट वृद्ध वृद्धाहरुको जीवन यापन उत्साहप्रत भएको हुँनेछ।	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने
५	परंपरागत सास्कृतिक धरोहरहरु र रिति रिवाजहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन भएको हुँनेछ।	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने

तालिका ५ शहरी विकास तथा पूर्वाधार विकासका लक्ष्य तथा गन्तव्यहरू

नतिजा तहहरू	सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
प्रभाव	भरपर्दो र सुरक्षित यात्राका लागि जनताको पहुँच बढेको हुँने छ ।		
असर	१२ महिना भरपर्दो र सुरक्षित सडक यायतायतम पहुँच भएका जनताको प्रतिशत वृद्धि भएको हुँने छ ।	४५	७० प्रतिशत लाई पुऱ्याउने
सि नं	लक्ष्य तथा गन्तव्य र सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९ सम्मको अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
१	कच्चि सडकको कि.मि. थप भएको तथा स्तरोन्नती भएको	३५ कि.मि.(गोष्ठिको अनुमान)	३८२.५ कि.मि
२	ग्राभेल तथा आर.सी.सी सडकको कि.मि घटेको	१५ कि.मि(गोष्ठिको अनुमान)	५५ कि.कि
३	नाला सहित कालोपत्रे सडको कि.मि. वृद्धि	० कि.मि.(गोष्ठिको अनुमान)	२८ कि.मि
४	भरपर्दो विद्युत उर्जामा सबैको पहुँच सुनिश्चित भएको हुँने छ ।	१६१ कि.वा बाट सबै परिवार तर भरपर्दो छैन । (८० कि.वा वायु उर्जा सहित)	१०० प्रतिशतलाई राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा जोड्ने ।
५	सार्वजनिक सेवा प्रवाहका लागि वडा भवन र सामुदायिक संरचनाहरू स्थापना भएका हुँनेछन ।	५ वटा वडा कार्यालय	१ वडा तथा १ पालिका कार्यालय भवन र १५ सामुदायिक भवनहरू

तालिका ६ विपद् व्यवस्थापनका तथा वातावरण संरक्षणका गन्तव्य तथा सूचकहरू

नतिजा तहहरू	सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
प्रभाव	<ul style="list-style-type: none"> विपद् संवोधन भएको अवस्था जलवायु परिवर्तनको असर न्युनिकरणका लागि प्रतिकार्यहरू भएका 		
असर	<ul style="list-style-type: none"> खालि तथा पर्ति जमीनमा वृक्षारोपण गरी व्यवस्थित वनले ओगटेको क्षेफलमा वृद्धि भएको जोखिम क्षेत्रका नदिस खहरे, घोल तथा पैरोहरू नियन्त्रण भएका महामारी विरुद्ध लड्ने तयारी भएको अवस्था 		
सि.नं	लक्ष्य तथा गन्तव्य र सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
१	पालिका तहमा विपद् कोषको व्यवस्था भएको	रु.१००००००	५ वर्षमा रु २०००००००
२.	खाली पर्ति जमिन, सामुदायिक वन तथा नदि र सडक किनारामा वृक्षा रोपण भएको	हुँदै गरेको	निरन्तरता दिने
३	जलवायु परिवर्तका अनुकुलका उपायहरू अवलम्बन भएको हुँने	हुँदै गरेको	निरन्तरता दिने
४	खाना पकाउन दाउरा प्रयोग गर्नेको	लग भग ९९ प्रतिशत (७० प्रतिशतमा भार्ने

	परिवारको संख्या घटेको	गोष्ठको अनुमान)	
५	विपद्मा प्रत्येक वडामा प्रतिकार्यहरु भएको हुने	हुँदै गरेको	निरन्तरता दिने

तालिका ७ संस्थागत विकास, नीति नियम प्राप्ती, मानव संसाधन विकास र सुशासनका लक्ष्य तथा गन्तव्यहरु

नतिजा तहहरु	सूचकहरु	आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य
प्रभाव	योजनाको अन्त्य सम्ममा सेवाग्राहीले पालिकाको सेवाहरु पारदर्शी र सुशासन सहितको भएको महशुस गरेका अवस्था हुँनेछ।		
असर	<ul style="list-style-type: none"> जन सरोकारका सेवा हरु शिघ्र र चुस्त ढंगबाट प्रवाह भएको अवस्था खास गरी कृषि पशु सम्बन्धि सेवाहरु र खानेपानी मर्मत सेवा घरदैलोमा नै उपलब्ध भएका हुँने छन। हालको बेरजु रु ४९,३०९२५५.मा ४० प्रतिशत घटेको हुँनेछ। 		
सि. नं.	लक्ष्य तथा गन्तव्य र सूचकहरु	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	जम्मा
१	सेवा बजारका रुपमा दक्ष जनशक्ति थप भएको	०	३६
२	वडाहरुको संचार सेवा तथा ईटरनेटको व्यवस्था भएको	२ वडामा	सबै ६ वडामा व्यवस्थित तगर्ने
३	वडामा वेभ वेस तथ्यांक प्रणाली स्थापनाको अवस्था भएको	नभएको	स्थापना गर्ने
४	लेखा परीक्षण तथा पालिकाको आय व्यय विवरण वेभमा तथ्यांक समावेस गरी श्रोत साधनको परिचालन पारदर्शी भएको।	सामान्य हुँने गरेको	अझ प्रभावकारी बनाउने
५	पालिका तहको पार्श्वचित्र तयार भएको	नभएको	तयार गर्ने
६	भू-उपयोग योजना तयारी भएको	नभएको	तयार गर्ने
७	राजश्व सुधार योजना तयार भएको	नभएको	तयार गर्ने
८	कर्मचारी, जन प्रतिनिधि र सरोकारवाला संस्थाहरुको क्षमता विकास योजना तयार भएको	नभएको	तयार गर्ने
९	हालसम्म तयार भएका ऐन, नियम, कार्यविधि तथा मापदण्डहरुको संख्या बढेको	२२ (गा.पा.रेकर्ड)	४० पुऱ्याउने
१०	संगठन र संरचना सभै भएको	नभएको	तयार गर्ने
११	पालिका तथा वडाहरुबाट प्रवाह हुँने सेवाको हार्डिडबोर्ड राखेको	भएको	निरन्तरता दिने

१२	पालिका तथा वडाहरुमा सुभाब पेटिका राखेको	भएको	निरन्तरता दिने
१३	पालिकाका गुनासो सुनुवाई गर्ने अधिकारीको व्यवस्था भएको	भएको	निरन्तरता दिने
१४	भए गरेका कामको विवरण सार्वजनिक गर्ने गरेको	भएको	निरन्तरता दिने
१५	योजनहरको सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गरेको	भएको	निरन्तरता दिने
१६	नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको स्थापना भएको	नभएको	तयार गर्ने
१७	आर्थिक विकास र निजी क्षेत्रसँगको साभेदारी नीति तयारी भएको	नभएको	तयार गर्ने
१८	जेष्ठ नागरिकको परिवारिक संरक्षण निर्देशिका तयार भएको	नभएको	तयार गर्ने
१९	परियोजना तथा कार्यक्रम विच सहकार्य र समन्वय बारे अन्तरकृया हुँने गरेको	हुँने गरेको	निरन्तरता दिने
२०	अन्तर सरकारी समन्वय सहकार्यअन्तर योजना, बजेट, नीति नियम तथा कार्यगत तालमेल र एकता बारे संघ, प्रदेश र पालिका विच अन्तरकृया हुँने गरेको	नभएको	अन्तरकृया गर्ने
२१	पालिकाको बेरुजु कम भएको	रु. ४९,३०९,२५५	रु.९५,८०,७५३ मा भर्ना

२.४ आय-व्ययको प्रवृत्ति र प्रक्षेपण

आय प्रक्षेपण:

१. चालु आ.व. मा विभिन्न स्रोतको आयमा प्रति वर्ष १० प्रतिशत वृद्धिका आधारमा

- प्रथम वर्ष रु ४०,३३,१९,०००
- दोस्रो वर्ष रु ४२,६९,१९,०००
- तेस्रो वर्ष रु ४८,३४,२९,०००
- चौथो वर्ष रु ५१,२६,२९,०००
- पाचौ वर्ष रु ५८,०२,०२,०००

५ वर्षमा जम्मा रु २,४०,५६,८२,०००

२. विगत ३ आ.व.हरुको आन्तरिक राजस्वको हिसाब गर्दा आ.व. २०७५/७६, आ.व. २०७६/७७ र आ.व. २०७७/७८ मा कुनै आय नभएकोमा आ.व. २०७८/७९ को अनुमान रु १९,३५,००० मात्र भएको हुँदा यसको सरदर वृद्धि तथा न्युनतामा एकरूपता नभएको हुँदा चालु आ.व. आ.व. २०७८/७९ कै

अनुमानलाई सालाना १० प्रतिशत वृद्धिका दरले आन्तरिक राजस्व लगायत समग्र आयलाई पनि सोहि अनुपातमा अनुमान गरिएको छ ।

२.५ लगानीको स्रोत र व्यवस्था

२.५.१ लगानीको आवश्यकता र स्रोत

यो योजना कार्यान्वयन गर्न ५ वर्षका लागि आर्थिक, सामाजिक, शहरी विकास तथा पूर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र संस्थागत विकास तथा सुशासन र अन्तर सम्बन्धितमा गरी कुल जम्मा रु. ३,३६,८१,४०,००० आवश्यक पर्ने र ५ वर्षमा हुँने अनुमानित आय रु २,४०,५६,८२,००० को अनुपातमा रु. ९६,२४,५७,००० अपुग हुँने देखिन्छ । यो अपुग स्रोतको परिपूर्तिका लागि निम्न विकल्प अनुसार व्यवस्थापन गरिनेछ,

विकल्प १: आवधिक योजनालाई संघ र प्रदेश सरकार समक्ष पेश गरी गौरवका योजनाहरूमा लगानी गर्न पहल गरेर ।

विकल्प २: चालु खर्च नियन्त्रण तथा पूजिगत खर्च गर्दा न्युनतम खर्चमा बढि उपलब्धी हुँने ढंगबाट खर्च गरेर ।

विकल्प ३: आन्तरिक राजश्वका स्रोत पहिचान र वृद्धि गरेर

विकल्प ४: अन्य दातृ निकायहरूलाई योजनामा सहभागि गराएर

विकल्प ५: कार्यरत संघसंस्थाहरूसँग सहकार्य बढाएर

विकल्प ६: लाभग्राहीहरू तथा स्थानीयसहकारीहरू सँग लागत सहभागिता बढाएर

विकल्प ७: कम जरुरी र कम महत्वपूर्ण योजनाहरू लाई वार्षिक योजनामा पुनर विचार गरेर ।

स्रोत आँकलनका विविध उपायहरू मध्ये बढिमा सरदर ५ वर्षका लागि उपलब्ध हुँने भनि आ.व. २०७८/७९ को सिलिङ्का आधारमा सामान्यतया प्रति वर्ष १० प्रतिशतका दरले सबै क्षेत्रबाट उपलब्ध हुँने आय र अनुदान तथा राजश्व बाँडफाँटमा वृद्धि हुने अपेक्षाका आधारमा ५ वर्षका लागि आय प्रक्षेपण गरिएको छ । आयको आधार र प्रक्षेपण गरिएका प्रतिफलहरूको प्राप्तिका प्रत्येक नतीजा र सो अन्तर्गतका कार्यहरूको अनुमानित सरदर लागतलाई हिसाबका आधारमा ५ वर्षको खर्च प्रक्षेपण गरिएको छ । यसरी हिसाब गर्दा केहि फरक हुन गएको बजेट तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । यसरी न्युन हुँन गएको बजेटलाई गाउँपालिकाले माथि दिईएका विकल्पहरूको उपयोग गरेर घाटा पुरा गर्न सक्नेछ ।

तालिका ८ आ.व. २०७९/२०८० -२०८३/२०८४ सम्मको आय प्रक्षेपण रु.००० मा

आय तर्फ रु.००० मा										
शिर्षक /स्रोत	आ.व २०७५ /२०७६ को यथार्थ	आ.व. २०७६ /२०७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७ /२०७८ को यथार्थ	आ.व. २०७८/२०७९ को अनुमान	आ.व. २०७९/२०८० को अनुमान	आ.व. २०८०/२०८१ को अनुमान	आ.व. २०८१/२०८२ को अनुमान	आ.व. २०८२/२०८३ को अनुमान	आ.व. २०८३/२०८४ को अनुमान	जम्मा अनुमानित आय
नेपाल सरकार	१८००३८	२०१९५३	२७७५७४	२६५७२०	२९७२९२	३२७०२१	३५९७२३	३९५६९६	४३५२६५	१८१४९९७
समानिकरण अनुदान	८५६००	९०१००	९९९००	९६१००	१०५७१०	११६२८१	१२७९०९	१४०७००	१५४७७०	६४५३७०
सशर्त अनुदान	९४४३८	१११८५३	१८५६७४	१५३०२०	१६८३२२	१८५१५४	२०३६७०	२२४०३७	२४६४४०	१०२७६२३
समपुरक अनुदान	०	०	०	०	५०००	५५००	६०५०	६६५५	७३२१	३०५२६
विशेष अनुदान	०	०	०	१६६००	१८२६०	२००८६	२२०९५	२४३०४	२६७३४	१११४७९
प्रदेश सरकार	६९५६	२७७५४	२३३९४	१००७०	२५७३५	१२१८५	२९५२६	१४७४३	३३९५३	११६१४३
समानिकरण अनुदान	४९७१	१००५८	१००६९	१००७०	११०७७	१२१८५	१३४०३	१४७४३	१६२१८	६७६२६
सशर्त अनुदान	१९८५	७८००	९९०	०	१०८९	०	११९८	०	१३१८	३६०५
समपुरक अनुदान	०	२६७०	६५००	०	७१५०	०	७८६५	०	८६५२	२३६६७
विशेष अनुदान	०	७२२६	५८३५	०	६४१९	०	७०६०	०	७७६६	२१२४५
राजश्व बाडफाँट	३७८२४	३३९९०६	४५४४७	५८९८५	६४८८४	७१३७२	७८५०९	८६३६०	९४९९६	३९६१२०
नेपाल सरकार	३७८२४	३३९९०६	४५४४७	५८९८५	६४८८४	७१३७२	७८५०९	८६३६०	९४९९६	३९६१२०
प्रदेश सरकार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
आन्तरिक स्रोत	६७०७	०	३५५९५	१५२९५	१५४०९	१५५३३	१५६७१	१५८२२	१५९८८	७८४२२
संचित कोष	६७०७	०	३५५९५	१४१६०	१४१६०	१४१६०	१४१६०	१४१६०	१४१६०	७०८००
राजश्व	०	०	०	११३५	१२४९	१३७३	१५११	१६६२	१८२८	७६२२
कन्टेन्जेन्स	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा आय रु .००० मा	२३१५२५	५६९६१३	३८२०१०	३५००७०	४०३३१९	४२६१११	४८३४२९	५१२६२१	५८०२०२	२४०५६८२

तालिका ९ आ.व. २०७९/२०८०-२०८३/२०८४ सम्मको व्ययको प्रक्षेपण रु.००० मा

व्यय तर्फ										
खर्च शिर्षक	यथार्थ आ.ब २०७५ /२०७६ को यथार्थ	यथार्थ आ.ब. २०७६ /२०७७ को यथार्थ	यथार्थ आ.ब. २०७७ /२०७८ को यथार्थ	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अनुमान	आधार वर्ष २०७९/२०८० को अनुमान	आधार वर्ष २०८०/२०८१ को अनुमान	आधार वर्ष २०८१/२०८२ को अनुमान	आधार वर्ष २०८२/२०८३ को अनुमान	आधार वर्ष २०८३/२०८४ को अनुमान	जम्मा ५ वर्षको खर्च प्रक्षेपण
क. चालु खर्च तर्फ	१३७६१३	१६६०२२	१९४७४७	३१३८५०	३२०१२७	३२६५३०	३३३०६०	३३९७२१	३४६५१६	१६६५९५४
ख. पूजिगत खर्च तर्फ	८१०४१	२२१६५३	३५७९६२	३४७१४८	३१८२००	३२२३००	३२६७००	३२८२००	३३४७८६	१६३०१८६
क. आर्थिक विकास	०	१०५९२	३०७४७	२५९४४	९१९००	१०००००	११००००	१०२५००	१०५३८६	५०९७८६
ख. सामाजिक विकास	०	१२५३१५	१५०३४९	१५५७५३	८१०००	८२०००	८३०००	८४०००	८५३४५	४१५३४५
ग. शहरी विकास तथा पूर्वाधार	०	३२४९९	१००९७६	८४६०८	१२२०००	१२४०००	१२६०००	१२६०००	१२९४४५	६२७४४५
घ. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	०	०	०	०	११९००	१२०००	१२४००	१२६००	१२८६०	६१७६०
ड. संस्थागत विकास, सेवा सेवा प्रवाह र सुशासन	०	५३२४७	७५८९०	८०८४३	१६८००	१७४००	१७५००	१७७००	१८४५०	८७८५०
जम्मा व्यय रु .००० मा (क र ख को जोड)	२१८६५४	३८७६७५	५५२७०९	६६०९९८	६४३७२७	६६१९३०	६८१९६०	६८२५२१	६९८००२	३३६८१४०
बजेट न्युन रु ००० मा					२४०४०८.५	२३५८१८.४४	१९८५३०.६७१	१६९९००.५०२	११७७९९.२७१	९६२४५७

२.५.२ आन्तरिक स्रोतको व्यवस्था र परिचालन नीति

गाउँपालिकाको राजस्व परामर्श समितिको सिफारिसमा गाउँ परिषद्ले तोकेको दरमा गाउँपालिकाले राजस्व संकलन गर्ने गर्दछ। सामान्यतया सिंजा गाउँपालिका अन्तर्गत कर तथा गैर कर अन्तर्गत विभिन्न सिफारिस दस्तुरहरु, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण शुल्क, एकिकृत सम्पत्ति कर, घर बहाल कर, विज्ञापन कर, मालपोत तथा भूमि कर, व्यवसाय कर, उद्योगहरुको कर तथा निकासी करहरु गाउँपालिकाका आन्तरिक स्रोत हुन्। यसरी प्राप्त स्रोतलाई यसै आवधिक योजनामा निर्दिष्ट गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरुमा परिचालन गरिनेछ।

२.५.३ अन्तर सरकारी स्रोत परिचालन

सामान्यतया संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट विभिन्न शिर्षकमा गाउँपालिकामा बजेट प्राप्त हुने प्रावधान रहेको छ। राजस्व बाँडफाँडका अतिरिक्त अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण अन्तर्गत नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदान, वित्तीय समानिकरण अनुदान, समपूरक अनुदान, विशेष अनुदान, अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त रकम, सामाजिक सुरक्षा भत्ता तथा संस्थागत सहभागिताबाट बजेट प्राप्त हुन्छ भने प्रदेश सरकारबाट पनि सवारी करको राजस्व बाँडफाँड तथा सशर्त अनुदान, वित्तीय समानिकरण अनुदान, समपूरक अनुदान, विशेष अनुदान प्राप्त हुन्छ। यसरी प्राप्त स्रोतलाई पनि यसै आवधिक योजनामा निर्दिष्ट गरिएका योजना तथा कार्यक्रमहरुमा परिचालन गरिनेछ।

२.५.४ जनसहभागिता परिचालन

जनसहभागिता विकासका क्रममा एक महत्वपूर्ण उपाय हो। यो गाउँपालिका नागरिक र गाउँपालिका सँगसँगै भन्ने मान्यतामा काम गर्ने र जनताको विकासमा स्वामित्वबोध गराउन पनि जनताले धान्न सक्ने हदसम्मका उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउन र रोजगारी सिर्जना गर्ने प्रकारका योजनाहरु लागत सहभागितामा पहिलो प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने तर्फ उन्मुख हुनेछ।

२.५.५ निजी र सहकारी क्षेत्रको स्रोत परिचालन

निजी तथा सहकारी क्षेत्र यस गाउँपालिकाका विकास योजनाहरुका लागि अर्को महत्वपूर्ण विकास साभेदार रहनेछन्। खास गरी सहकारीहरु ग्रामिण अर्थतन्त्र चलायमान बनाउन महत्वपूर्ण अंग हुन्। नेपाल सरकारको तीन खम्बे अर्थ नीति अन्तर्गत सहकारी र निजी क्षेत्र एक महत्वपूर्ण अंग हुन्। तसर्थ गाउँको अर्थतन्त्र मजबुत बनाउन निजीक्षेत्र र सहकारीसँगको सहकार्य बढाईने छ।

२.५.६ संघ संस्थाको स्रोत परिचालन

स्थानीय स्तरमा कार्यरत संघसंस्था र दातृ निकाय तथा अन्य संघसंस्थाहरु यस गाउँपालिकाको विकासका महत्वपूर्ण साभेदार पात्रहरु हुनेछन्। विकास साभेदारी तथा लागत साभेदारीमा यस्ता संघसंस्थाहरुसँगको सहकार्यलाई तिब्रता दिईने छ।

२.५.७ अन्य स्रोत परिचालन

यो आवधिक विकास योजना कार्यान्वयन गर्न आवश्यकताका आधारमा यो योजनाको लक्ष्य प्राप्तमा सहयोग गर्न चाहने र असल नियतबाट आउँने जुनसुकै स्रोतलाई पनि स्वागत गरिनेछ ।

२.५.८ स्रोत साधनको बाँडफाँट तथा परिचालनका आधारहरू

स्रोत बाँडफाँटको मूल आधार वित्तीय व्यवस्थापन का न्यूनतम आधारहरू जस्तै,

१. **जनताको साधन जनताकै हितमा:** जनताबाट मागभै आएका योजनाहरू लाई प्राथमिकिकरण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२. **वित्तीय जवाफदेहिता:** स्रोतहरूको परिचालन जनताले महशुस गर्ने गरी पारदर्शि र जवाफदेहि भएर गरिनेछ ।
३. **नीतिगत व्यवस्था प्रति अडिग:** राजस्व संकलन, लक्ष्य निर्धारण, र खर्च निर्धारण स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ती हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ र स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित) का प्रवधान अनुसार गरिनेछ ।
४. **प्राथमिकता केन्द्रित:** योजनाहरूको प्राथमिकतामा खर्च गरिने छ ।
५. **कार्य संचालनका लागि क्षमता विकास:** स्थानीय सरकारको संस्थागत र मानव संसाधनको क्षमताले कार्यलाई असर पार्ने हुँदा यसतर्फ पनि ध्यान दिईने छ । कार्यान्वयन कार्य योजना, कार्य जिम्मेवारी निर्धारण, नतीजा र सूचकहरूको निर्धारण प्रष्ट परिने छ ।
६. **जवाफदेहिता मापन:** आय व्ययको लेखा परीक्षण, आय व्ययको सार्वजनिकरण तथा सार्वजनिक सुनुवाईका माध्यमबाट जवाफदेहिता मापनको व्यवस्था गरिनेछ ।

प्रस्तुत गरिएका योजनाहरूमा लाग्ने लागत अनुमानित नै हो । खासगरी कृषिको यान्त्रिकरणका माध्यमबाट व्यवसायिकरण, पशु पालनमा व्यवसायिकरण, स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित उद्यम व्यवसायको स्थापना, सम्पदासूत्री पर्यटन विकास, समाजिक क्षेत्रमा शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, दिगो पूर्वाधार विकास, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, अन्तर सम्बन्धित विषयहरू, सेवा प्रवाह र सुशासन जस्ता विषयहरूको एकिकृत विकास गर्ने लक्ष्य तथा प्रतिफल प्राप्तीका लागि तयार गरिएको खर्च योजना नै स्रोत साधनको बाँड फाँटका मूल आधारहरू हुन् ।

स्रोत साधनहरूको बाँडफाँटलाई निम्न संवैधानिक, कानुनि र नीतिगत आधारसमेत लाई ख्याल गरिएको छ,

- ❖ नेपालको संविधानको अनुसूचि ८ र ९ मा उल्लिखित स्थानीय तहको एकल तथा साभ्ना अधिकारको सूचि,
- ❖ नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट आ.व. २०७८/०७९ को लागि प्रस्तुत भएको नीति तथा कार्यक्रम,
- ❖ नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरणको प्रतिवेदन,
- ❖ संघीय सरकारले अंगिकार गरेको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,

- ❖ संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले अबलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू,
- ❖ स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरू,
- ❖ नेपाल सरकारको पन्ध्रौं योजना (२०७६/२०७७-२०८०/२०८१)
- ❖ दिगो विकास लक्ष्य २०३०

२.६ सार्वजनिक खर्च र राजस्व परिचालन नीति:

२.६.१ सार्वजनिक खर्च नीति

सिंजा गाउँपालिकाको सार्वजनिक खर्चको मूल नीति गाउँवासीको वृहत्तर हित र उनिहरूकै सरोकारका योजनाहरूमा पारदर्शी ढंगबाट खर्च गरिने नीति रहने र सानो लागतमा सामजमा ठूलो हित हुँने र ठूलै प्रतिफल प्राप्त हुँने प्रकारका गतिविधिहरूमा खर्च गरी लेखा परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाईको माध्यमबाट पारदर्शी बनाईने नीति लिईएको छ ।

२.६.२ राजस्व नीति

आन्तरिक राजस्व गाउँपालिका राजस्वको महत्वपूर्ण अंग हो र विकासका लागि ज्यादै महत्वपूर्ण अंश हो । संभावित र वर्तमानमा उपलब्ध राजश्वलाई व्यवस्थित रूपमा नियन्त्रण, व्यवस्थापन गर्नु आवश्यक छ । गाउँपालिकाको आफ्नो सार्वजनिक खर्च नियमावली तयार गरिएको छ र सोको अधिनमा रहेर राजस्व खर्च गरिदै छ ।

२.७ निजी क्षेत्रको स्रोत परिचालन नीति

योजनाका कतिपय गतिविधिहरू लागत साभेदारीमा संचालन गरिने छन् । खास गरी व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालन, सिँचाईका लागि कुलो तथा पोखरी निर्माण, होमस्टेहरूको विकास गरिने छ । यस्ता प्रकारका गतिविधिहरूमा निजिक्षेत्रको स्रोत परिचाललाई प्राथमिकतामा राखिएको छ ।

२.८ सहकारी क्षेत्रको स्रोत परिचालन नीति

ग्रामिण अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सहकारीको निकै ठूलो भूमिका छ । सहकारीमा जनताको पहुँच वृद्धि का साथै आय आर्जनका क्षेत्रमा सहकारीबाट व्यवसाय विकास र ऋण प्रवाहलाई जोडिने छ ।

२.९ जनसहभागिता परिचालन नीति

जनताले धान्न सक्ने हदसम्मका उत्पादन तथा उत्पादकत्व बढाउने र रोजगारी सिर्जना गर्ने प्रकारका योजनाहरू लागत सहभागितामा पहिलो प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने नीति लिईने छ ।

२.१० संघ संस्थाको स्रोत परिचालन नीति

योजनामा अनुमान गरिएका अपुग स्रोत जुटाउन र लागत साभेदारीमा कार्य गर्न स्थानीय संघसंस्थासँगको सहकार्य बढाईने छ ।

परिच्छेद ३: आर्थिक क्षेत्रको विकास

३.१ कृषि विकास

१. वस्तुगत विवरण

यस सिंजा गाउँपालिका वासीको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण गर्दा यहाँका ७० प्रतिशत भन्दा बढी मानिसहरु कृषिमा आधारीत भई मुख्य आयश्रोतको रूपमा कृषिलाई अंगालेको पाइन्छ तर यहाँ अर्ध रोजगारीको अवस्था छ । गाउँवासी मध्ये ३० प्रतिशत रोजगारी तथा अन्य पेशामा आवद्ध छन् । यहाँको मुख्य आम्दानीको स्रोत भनेको प्राङ्गारिक कृषि हो भने साहायक रूपमा जडीबुटी, पशुपालन, फलफुल र ज्याला मजदुरीको रूपमा लिने गरेको पाइन्छ । रोजगारी र जीवन यापनका लागि हिउँदे समयमा भारतमा गई व्यवसाय गर्ने र ज्याला मजदुरी गर्ने गरेको पाइन्छ । बाखा, भेडा, भैंसी, घोडा र गाई जस्ता पशुपालन गरि आफ्नो जिवनयापन गर्दै आएको पाइन्छ ।

गाउँपालिकाको भू-भाग १५३२९ हेक्टर क्षेत्रफलमध्ये जम्मा १०.१४ प्रतिशत अर्थात् १५५४ हेक्टर भू-भाग खेतीयोग्य भै खेति गरिएको जमिनमा पर्दछन् । खेतीयोग्य जमिनमध्ये १२०५ हेक्टर सिंचित छ भने बाँकी जमिन मौसमी वर्षामा निर्भर रहेको छ । पालिका क्षेत्रमा बगिरहेको हिमा नदि किनारमा अवस्थित गाउँपालिकाको खेतीयोग्य जमिनको उर्वराशक्ति उच्च रहेको छ । अधिकांश ग्रामिण परिवेश भएको हुँदा उत्पादनको मूल साधन नै जमिन हो र उत्पादनको प्रकारमा कृषि तथा पशुपालनै हो । यस गाउँपालिकामा मासु धान, गहुँ तथा सिमी र स्याउ, ओखर तथा तरकारी अर्न्तगत आलु र हरियो तरकारी गाउँपालिकाको आर्थिक क्षेत्रमा योगदान कायम राखेको पाइन्छ । वर्तमानको उत्पादनको अवस्था हेर्दा यस गाउँपालिकामा १०००० मे.टन खाद्यान्न उत्पादन हुन्छ भने आलु २०००, तरकारी १२०० मे.टन र फलफूल १७०० मे.टन उत्पादन हुन्छ ।

२. संभावना र अवसर

यस पालिका क्षेत्रमा उत्पादन हुने बालीमा पनि विविधता रहि आएको छ । कूल खेतीयोग्य जमिन १५५४ हेक्टर सबैमा खेति गरिएको अवस्था छ । यस गाउँपालिकाको जग्गाको किसिमलाई हेर्दाखेरी हिमा नदि तटको समथर जमिन बाहेकका अन्यत्र भिराला पहाडहरुबाट बनेको भएको अवस्था छ । समृद्धिको यात्रालाई खेतबारीबाट शुरु गर्न अझै पनि उच्च मूल्यका वाली जस्तै स्याउ, ओखर र सिमीको खेतिपातीका सुविधा वृद्धिका साथै एउटा कोल्डस्टोरका स्थापना गरी कृषक मैत्री बजार भाउँ सुनिश्चित गर्नसके अझैपनि खेति विस्तार गर्न सकिने संभावना देखिन्छ ।

३. समस्या र चुनौती

यस गाउँपालिकाका कृषि विकासका संभावनाका बावजुद कृषिको मूल्य श्रृङ्खलाको सवलिकरण तथा बजार संजालको विकास नहुँदा किसानहरु कृषि पेशाबाट पलायन हुँदै जानु, उत्पादकत्व बढाउने प्रयास नहुँनु, परम्पारगत बालिहरु लोप हुँदै जानु, कृषिकमा व्यवसायिक तथा उत्पादनको बजारिकरणबारे ज्ञान कम हुँनु, उत्पादन पकेट क्षेत्रहरुमा १२ महिना यातायात चल्ने भरपर्दो सडक नहुँनु तथा आवश्यक मात्रामा सिँचाईको

व्यवस्था नहुनु, कृषिम यान्त्रिकरण र आधुनिकिकरण नहुनु र आपूर्ति श्रृङ्खलाको दिगो व्यवस्थापन नहुनु जस्ता यस पालिका भित्रका कृषि सँग जोडिएका चुनौतीहरु हुन् ।

त्यसैगरी परम्परागत कृषि प्रणालिमा भर पर्नु, उच्च मूल्यका बालि छनौट गरी बढि लाभको क्षेत्रको उपयोग गर्न नसक्नु, भएका खेतीमा पनि लागत लाभको दृष्टिकोणमा खेती प्रणाली खर्चिलो हुनु, स्थानीय रैथाने जातको संरक्षण हुन नसक्नु, पकेट खेती विकास कार्यक्रम राम्रोसँग नहुनु एवं प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम संचालन नहुनु यस क्षेत्रका प्रमुख समस्या रहेका छन् । अन्य समस्याहरुमा माटोको नियमित परीक्षण नहुनु, आवश्यक श्रमशक्तिको अभाव हुनु, बजार संजालको निर्माण नहुनु, प्राविधिक जनशक्तिको अभाव हुनुजस्ता समस्याहरु पनि विद्यमान रहेका देखिन्छन् । यसका साथै व्यवसायिक ज्ञान तथा सूचनाको कमी, कृषि बजारको कमी, कृषि विमाको अभ्यासको कमी, संकलन केन्द्रको अभाव मुख्य चुनौतीको रुपमा रहेका छन् ।

स्थानीय हावापानी सुहाउँदो र बढी उत्पादन दिने खालको विभिन्न प्रजातीका बीउविजन उत्पादन गर्ने नर्सरी नहुँदा कृषकहरुले माग र आवश्यकता अनुसारको वोटविरुवा प्राप्त सकेका छैनन् । रैथाने बीउविजनको उपलब्धता र संरक्षण नहुँदा वाह्य तथा आनुवांशिक जातिय शुद्धता र गुणस्तर कम हुने बीउविजनको प्रयोग गर्नु पर्ने बाध्यता रहेको छ । सो बीउविजन समेत समयमा उपलब्ध हुन सकिरहेको अवस्था छैन । जलवायु परिवर्तनको असरका कारण बालीमा देखापर्ने हानीका कारण भाार तथा किराहरुको प्रकोप लगायत पोषण र पानी सम्बन्धी जोखिममा वृद्धि भइरहेको छ ।

४. सोच: खस सिंजाको स्वभिमान हाम्रा लागि हाम्रै उत्पादन ।

५. लक्ष्य: स्थानीय उत्पादन, रोजगारी र आयमा दिगो वृद्धि ल्याईने छ ।

६. उद्देश्य: समृद्धिको यात्रा खेतबारीबाट शुरु गर्न ।

- कृषकहरुको क्षमता विकास गर्ने ।
- कृषिको विविधिकरण गर्ने ।
- कृषिमा व्यवसायिकरण गर्ने ।
- कृषिमा यान्त्रिकरणका गर्ने र
- स्थानीय उत्पादनको शित भण्डारमा भण्डारण र बजार संजालमा जेड्ने ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१: प्राङ्गारिक कृषिको उत्पादन तथा व्यवसायिकरणम जोड दिईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● माटोको प्रकार र हावापानी अनुसार पकेट क्षेत्र पहिचान गरिनेछ । ● व्यवसायिक बन्न ईच्छुक कृषकलाई कृषिमा व्यवसायिककरण बारे सचेतना गरिईने छ । ● उनिहरुले छनौट गरेका बालि व्यवसायिक योजना बनाउन सहजिकरण गरिनेछ । ● लगानी सुनिश्चितताका लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुसँग समन्यय गरिईने छ । ● साना लगगानी कर्ताहरुको हकमा त्यस्ता साना किसानको लगत अद्यावधिक गर्ने । ● त्यस्ता किसानको व्यवसायिक क्षमताको विकास गर्न व्यवसाय विकास सेवा

	<p>प्रदायकहरुको सहयोग लिई उनिहरुलाई आवश्यक सीप प्रदान गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● आयात प्रतिस्थापन हुने तथा निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने प्रकारका आय मूलक कृषि व्यवसाय छनौट र संचालन गर्न ऋणमा पहुँच वृद्धि र प्रविधिसँग जोड्न सहयोग गर्ने । ● समग्रमा प्राँगारिक कृषिमा जोड दिईनेछ । ● रैथाने जातका बालीहरुको विकासमा जोड दिईनेछ ।
२: बजारसँगको संजाल निर्माण: कृषिको व्यवसायिकीकरणको बजारिकरणका लागि बजार सन्जालमा कृषक हरुलाई जोड्न सहयोग गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● व्यवसायिककरणमा सहयोग गरिएका साना किसानहरुको तथा भैरहेका पुराना उत्पादकको उत्पादनको बजारिकरण गर्न किसानको पक्ष बलियो बनाउन स्याउ जस्ता उत्पादनलाई भाउ पर्खन सक्ने बनाउने शित भण्डारको स्थापना गर्ने र आवश्यक परे बजार संस्थाहरु जस्तै संकलन केन्द्रको निर्माण गर्ने । ● बजार सन्जालमा आवद्ध गराउन थोक खरिदकर्ताहरुको पहिचान र उत्पादक र थोक खरिद कर्ता माभ्र समन्वय गरी सहयोग गर्ने । ● विशेष उत्पादन क्षेत्रमा पायक पर्ने गरी आवश्यक परेमा संकलन तथा निर्यात केन्द्रको निर्माण गर्ने । ● उत्पादकहरुलाई बजारिकरणको सीप प्रदान गर्ने । ● उत्पादकहरु र थोक बिक्रेताहरु बिच अन्तरक्रियाको व्यवस्था पछि उत्पादकहरु र थोक बिक्रेताहरु बिच खरिद बिक्रि सम्भौताको लागि सहजिकरण गर्ने ।
३: बाली विमामा जोड दिईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● यस्तो सेवा दाताहरु र किसान समूहबिच अन्तरक्रिया तथा भेटघाट जस्ता कार्यहरु गराईने । ● बाली विमा बारे अन्य प्रचार प्रसार गरी यसलाई किसानको हितमा प्रभावकारी बनाईने छ । ● विमा सहजकर्ताको सेवा धरदैलोमा नै उपलब्ध गराउने ।
४: कृषिमा यात्रिकरण गरिने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● कृषकहरुसँगको लागत सहभागितामा व्यवसायिक कृषिमा यात्रिकरणमा सहयोग गरिने छ । ● सहयोगको प्रतिशत कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ । ● विपन्न वर्ग र सामाजिक रुपमा पछाडि पारिएका वर्गलाई लागत सहभागिताको प्रतिशतमा अन्यको तुलनामा २० प्रतिशत कम गराईने छ ।

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	जम्मा	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
एक टोल दुई पकेट (फलफुल, तरकारी) स्थापना तथा व्यवस्थापन	वटा	४५	सबै वडा	४५	९०००	गा.पा र किसान	१,२	४	३
उच्च घनत्वमा हुने फलफुल खेती विस्तार कार्यक्रम	विरुवा	१०००००	सबै वडा	१०००००	२००००	गा.पा र किसान	१,२	४	३
स्याउ गाला फुजी जातको	विरुवा	१०००००	सबै वडा	१०००००	११००००	गा.पा र किसान	१,२	४	३
ओखर फ्रेन क्वाइट जातको	संख्या	१२	सबै वडा	१२	६००		१,२	४	३
फलफुल नर्सरी स्थापना तथा नर्सरी सुद्विडिकरण तालिम	संख्या	२२	सबै वडा	२२	११००		१,२	४	७
७५ प्रतिशत लागत साभेदारीमा फलफुल बगैँचा व्यवस्थापनका लागि बागबानी सामग्रीहरु (सिकेचर, आरी, जैविक मल, कृषि चुना, निलाथुतो, फल टिप्ने भोला, कार्टुन आदि) खरिद तथा वितरण	वटा	सि.आ ५०० सेट, फल टिप्ने भोला ५०० वटा, कार्टुन ५००० वटा, चुन निलाथुतो १००० केजी	सबै वडा	सि.आ ५०० सेट, फल टिप्ने भोला ५०० वटा, कार्टुन ५००० वटा, चुन निलाथुतो १००० केजी	२०००	गा.पा,किसान र प्रदेश कृषि मन्त्रालय कार्टुनका लागि	१,२	४	३
व्यवसायिक स्याउ खेती (एक घर एक स्याउ बगैँचा)	किसान संख्या	१५८०	सबै वडा	१५८०	३१६००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
एक घर एक दाने ओखर बगैँचा	किसान संख्या	५९०	सबै वडा	५९०	८८५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
रैथाने वाली चिनो, कागुनो, फापर, मकै,कोदो, जौ प्रवर्द्धन	किसान संख्या	६३५	वडा नं १, ३, ४, ५ र ६	६३५	६३५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
मार्सीधान विउ बैक स्थापना	संख्या	२	वडा नं १	२	१०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक मार्सि धान खेती	किसान संख्या	३१५	वडा १, ३ र ५	३१५	४७२५	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
जडिवुटी तथा फलफुल नर्सरी स्थापना	संख्या	१०	वडा नं १	१०	३००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक सिमी खेती	किसान	९८५	डा नं १, २,	९८५	४९२५	गा.पा. र	१,२	४	३

	संख्या		४, ५ र ६			किसान			
व्यवसायिक आलु खेती	किसान संख्या	११८५	सबै वडामा	११८५	५९२५	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
मौसमी तथा बेमौसमी व्यवसायिक तरकारी खेती	किसान संख्या	२७०	वडा नं १, २, ४, ५ र ६	२७०	५४०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक जडिबुटी खेती	संख्या	२०	वडा ६	२०	४००	गा.पा. र किसान	१,२	४	४
स्याउ र ओखर नर्सरी स्थापना	संख्या	८	वडा ६	८	४००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
फुजि स्याउ नर्सरी	संख्या	१	वडा २	१	५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
कृषि तथा पशु सम्बन्धी तालिम तथा उपकरण वितरण	किसान संख्या	२००	वडा नं १	२००	१०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	७
एक घर एक करेसावारी	वटा	२९००	सबै वडामा	२९००	१४५००	गा.पा. र किसान	१,२	४	
एक घर एक बेमौसमी तरकारी खेती स्थापना	घर संख्या	२९००	सबै वडामा	२९००	५८००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
टोल स्तरिय फलफुल बगैचा काटछाट सम्बन्धी	सहभागी	५००	सबै वडामा	५००	१०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	
बालि उपचार शिविर संचालन प्लान्ट क्लिनिक कार्यक्रम	पटक	१२	सबै वडामा	१०	२५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	
बालि संरक्षण उपकरण (निम जन्य रोग नाशक, किरा नाशक, सर्वो तेल, आलसको तेल, कृषि चुना, निलातुथो, जोरन आदि) खरिद तथा वितरण	लमसम	आवश्यक मात्रामा	सबै वडा	नियमित	१०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	
कृषक पाठशाला कार्यक्रम	पटक	२८	सबै वडामा	२८	१४००	गा.पा. र किसान	१,२	४	७
मौरी पालन कृषकहरुलाई मौरी पालन सम्बन्धी सामग्री खरिद तथा वितरण	लमसम		सबै वडामा	०	१५००	गा.पा. र किसान	१,२	४	
समुह सहकारीहरुलाई वडा स्तरीय च्याउ उत्पादन सम्बन्धि तालिम साथै च्याउ वीउ खरिद तथा	पटक	१२	सबै वडामा	०	१५००	गा.पा. र किसान	१,२	४	७

वितरण									
माटो सुधारका लागि चाहिने सामग्रीहरु (मल, कृषि चुना आदि) वितरण कार्यक्रम	लमसम		सवै वडा	०	१५००	गा.पा. र किसान	१,२	४	
घुम्ती स्थलगत कृषक तालिम	पटक	२४	सवै वडा	२४	१२०	गा.पा. र किसान	१,२	२	७
कृषक समुह गठन परिचालन तथा व्यवस्थापन तालिम	पटक	५०	सवै वडा	५०	१५०	गा.पा. र किसान	१,२	२	७
फलफुल बगैँचा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम	पटक	१८	सवै वडा	१८	१८००	गा.पा. र किसान	१,२	२	७
उन्नत तरकारी वीड वितरण	पटक	२४	सवै वडामा	२४	४८००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
उन्नत खाद्यान्न बाली वीड वितरण	पटक	६	सवै वडामा	६	३०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
डिके बाईधारा आलु पकेट क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	संख्या	५		५	१५००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
ठाडाढुङ्गा जडिवुटी उत्पादन पकेट क्षेत्र	संख्या	१		१	१००	गा.पा. र किसान	१,२	४	४
कृषि यान्त्रीकरण कार्यक्रम तर्फ									
कृषक समुह लाई ७५ % कृषि सहकारीलाई ७५% र निजि कृषि उद्योगलाई ५० % अनुदानमा हाते ट्र्याक्टर तथा थ्रेसर मेसिन वितरण	वटा	१००	सवै वडा	१००	६०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
कृषक समुह लाई ७५ % कृषि सहकारीलाई ७५% र निजि कृषि उद्योगलाई ५० % अनुदानमा स्याउ टिप्न तथा काटछाट गर्न भर्याड वितरण	वटा	२००	सवै वडा	२००	४००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
स्प्रे मेसिन	संख्या	५४	सवै वडा	५४	२७०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
खाल्डा खन्ने मेसिन	संख्या	५००	सवै वडा	५००	१०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
ग्रिडिड मेसिन	संख्या	१८	सवै वडा	१८	१२६	गा.पा. र किसान	१,२	४	३

औजार सेट	संख्या	८००	सवै वडा	८००	२८००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
जम्मा कृषि तर्फ रु.००० मा					२५९२८१				

९. अपेक्षित उपलब्धी: खाद्यान्न, फलफूल, सिमी, आलु तथा तरकारी उत्पादन वृद्धि र रोजगारीको अवसर वृद्धि भै जनताको आय र बचतमा पनि वृद्धि हुँने । साथै खाद्य तथा पोषण सुरक्षाको अवस्थामा सुधार हुँने ।

३.२: पशुपंछी विकास

१. वस्तुगत विवरण

सिंजा गाउँपालिकावासीको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण गर्दा यहाँका ७० प्रतिशत भन्दा बढी मानिसहरु कृषिमा आधारीत भई मुख्य आयश्रोतको रूपमा कृषिलाई लिइन्छ । ३० प्रतिशत रोजगारी तथा अन्य पेशामा आवद्ध छन । यहाँको मुख्य आमदानीको स्रोत भनेको कृषि हो भने सहायक रूपमा जडीबुटी, पशुपालन, फलफुल र ज्याला मजदुरीको रूपमा लिने गरेको पाईन्छ । रोजगारी र जीवनयापनका लागि हिउँदे समयमा भारतमा गई व्यवसाय गर्ने र ज्याला मजदुरी गर्ने गरेको पाईन्छ । बाखा, भेडा, गाई, भैंसी र घोडा जस्ता पशुपालन गरि आफ्नो जिवन यापन गर्दै आएको पाईन्छ । पशुपालन गर्ने किसानहरुले दुध दिने गाई भैंसी, २३००, खसी बाखा तथा भेडा १८००० तथा बंगुर ३ पालन तथा ९७८ हास कुखुरा पालन गरिहेका तथा सो बाट वार्षिक २०७०० लिटर दुध, ३९६ मे.टन मासु उत्पादन भैरहेको देखिन्छ । त्यसैगरी १५६४८० गोटा अण्डा र उत्पादन हुने गर्दछ ।

२. संभावना र अवसर

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा चरण क्षेत्रको रूपमा सामुदायिक वनका आंशिक भूभाग र निजी जमिन नै प्रयोगमा आइरहेको छ । कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको व्यवसायिक उत्पादन र सहज विक्री वितरणका लागि समेत विभिन्न कृषि उपज संकलन केन्द्रका साथै कुखुरा पालन, व्यवसायिक बाखा पालन, पशु प्रजनन सेवा, किसान प्रोत्साहन कार्यक्रम, आहारा विकास, गोठ तथा खोर सुधार र पशुधन संरक्षण जस्ता कार्यक्रममा गाउँपालिकाले गदै आएका प्रयासहरुलाई निरन्तरता दिएको खण्डमा पशुजन्य उत्पादनको बजारको सम्भावना रहेको एवं उत्पादकत्व वृद्धि, बजार पूर्वाधारको विकास, उत्पादनमा संलग्न किसानहरुको व्यवसायिक दक्षता अभिवृद्धिजस्ता कार्य गर्न सकेमा यस क्षेत्रमा पशुपालन कार्यलाई थप व्यवसायिक बनाउन सकिने देखिन्छ ।

३. समस्या तथा चुनौतिहरु

पशुपालन तर्फ उन्नत जातको गाईभैंसी, बाखापालन नहुनु, आधुनिक किसिमको गोठ, खोरको व्यवस्थामा अझैकमी, उन्नत घाँसको व्यवस्था नहुनु तथा दक्ष प्राविधिकको सेवा विस्तार हुन नसक्नु, सरल कर्जाको व्यवस्था नहुनु उत्पादकत्व वृद्धि, बजार संजाल निर्माण, उत्पादनमा संलग्न किसानहरुको व्यवसायिक दक्षता अभिवृद्धिजस्ता कार्य अझैपनि चुनौतिको रूपमा रहिरहेको छ । कुना काप्चामा एगोभेटको अभाव, उन्नत जातको घाँसहरुको कमी, दक्ष जनशक्तिको अभाव, पशु स्वास्थ्य उपकरणको कमी, नश्ल सुधारको अझै कमी, भेटेरीनरी प्रसार सेवाको कमीजस्ता पक्षपनि थप समस्याको रूपमा रहेको छ ।

४. सोच: पशुपंछी व्यवसायमा वृद्धि सिंजावासीको समृद्धि ।

५. लक्ष्य: पशुपंछी उत्पादन वृद्धिबाट जनताको आय स्तरमा सुधार ल्याउने ।

६. उद्देश्य:

- किसानसँगको लागत सहभागितामा उन्नत जातका पशुपंछिमा पालन र व्यवसायिकरणमा जोड दिने गर्ने ।
- पशु उत्पादनको बजारिकरणमा सहजता ल्याउने छ ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति:

रणनीति	कार्यनीति
१: पशुपंछि तथा माछा पालनमा व्यवसायिकरणमा जोड दिईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● पकेट क्षेत्र पहिचान गर्ने । ● किसानलाई आवश्यक तालिम प्रदान गर्ने । ● लागत सहभागितामा पशु धन खरिद र विवरण गर्ने । ● रेन्बो ट्राउट माछापालको विकास गर्ने । ● नश्ल सुधारमा जोड दिने । ● गोठ सुधार र पशु विमामा जोड दिने । ● व्यवसायिक बन्न ईच्छुक कृषकलाई पशुपंछिमा व्यवसायिककरण बारे सचेतना गरिईने छ । ● उनिहरुले छनौट गरेका पशु पैदावारको व्यवसायिक योजना बनाउन सहजिकरण गरिनेछ । ● लगानी सुनिश्चितताका लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग समन्वय गराईने छ । ● साना लगानी कर्ताहरुको हकमा त्यस्ता साना किसानको लागत अद्यावधिक गर्ने । ● त्यस्ता किसानको व्यवसायिक क्षमताको विकास गर्न पालिकाबाटै व्यवसाय विकास सेवा प्रदायकहरुको भूमिका निर्वाह गर्ने । ● आयमूलक पशु व्यवसाय छनौट र संचालन गर्न ऋणमा पहुँच वृद्धि र प्रविधिसँग जोड्न सहयोग गर्ने ।
२: व्यवसायिक पशुपालकलाई बजारसँगको संजाल निर्माण बजार सन्जालमा जोड्न सहयोग गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● व्यवसायिकरणमा सहयोग गरिएका साना किसानहरुको उत्पादनको बजारिकरण गर्न आवश्यक परे बजार संस्थाहरु जस्तै संकलन केन्द्रको निर्माण तथा बजार सन्जालमा आवद्ध गराउन थोक खरिदकर्ताहरुको पहिचान र उत्पादक र थोक खरिद कर्ता माझ समन्वय गरी सहयोग गर्ने विशेष उत्पादन क्षेत्रमा पायक पर्ने गरी आवश्यक परेमा संकलन तथा निर्यात केन्द्रको निर्माण गर्ने । ● उत्पादकहरुलाई बजारिकरणको सीप प्रदान गर्ने । ● उत्पादकहरु र थोक विक्रेताहरु बिच अन्तरक्रियाको व्यवस्था पछि उत्पादकहरु र थोक विक्रेताहरु बिच खरिद विक्रि सम्भौताको लागि सहजिकरण गर्ने ।
३: पशु विमामा जोड दिईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● यस्तो सेवा दाताहरु र किसान समूहबिच अन्तरक्रिया तथा भेटघाट जस्ता कार्यहरु गराईने । ● पशु विमा बारे अन्य प्रचारप्रसार गरी यसलाई किसानको हितमा प्रभावकारी बनाईने छ । ● विमा सहजकर्ताको सेवा धरदैलोमा नै उपलब्ध गराउने

द. प्रमुख कार्यक्रम:

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	जम्मा	अनुमानित लागत रु.००० मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
औषधि खरिद	वार्षिक	५० लाख	पालिका	५०००	५०००	गा.पा.	१,२,१३	४	३
लागत साभेदारीमा भेडाबाखा, भैंसी वितरण कार्यक्रम	५० प्रतिशत	१ करोड	पालिका	१००००	१००००	गा.पा. र किसान		४	३
खोप सेवा जस्तै: रेविज, पि.पि.आर., पशुपन्छीलाई खोप का H.S.B.Q आदि	रु	५० लाख		५०००	५०००	गा.पा.	१,२,१३	४	
कृषक तालिम जस्तै: भेडापालन, बाखापालन, घाँस खेती, गोठ तथा खोर सुधार आदि	रु	२५ लाख		२५००	२५००	गा.पा. र किसान	१,२	४	७
गाई, भैंसी, बाखामा कृषि गर्भधारण सेवा, ए.आई. मोसिन	रु	२० लाख		२०००	२०००	गा.पा.	१,२,१३	४	
व्यवसायिक भेडाबाखा पालक कृषकका लागि धुमा, बोका वितरण कार्यक्रम	संख्या	५० हजार		५०००	५०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
कर्मचारीलाई कृतिम गर्भधारण तालिम	वार्षिक	५ लाख		५००	५००	गा.पा.	१,२	४	७
रेन्वो ट्राउट माछापालन अनुदान कार्यक्रम	वार्षिक	१ करोड ५० लाख		१५०००	१५०००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
धापावडार माछापालन पोखरी निर्माण तथा माछापालन कार्यक्रम	संख्या	१		१	२००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
दुग्ध विकासका लागि दुधालु भैंसीका पाडा, पाडी वितरण कार्यक्रम	वार्षिक	२५ लाख		२५००	२५००	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
कुखुरापालन तालिम	वार्षिक	१ लाख		१००	१००	गा.पा.	१,२	२	७
अन्तरजिल्ला कृषक भ्रमण तालिम	वार्षिक	१५ लाख		१५	१५००	गा.पा.	१,२	२	७
व्यवसायिक फारम प्रवर्द्धन कार्यक्रम	वार्षिक	५ लाख		५००	५००	गा.पा. र किसान	१,२	४	
उन्नत गाईको बाछो वितरण कार्यक्रम	वार्षिक	२ लाख ५० हजार		२५०	२५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३

कुखुराको चल्ला वितरण कार्यक्रम (५०००)	वार्षिक	५ लाख ७५ हजार		५७५	५७५	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक भेडा बाखापालन	किसान संख्या	६७५	सबै वडा	५७५	२८७५	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक पंछी तथा कुखुरापालन	किसान संख्या	१४०	सबै वडा	१४०	४२०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक गाई भैंसीपालन	किसान संख्या	५०	वडा नं १, २, ५ र ६	५०	१७५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक जर्सीपालन	किसान संख्या	१५	वडा नं १	१५	४५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक बंगुरपालन	किसान संख्या	५	वडा नं १	५	१२५	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक खरायोपालन	किसान संख्या	५०	वडा ५	५०	१५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
पशु स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना	संख्या	१	वडा नं १	१	३००	गा.पा.	१,२	४	
व्यवसायिक हाँस, टर्कि, कालिज पालन	किसान संख्या	१०	वडा नं १	१०	३०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक माछापालन	किसान संख्या	७	वडा नं १ र ६	१०	२५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
व्यवसायिक मौरीपालन	किसान संख्या	१०	वडा ५	१०	१५०	गा.पा. र किसान	१,२	४	३
जम्मा पशुपालन तर्फ रु.०००मा					५७१२५				

९. अपेक्षित उपलब्धी: दुध, मासु, अण्डा, उत्पादन वृद्धि र रोजगारीको अवसर वृद्धि भै जनताको आय र बचतमा पनि वृद्धि हुने । साथै खाद्य तथा पोषण सुरक्षाको अवस्थामा सुधार हुने ।

३.३ सिँचाई

१. वस्तुगत विवरण

यस गाउँपालिकामा हिमा नदिका कारण सतह सिँचाईको स्रोत पर्याप्त मात्रामा रहेको छ । कृषिको लागि उर्वर माटो भएको र ठूलो संख्यामा जनता कृषिमा निर्भर रहेको हुँदा प्राकृतिक स्रोतको उपयोग गरी सबै खेतियोग्य जमिनमा सिँचाई सुविधा पुऱ्याउन सके रोजगारीका अवसर बढ्नुका साथै कृषि उत्पादनमा पनि प्रशस्त वृद्धि हुने देखिन्छ । यस क्षेत्रमा कुल खेति योग्य जमिन १५५४ हेक्टरमध्ये हालसम्म करिब १२०५ हेक्टरमा वर्षभरि सिँचाई सुविधा छ भने करिब ३४९ हेक्टर जमिन आकासको भरमा सिँचाई गरि कृषि खेति गरिन्छ ।

२. संभावना र अवसर

गाउँपालिकामा सिँचाईका लागि हालसम्म प्रयोगमा रहेका प्रविधिमा कूलो नै हो । सिँचाईका लागि प्रमुख श्रोतको रूपमा रहेको सिंजा उपत्यकाको बिच भागबाट बग्ने हिमा नदिबाट कुलो बनाएर विभिन्न ६ वटा र विभिन्न खोला नालाहरुबाट ३० वटा सिँचाई योजना मर्मत, स्तरोन्नती र निर्माण बाट खेतियोग्य भूमिमा सिँचाई सुविधा विस्तार गर्न संभावना रहेको छ ।

३. समस्या तथा चुनौतिहरु

संचालित सबै सिँचाई आयोजनाको नियमित रूपमा मर्मत सम्भार नहुनु, हिमा नदिको स्रोत बाहेक अन्य साना सिँचाईका श्रोतहरुको संरक्षण नहुनु एवं सिँचाई सुविधाबाट वञ्चित क्षेत्रका लागि वैकल्पिक सुविधाको कमी मुख्य चुनौतीको रूपमा रहेको देखिन्छ ।

४ सोच: उत्पादन वृद्धिको आधार, सिँचाई सुविधामा विस्तार

५. लक्ष्य: सिँचाई हुँने जमिनको प्रतिशत वृद्धि गरी उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने

६. उद्देश्य:

- नयाँ सिँचाई योजनाहरुको निर्माण
- भैरहेकाको मर्मत र स्तरोन्नती
- भैरहेका सिँचाई योजनाको विस्तार

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
असिंचित कृषियोग्य जमिनको सिँचाई विस्तार गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none">● भरपर्दो स्रोतहरुको पहिचान र समिक्षा ।● पुराना र अवस्था बिग्रिएका योजनहरुको स्तरोन्नती गरी दिगो बनाईने ।● साना साना स्रोतहरुको संरक्षण गरिनेछ ।● सिँचाई योजनाहरु निर्माण तथा विस्तार गर्न लागत सहभागितालाई बढि जोड दिईने ।

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	जम्मा	अनुमानितलागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
पानिमुल कृषि सिँचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
डावकाना देखी गाङ्गोड सम्म सिँचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	१.५		१.५	३००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
भिमिकुना देखी धापा सम्म सिँचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	३		३	६००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
बुर्मी ठाडाहुंगा हुदै पामकोट सम्म सिँचाई ट्याकी निर्माण	संख्या	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
केदानाथ देखी वारे सम्म सिँचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	०.५		०.५	१००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
रुगा गाउँ सिँचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
काडागाउँ सिँचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
गोठिखोला बाट मैयाथान सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	कि.मि.	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
चिम्खा खोला देखी भदाली सिँचाईकुलव निर्माण	कि.मि.	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
मुखदियार गाङ्गेचौर चौर सम्म सिँचाईकुलो	कि.मि.	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
गोठिखोलाबाट मैयाथान सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	कि.मि.	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
मुखदियार गाङ्गेचौर चौर सम्म सिँचाईकुलो	कि.मि.	१		१	२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
प्लाष्टिक पोखरी निर्माण कार्यक्रम	वटा	१००		१००	३५००	गा.पा.	१,२,१३	४	
विभिन्न २२ कुला मर्मत तथा निर्माण	संख्या	२२	वडा नं १	२२	२२००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
विभिन्न १७ कुला मर्मत तथा निर्माण	संख्या	१७ (२२ कि.मि)	वडा नं २	१७	१७००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
विभिन्न ५ कुला मर्मत तथा निर्माण	संख्या	५ (१.७ कि.मि)	वडा ३	५	३००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
विभिन्न ६ वटा कुला मर्मत तथा	संख्या	६ कुलो (वडा ४	६	३०००	गा.पा.	१,२,१३	४	२

४ वटा पोखरी निर्माण		१५.५ कि.मि र ४ पोखरी							
विभिन्न ७ वटा कुला मर्मत, निर्माण तथा ३ वटा पोखरी निर्माण	संख्या	६ कुलो (३२.५ कि.मि र ४ पोखरी	वडा ५	६	६४००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
विभिन्न ४ वटा कुला मर्मत तथा निर्माण	संख्या	४	वडा ६	४	८००	गा.पा.	१,२,१३	४	२
जम्मा सिचाई रु.०००मा					२०७००				

९. अपेक्षित उपलब्धी

थप १७५४ हेक्टर जमिना दिगो सिँचाई व्यवस्था भै थप १२००० मे.टन खाद्यान्न, २५०० मे. टन आलु तथा १४५६ मे. टन तरकारी तथा १७१६ मे.टन फलफुल जस्ता नगदेवाली थप उत्पादन हुनेछ ।

३.४: उद्योग तथा वाणिज्य

१. वस्तुगत विवरण

सिंजा गाउँपालिकामा जस्मा १६० लघु उद्यमी स्थापना भएका छन्, जसमा १६० नै व्यक्तिहरु पेशागत रूपमा संलग्न छन्। यसमा पनि पुरुष ८ जना मात्र र १५२ महिला संलग्न छन्। साना साना कार्य भएपनि आर्थिक उपार्जनका दृष्टिकोणले यस गा.पा.मा नोकरी, कृषि व्यवसाय तथा मजदुरी र गैरकृषि मजदुरी तथा व्यवसाय वा आफ्नो पेशा गरि आयअर्जन गरी रोजगारका अवसरहरु सृजना गरेको पाईन्छ, तर तिनीहरुको एकिकृत अभिलेख गाउँपालिकाले हाल सम्म तयार नगरेको अवस्था छ।

२. संभावना र अवसर

यस गाउँपालिकामा विशेष गरी स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित कृषि तथा पशुजन्य उपज र जडिबुटीको उत्पादन, प्रसोधन र बजारीकरण सम्बन्धी उद्योगको संभावना रहेको छ। कृषि, पशुपंक्षी, जडिबुटी उत्पादनको लागि आवश्यक प्रविधि, सामग्री र वस्तु सेवा र स्थानीय उत्पादन बजारीकरण सम्बन्धी व्यापार व्यवसायमा पनि क्रमिक वृद्धि हुँदै गईरहेको छ।

तसर्थ स्थानीय स्रोत तथा सीप, बजारको माग र संभावित उद्यमीको चाहनाको तालमेलमा एकिकृत सेवाहरुको अवधारणा जस्तै १) उद्यम विकासका लागि पूर्व तयारी जस अन्तर्गत स्रोत साधनको सर्भेक्षण, लीक्षत समूह पहिचान, बजारको माग अध्यावधिक जस्ता कार्यहरु र सामाजिक परिचालन अन्तर्गत गा.पा. वडा तथा बस्तिस्तरको अभिमूखिकरण आदि। २) उद्यमशिलता विकास ३) प्राविधिक सीप विकास ४) वित्तीय सेवामा पहुँच ५) उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच तथा ६) उत्पादनहरुको बजारिकरण र केहि वर्षसम्म निरन्तर प्राविधिक सेवा जस्ता सेवालाई उद्यम विकास सहजकर्ता मार्फत सेवा दिई स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित उद्यम व्यवसाय सिर्जना गर्ने संभावना प्रशस्त रहेको छ।

३. समस्या र चुनौती

उद्योग तथा व्यवसाय संचालन सम्बन्धी पर्याप्त सीप तथा जानकारीको कमी हुनु, उद्योग सिर्जना, विकास र संचालन सम्बन्धी एकिकृत सेवा प्रवाह नहुनु, तालीम पर्याप्त नहुनु, परम्परागत व्यवसायलाई आधुनिकीकरण गर्न नसक्नु, उद्योग संचालनका लागि वित्तीय पहुँच नहुनु तथा स्थानीयस्तरमा दक्ष जनशक्तिको उपलब्धता नहुनु प्रमुख समस्याको रूपमा रहेको देखिन्छ। त्यसै गरी पालिकामा भित्रिएको विप्रेषण पाउँने परिवारलाई समेटेी उत्पादनमूलक कार्यमा लगाउँन नसक्नु र उत्पादनमुखी बजारको व्यवस्थापन नहुनु, व्यवसायिक परामर्श सेवा तथा सूचना कमजस्ता उद्योग व्यवसाय विकासको चुनौतिको रूपमा रहेका छन्।

४. **सोच** “स्थानीय स्रोत तथा साधनको उपयोगबाट उद्यम र रोजगारीमा वृद्धि, सिंजाको समृद्धि”।

५. **लक्ष्य** स्थानीय स्रोतमा आधारित उद्योग तथा वाणिज्यको माध्यमबाट गाउँपालिकाबासिको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने।

६. उद्देश्य:

- उद्यम तथा व्यवसाय सिर्जना र विकासका लागि उद्यमशिलताको तालिम प्रदान गरी छरिएर रहेको स्रोत साधन, जनशक्ति र सम्पदाहरूलाई अवसरहरूको रूपमा अधिकतम उपयोग हुने गरी उद्यम स्थापना गर्ने ।
- उद्यम व्यवसायहरूलाई बजार संजालमा जोड्दै बजारिकरण व्यापक बनाउने ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. स्थानीय स्रोत, साधन र सीपमा आधारित तथा बजारमा मागमा आधारित उद्यम व्यवसायको स्थापना गर्न एकिकृत सेवाहरू प्रदान गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none">● स्थानीय स्रोत सर्भे र लक्षित समूह पहिचान गरिने ।● लक्षित समूहलाई उद्यमशिलताका तालिम प्रदान गरी उद्यम व्यवसाय छानैट गर्न लगाईने ।● उद्यम व्यवसाय संचालन गर्न माग भएको सीप प्रदान गर्ने ।● उद्यमको प्रकार अनुसार प्रविधिमा जोडिने ।● आवश्यक ऋणमा पहुँचका लागि सहकारी तथा बैंकहरू संग समन्वय गराईने ।● उद्यमी व्यवसायि लाई बजार संजालमा जोडिने ।
२. परम्परागत सीपहरूको आधुनिकीकरण गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none">● लोपोन्मुख परम्परागत शिल्पीहरूको सीपलाई बजार मैत्री र सम्मानित बनाउन त्यस्ता सीपहरूको स्तरोन्नती गरी उन्नत प्रविधिसँग जोड्ने ।● त्यस्ता सीप र शिल्पिहरूको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिने छ ।● बजारमैत्री प्रविधियुक्त सीप प्रदान गरिने छ ।● सीप परिक्षणको व्यवस्था गरिने छ ।● आय आर्जनका गतिविधिहरू शुरु गर्न बीऊ पूँजिका लागि घुम्तिकोषमा पहुँच वृद्धि गराईने छ ।
३. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका विप्रेषण प्राप्त परिवारलाई उद्यम स्थापनामा सहजिकरण गरिने र सुरक्षित आप्रवासको सुनिश्चितता गर्ने	<ul style="list-style-type: none">● वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवा तथा विप्रेषण पाउने परिवारको लागत तयार गर्ने ।● उनीहरूलाई पायक पर्ने स्थानमा व्यवसायिक सचेतना कार्य संचालन गर्ने र उपयुक्त उद्यम तथा व्यवसाय छानैट गर्न सहजिकरण गर्ने ।● व्यवसायिक कृषि तथा अन्य गैर कृषि व्यवसायमा लगाउन सहजिकरण गर्ने ।● सुरक्षित वैदेशिक रोजगारका लागि सूचना प्रवाह गर्ने● वैदेशिक रोजगारका कारण उत्पन्न मानसिक समस्याहरूमा मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान (व्यक्तिगत र सामुहिक परामर्श)
४. वाणिज्य तथा व्यापार प्रवर्द्धन गरिनेछ,	<ul style="list-style-type: none">● बजार संजालको विकास गरिने ।● कृषि तथा पशु उत्पादनहरूको संकलन केन्द्र स्थापना ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	जम्मा	अनुमानितलागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
प्रदेश कृषि मंत्रालयको सहयोगमा कोल्डस्टोर निर्माण	संख्या	१	वडा नं १	१	८००००	प्रदेश कृषि मंत्रालय	१,२	३	३
बेरोजगार युवा युवतीलाई उद्यमशिलता तालिम दिने	संख्या	३००	सबै वडा	३००	१३५०	गा.पा	१,२	२	७
उद्यम विकास तालिमका सहभागिले रोजेको व्यवसाय अनुकूल सीप विकास तालिम दिने	संख्या	२१०	सबै वडा	२१०	२१००	गा.पा	१,२	२	७
सीप पाएकालाई उद्यम स्थापना गर्न प्रविधि सहयोग	संख्या	८४	सबै वडा	८४	१६८०	गा.पा	१,२		६
संकलन केन्द्र स्थापना	संख्या	४	वडा १,२, ४ र ५	४	८००	गा.पा	१,२	३	३
जम्मा उद्योग तथा वाणिज्य रु. ००० मा					८५९३०				

९. अपेक्षित उपलब्धी: न्यूनतम मात्रामा भए पनि वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या घटी स्वदेशमै रोजगार बन्ने, नयाँ उद्यम व्यवसाय स्थापना हुँने, पर्यटनका संभावन पहिचान र विकास हुँदा रोजगारी बढ्ने, गरिबी घट्ने, खाद्य सुरक्षामा योगदान हुँने, आय वृद्धि, बचत वृद्धि हुँने ।

३.५: पर्यटन

१ वस्तुगत विवरण

सिंजा गाउँपालिकामा पर्यटनको विकास र प्रवर्द्धन गर्न सकिने सभावनाहरु छन्, जसमा स्थानीय परम्परा र साँस्कृतिको जगेर्ना, खस संस्कृतीको विकास, प्राकृतिक रमणीय स्थाहरुमा पहुँच साथै यो गाउँपालीका प्रशिद्ध रारातालको मार्ग पनि हो । तसर्थ यस गा.पा भित्र पर्यटकको आकर्षण गर्ने धेरै स्थान, सम्पदा र प्राकृतिक सम्पदाको साथै स्थानीय कला, साँस्कृति र रितिरीवाज नै यसको अर्न्तनिहित सम्पदा हुन् । प्राकृतिक र साँस्कृतिक जगेर्ना गरी मौलीक पहिचान नै यहाँको पर्यटन प्रवर्द्धन तथा विकासको आधार हो । यसैको अन्तरसम्बन्धलेनै पर्यटक आकर्षण गर्न सकिने प्रशस्त सभावनाहरु छन् ।

२. अवसर र संभावना

यो गाउँपालिका ऐतिहासिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक सुन्दरताको साथै पर्यटकीय दृष्टिकोणबाट अति महत्वपूर्ण छ । गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थानहरुमा रमणिय सिंजा उपत्यका, बारे, केदारनाथ पर्यटकीय क्षेत्र, त्रिदेवल, विन्दासैनी पर्यटकीय क्षेत्र, सिंजा सभ्यता खस संग्रहालय आदि छन् र यस गाउँपालिकाको साँस्कृतिक सम्पदाहरु केदारनाथ वारे मन्दिर वडा नं ४, पञ्चदेवल विष्टवाडा वडा नं २, विन्दाशैनी वडा नं १ मा वि.सं १४८९ सालका प्राचिन ऐतिहासिक सिलालेख वडा नं. ६ जोडुमा अवस्थित भएको पाईन्छ । यी सबैका अतिरिक्त विभिन्न स्थामा पाईने पञ्चदेवलहरु तथा प्राकृतिक सुन्दरता यो क्षेत्रका पर्यटन विकास सभावनाहरु हुँन् भने स्याउ तथा ओखर बगैँचाहरु कृषि पर्यटनको संभावना बोकेका अन्य संभावित क्षेत्र हुँन ।

३. समस्या र चुनौति

ऐतिहासिक एवं धार्मिक क्षेत्रको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन प्रभावकारी नहुनु, पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान एवं संभावनाका लागि कुनै योजना नहुनु, व्यवस्थित रुपमा होमस्टे लगायत पर्यटकीय सुविधाहरुको उपलब्धतामा कमी, सुरक्षित पर्यटनप्रति आश्वस्त पार्न नसक्नु एवं व्यवस्थित होटल नहुनु, पर्यटन प्रवर्द्धनको निम्ति आवश्यक नीतिनियम तथा ज्ञानको अभाव, पर्यटकीय विकासको लागि आवश्यकीय सूचना, बाटो, धारा, पथ प्रदर्शकहरु होटल व्यवसाय, बैंक, वित्तीय संस्था आदिको अभाव प्रमुख समस्याको रुपमा रहेको छ ।

४. सोच: सिंजा समृद्धिको अर्को आधार सम्पदा तथा प्रकृतिमैत्री पर्यटन पूर्वाधार

५. लक्ष्य: सम्पदामैत्री पर्यटनका साथै कृषि पर्यटनको विकास गर्ने

६. उद्देश्य:

- सम्पदा तथा संस्कृतिहरुको संरक्षण र स्तरोन्नती
- प्राकृतिक सम्पदाहरुको जगेर्ना
- आवश्यक पर्यटन पूर्वाधारहरुको विकास
- कृषि पर्यटनको विकास

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
पर्यटन विकासले जनताको आर्थिक विकासलाई ठूलो टेवा पुग्ने भएको हुँदा पालिका क्षेत्रमा पर्यटक आकर्षित गर्न पर्यटनका पूर्वाधारहरूको विकासमा जोड दिईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● गाउँपालिका क्षेत्रमा सम्पूर्ण बाटो घाटोको सुधार गर्ने । ● पर्यटक आकर्षित गर्न पर्यटनका पूर्वाधारहरूको विकासका साथै खास गरी होटलहरूको सुधार तथा होमस्टे प्रणालीको स्थापना गरी पर्यटनमैत्री बनाउन स्थानीय व्यवसायीहरूलाई सीप तथा उत्प्रेरणा प्रदान गर्ने ● गाउँपालिकाभित्र विद्यमान प्राकृतिक, धार्मिक, ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धनमा जोड दिने ।
कृषि पर्यटनलाई बढावा दिईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● कृषि पर्यटनको संभावना अध्ययन गर्ने ● संभाव्य स्थानहरूलाई पर्यटक आकर्षित हुँने गरि विकास गर्ने

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	जम्मा	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
सिंजा सभ्यता खस सँग्रहालय निर्माण	संख्या	१		सम्पन्न गर्ने	५००००	गा.पा. र प्रदेश	९	६	५
होमस्टे निर्माण	संख्या	३४	वडा १, २, ३, ४ र ५	३४	८५०	गा.पा. र व्यवसायी	१,२	१	३
मठमन्दिर, चर्च, शिलालेख घेराबार	संख्या	१०	वडा १	१०	१००	गा.पा.	९		५
वड नं २ का विभिन्न मन्दिर तथा पार्क निर्माण	संख्या	१०	वडा २	१०	३०००	गा.पा.	९	६	५
वडा नं ३ का विभिन्न मन्दिर स्तरोन्नती	संख्या	३	वडा ३	३	४५०	गा.पा.	९	६	५
दहचौर कृतिम ताल निर्माण	संख्या	१	वडा नं ४	१	२५००	गा.पा.	९		५
कृषि पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने	संख्या	६	सबै वडा	६	८००	गा.पा.	९	६	५
लामाथान रामका चुला पर्यटन व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ५	१	२००	गा.पा.	९	६	५
जम्मा पर्यटन रु.०००मा					५७९००				

९. अपेक्षित उपलब्धी:: पर्यटकको आगमनबाट स्थानीय उत्पादनको खपत बढ्ने, रोजगारी र आयका अवसरहरु विकास हुँदै जाने ।

३.७ सहकारी

१. वस्तुगत विवरण

गाउँको आर्थिक विकासमा यहाँका सहकारी संस्थाको भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ । सहकारी संस्थाले स्थानीय स्तरको बचतलाई बाहिर जानबाट रोकी स्थानीय क्षेत्रमा विभिन्न आयमूलक कार्यमा लगानी गरिरहेका छन् । सहकारी संस्था प्रति जनताको अपनत्व बढी र प्रशासनिक भन्कट कमी हुने हुँदा वित्तीय क्षेत्रमा यहाँका जनताको पहुँच समेत बढेको छ । यस गाउँपालिकाभित्र जम्माजम्मि २५ वटा सहकारी संस्था छन् । त्यसैगरी सानाठूला गरी १ बैंक तथा वित्तीय संस्थाले पनि नगरको आर्थिक कारोबार चलायमान बनाउँन मद्दत गरेका छन् ।

२. अवसर र संभावना

सार्वजनिक, निजि र सहकारीको विकासमा सहभागिताको माध्यमबाट अर्थतन्त्रलाई उन्नत बनाउँने संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप यस गाउँपालिका को ग्रामिण अर्थतन्त्र चलायमान बनाउँने सहकारीको भूमिका अति महत्वपूर्ण रहेको अवस्था छ । छरिएको पूँजि एकत्रित गरी गाउँमै पूँजि निर्माण गरी आवश्यक पर्नेलाई विना भन्कट आर्थिक सेवाहरु सुचारु गर्न सहकारी क्षेत्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । तसर्थ दिगो विकास लक्ष्य हाशिल गर्न पनि सहकारी संस्थाहरुसँग सहकार्य अपरिहार्य छ ।

कृषि तथा पशुपालनमा व्यवसायिकरण गर्दा व्यवसायिक किसान थपिने, कृषिमा यान्त्रिकरणका लागि लागत सहभागीत लगायत अन्य उच्चम व्यवसाय सहित आर्थिक इकाईहरुको स्थापना तथा सहकारीमा साविकमै जाडिएका समेतलाई आवश्यक पर्ने ऋणका लागि पनि सहकारीको आवश्यकता पर्ने हुँदा यस पालिकामा थप सहकारीको स्थापना तथा भैरहेकाको स्तरोन्नती त्यतिकै आवश्यक र संभव दुवै रहेको अवस्था छ ।

३. समस्या र चुनौति

सहकारी संचालनमा कर्मचारी एवं पदाधिकारीहरुको क्षमतामा कमी, सहकारीहरुको नियमित एवं प्रभावकारी अनुगमन नहुनु, वित्तीय संस्थाबाट लिइने ऋणको सदुपयोग हुन नसक्नु एवं व्यवसायको लागि ऋणको जोखिम उठाउने क्षमतामा कमी, स्थानीयहरुमा आम्दानी तथा बचतको मात्रामा अत्यन्तै कमी रहनु यस क्षेत्रको विस्तारका लागि चुनौतीको रुपमा रहेको छ ।

४. सोच: जनतासँग मजबुत सहकार्य भएका सहकारीको विकास

५. लक्ष्य: सहकारीका माध्यमबाट स्थानीय अर्थतन्त्र चलायमान गराउने ।

६. उद्देश्य:

- नयाँ सहकारी स्थापना
- भैरहेकाको स्तरोन्नती
- सहकारीका नयाँ सदस्यहरुलाई सहकारी शिक्षा

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
स्थानीय अर्थतन्त्र चलायमान बनाउन सहकारी संस्थाहरूको विकास तथा उपयोग गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none">● सहकारीको पहुँच नपुगेका क्षेत्र र समुदायको लागत तयार गर्ने● सहकारी भएर पनि त्यसमा पहुँच नपुगेका वर्गको सहकारीमा पहुँच बढाउने ।● गाउँपालिकाको पहलमा नयाँ सहकारी स्थापना गर्दा पालिकाबाट स्थापनाकालको सुरुवाती खर्च (विधान तयारी, दर्ता खातापाता) का लागि रु. २५,००० सम्मको सहयोग गर्ने ।● त्यस्ता सहकारी महिला, दलित तथा जनजातिका भए सुरुवाती खर्च वापत रु. ३५,००० को सहयोग गर्ने ।● सबै सहकारीले प्रत्येक वर्ष न्यूनतम एक पटक आर्थिक कारोवारको सार्वजनिकिकरण गर्ने ।● सबै सदस्यहरूलाई सहकारी शिक्षा प्रदान गर्ने ।

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	जम्मा	अनुमानित लागत रु.००० मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
विभिन्न वडामा सहकारी स्थापना	संख्या	९	विभिन्न वडामा	९	१८००	गा.पा. र सहकारी सदस्य	१,२		१०
विभिन्न वडामा सहकारी सम्बन्धि तालिम प्रदान	संख्या	१०००	सवै वडा	१०००	५०००	गा.पा. र सहकारी सदस्य	१,२	२	१०
४ कोठे सहकारी भवन निर्माण	संख्या	२	वडा २ र ४	२	६०००	गा.पा.	१,२		
२ कोठे सहकारी भवन निर्माण	संख्या	४	वडा १ र ५	४	६०००	गा.पा.	१,२		

९. अपेक्षित उपलब्धी: थप ९ सहकारी स्थापना हुँने १००० जना सहकारी बारे शिक्षित हुँने र ग्रामिण अर्थतन्त्र चलायमान हुँने ।

३.६: श्रम तथा रोजगारी

१. वस्तुगत विवरण

पालिकाका व्यक्तिहरूले अपनाउँदै आएको पेशाहरूमा मुख्य पेशाको रूपमा कृषि, पशुपालन तथा फलफूल खेती गर्दै आएको देखिन्छ। कृषिमा निर्भरता बाहेक यस सिंजा गाउँपालिकामा अन्य रोजगारीका अवसर प्रायः न्यून छन्।

यस गाउँपालिकामा बेरोजगारी दर ३०.२ प्रतिशत छ। औषत ८० प्रतिशत घरधुरी परम्परागत तथा आधुनिक कृषि पेशा अवलम्बन गरेको पाईन्छ भने बाँकी जग्गा कृषि प्रयोजनको लागि उपभोग भएको अवस्था छ। यसरी प्राप्त तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्दा कृषिबाट यस पालिकामा खाद्यान्य सुरक्षाको अवस्था ३० प्रतिशत घरधुरीमात्र खाद्यान्यले वर्षभरि खान पुग्ने पाईको छ बाँकी विभिन्न आम्दानीको स्रोतमार्फत जिविकोपार्जन गरेको पाईन्छ किनकि यो पालिकामा पूर्वाधारको विकास दिगो र योजनावद्ध हुन सकेको छैन।

२. अवसर र संभावना

मानिसको जीविका सहज बनाउन उसले श्रम उपयोग गर्ने अवसर पाउँनुपर्ने हुन्छ। बेरोजगारीले मानिसको प्रगतिलाई रोक्दछ र आर्थिक वितृष्णा पैदा गर्दछ। यो गाउँपालिकामा रोजगारी सिर्जनाका उपायहरू अवलम्बन गरी उपलब्ध हुने भनि प्रक्षेपण गरिएको बजेट बाट पनि रोजगारी सिर्जना हुने नीति अवलम्बन गर्नु जरुरी छ।

पालिकाको बजेटको आकार अनुसार सालाना ५ देखि ७ करोडा रुपैयाँ पूर्वाधार विकासमा खर्च हुने गर्दछ। सामान्यतया यस्तो खर्चमा ३० देखि ६० प्रतिशत रकम कामदार खर्चमा आउँदछ। त्यसै गरी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा पनि बजेट उपलब्ध हुने गर्दछ। तर निर्माण कार्यमा उपकरणको अत्याधिक प्रयोगले जमिनमा विपद् ल्याएको अवस्था छ भने अर्को तर्फ हातमा सीप भएर पनि रोजगारीको अभावमा युवाशक्ति गाउँनै खाली गरी विदेशिनु परेको अवस्था छ। यस्ता विकास निर्माण कार्यमा डोजर तथा स्काभेटरहरूको उपयोगलाई कम गर्दै सोको बदलामा श्रमिक उपयोग गर्दा केहि महगो भएता पनि स्रोतको वितरण गरिब तथा विपन्न वर्गसम्म पुग्न सक्ने अवस्था छ। तसर्थ यसलाई अवसरको रूपमा उपयोग गरी स्वदेशमै रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिन सकिन्छ।

३. समस्या तथा चुनौतिहरू

निर्माणको बजेट उपकरण लक्षित हुँनु, रणनीतिक हिसाबबाट रोजगारी सिर्जनामा ध्यान नपुग्नु, हातमा सीप भएर पनि रोजगारीको अभावमा युवाशक्ति गाउँनै खाली गरी रोजगारीको खोजिमा स्वदेश तथा विदेश जानु परेको अवस्था हुनु उत्पादन केन्द्रित योजनाहरू बन्न नसक्नु श्रम, रोजगारी तथा खाद्य सुरक्षाका चुनौतिका रूपमा रहेका छन्।

४. सोच: रोजगारयुक्त समाजको निर्माण।

५. लक्ष्य: युवाको श्रम स्वदेश केन्द्रित बनाउने।

६. उद्देश्य:

- खाद्य असुरक्षित परिवारका युवालाई स्वदेशमै निर्माण कार्यमा रोजगारी दिने ।
- रोजगारी मूलक सीप प्रदान
- परम्परागत सीपहरूको आधुनिकिकरण

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. रोजगार कार्यक्रमलाई विस्तार गरी रोजगारीको प्रत्याभूति गराईने छ ।	गाउँपालिकाको विकास निर्माणमा गरीब तथा विपन्न वर्गका युवालाई रोजगारी प्रदान गर्न निम्न अनुसार गरिनेछ । <ul style="list-style-type: none">● गाउँपालिकाको रोजगार डेस्कले श्रममूलक रोजगारी गर्न तयार हुने त्यस्ता युवाहरूको वडागत रोष्टर तयार गर्ने छ ।● पालिकाले संचालन गर्ने विकास निर्माणका कार्यमा लाग्ने श्रममा त्यस्ता युवालाई कार्य गराउन निर्माण शाखाले सो डेस्कबाट युवाहरूको लागत लिई पायक पर्ने स्थानमा कार्यमा लगाउने छ ।● सानातिना व्यवसायमा लगानी गर्न ऋण, रोजगारी बाट भएको बचत तथा घुम्तिकोषमा पहुँच वृद्धि गर्ने ।● बेरोगार जनशक्तिलाई सीपमूलक तालिम उपलब्ध गराउने ।
२. गाउँपालिका भित्रका गरीब तथा विपन्न वर्गका मानिसहरू जो खाद्यान्न तथा पोषणको असुरक्षामा बाँचेका छन्, तिनीहरूको खाद्य तथा पोषण सुरक्षालाई सुनिश्चित गर्न प्राविधिक तालिम दिई स्वरोगार उन्मुख बनाईनेछ ।	<ul style="list-style-type: none">● खाद्य तथा पोषणमा असुरक्षित परिवारमा पोषण सुरक्षाबारे सचेतना कार्यहरू संचालन गरिने छ ।● पालिकाका निर्माण योजनाहरूमा खाद्य असुरक्षा भएका परिवारलाई छनौट गरी रोजगारी दिईने छ ।● यस्ता परिवारका युवाहरूलाई उनीहरूले रोजेका विषयमा सीप विकास गरी उत्पादन तथा व्यवसायमा लाग्न सहयोग गरिने छ र यसका लागि व्यवसायिक क्षमताको विकास गरिने छ ।● पालिकाबाट सहयोग गरिने विशेष आर्थिक क्रियाकलापहरूमा यस्ता परिवारका सदस्यहरूलाई प्राथमिकता दिईने छ ।● सहकारी, बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरू सँग समन्वय गरी शैक्षिक तथा व्यवसायिक सहूलियत कर्जा उपलब्ध गराउने ।

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	जम्मा	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
जाँचगाउँ दलित तथा गैर दलित कृषि व्यवसाय रोजगार कार्यक्रम	संख्या	३०	सवै वडा	३०	३००	गा.पा.	१,२	१	
वडा नं. १ देखी ६ सम्मका बेरोजगार युवायुवतिहरुलाई रोजगारमुलक कार्यक्रम	संख्या	६५०	सवै वडा	६५०	९७५०	गा.पा.	१,२	१	
जम्मा श्रम तथा रोजगारी रु. ००० मा					१००५०				

९. अपेक्षित उपलब्धी

थप ६८० रोजगारी सिर्जना भै खाद्य सुरक्षा र गरिबी निवारणमा योगदान हुँने छ ।

परिच्छेद ४: सामाजिक विकास

४.१ शिक्षा

१ वस्तुस्थिति

नेपालीले बोल्ने खस भाषाको उद्गम स्थल मानिने सिंजा गाउँपालिकाका ६ वटा वडाहरुमा हाल २२ वटा सामुदायिक विद्यालय (जसमा ५ वटा मावि, १७ वडा आधारभूत, २५ वटा वाल विकास केन्द्र र एउटा सामुदायिक सिकाई केन्द्र संचालित छन्। यस गाउँपालिकामा उच्च शिक्षा हासिल गर्न वडा नं.१, जाच काटैमा सिंजा बहुमुखि क्याम्पस(शिक्षा र व्यवस्थापन संकाय) प्राविधिक शिक्षा तर्फ टि.एस.एल.सी. (वाली वज्ञान) र डिप्लोमा तह (सिभिल इन्जिनियरिङ्ग) क्रमशः मालिका मावि धापा र भैरव मावि नराकोटमा संचालित छन्। यस गाउँपालिकाको जम्मा १२७४४ जनसंख्या मध्ये महिलाको जनसंख्या ६१८३ र पुरुषको जनसंख्या ६५६१ रहेको छ।

३. संभावना र अवसरहरु

नेपालको संविधानले गुणस्तरीय शिक्षामा सबैको सहज पहुँचलाई राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिमा समावेश गरेको छ। संविधानतः शिक्षालाई आधारभूत सवालस्वरूप मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरिएको छ। नेपालले दिगो विकास लक्ष्य अनुसार सन् २०३० सम्ममा सबैलाई गुणस्तरीय शिक्षाको सवाललाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ। शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, सीपमूलक, रोजगारमूलक एवं जनमुखी बनाउँदै सक्षम, प्रतिस्पर्धी, नैतिक एवं राष्ट्रिय हित प्रति समर्पित जनशक्ति तयार गर्ने राज्यको मुलनीति अनुसार संरचनागत तथा नीतिगत आधारहरु परिपक्व बन्दै गएका छन्।

गाउँपालिकाको शैक्षिक क्षेत्रमा रहेको आर्थिक, भौतिक पूर्वाधार, शैक्षिक स्थिति र बालबालिकाको अवस्था, गुणस्तरिय शिक्षामा पहुँच, शिक्षकको विवरण तथा पेशागत विकासको अवस्था साथै शिक्षक, कर्मचारी र विद्यार्थी अनुपात जस्ता विषयहरुको तथ्याङ्कको विश्लेषण गरी दस्तावेज तयार पार्ने प्रमुख उद्देश्यका साथ सिंजा गाउँपालिकाले पाँच वर्षिय स्थानीय शिक्षा योजना (आ.व. २०७७/२०७८ देखि आ.व.२०८२/२०८३) तयार गरेको छ र यो योजना कार्यान्वयन भएपछि शिक्षा क्षेत्रको थप विकास हुने संभावना देखिएको छ।

यस बाहेक विभिन्न कारणले विद्यालय शिक्षाको पहुँचबाट बञ्चित नागरिकहरुलाई विभिन्न सीप तथा अनुभवमा आधारित शिक्षा प्रदान गर्ने योजना रहेको छ। अनौपचारिक शिक्षाबाट विद्यालय शिक्षामा समेत प्रवेश गर्न सकिने प्रावधान राखिएको छ। अनौपचारिक कार्यक्रम मार्फत समेत शिक्षा प्रदान गरिदै आएको छ। साक्षरता कार्यक्रम अन्तरगत प्रौढ महिला तथा पुरुष (१५-५९ वर्ष उमेर समुह) र राष्ट्रिय साक्षर नेपाल अभियान, २०७६ लाई व्यापक बनाउँदै लगिएको छ। यस अभियानले पनि यो क्षेत्रको विकासको दरलाई तिब्रता दिन सहयोग गर्ने देखिन्छ।

३. समस्या र चुनौतीहरु

हाल यस गाउँपालिकाको ज्यादै न्यून खुद भर्ना दर (३४.७ प्रतिशत) ले ५ वर्ष उमेर भन्दा माथिका धेरै बालबालिका अभै पनि विद्यालय बाहिर छन् भन्ने तथ्य संकेत गर्दछ। उनीहरुलाई विद्यालय प्रवेश गराउन

विशेष पहल गर्न जरूरी देखिन्छ तर चुनौतिपूर्ण पनि छ । जाडो याममा परिवारनै गाउँ छोडेर तराई वा मध्य पहाडतर्फ भर्ने र पछि गाउँ फर्कने अवस्थाले पनि विद्यालय बाहिर धेरै बच्चा रहनु परेको यथार्थ एकातिर छ भने शिक्षक विद्यार्थी अनुपात माद्यामिक तहमा १:६७ तथा प्राथमिक तहमा १:५१ हुनुपर्नेमा क्रमशः १:३८ र १:३६ रहेको देखिन्छ ।

४४. सोच: सु-शिक्षित र सभ्य समाजको सिर्जना

५. लक्ष्य: शिक्षाको पहुँचलाई सहज बनाई सबै सिंजावासीलाई शिक्षा प्रदान गर्नु ।

६. उद्देश्य:

- शिक्षामा सबै वर्ग र क्षेत्रको पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- शैक्षिक पूर्वाधारहरूको सुधार र विकास गर्नु,
- शिक्षकहरूको क्षमता विकास गर्नु,
- शिक्षामा सूचना प्रविधिको प्रयोग बढाउनु ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
शैक्षिक सुधारका कार्यहरू बाट शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गरिने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● बाल विकास केन्द्रको पहुँच नभएका बालबालिकाको बाहुल्यता भएको स्थानहरूको छनौट गरी थप बाल विकास केन्द्रहरूको स्थापना गर्ने ● भै रहेका बालविकास केन्द्रहरूको प्रवर्द्धन गरी स्तरीय र बालमैत्री बनाईने ● संचालित शिक्षण संस्थाहरूको नियमित अनुमगन गर्ने ● खेलकुद तथा तालिम सामग्री सहयोग गरिने ● विद्यालयहरूको स्तरोन्ती तथा आवश्यकतालाई ध्यान राखी अपुग दरबन्दी पुरा गरिने ● आवश्यक ठाँउमा केहि नमूना विद्यालयहरूको स्थापना गरिने ● विद्यालयहरूलाई प्राविधिक धार शिक्षामा जोड्ने ● स्थानीयस्तरमा कार्यरत सहयोगी संस्थाहरू परिचालन गरी साक्षरता शिक्षाको व्यवस्था गर्ने ।
विद्यालयहरूलाई प्रविधिसँग जोडिने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● छानिएका विद्यालयहरूमा विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना गरिने ● ई. लाईब्ररीको व्यवस्था गरिने र ● कक्षा कोठाहरू प्रविधियुक्त बनाईने
दलित तथा पिछडा वर्गका किशोरीहरूको उच्च शिक्षामा पहुँच बढाईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● दलित तथा पिछडा वर्गका किशोरीहरू मध्ये जेहेन्दार हरूको छनौट गरिने ● त्यस्ता गरीबलाई उच्च शिक्षाका लागि भर्ना शुल्कमा अनुदान दिने
अपाङ्गता भएको युवा युवतीको उच्च शिक्षामा पहुँच बढाईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● अपाङ्गता भएका युवा युवती मध्ये जेहेन्दारहरूको छनौट गर्ने ● त्यस्ता जेहेन्दारलाई उच्च शिक्षाका लागि भर्ना शुल्कमा अनुदान दिईने ।

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य जम्मा	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
गाउँपालिका भित्र कक्षा ४ देखी १० सम्म खसभाषा पाठ्यक्रम निर्माण	पटक	१	सवै वडा	१	२०००	गा.पा.	४	२	७
४ कोठे नराकोट दृष्टिविहिन छात्रावास निर्माण	संख्या	२	वडा ३	२	४०००	गा.पा.	४	२	७
शिक्षकलाई आई.सि.टी तालिम	संख्या	३५	वडा १	३५	३५०	गा.पा.	४	२	७
मालिका मा.वि. घेराबार तथा पक्की पर्खाल निर्माण	मि.	४००	वडा १	४००	४००	गा.पा.	४	२	७
सिंजा बहुमुखी क्याम्पसमा पक्की पर्खाल निर्माण	मि.	६००	वडा १	६००	६००	गा.पा.	४	२	७
डिग्रा आ.वि.मा पर्खाल निर्माण	मि.	४००	वडा १	४००	४००	गा.पा.	४	२	७
डिग्रा आ.वि. मा ६ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	९०००	गा.पा.	४	२	७
प्याकुरेवाडा मा.वि. मा ६ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	९०००	गा.पा.	४	२	७
मालिका मा.वि. धापामा ६ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	९०००	गा.पा.	४	२	७
मालिका मा.वि.मा १ कोठे तालिम हल निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	३०००	गा.पा.	४	२	७
सिंजा बहुमुखी क्याम्पसको ६ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	९०००	गा.पा.	४	२	७
मालिका मा.वि.मा इन्टरनेट सेवा व्यवस्थपन	संख्या	१	वडा १	१	५०	गा.पा.	४	२	७
शिक्षक क्षमता अभिवृद्धि तालिम	सहभागि संख्या	५०	वडा १	५०	५००	गा.पा.	४	२	७
मालिका मा.वि.मा प्राविधिक शिक्षा व्यवस्थपन	संख्या	१	वडा १	१	१५००	गा.पा.	४	२	७
विद्यालयमा इन्टरनेट जडान	संख्या	३	वडा २	१	५०	गा.पा.	४	२	७
आ.वि. चुलेलगाउँमा मा.वि. सञ्चालन	संख्या	१	वडा २	१	५००	गा.पा.	४	२	७
शिक्षकलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	संख्या	२५	वडा २	२५	२५०	गा.पा.	४	२	७

प्राविधिक शिक्षालय निर्माण	संख्या	१	वडा २	१	२०००	गा.पा.	४	२	७
भुकम्प प्रतिरोधि तथा बालबालिकामैत्री भवन निर्माण			वडा २	१	३५००	गा.पा.	४	२	७
आधारभूत ४ कोठे	संख्या	२	वडा २	२	९०००	गा.पा.	४	२	७
ई-लाईब्रेरी स्थापना	संख्या	३	वडा २ र ४	३	७५	गा.पा.	४	२	७
छात्रावास निर्माण	संख्या	१	वडा २	१	३५००	गा.पा.	४	२	७
विद्यालयमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	३	वडा २	३	१५०	गा.पा.	४	५	१
मालिका काल विकास केन्द्रको लागि ३ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	१	४५००	गा.पा.	४	२	७
चन्द्रसूर्य आ.वि.को लागि ५ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	१	७५००	गा.पा.	४	२	७
शान्ति आ.वि.को लागि २ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	१	३०००	गा.पा.	४	२	७
कम्प्युटर ल्याव स्थापना	संख्या	२	वडा ४	२	२००	गा.पा.	४	२	७
कैलाश मा.वि.को लागि ६ कोठे पक्क भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	९०००	गा.पा.	४	२	७
कालिका आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	६०००	गा.पा.	४	२	७
जनता आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	६०००	गा.पा.	४	२	७
मन सामुदायिक आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	६०००	गा.पा.	४	२	७
कैलाश मा.वि.मा छात्रावास निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	५०००	गा.पा.	४	२	७
विद्यालयमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	५	वडा ५	५	२५०	गा.पा.	४	५	१
विद्यालयमा शौचालय निर्माण	संख्या	४	वडा ५	४	२०००	गा.पा.	४	७	६
विद्यालय घेराबार	संख्या	४	वडा ५	४	१०००	गा.पा.	४	२	
कैलाश मा.वि.मा विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	३००	गा.पा.	४	२	६
सबै विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याव स्थापना	संख्या	४	वडा ५	४	६००	गा.पा.	४	२	६
कैलाश मा.वि.मा पुस्तकालय स्थापना	संख्या	१	वडा ५	१	७५	गा.पा.	४	२	७
जनज्योती आ.वि. रुगाको लागि ४ कोठे	संख्या	१	वडा ६	१	६०००	गा.पा.	४	२	७

भवन निर्माण									
शान्तिजन आ.वि. काडागाउँको लागि २ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ६	१	३०००	गा.पा.	४	२	७
देउती आ.वि. थाँडगाउँको लागि ४ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ६	१	६०००	गा.पा.	४		
जनज्योति आ.वि. रुगा घेराबार	मि.	१००	वडा ६	१००	१००	गा.पा.	४		
शान्तिजन आ.वि. काडागाउँ घेराबार	मि.	१५००	वडा ६	१५००	१०००	गा.पा.	४		
मा.वि. जोडु घेराबार	मि.	२५००	वडा ६	२५००	१५००	गा.पा.	४		
देउती आ.वि. थाँडगाउँमा खानेपानी र शौचालय व्यवस्थापन			वडा ६	१	८००	गा.पा.	४	७	८
जनज्योति आ.वि. रुगामा युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ६	१	७५	गा.पा.	४	५	१
शान्तिजन आ.वि. काडागाउँमा खानेपानी र शौचालय व्यवस्थापन			वडा ६	१	८००	गा.पा.	४	७	८
मा.वि. जोडुमा युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ६	१	७५	गा.पा.	४	५	१
प्रत्येक विद्यालयमा फर्निचरको व्यवस्थापन	सेट	१५००	वडा ६	१५००	५०००	गा.पा.	४	२	७
प्रत्येक विद्यालयका शिक्षकहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	संख्या	३८	वडा ६	३८	३८०	गा.पा.	४	२	७
जम्मा शिक्षामा रु.००० मा					१४४१८०				

९. अपेक्षित उपलब्धि: विद्यालयहरु प्रविधिमैत्रि हुँने । आधारभूत तथा माध्यामिक तहको खुद भर्नादरमा वृद्धि । बालिकाहरुको विद्यालय छाड्ने संख्यामा कमी हुँने, विद्यालय नगएका बालबालिकाको विद्यालय भर्ना भएका र दलित तथा अपाङ्गता भएकाको विषयमा सुधार र समग्रमा साक्षरतामा वृद्धि ।

४.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

१. वस्तुगत विवरण

सिंजा गाउँपालिकामा निर्माणाधीन १५ शैयाको अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी ३, निजि अस्पताल ३, फार्मसी १, बर्थिङ्ग सेन्टर ३ र क्लिनिक ३ छन् भने १०० प्रतिशत स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउँदछन् । पहिलो पटक गर्भवति जाँच गराउँने ७६ प्रतिशत छन् । यस हिसावले यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य सचेतना राम्रो छ । त्यसैले यो गाउँपालिकाका जनताको औषत आयु ६२ छ ।

गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखाबाट प्राप्त जानकारी अनुसार स्वास्थ्य सेवा तथा कुपोषणका कारण शिशु मृत्यु दर प्रति १००० जीवित जन्ममा ०, बाल मृत्युदर प्रति १००० मा ० तथा मातृ मृत्युदर प्रति १००००० मा ० रहेको अवस्था छ ।

२. अवसर तथा संभावना

नेपालको संविधानले गुणस्तरीय स्वास्थ्यमा सबैको सहज पहुँचलाई राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिमा समावेश गरेको छ । संविधानतः आधारभूत स्वास्थ्य जस्तो सवाल मौलिक हकको रूपमा स्थापित भइसकेको छ । नेपालले लिएको दिगो विकास लक्ष्य अनुसार सन् २०३० सम्म सबैलाई गुणस्तरीय आधारभूत स्वास्थ्यको सवालहरूलाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ । नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको १५ औँ राष्ट्रिय योजनाले हरेक नागरिकलाई गुणस्तरीय जीवनयापनको लागि अवसरको वृद्धि गर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ भने प्रदेशको प्रथम आवधिक योजनाको संवाहक नं. ८ मा प्रदेशभर स्वस्थ वातावरण र प्रदेशवासीको स्वस्थ जीवनको अवस्था सिर्जना गर्ने कुरालाई महत्व दिएको अवस्था छ । गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको सहज, सुलभ र समान पहुँचको सुनिश्चितता तर्फ थप अग्रसरता जरुरी रहेको छ । सामाजिक विकासलाई गुणस्तरीय जीवनयापनको आधार रूपमा लिई संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र विकास साभेदार संस्थाहरूसँगको सहकार्य र समन्वयमा स्थानीय सरकारले अर्थपुर्ण प्रयास गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

जनसंख्याको अनुपातमा स्वास्थ्य संस्था कम हुनु, अझै पनि धेरै महिला असुरक्षित सुत्केरी हुँने अवस्था छ । गाउँपालिका भरी जम्मा एउटा अस्पताल, ३ मात्र बर्थिङ्ग सेन्टर हुँनु तथा जम्मा ६ वटा वडामा गरी ३ वटा स्वास्थ्य चौकी तथा ३ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र रहे पनि विज्ञ चिकित्सकहरूको अभाव भैरहने अवस्थाले गर्द सामान्य रोगहरूको मात्र उपचार हुँने कारणले केहि ठूला रोग लाग्दा जुम्ला, सुर्खेत तथा काठमाडौँ सम्म पुग्नुपर्ने अवस्था छ । स्वास्थ्य सेवा तथा कुपोषणका कारण शिशु मृत्युदर १००० मा ०, बाल मृत्युदर १००० मा ० तथा मातृ मृत्यु दर १००००० मा ० अवस्था भएकोमा यस अवस्थालाई कायमै राख्न अझैपनि चुनौतिपूर्ण छ ।

४. सोच: स्वस्थ र सुखी सिंजावासी ।

५. लक्ष्य: सबै सिंजा वासीलाई सहज, सुलभ र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउँने ।

६. उद्देश्य:

- स्वास्थ्य संस्थाहरूको पूर्वाधार र सेवाको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने ।
- स्वास्थ्य तथा पोषण सेवामा सबै सिंजावासीको पहुँच सुनिश्चित गर्ने
- रुग्णता र मृत्युदरका सूचकहरूमा सुधार ल्याउने

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. जनस्वास्थ्य सम्बन्धि सेवाहरूको पहुँच र दायरा वृद्धि गरी जनमैत्री बनाईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● स्वास्थ्य केन्द्र तथा चौकीहरूको निर्माण गरिने । ● ६ वटा बर्थिङ्ग सेण्टर स्थापना र उपयोग । ● स्वास्थ्य पूर्वाधार, औषधि र उपकरणहरूको व्यवस्थापन ● प्रवर्धनात्मक कृयाकलापहरूको सञ्चालन ● स्वास्थ्य सिविरबाट सेवा प्रवाह सहज बनाईने । ● आधारभूत स्वास्थ्य खोप र प्रसुति सेवाको प्रभावकारीता ।
२. बालबालिका र महिलाहरूको पोषण स्थितिमा सुधार ल्याउने	<ul style="list-style-type: none"> ● नियमित खोप कार्यक्रम, पोषण र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी कृयाकलापहरू संचालन । ● स्थानीयस्तरमै उपलब्ध हुने स्रोत प्रयोग गरी पौष्टिक आहार तयारी र सेवन विधि प्रदर्शन गरिने । ● ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूमा नियमित वृद्धि अनुगमन गर्ने र पोषण सम्बन्धि परामर्श दिने । ● गर्भवती र सुत्केरी महिलाको स्वास्थ्य र पोषण सेवा
३. बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई प्रभावकारी बनाईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई संघ, प्रदेश सरकार सँगको समन्वयमा प्रभावकारी बनाईने छ । ● स्थानीय स्तरमै पोषण तत्व उत्पादनलाई ध्यानमा राखी ६० प्रतिशत पोषणको स्रोत हुने एक घर एक घरबारी (Home Garden) लाई अभियानको रूपमा संचालन गरिने छ ● घरबारी स्थापना र स्तरोन्नतीका लागि लागत सहभागीतामा सिँचाईका लागि पाईप र न्युनतम औजार प्रदान गरिने छ ।
४. स्वास्थ्यकर्मीहरूको क्षमता विकास र उत्प्रेरणा	<ul style="list-style-type: none"> ● स्वास्थ्य कर्मचारीको तालिम, क्षमता विकास, सम्मान र उत्प्रेरणा दिने ● स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको क्षमता विकासमा जोड दिने ।

नोट: नेपालमा घरबारी बगैँचा परम्परागत प्रविधि हो जो घरको वरिपरी व्यवस्थापन गरिन्छ । यस्ता घरबारीमा परिवारको पोषणलाई आवश्यक पर्ने तरकारी, फलफूल, मसला, माछा, कुखुरा र पशुपालन सँगसँगै लगिन्छ । घरबारी व्यवस्थापन राम्रोसँग गर्न परिवारको जमीनको २ देखी ११ प्रतिशत सम्म जमीनको उपयोगबाट परिवारलाई चाहिने ६० प्रतिशत पोषण तत्वको व्यवस्था गरी यसैलाई थप विस्तार गरेर व्यवसायिक बनाउन सकिन्छ ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानितलागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
प्राथमिक उपचार सेवा निशुल्क बनाउने				नियमित	२०००	गा.पा.	३	७	८
सबै स्वास्थ्य चौकीमा स्वास्थ्य परिक्षण, उपकरण, ल्याव र स्ट्रेचरको व्यवस्थापन				नियमित	५०००	गा.पा.	३	७	८
Full ANC & PNC checkup				नियमित	१०००	गा.पा.	३	७	८
सबै सेवाको लागि निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा विस्तार गर्ने				नियमित	२५००	गा.पा.	३	७	८
सबै स्वास्थ्य चौकी तथा आधारभुत स्वास्थ्य इकाईमा निशुल्क इन्टरनेट सेवा प्रदान गरी संपूर्ण सुचांकहरु अनलाइन दर्ता गर्ने				नियमित	२५००	गा.पा.	३	७	८
निर्माणाधिन स्वास्थ्य चौकीमा बर्थिङ सेन्टर स्थापना	संख्या	१	वडा २	१	२०००	गा.पा.	३	७	८
स्वास्थ्य चौकीमा खानेपानी व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा २	१	७५	गा.पा.	३	५	१
स्थानीय उत्पादनबाट पोषण तत्व उत्पादन			वडा २	०	५००	गा.पा.	३	७	८
गृहणीहरुलाई स्थानीय स्रोत साधन उपयोग गरी घरघरमा पोषणयुक्त खाना तयार गर्ने तालिम प्रदान	संख्या	५०	वडा २	५०	८००	गा.पा.	३	७	८
माथि गोठीमा स्वास्थ्य इकाई संचालन गर्ने	संख्या	१	वडा ३	१	२५००	गा.पा.	३	७	८
मयालु स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ४	१	२५००	गा.पा.	३	७	८
गाडापानी प्रसुतीगृह व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ४	१	४०००	गा.पा.	३	७	८
स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन	संख्या	५	वडा ४	५	५०००	गा.पा.	३	७	८
एम्बुलेन्स खरिद	संख्या	१	वडा ४	१	४०००	गा.पा.	३	७	८
स्वास्थ्य चौकीमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ५	१	७५	गा.पा.	३	५	१
स्याउलेमा स्वास्थ्य इकाई स्थापना	संख्या	१	वडा ५	१	५०००	गा.पा.	३	७	८
स्वास्थ्य चौकीमा शौचालय निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	१०००	गा.पा.	३	७	८

पोषण गृह स्थापना	संख्या	१	वडा ५	१	१५००	गा.पा.	३	७	८
पोषण सुधारका लागि एक घर एक टनेल सहित करेशावारी निर्माण	घर संख्या	४२१	वडा ५	४२१	४०००	गा.पा. र घरधनी	३	७	८
स्वास्थ्य चौकी निर्माण	संख्या	१	वडा ६	१	६०००	गा.पा.	३	७	८
रुगा, काँडागाउको विचमा स्वास्थ्य क्लिनिक स्थापना	संख्या	१	वडा ६	१	१५००	गा.पा.	३	७	८
स्वास्थ्य सुधारका लागि १ घर एक करेशावारी निर्माण	घर संख्या	४२०	वडा ६	४२०	४०००	गा.पा. र घरधनी	३	७	८
स्वास्थ्यकर्महरुको लागि क्षमता विकास तालिम र उत्प्रेरणा	सहभागी संख्या	२००	सबै वडा	२००	५००	गा.पा.	३	२	७
जम्मा स्वास्थ्यमा रु.००० मा					५७९५०				

९. अपेक्षित उपलब्धी: स्वास्थ्य सेवा सहज र पोषणको सुधारबाट रुग्णता र मृत्युदरहरुमा थप सुधार, औसत आयुमा वृद्धि भै जनताको समग्र स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार आउने ।

४.३: खानेपानी तथा सरसफाई

१. वस्तुगत विवरण

यस सिंजा गाउँपालिकामा पानीको स्रोत प्रशस्त छ । पालिका भरीका जम्मा २५१० परिवारमध्ये २५१० परिवार (१०० प्रतिशत) पाईपबाट ल्याईएको खानेपानी उपयोग गर्दछन् । तर पानीको शुद्धताका सवाल कायमै छ र अझै पनि ५० प्रतिशत घर परिवार सुरक्षित खानेपानीको पहुँच बाहिर रहेको अवस्था छ ।

२. अवसर तथा संभावना

नेपालको संविधानले गुणस्तरीय स्वास्थ्यमा सबैको सहज पहुँचको यथोचित व्यवस्थापन र संरक्षणलाई राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिमा समावेश गरेको छ । शुद्ध खानेपानी र सरसफाई पनि यसै सिद्धान्तबाट प्रेरित हुन्छ । नेपालले लिएको दिगो विकास लक्ष्य अनुसार सन् २०३० सम्ममा सबैलाई स्वच्छ पिउने पानी र सरसफाईलाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ । नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको १५ औँ राष्ट्रिय योजनाले हरेक नागरिकलाई गुणस्तरीय जीवनयापनको लागि अवसरको वृद्धि गर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ । तसर्थ सिंजा गाउँपालिकाको समृद्धिका लागि खानेपानी तथा सरसफाईका क्षेत्रमा गाउँपालिकामा भएका सम्भावना, अवसर र विद्यमान अवस्था सहित समस्या तथा चुनौति पहिचान गरिएको छ ।

बढ्दो स्वास्थ्य सम्बन्धि चेतना, उपलब्ध बजेट तथा ग्राभिटी फ्लो तथा भूमिगत स्रोतमा आधारित पानीका मुहानको उपलब्धता तथा ग्राभिटी फ्लोको संभावना नरहेका स्थानमा लिफ्ट गर्न समेत नदिको उपलब्धताले गर्दा एक घर एक धाराको अवधारणालाई साकार गराउन सकिने संभावना छ । साथै फोहोर व्यवस्थापनलाई पनि नसड्ने प्लाष्टिकजन्य फोहोरलाई संकलन गर्न बाटोको सामान्य सुविधा भएका कारण एकतृत गर्न सकिने र सड्ने प्रकारका फोहोरलाई कम्पोस्ट बिनमा राखी जैविक मल तयार गर्न सकिने प्रशस्त संभावना रहेको छ । व्यक्तिगत सरसफाईको सचेतनाका लागि महिला स्वास्थ्य सेविकाहरुको परिचालनको संभावना रहेको अवस्था छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

यस गाउँपालिकामा सबैले पाईप बाट खानेपानी पाए पनि ५० प्रतिशत परिवार सुरक्षित पानिको पहुँच बाहिरै छन् भने अझै पनि सरसफाईको लागि २५१० मध्ये ५५० घरधुरीले मात्र घरायसी फोहोरलाई आफ्नै घरमा खाल्डो खनी कम्पोस्ट मल बनाउने गरेको देखिन्छ । सरसफाईका हकमा अझै पनि सौचालय नभएका १०० परिवार छन् भने सार्वजनिक ढल र फ्लस सहितको चर्पि प्रयोग गर्ने २५ प्रतिशत परिवार र फ्लस भएको तर सेप्टिक ट्याङ्क भएको चर्पि प्रयोग गर्ने ९८ परिवार छन् र साधारण चर्पि प्रयोग गर्ने २३८७ परिवार छन् ।

त्यसैगरी चर्पी गएपछि, खाना खानु अगाडी र बालबालिकाको दिसा धोएपछि हात धुने तरिकाका आधारमा करीव २४०० घरधुरीले अझै पनि खरानी पानीले हात धुने गरेका देखिन्छ ।

४. सोच: सबैलाई सहजै शुद्ध खानेपानी

५. लक्ष्य: सबैका लागि सहज र सुरक्षित खानेपानी व्यवस्था गर्ने ।

६. उद्देश्य:

- सुरक्षित खानेपानीमा जनताको सहज पहुँच वृद्धि गर्ने
- सरसफाईका माध्यमबाट वातावरण सुरक्षित बनाउने र जनताको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. खानेपानी योजनाहरु निर्माण, मर्मत तथा शुद्धिकरण गरी जनतालाई निरन्तर सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध गराइने छ ।	<ul style="list-style-type: none">• अबै पनि पाईपबाट खानेपानी उपलब्ध नभएको परिवारलाई प्राथमिकता दिई विभिन्न नयाँ खानेपानी योजना निर्माण तथा पुराना योजनाहरुको तथा मर्मत गरिने छ ।• खानेपानीको आपूर्तिलाई सहज बनाउन, बहावको स्रोत नभएका ठाउँमा लिफ्ट गरेर पानी उपलब्ध गराइनेछ ।• लागत सहभागितामा एक घर एक धारा कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।
२. सरसफाई कार्यक्रमबाट जनस्तरको स्वास्थ्य स्थितिमा सुधार ल्याइने छ ।	<ul style="list-style-type: none">• बजार क्षेत्रमा ढल र डम्पिङ साइट निर्माण गरिनेछ ।• घरायसी फोहोर व्यवस्थापन मा जोड दिइनेछ ।• पूर्ण सफाई अभियान चलाईने छ ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
फार्सेवाडा तातोपानी देखी गाउँपालिका सम्म निर्माणधिन खानेपानी निर्माण सम्पन्न	कि.मि.	१.५	वडा ३	१.५	७०००	गा.पा.	६	५	१
जाँच लम्पालवाडा धारो र बिनय धारो निर्माण तथा संरक्षण	संख्या	२	वडा १	१	१००००	गा.पा.	६	५	१
क्याम्पस, विद्यालय, स्वास्थ्यचौकी, वडा कार्यालयमा खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	७	वडा १	७	२८०	गा.पा.	६	५	१
एक घर एक धारा निर्माण	घर संख्या	४९७	वडा २	४९७	४९७०	गा.पा.	६	५	१
घोड इगा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	घर संख्या	९०	वडा २	९०	७५००	गा.पा.	६	५	१
विष्टवाडा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	घर संख्या	१०९	वडा २	१०९	७५००	गा.पा.	६	५	१
रायखोला खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	घर संख्या	१३३	वडा २	१३३	७५००	गा.पा.	६	५	१
चुलेलगाउँ खानेपानी आयोजना निर्माण	घर संख्या	४५	वडा २	४५	५०००	गा.पा.	६	५	१
अगस्तीवाडा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	घर संख्या	५०	वडा २	१	४०००	गा.पा.	६	५	१
सार्वजनिक स्थानमा डष्टबिन व्यवस्थापन	संख्या	३	वडा २	३	१५	गा.पा.	६	७	८
सार्वजनिक शाँचालयमा पानीको व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा २	१	२५	गा.पा.	६	५	१
अगस्तीवाडामा सार्वजनिक शौचालय निर्माण			वडा २	१	५००	गा.पा.	६	७	८
नराकोट बजारमा एक घर एक धारा व्यवस्थापन	घर संख्या	५००	वडा ३	५००	५०००	गा.पा. र घरघनी	६	५	१
सबै सरकारी कार्यालयमा खानेपानीको व्यवस्थापन			वडा ३	०	३०००	गा.पा.	६	५	१
नराकोट-फर्सेवाडा एक घर एक धारा व्यवस्थापन	घर संख्या	४००	वडा ३	४००	४०००	गा.पा.	६	५	१
सार्वजनिक स्थलमा शौचालयको व्यवस्थापन	संख्या	५	वडा ३	५	५०००	गा.पा.	६	७	८

बजार क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने	संख्या	२	वडा ३	२	३०००	गा.पा.	६	७	८
सेरा बजारमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	१०००	गा.पा.	६	७	८
गिजर धारो मर्मत	संख्या	१	वडा ३	१	१००	गा.पा.	६	५	१
स्वास्थ्य शाखामा जिजर धारो निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	१००	गा.पा.	६	५	१
वडा भरी एक घर एक धारा व्यवस्थापन	संख्या	३००	वडा ४	३००	३०००	गा.पा.	६	५	१
प्रत्येक टोलमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने	संख्या	३००	वडा ४	३००	२०००	गा.पा.	६	७	८
नागाटाली देखि फुङ्ग्रा गाउँ सम्म खानेपानी स्तरउन्नती	कि.मि	५	वडा ५	५	५०००	गा.पा.	६	५	१
धापाखल्ला देखि फोइसम्म खानेपानी स्तरउन्नती	कि.मि.	३	वडा ५	१	३०००	गा.पा.	६	५	१
वडा भित्र एक घर एक धारा निर्माण	घर संख्या	४२१	वडा ५	४२१	४०००	गा.पार घर धनी	६	५	१
प्रत्येक टोलमा फोहोरमैला व्यवस्थापन	टोल संख्या	४	वडा ५	४	२०००	गा.पा.	६	७	८
रयालि-पाल्ता सम्म खानेपानी निर्माण	कि.मि.	३०	वडा ५	३०	९०००	गा.पा.	६	५	१
टिपिरकोट-वर्मि सम्म खानेपानी निर्माण	कि.मि.	३	वडा ५	३	५०००	गा.पा.	६	५	१
कुलाघाट-स्कूलसम्म खानेपानी निर्माण	कि.मि.	३	वडा ५	३	५०००	गा.पा.	६	५	१
रुगा नुनदीना एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	घर संख्या	६०	रुगा	६०	६००	गा.पार घर धनी	६	५	१
काडागाउ कालापातल तथा हिलाधारा खानेपानी एक घर एक धारा आयोजना	घर संख्या	९५	काडागाउ	९५	९५०	गा.पार घर धनी	६	५	१
जोडु नुनखरा, सिउरा एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	घर संख्या	११०	जोडु	११०	११००	गा.पार घर धनी	६	५	१
भाँडगाउ बुदबुदी एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	घर संख्या	१६०	भाँडगाउ	१६०	१६००	गा.पार घर धनी	६	५	१
सिंजा गाउँपालिका वडा नं १ र ३ मा डम्पिङसाईड निर्माण	संख्या	२	सिंजा गापा १र३	२	२००००	गा.पा.	६	७	८
जम्म खानेपानी तथा सरसफाई रु.००० मा					१३७७४०				

९. अपेक्षित उपलब्धी: सुरक्षित पिउने पानीमा ८५ प्रतिशतको पहुँच पुग्दा पानीजन्य रोगको कमी र सरसफाईका कारण अन्य रोगमा पनि कमी आउँने छ ।

४.४ युवा तथा खेलकुद

१. वस्तुगत विवरण

खेलकुद क्षेत्रमा युवाहरूलाई समेटि स्वस्थ, प्रतिस्पर्धी जनशक्ति उत्पादन गरी नगरको चौतर्फी विकासका साथै राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा समेत खेलाडीलाई प्रतिस्पर्धामा उतारी पालिकाको र देशको नाम संसार भरि परिचित गराउन र खेलकुल तथा पर्यटन विकासमा समेत योदान दिलाउन स्थानीयस्तर देखि नै युवाहरूलाई खेलकुद क्षेत्रमा आकर्षित गर्न प्रशिक्षण, पूर्वाधार र कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्नु जरुरी छ। यसको लागि गा.पा.ले विभिन्न खुला स्थानहरू छोडेको छ। यस पालिका भित्र केहि स्थानहरूमा खेलकुदको लागि केहीमात्र पूर्वाधार तयार भएको देखिन्छ, र सिंजा गाउँपालिका क्षेत्रमा हाल सामान्य प्रकारका १ खेल मैदान रहेको छ।

२. अवसर तथा संभावना

खेलकुद युवाहरूको शारिरीक तन्दुरुस्ती विकासका लागि अवश्यक पर्ने कुरा हो र यो क्षमताको उपयोग गरी प्रतिस्पर्धामा जान सक्ने वातावरण पनि बनाउने विषय भएको हुँदा यसको योजना सामाजिक विकासकै रुपमा गर्नु जरुरी हुन्छ। युवाहरूको खेलकुद प्रति बढ्दो उत्साहलाई प्रशस्त मात्रामा संबोधन गर्न सकिने अवस्था छ। यस गाउँपालिका भित्र प्रतियोगिता केन्द्रका रुपमा विकसित भएको १ खेल मैदानमा पनि केही पूर्वाधार रहेको देखिन्छ। यसै अनुरूप अन्य क्षेत्रमा पनि खाली स्थानहरूको उपलब्धता भएको हुँदा आवश्यक पूर्वाधार सहितका खेलमैदान निर्माण गर्ने संभावना प्रचूर मात्रामा छ।

३. समस्या तथा चुनौति

समग्रमा भन्नुपर्दा बालबालिका एवम् युवा जनशक्तिको स्वास्थ्य तथा शारिरीक विकासको लागि नभई नहुने खेलकुदको क्षेत्रमा अत्यन्त न्युन लगानी हुने गरेको देखिन्छ। विगतमा निर्मित खेलकुदसम्बन्धी पूर्वाधारहरूको मर्मत गर्न पनि निकै ठुलो लगानी गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ। हालका दिनहरूमा आएर निजी क्षेत्रहरूबाट पनि क्रिकेट, भलिबल, फुटबल, व्याडमिन्टन, र अन्य एथलेटिक्स खेल जस्ता केही खास खास खेलहरूमा लगानी गर्नुपर्ने र प्रोत्साहित गर्ने क्रम सुरु भएको छ। यस क्रमलाई केन्द्रीय, प्रदेश र स्थानीय सरकारले सहकार्य र साभेदारीको रुपमा विकसित गर्दै लैजानुपर्ने देखिन्छ।

४. सोच: स्वावलम्बी र स्वस्थ युवा जनशक्ति सहितको सिंजा।

५. लक्ष्य: शारीरिक तन्दुरुस्ति सहितको युवाशक्तिको विकास।

६. उद्देश्य:

- युवा युवतीलाई खेलकुदका समाग्रीमा पहुँच वृद्धि गर्ने
- खेलकुदका माध्यमबाट युवा युवतीको शारीरिक विकासको सुनिश्चितता गर्ने।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. युवा वर्गको शारीरिक क्षमताको विकास गरिने छ।	<ul style="list-style-type: none">● खेल मैदान नभएका वडाहरुमा पायक पर्ने गरी खोल मैदानहरु निर्माण गरिने छ।● वार्षिक रुपमा खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरी ठूलो संख्यामा युवाहरुलाई सहभागी गराईने छ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानितलागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
मालिका मा.वि. धापाको खेलकुद मैदान	संख्या	१	वडा १	१	५००	गा.पा.	५	५	१
मालिका मा.वि.मा हरियालि फिल्ड निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	५००	गा.पा.	५	५	१
निर्माणाधिन खेलकुद मैदान स्तरउन्नती	संख्या	१	विष्टावाडा वडा २	१	५००	गा.पा.	५	५	१
नयाँ खेलकुद मैदान निर्माण	संख्या	१	वडा २ चुलेलगाउँ	१	८००	गा.पा.	५	५	१
खेलकुद मैदान निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	५००	गा.पा.	५	५	१
खेलकुद प्रतियोगिताको संचालन				०	१०००	गा.पा.	५	५	१
वडास्तरीय खेलमैदान निर्माण	संख्या	१	बारे वडा ४	१	८००	गा.पा.	५	५	१
२ कोठे वडास्तरीय खेलकुद भवन निर्माण	संख्या	१	४ नं. वडामा	१	३०००	गा.पा.	५	५	१
खेलकुद मैदान निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	५००	गा.पा.	५	५	१
सिंजा रंगशाला निर्माण	संख्या	१		१	५०००	गा.पा.	५	५	१
बारे खेलमैदान निर्माण	संख्या	१	०	१	५००	गा.पा.	५	५	१
धापा चाँझामा खेलमैदान निर्माण	संख्या	१	०	१	५००	गा.पा.	५	५	१
जम्मा युवा तथा खेल कुदमा रु.००० मा					१४१००				

९. अपेक्षित उपलब्धी: युवाहरुले क्षमता प्रदर्शन गर्ने अवसर पाउँने छन् ।

४.५: कला संस्कृति

१. वस्तुगत विवरण

स्थानीय खस साँस्कृतिको मौक्तिकता बोकेको यस गाउँपालिका नेपालमा खस भाषाको उद्गम स्थल हो बाइसी राज्यको शक्तिशाली राज्यको रूपमा परिचित भएकोले यस गाउँपालिकालाई सिंजा गाउँपालिका नामाकरण गरिएको हो । आफ्नै स्थानीय मौक्तिक परम्परा, संस्कृति, रहनसहन, भेषभुषा र मुख्य मान्यता बोकेको यस गाउँपालिका सामाजिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक र पर्यटकिय धरोहरको रूपमा रहेको छ । यहाँ रहेका स्थानीय भेषभुषामा दौरा सुरुवाल, गुनीँउ चोली, पटुकी, कालो काम्लो, ढाका टोपी, बाला, मडअरी, चकी, तिलहरी, बुलाखी, कल्ली, दुलडी, पोते, दोचा, मोची आदि, कला संस्कृतिमा खस, स्थानीय देउडा, मागल, भुडा, चुटकीला, स्थानीय पयठ, ढाल, साईतर, ठाडीभाखा आदि यहाँका अमूल्य सम्पत्ती हुन् । त्यसै गरी यत्र तत्र छरिएर रहेका पंचदेवल तथा अन्य कलाकृतीले पनि यस क्षेत्रको सभ्यता दर्शाउँछ ।

यस गाउँपालिकाको साँस्कृतिक सम्पदाहरु केदार नाथ, बारे मन्दिर वडा नं ४, पञ्चदेवल विष्टवाडा वडा नं २, विन्दाशैनी वडा नं १ मा वि.सं १४८९ सालका प्राचिन ऐतिहासिक सिलालेख वडा नं ६ जोडुमा अवस्थित भएको पाईन्छ ।

धार्मिक रूपमा मनाइने रोपाई जात्रा चाडपर्वहरुमा कृष्णा अस्टमी, तिज, जनैपूर्णिमा, दशै, तिहार, माघे संक्रान्ती पुष पन्ध्र, चैते दशै आदि प्रमुख रहेको छ । हिन्दु धर्मात्मवीहरुको उच्च बाहुल्यता रहेको यस क्षेत्रमा नेपाली खस भाषालाई मातृ भाषाको रूपमा मानिन्छ । भाषागत रूपमा हेर्दा यस गाउँपालिकामा ९५ प्रतिशत खस नेपाली भाषा बोल्ने गरेको तथ्याङ्कले देखाउँछ ।

२. अवसर तथा संभावना

नेपालको संविधानले सभ्य संस्कृतिको विकास र साँस्कृतिक विविधता कायम राख्दै सम्पदाको संरक्षणलाई राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिमा समावेश गरेको छ । सभ्य संस्कृतिको विकास गरी सामाजिक सुसम्बन्धमा आधारित समाजको निर्माण गर्नु आजको मुख्य आवश्यकता रहेको छ । साँस्कृतिक विविधता कायम राख्दै ऐतिहासिक, पुरातात्विक तथा साँस्कृतिक सम्पदाको संरक्षण, संवर्द्धन र विकास गर्ने स्थानीय सरकारको महत्वपूर्ण जिम्मेवारीका रूपमा रहेको देखिन्छ । तसर्थ यस सिंजा गाउँपालिकाले सम्पदा तथा साँस्कृतिक क्षेत्रमा गाउँपालिका क्षेत्रमा भएका सम्भावना, अवसर र विद्यमान अवस्था सहित समस्या तथा चुनौति पहिचान गरिएको छ । खासमा यत्रतत्र छरिएर संरक्षणको पर्खाईमा रहेका पञ्चदेवल लगायत खस सभ्यता सँग जोडिएको कलाकृति र परम्पराको संरक्षण गर्ने संभावना यस गाउँपालिकामा प्रशस्त छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

जटिल भौगोलिताका कारण यस्ता लोप हुँन लागेका कला तथा सभ्यता अभै खोजी गर्न सकिएको अवस्था छैन भने फैलदो आधुनिकता र स्थानीय बस्तिमा जनताको निरन्तरताको बसाई नभै हिउँद र वर्षमा अलग अलग स्थानको बसाईले गर्दा भेषभुषा तथा रिवाजहरुलाई सहजै कायम गर्न असजिलो परेको अवस्थाले गर्दा यस क्षेत्रको विकासमा चुनौती रहदै आएको छ । यस योजनाले बसाईको परिस्थितिलाई फेर्ने नसके तापनि बसाईको समयमा यस्ता कला तथा संस्कृती र परम्परा कायम राख्ने प्रयास गरिने छ ।

४. सोच: जीवन्त सिंजा संस्कृति

५. लक्ष्य: स्थानीय कला, संस्कृती र सम्पदा को संरक्षण र संवर्द्धन ।

६. उद्देश्य: स्थानीय कला, साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक सम्पदाहरूको संरक्षण र संवर्द्धन गर्नु ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
स्थानीय ऐतिहासिक तथा धार्मिक र संस्कृति कला सम्पदाहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिने छः	<ul style="list-style-type: none">● विभिन्न मठमन्दिर, देवल, ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरूको अवस्था पहिचान गरिने छ ।● त्यस्ता सम्पदाहरूको आवश्यक मात्रामा निर्माण, जिर्णोद्धार र स्तरोन्नती गरिने छ ।● परम्परागत बाजागाजा, भेषभुषा, रितिरिवाजहरू, कला र संस्कृतिहरूको संरक्षण गरिने छ ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.००० मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
जाँच भयादेव मन्दिर निर्माण तथा घेरवार	संख्या	१	वडा १	१	२५००	गा.पा.	११	६	५
मालिका मावि धपा लम्फेरामाडु मन्दिर निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	३०००	गा.पा.	११	६	५
प्याकुडेवाडा किरिया घर निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	२०००	गा.पा.	११		५
नराकोट त्रिवेणी मन्दिर तथा हेलिप्याड निर्माण	संख्या	२	वडा ३	२	५०००	गा.पा.	११	६	५
सिंजा गापा वडा नं १ देखी ६ सम्मका खस भेषभुषा, मागल, भोडा, वेद, पंचेवाजा, सनाई, दमाहा लगायतको संस्कृति संरक्षण गर्न आवश्यक गुरुयोजना तयार गर्ने	संख्या		गा.पा.स्तर	०	२०००	गा.पा.	११	६	५
भाडगाउँ देउतीमन्दिर संरक्षण तथा निर्माण	संख्या	१		१	२५००	गा.पा.	११	६	५
जाँचगाउँ गिजरधारा मर्मत व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ६	१	५००	गा.पा.	११	६	५
पुराना शिला अभिलेख गरी संरक्षण गर्ने	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	१०००	गा.पा.	११	६	५
भवानीमष्टा मन्दिर निर्माण	संख्या	२	वडा ४	१	२५००	गा.पा.	११	६	५
२ कोठे साँस्कृतिक कला भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	४०००	गा.पा.	११	६	५
जिर्ण भएका मठ मन्दिर निर्माण तथा मर्मत	संख्या	१६	वडा ६	१६	२५००	गा.पा.	११	६	५
जम्मा कला संस्कृती रु ०००मा					२७५००				

९. अपेक्षित उपलब्धी: सम्पदाहरुको संरक्षण र पुनरस्थापना हुँने र परम्परागत जात्राहरुले निरन्तरता पाउँने ।

४.६: लक्षित समूह विकास

१. वस्तुगत विवरण

यस गाउँपालिकामा मुख्यतया: ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी, जनजाति तथा दलित आदि विभिन्न जातजातीका मानिसहरु बसोबास गर्दै आएका छन् । आर्थिक रूपमा सीमान्तकृत र सामाजिक रूपमा विभेदमा परेका तथा विभिन्न शारिरिक तथा उमेरका कारण असहज अवस्थामा रहेका वर्गको हिसाव गर्दा यस गाउँपालिकामा २९.९ प्रतिशत दलित वर्गको बसोबास छ, भने वृद्धि वृद्धाका अतिरिक्त अपांग तथा एकल ममिला समेत केहि मात्रामा रहेको अवस्था छ ।

२. अवसर तथा संभावना

नेपालको संविधानले सामाजिक न्याय र सामाजिक सुरक्षाको यथोचित व्यवस्थापनलाई पनि राज्यको निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिमा समावेश गरेको छ । समावेशीकरणका आधारभूत सवालहरु मौलिक हकको रूपमा स्थापित भइसकेका छन् । नेपालले स्वीकार गरेको दिगो विकास लक्ष्य अनुसार सन् २०३० सम्ममा सबैखाले विभेदको अन्त्य जस्ता सवालहरुलाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ । त्यसै गरी नेपाल सरकारले तर्जुमा गरेको १५ औं राष्ट्रिय योजनाले सामाजिक विकास गुणस्तरीय जीवन तथा समृद्धिको आधार हो भन्ने कुरालाई मनन गर्दै समतामूलक सामाजिक सदभावलाई योगदान गर्दै हरेक नागरिकलाई गुणस्तरीय जीवनयापनको लागि अवसरको वृद्धि गर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ ।

सामाजिक न्याय तथा सामाजिक सुरक्षामा सबैको पहुँच कायम गर्दै स्वस्थ तथा सभ्य संस्कृतिको विकास गरी सामाजिक सुसम्बन्धमा आधारित समाजको निर्माण गर्नु आजको मुख्य आवश्यकता रहेको छ । सामाजिक विकासलाई गुणस्तरीय जीवनयापनको आधारका रूपमा लिई संघ सरकार, प्रदेश सरकार र विकास साभेदार संस्थासँगको सहकार्य र समन्वयमा स्थानीय सरकारले अर्थपूर्ण प्रयास गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको छ । तसर्थ सिंजा गाउँपालिकाको समृद्धिका लागि शैक्षिक विकास, स्वास्थ्य तथा पोषण, खानेपानी तथा सरसफाईसँगै लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता क्षेत्रमा गाउँपालिकामा भएका सम्भावना, अवसर र विद्यमान अवस्था सहित समस्या तथा चुनौति पहिचान गरिएको छ ।

बढ्दो विकास प्रतिको चासो र स्थानीय सरकार चाहि जनताको घरदैलोको सरकार भएको तथा स्थानीय सरकार साधन र स्रोतले सम्पन्न भएको हुँदा लक्षित समुह विकासका लागि स्रोतको अभाव नभै प्रभावकारी कार्यक्रमको अभाव मात्र भएको हुँदा लक्षित समुदायको विकास गर्ने अवसर प्रशस्त रहेको छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

छरिएर रहेका पछाडि परेका वा पारिएका लक्षित समुदाय तथा जेष्ठ नागरिक र फरक क्षमता भएका हरुलाई उनिहरुको बसाईका कारण फरक फरक आवश्यकता तथा स्वतःस्फुर्त रूपमा अगाडी बढ्ने तत्परताका अभावमा कारण विकासको मूल प्रवाहमा समेट्न कठिन पर्ने र यस्तालाई संवोधन गर्न सामान्य कार्यहरुबाट संभव नहुँने हुँदा विशेष प्रकारका योजनाहरु तयार गर्नु जरी पर्न गएको छ ।

४. सोच: “सबैको समान विकास ”

५. लक्ष्य: लक्षित समूहको सम्मानजनक व्यवस्थापन तथा सामाजिक सुरक्षा ।

६. उद्देश्य:

- महिला, बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरुको विकास तथा सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता गरी भेदभाव मुक्त बनाउने
- सामाजिक रुपमा असुरक्षित महशुस भएका नागरिकलाई सुरक्षाको प्रत्याभूति प्रदान गर्ने ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. लैङ्गीक तथा जातिय विभेद न्युनिकरणका उपायहरु अवलम्बन गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● लैङ्गीक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण जनचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ● किशोर किशोरीहरुमा अन्तरनिहित प्रतिभा पहिचानका लागि वडा स्तरीय प्रतियोगिता संचालन गर्ने ।
२. पिछडिएका वर्गका किशोर किशोरीको आर्थिक उत्थान गरिने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● जोखिममा परेका र अवसर नपाएका युवा युवतीको पहिचान गर्ने । ● उनिहरुलाई उच्चशिलताको तालिम दिने । ● उनिहरुले रोजेको विषयमा आयमूलक तालिम दिईने । ● आयआर्जनका लागि प्रविधिको सहयोग गरिन ।
३. जेष्ठ नागरिकको सम्मान तथा सुरक्षा लाई विशेष जोड दिईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● वृद्धाहरुको भेला तथा भलाकुशारी स्थलको व्यवस्था गरिने । ● वार्षिक रुपमा सम्मान गर्ने । ● वार्षिक रुपमा पर्यटकीय तथा धार्मिक स्थलहरुको भ्रमणको व्यवस्था मिलाउने ।
४. अपाङ्गता भएकाहरुको विकास गर्न क्षमता पहिचान गरी सम्मानित जीवन बाँच्न सक्नेगरी शिक्षित र रोजगार बनाउन जोड दिईनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● अपाङ्गता भएकाहरुको सूचि तयार गर्ने । ● उनिहरुको फरक क्षमताको पहिचान गर्ने । ● फरक क्षमता अनुसार स्व:रोजगारीका लागि अनुदानको व्यवस्था गर्ने ।
५. अनाथ तथा जोखिममा परेका बालबालिकाको संरक्षण गरिने छ	<ul style="list-style-type: none"> ● अवस्था अद्यावधिक गर्ने ● भर्ना शुल्क, पोषाक र विद्यालय फिसको व्यवस्था गरी शिक्षा नि:शुल्क गर्ने

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानितलागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
महिलाहरुमा क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	सहभागी संख्या	६००	सबै वडा	६००	३०००	गा.पा.	५	२	७
किशोरीहरुमा आत्मरक्षा तालिम प्रदान	सहभागी संख्या	६००	सबै वडा	६००	३०००	गा.पा.	५	६	७
२ कोठे महिला सञ्जाल भवन	संख्या	६	सबै वडा	६	१८०००	गा.पा.	५	६	७
जेष्ठ नागरिकहरुलाई २ कोठे विश्राम गृह निर्माण	संख्या	१	वडा २	१	१०००	गा.पा.	५	६	७
२ कोठे सामुदायिक भवन निर्माण	संख्या	५	वडा २	१	१०००	गा.पा.	५	६	७
जेष्ठ नागरिक :वार्षिक सम्मान कार्यक्रम	नियमित	३००	सबै वडा	३००	१५००	गा.पा.	५	६	७
जेष्ठ नागरिक अपाङ्ग प्रतिक्षालय निर्माण	संख्या	१८	सबै वडा	१५	३७५	गा.पा.	५	६	७
जोखिममा परेका बालबालिकाको संरक्षण	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	५००	गा.पा.	३	६	७
अनाथ बालबालिकाको संरक्षण	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	५००	गा.पा.	३	६	७
जोखिममा परेका महिला तथा पुरुषको संरक्षण	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	५००	गा.पा.	३	६	७
२ कोठे दलित सामुदायिक भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	३०००	गा.पा.	५	६	७
लक्षित वर्गलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण तालिम प्रदान	सहभागी संख्या	३००	सबै वडा	३००	१५००	गा.पा.	५	२	७
जम्मा लक्षित समूह विकास मा रु.००० मा					३३८७५				

९. अपेक्षित उपलब्धी

महिला हिंसामा कमी आउने, अनाथ तथा जोखिममा परेका बालबालिकाको सुरक्षा हुने, फरक क्षमता भएका र जेष्ठ नागरिकको सम्मानजनक व्यवस्थापन हुने ।

परिच्छेद ५: शहरी विकास तथा पूर्वाधार

५.१ सडक, ढल तथा पूल पुलेसा

१. वस्तुगत विवरण

यो गाउँपालिका यातायात संजालमा सीमित मात्रामा बाँधिएको छ। हिमा गा.पा. देखी कनकसुन्दरी गा.पा सम्म मुगु जाने बाटो बाहेक यस गाउँपालिका भरीमा जम्मा २८ कि.मी. मात्र सडक संजाल छ, र सो मा पनि ११ किमि मात्र ग्राभल सडक रहेको अवस्था छ।

२. अवसर तथा संभावना

गाउँपालिकाको समष्टिगत आर्थिक, सामाजिक विकास र सेवा सुविधा प्रवाह गर्न भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रको भूमिका प्राथमिक तथा महत्वपूर्ण हुन्छ। भौतिक विकास पूर्वाधारले अन्तरआवद्धता, अन्तरसम्बन्ध विकासद्वारा, बजार सूचना, सेवा सुविधाको स्तर, पहुँच र उपयोग जस्ता विकास प्रतिफलको नतिजा हासिल प्रत्यक्ष योगदान गर्दछ। तर पूर्वाधार विकास र विस्तारबाट दिगो लाभ लिन पूर्वाधारको दिगो संचालनका साथसाथै वातावरणमा पर्ने नकारात्मक असरलाई न्यून गर्न वातावरण संरक्षणका उपायहरू अवलम्बन जरुरत पर्दछ।

विकास प्रतिफललाई सकारात्मक दिशातर्फ उन्मुख गराउन तथा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा मूलतः सडक पुल तथा यातायात क्षेत्रको विकास गर्न बजेटको उपलब्धता र आवश्यकता अनुसार थप विशेष अनुदान पनि पाउँन सक्ने अवस्था भएको साथै, निर्माण कार्य गर्न आवत जावतमा पनि समस्या नभएको र स्थानीय श्रम शक्ति पनि भएको हुँदा योजनामा लिईएका लक्ष्य पुरा गर्ने संभावना प्रशस्तै छ।

उपलब्ध बजेट, वडास्तरका माग र सिंजा क्षेत्र भित्रको सहज भूगोलका कारण यस क्षेत्रमा सडक तथा यातायातको विकास गर्न सकिने संभावना छ। यहाँ मुसलधारे वर्षा नहुँने, ठूलो बाढी तथा पैरो नआउने हुँदा सामान्य प्रकारका कच्ची बाटो पनि प्रशस्त टिक्ने हुँदा यस क्षेत्र भित्रमा सडक यातायातको विकास गर्न सकिने संभावना छ।

३. समस्या तथा चुनौति

बाहिरी भूगोलसँगको यातायात सम्पर्क जटिल भएको अवस्थाले गर्दा र पालिकामा सालाना प्राप्त हुँने बजेटको आकार ज्यादै न्यून भएकोले गर्दा सडक यातायात जस्तो खर्चिलो पूर्वाधार विकास चुनौती छ।

४. सोच: न्युनतम पूर्वाधार सहितको सिंजा

५. लक्ष्य: स्तरीय र भरपर्दो यातायात संजालमा सबै बस्ति जोडिने।

६. उद्देश्य:

- सडकहरूको स्तरोन्नती गर्ने
- आवश्यक स्थानहरूमा पूलहरूको निर्माण गर्ने।

- नयाँ सडकहरुको विकास गर्ने ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति:

रणनीति	कार्यनीति
१. स्तरीय र भरपर्दो सडक यातायातको विकास	<ul style="list-style-type: none"> ● आयश्यक पर्ने स्थानाम रणनीतिक सडकहरुको कालोपत्रे गर्ने ● अत्यावश्यक स्थानमा नाला समेत निर्माण गर्ने । ● बस्तिहरु सम्म पुग्ने नयाँ बाटोहरुको निर्माण गरिने ● कतिपय सडकहरुको स्तरोन्नती गरिने
२. रणनीतिक स्थानहरुमा पूल तथा पूलेसाहरुको निर्माण गरिने	<ul style="list-style-type: none"> ● पूल पुलेसा अवश्यक पर्ने रणनीतिक स्थानहरुको पहिचान गर्ने ● स्तरीय पूल तथा पुलेसाहरु निर्माण गर्ने
३. अत्यावश्यक स्थानमा ढल निर्माण गरिने छ,	<ul style="list-style-type: none"> ● रणनीतिक बाटाहरुमामा आवश्यकताका आधारमा ढलको व्यवस्था गर्ने । ● बस्तिस्तरका ढल निर्माणमा उपभोक्ताहरु सँग लागत सहभागितामा गरिने छ ।

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.००० मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
जिवर्का बुर्मी ठाडाढुङ्गा सडक निर्माण	कि.मि.	५	सिंजा १	५	४०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
जिवर्का पुल देखी जाँच गाउँ थार्पिवाडा हुदै बिन्द्राशैनी सडक आरसिसि	कि.मि.	३	सिंजा १	३	४५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
भकारी बारे केदारनाथ सडक निर्माण	कि.मि.	६	सिंजा ३र ४	६	४८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
नराकोट बाँओ मालिका सडक निर्माण	कि.मि.	६	सिंजा ३र ४	६	४८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
धिताललिहि जिरो प्वाण्ट देखी जोडु भाडगाउँ सडक	कि.मि.	८	सिंजा ५र ६	८	६४००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
थर बिष्टवाडा देखी रनुखाना सडक आरसिसि	कि.मि.	३	सिंजा २	३	४५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
जाँच गाउँबाट बर्थिङ्ग सेन्टर जाने सडक निर्माण	कि.मि.	१	सिंजा गापा १	१	८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
नराकोट कोटेसाँघु देखी चुलेलगाउँ सडक निर्माण	कि.मि.	१	सिंजा गापा २	४	८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
धापा अमरशाहीका घर देखी धनकैष्णको घर सम्म पिसिसि सडक	कि.मि.	०.५	सिंजा गापा १	०.५	५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
काँटे देखी वडा कार्यालय सम्म आरसिसि सडक	कि.मि.	१	सिंजा गापा १	१	१०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२

काँटे, डिग्रा, थार्षिवाडा पिसिसि सडक निर्माण	कि.मि.	३	सिंजा गापा १	१	२०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
जोडुगाउँ सडक विस्तार कार्यक्रम	कि.मि.	३	सिंजा गापा ६	३	२४००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
भुलिगाउँ भित्र सडक सुधार	कि.मि.	२	सिंजा गापा ४	२	१०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
सिंजा गाउँपालिका वडा नं ३ मा बसपार्क निर्माण	संख्या	१	सिंजा गापा ३	१	८०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
रोजिखोला साङ्गिलपाटा सडक निर्माण तथा ग्रावेल	कि.मि.	३	सिंजा गापा ३	३	३६००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
वडा ननं १ को विभिन्न ११ वटा सडक निर्माण तथा १ सडक ग्राभल गर्ने	कि.मि.	५७	वडा १	५७	५७०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
वडा ननं २ को विभिन्न ११ वटा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने	कि.मि.	५०	वडा २	५०	४००००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
वडा ननं ३ का विभिन्न ६ वटा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने	कि.मि.	५८	वडा ३	५८	४६४००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
वडा ननं ४ का विभिन्न ८ वटा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने	कि.मि.	६२	वडा ४	६२	४९६००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
नराकोट बजार-वाओमालिका सडक कालोपत्रे	कि.मि.	१२	वडा ४	१२	४८०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
धिताल्ली-केदारनाथ सडक कालोपत्रे	कि.मि.	१६	वडा ४	१६	६४०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
वडा ५ मा विभिन्न ५ सडक निर्माण	कि.मि.	६५	वडा ५	६५	५२०००	गा.पा. र	९	३	२

						संघ तथा प्रदेश			
वडा ६ मा विभिन्न ४ सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	कि.मि.	६५	वडा ६	६५	५२०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
पूल					०		९		
२५ मि. को रातादाड ट्रष्ट पुल, भैसेगौडा जुलुङ्गे पुल भानाथान ट्रष्टपुल,	संख्या	३	सिंजा ३ र ५	३	७५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
बजेडीखोला पुल निर्माण	मि.	३०	वडा २	३०	१००००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
हिमानदी-रनुखाना निर्माणाधिन पुल पुरा गर्ने	मि.	२०	वडा २	२०	७५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
साण्ट पुल रुद्रपरेग चौरमा	मि.	५	वडा ३	५	१०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
खयाला लटीकाथान पुल	मि.	६	वडा ३	६	१२००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
रुगा गाउमा पक्कि पुल निर्माण	मि.	१५	वडा ६	१५	६०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
वडा नं. ६ को तरुन्देउमा पक्की पुल निर्माण	मि.	१५	वडा ६	१५	६०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	३	२
ढल				०	०		०		
वडा नं १ को विभिन्न ८ वटा ढल निर्माण गर्ने	संख्या	८	वडा २	८	२४००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	७	८
नराकोट बजारमा ढल निकास	कि.मि.	२	वडा ३	२	६००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	७	८

नराकोट बजरा-मालिका सम्म ढल निकास	कि.मि.	१२	वडा ४	१२	३६००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	७	८
धितालिहि-केदारनाथ ढल निकास	कि.मि.	१६	वडा ४	१६	४८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	७	८
बारे, तल्लीगुठी, गाँडापानी, तल्लीमाथी बाओ, भुली ढल निकास	कि.मि.	१८	वडा ४	१६	४८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	७	८
वडा नं. ६ को ४ वटै गाउँमा ढल निकास	कि.मि	????	वडा ६	०	२०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	९	७	८
जम्मा सडक, पुल तथा ढल रु.००० मा					५१५५००				

९. अपेक्षित उपलब्धी

जम्मा ४३२.५ कि.मि. सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती र ७ वटा पक्क पुल तथा कलभर्तहरूको निर्माण तथा आवश्यक ठाँउमा ढल तथा नाला निर्माणबाट सबै बस्तिमा १२ महिना सुलभ र स्तरीय यातायात सुचारु हुने ।

नोट: वडागत योजनाको विस्तृत योजना बैंक अनुसूचि ७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

५.२ विद्युत, वैकल्पिक उर्जा

१. वस्तुगत विवरण

यो गाउँपालिका भित्रको २५ कि.वा. मिनि ग्रिडबाट सबैलाई विद्युत सेवा पुगेको अवस्था छ, तर केवल बेलुका र राती सम्म मात्र । तसर्थ विद्युत सेवा भरपर्दो नरहेको अवस्था छ । पालिकाको मुगु जाने बाटोमा राष्ट्रिय प्रसारण लाईनका लागि पोल गाडिएको भए तापनि अबै यो पालिका राष्ट्रिय ग्रिडमा जोडिन सकेको छैन ।

गाउँपालिकाभित्र बसोवास गर्ने २३८५ परिवारमध्ये प्रायः सबै परिवारले बत्ती बाल्नका लागि बिजुलीको प्रयोग गर्ने गरेका छन्, तर केवल बिहान बेलुका मात्र । यस गाउँपालिकामा रहेका प्राय सबै परिवारले इन्धनको स्रोतका रूपमा दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको पाईन्छ ।

२. अवसर तथा संभावना

गाउँपालिकाको समष्टिगत आर्थिक, सामाजिक विकास र सेवा सुविधा प्रवाह गर्न भौतिक पूर्वाधार विकास क्षेत्रको भूमिका प्राथमिक तथा महत्वपूर्ण हुन्छ । सो मध्ये एक हो उर्जामा सबैको पहुँच । दिगो विकास लक्ष्य २०३० ले पनि धान्न सक्ने उर्जामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गर्ने लक्ष्य लिएको सन्दर्भ छ विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा र सूचना, संचार र प्रविधि जस्ता विषयको विकासका संभावनहरु प्रसस्तै छन् । हालै राष्ट्रिय प्रसारण लाई विस्तार गर्ने क्रममा कालिकोटको नाग्मा देखी मुगु सम्म पोलहरु गाड्ने काम भएको तथा सो पोलहरुबाट यस सिंजनमा पनि विद्युत वितरण हुँने भएको हुँदा अब यो पालिकामा भरपर्दो विद्युत विकास गर्न सकिने संभावना छ । त्यसै गरी खाना पकाउँदा अबै पनि ९९ प्रतिशत परिवारमा दाउरा प्रयोग गर्ने भएको हुँदा सो को विस्थापन गर्न वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्द्धन वा विद्युतको उपयोगलाई उत्प्रेरित गर्ने संभावना देखिन्छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

यो गाउँपालिका अबै पनि विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाईन जोडिई सकेको छैन र भरपर्दो विद्युत सेवाको पहुँच बाहिर भएको हुँदा विद्युतमा आधारित उद्यम व्यवसाय र शित भण्डार जस्ता अत्यावश्यक सेवाहरुको विकास गर्न नसकिएको अवस्था छ ।

४. सोच: भरपर्दो विद्युतमा सबैको पहुँच ।

५. लक्ष्य: विद्युतको उपयोग वृद्धि र खाना पकाउँन दाउरा प्रयोगमा कटौती

६. उद्देश्य:

- वैकल्पिक तथा विद्युत उर्जाको उपयोग वृद्धि
- उर्जा तथा उर्जाजन्य प्रविधिहरु आर्थिक र प्राविधिक रूपमा व्यवस्थापन गर्नसक्ने गरी सबैको पहुँचमा पुऱ्याई खाना पकाउँदा प्रयोग हुँने दाउराको कटौती गर्ने ।
- विद्युतजन्य उद्यम व्यवसाय र सेवाको विकास

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. राष्ट्रिय प्रसारणको भरपर्दो विद्युत उर्जामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गरिने छ ।	<ul style="list-style-type: none">● प्रस्तावित प्रसारण लाईन छिटो जडान गरी वितरण गर्न पहल गर्ने ।● केहि साना जलविद्युत योजनाको विकास गर्ने● भरपर्दा उर्जामा सबैको पहुँच पुऱ्याउने
२. वैकल्पिक तथा विद्युत उर्जामा पहुँच वृद्धि गरि खाना पकाउन प्रयोग हुने दाउरा विस्थापित गरिने छ ।	<ul style="list-style-type: none">● खाना पकाउन दाउराको बदला आवश्यक मात्रामा विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाको संभावना खोजिने ।● लागत सहभागितामा खाना पकाउने दाउरा बाहेक वैकल्पिक उर्जाको विकास गर्ने ।

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानितलागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
घोडेकोटको निर्माणधिन लघु जलविद्युत आयोजना पुरा गर्ने	संख्या	१	सिंजा ५	१	५०००	गा.पा र नीजि क्षेत्र	७	७	१
विद्यालयमा सौर्य उर्जा स्तरउन्नती	संख्या	३	वडा २	३	२०००	गा.पा	७	७	१
टोलभिन्नका सडक तथा बाटोमा सौर्यउर्जा व्यवस्था	कि.मि.	७	वडा २	७	३५००	गा.पा	७	७	१
रुपरानी जलविद्युतको स्तरउन्नती गरी केन्द्रिय प्रसारण लाईन सँग जोड्ने			वडा ३	०	३५००	गा.पा	७	७	१
नराकोट बजारमा सि.सि क्यामरा जडान	संख्या	२०	वडा ३	२०	५००	गा.पा	७	७	१
४ नं. वडा भरी आवश्यकता अनुसार विद्युत पोल तथा ता विस्तार	संख्या	???	वडा ४	०	१०००	गा.पा	७	७	१
विद्युत ट्रान्सफमर जडान	संख्या	५	वडा ४	५	२५००	गा.पा	७	७	१
घोडेकोट जलविद्युत स्थापना	संख्या	१	वडा ५	१	२५००	गा.पा र नीजि क्षेत्र	७	७	१
वडा कार्यालय देखि सानीगाउँ फुङ्गा सम्म विद्युत प्रसारण लाईन विस्तार गर्ने	कि.मि.	५	वडा ५	५	१२००	गा.पा	७	७	१
प्रत्येक टोलमा वैकल्पिक उर्जा तथा जलविद्युत व्यवस्थापन	टोल संख्या	४	वडा ६	४	१०००	गा.पा	७	७	१
जम्मा विद्युत तथा उर्जामा रु.००० मा					२२७००				

९. अपेक्षित उपलब्धी: भरपर्दो र सुरक्षित विद्युत उर्जामा सबैको पहुँच वृद्धि हुँने र खाना पकाउदा दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार कम हुनेछ ।

नोट: वडागत योजनाको विस्तृत योजना बैंक अनुसूचि ७ मा

५.३ सूचना तथा संचार

१. वस्तुगत विवरण

यस गाउँपालिकामा संचार सेवाको रूपमा मोवाईलको पहुँच प्रायः सबैलाई छ, र मोवाईल नेटवर्क भने राम्रो छैन । प्रायः बत्ति गए सँगैनेटवर्क पनि जाने गरेको अवस्था छ ।

२. अवसर तथा संभावना

अब यो पालिका विद्युतको राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा जोडिन गैरहेको हुँदा संचारका व्याट्रि चार्ज धान्न सक्ने अवस्थाले गर्दा संचार लाईनहरुको किस्तार गर्न सकिने संभावना रहेको छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

हात हातमा मोवाईल भएर पनि सर्वसाधारणलाई संचार सुविधामा समस्या छ । प्रायः बिहान बेलुका मोवाईल टावरले काम गर्दैन र रात बिहान जनता संचार बिहिन अवस्था रहनुपर्ने अवस्था छ । त्यसैगरी अधिकांश सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने कार्यालय तथा संघसंस्था पनि लामो समय संचार बिहिन हुँनुपर्ने अवस्थामा छन् भने सार्वजनिक क्षेत्रमा संचार विस्तार हुन सकेको छैन ।

४. सोचः भरपर्दो संचार सहितको सिंजा

५. लक्ष्यः २४ सै घण्टा भरपर्दो संचारमा सबै सेवा प्रवाह गर्ने निकायको पहुँचमा भएको हुँनेछ ।

६. उद्देश्यः

- सेवा प्रवाह गर्ने निकाय सबैमा संचार सेवाहरुको विस्तार गर्ने
- सेवा प्रदायक संघ संस्था तथा सरकारी कार्यालयहरुमा २४ घण्टा संचार सेवाको व्यवस्था गर्ने ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. संचार उपकरण जडान गरी संचार सुलभ बनाईने छ	<ul style="list-style-type: none">● सार्वजनिक स्थानहरु सबैमा संचार सुविधाका लागि संचार उपकरण जडान गर्ने● जडित उपकरणहरु व्यवस्थित गर्ने

द. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.००० मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यालय, विद्यालय, सिंजा बहुमुखी क्याम्पस, होमस्टेमा इन्टरनेट सेवा संचालन	संख्या	७	वडा १	७	३५०	गा.पा	७	७	६
इन्टरनेट जडान तथा प्रतिकालय चार्जिङ पेन्ट	संख्या	१२	वडा १	१२	१२०	गा.पा	७	७	६
सरकारी कार्यालयमा सि.सि क्यामेरा जडान	संख्या	१०	वडा २	१०	२५०	गा.पा	७	७	६
प्रहरी चौकीमा इन्टरनेट सेवा जडान गर्ने	संख्या	१	वडा ३	१	२५	गा.पा	७	७	६
सार्वजनिक निकायमा व्यवस्थित इन्टरनेट सेवा विस्तार	निकाय संख्या	१०	वडा ५	१०	२५०	गा.पा	७	७	६
प्रत्येक सरकारी निकाय र टोलमा इन्टरनेट सेवा विस्तार	संख्या	१०	वडा ६	१०	२५०	गा.पा	७	७	६
जम्मा सूचना तथा संचारमा रु.००० मा					१२४५				

नोट: वडागत योजनाको विस्तृत योजना बैंक अनुसूचि ७ मा

९. अपेक्षित उपलब्धी: सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सहजता ।

५.४ भवन तथा अन्य निर्माण

१. वस्तुगत विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभरी जम्मा जम्मि ९ वटा सामुदायिक भवनहरु र ६ मध्ये ४ वटा वडा वडाका भवन रहेका छन् ।

२. अवसर तथा संभावना

बदलिदो परिस्थितिमा मानिसमा शहरीकरणको प्रवृत्ती एकदमै बढेर गएको अवस्था छ । त्यसले गर्दा बस्तिहरु बाक्लिदै गएका र स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी र जनताका आवश्यकता दुवैले एकिकृत सार्वजनिक सेवाहरुको माग गर्दछ । तसर्थ यस्तो परिस्थितिमा सार्वजनिक सरोकारका भवनहरुको निर्माण र स्तरोन्नती अतिनै जरुरी भएको छ र उपलब्ध बजेटबाट माग भएको सामुदायिक भवनहरुको निर्माण संभव रहेको अवस्था छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

सार्वजनिक सेवाहरुको सेवा प्रवाहमा गाउँपालिका भरीमा जम्मा ९ वटा मात्र रहेका सामुदायिक भवनहरुबाट सेवाहरु राम्रोसँग प्रवाह गर्न असहज भएको अवस्था छ ।

४. सोच: सहजता सहित सार्वजकि सेवा

५. लक्ष्य: सहज सेवा प्रवाह र सुशासनको प्रत्याभूति ।

६. उद्देश्य: जनताका महत्वपूर्ण संस्थाहरुको कार्य थलोहरु निर्माण गरी सेवा प्रवाहलाई चुस्त बनाउने ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
जनतालाई पायक पर्ने स्थानहरुमा सामुदायिक भवनहरुको निर्माण र भैरहेकाको स्तरोन्नती गरिनेछ	<ul style="list-style-type: none">● सामुदायिक भवन माग भएका वडाहरुमा सबैलाई पायक पर्ने स्थान छनौट गरिनेछ ।● पायक पर्ने स्थानमा सामुदायिक भवनहरु निर्माण गर्दा भवनमा आवश्यक अन्य सुविधा जस्तै खानेपानी, शौचालय तथा न्युनतम मात्रामा पर्निचरहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।● आम जनताका सरोकारका अन्य संरचनाहरुको पनि निर्माण गर्ने ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
वडा नं १ वडा कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	१	सिंजा गापा १	१	१००००	गा.पा	९	३	२
सामुदायिक भवन डिग्रा	संख्या	१	वडा १	१	२५००	गा.पा	९	३	२
वडा नं. १ मा तालिम हल निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	५०००	गा.पा	९	३	२
८ कोठे वडा कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	१००००	गा.पा	९	३	२
२ कोठे खेलकुद भवन निर्माण	संख्या	१	वडा २	१	३०००	गा.पा	९	३	२
शवदाह गृह निर्माण	संख्या	५	वडा २	५	३५००	गा.पा	९		२
३ नं. वडा कार्यालयमा ८ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	१००००	गा.पा	९	३	२
प्रहरी चौकी नराकोटमा ७ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	१००००	गा.पा र प्रदेश	९	३	२
नराकोट बजारमा शान्ती सुरक्षा विटको लागि २ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	२०००	गा.पा	९	३	२
२ कोठे वृद्धाश्रम भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	२०००	गा.पा	९	३	२
५ कोठे बसपार्कको काउन्टर निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	५०००	गा.पा	९	३	२
२ कोठे दलित समिक्षा भवन	संख्या	१	वडा ४	१	३०००	गा.पा	९	३	२
४ कोठे युवा खेलकुद भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	१	३०००	गा.पा	९	३	२
२ कोठे साँस्कृतिक भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	१	३०००	गा.पा	९	३	२
बाओमालिका र बाओमष्टामा २ कोठे धर्मशाला निर्माण	संख्या	२	वडा ४	२	३०००	गा.पा	९	३	२
हल सहित ६ कोठे वडा कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	१००००	गा.पा	९	३	२
वडा कार्यालय नजिक तालिम हल निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	३०००	गा.पा	९	३	२
जम्मा भवन तथा अन्य निर्माण रु.००० मा					८८०००				

नोट: वडागत योजनाको विस्तृत योजना बैंक अनुसूचि ७ मा

९. अपेक्षित उपलब्धी: जनसरोकारका संस्थाहरुको भौतिक संरचना निर्माण भै सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सहजता आएको हुँने छ ।

परिच्छेद ६: वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

६.१: विपद् व्यवस्थापन

१. वस्तुगत विवरण

वन व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण (सरकारद्वारा व्यवस्थित, सामुदायिक, कबुलियती, धार्मिक र नीजि वन) वन ऐन २०४९ र वन नियमावली २०५१ बमोजिम जिल्ला वन कार्यालयमा दर्ता भई स्थानीय पालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा आएका वनहरुको व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था छ। वडा नं. २ देखी ६ सम्मबाट प्राप्त रेकर्ड अनुसार यस गाउँपालिका भरीमा जम्मा ५८०० हेक्टर वन तथा चरन क्षेत्र रहेको अवस्था छ।

२. अवसर तथा संभावना

वन पैदावरको हिसाबले यो सामान्य गाउँपालिका हो। यस गाउँपालिका ५८०० हेक्टर जमीन वन जंगल वा चरन क्षेत्रमा पर्दछ। १२ वटा वन सामुदायिक वन समुदायलाई हस्तान्तरण गरेको छ भने बाँकी वन हस्तान्तरण हुन बाँकी देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा १२ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति रहेका छन्। राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक लक्ष्य र गाउँपालिकाको सोच र बजेट व्यवस्थापन को पक्षले वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन को पूर्व सतर्कता र प्रतिकार्य गर्ने पने अवस्था प्रशस्तै छ।

३. समस्या तथा चुनौति

अधिकांस भाग उच्च हिमाली भूवनौटको रहेको तथा केहि भाग हिमा नदीको तटिय क्षेत्रमा पर्ने, अन्य हिमाली भागबाट पनि थुप्रै खहरेहरु आउने भएका हुँदा यो गाउँपालिकाको केहि भाग बाढि र केहि धाग पहिरो जस्ता विपत्तिको जोखिम रहेको अवस्था छ। यस पालिकामा वन डढेलो, पहिरो, बाढि जस्ता विपत्तिहरुले सामान्यतया सालाना सरदर २०३ घरबारलाई प्रतिकुल असरपर्ने गरेको अवस्था छ। यसका अतिरिक्त विपद्का हिसावले जोखिम क्षेत्रहरु पहिचान र उपायोग गर्न पनि बाँकीनै छ।

४. सोच: विपद्, जोखिम र प्रभावहरुलाई न्युनिकरण गर्ने

५. लक्ष्य: विपद्हरुको सकुशल न्युनिकरण, व्यवस्थापन तथा यथा समयमा प्रतिकार्यहरु भएको हुँनेछन।

६. उद्देश्य:

- विपद् व्यवस्थापनका पूर्व सतर्कताबाट जनताको जीउ धनको सुरक्षा प्रत्याभूति गराउनु।
- विपद्हरुको प्रतिकार्यका लागि सकुशल पूर्व व्यवस्था र सतर्कता अपनाउनु

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. अनपेक्षित विपद् व्यवस्थापन का लागि पूर्व सतर्कता र प्रतिकार्यहरुमा जोड दिईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● आगलागिमा नियन्त्रणका लागि सबै सरकारी तथा सामुदायिक वनमा अग्नि रेखा बनाईने छ । ● बाढि पहिरो तथा भू-क्षय नियन्त्रणका कार्यहरु गरिने छ । ● आकर्षक विपद् कोषको स्थापना गरिने । ● विपद् सतर्कताका लागि स्वयंसेवक परिचालन गरिने छ । ● विपद् सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
२. जलवायु परिवर्तनका कारण पारिस्थितिकीय प्रणालीमा पर्न जाने नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरण (Mitigation), अनुकूलन (Adaptation) तथा समानुकूलन (Resilience) गर्न स्थानीय समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> ● वन स्रोत र जलाधार व्यवस्थापन, खाद्य सुरक्षा र जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रणसँग आवद्ध हुने गरी जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका कार्य गरिने छ । ● जलवायु परिवर्तनबाट प्रभावित समुदाय एवम् जोखिमका क्षेत्र पहिचान गरी विपद् तथा जोखिम न्यूनीकरणमा सहयोग पुऱ्याउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । पालिका स्तरिय लापा तयारी ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना	रु	२ करोड	सबै वडा	२००००	२००००	गा.पा.	१३		
डाव जिउला तटवन्दन निर्माण	कि.मि.	०.५	सिंजा गापा १	०.५	५००	गा.पा.	१३	७	९
जिवर्का देखी सुगुरखोर ठाडाढुङ्गा सडक तटवन्दन तथा पैरो नियन्त्रण	कि.मि.	१.५	सिंजा गापा १	१.५	७५०	गा.पा.	१३	७	९
धापावडार देखी बृन्दाशैनी सम्म पैरो रोकथाम तथा नियन्त्रण	कि.मि.	१	सिंजा गापा १	१	५००	गा.पा.	१३	७	९
सिंजा गाउँपालिका वडा नं १ देखी ६ सम्म विपद्जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धि चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन	सहभागी संख्या	२५००	सबै वडा	२५००	२५००	गा.पा.	१३	२	७
गाउँपालिका भवन देखी गौखुर सम्म तटवन्दन निर्माण	कि.मि.	१	सिंजा गापा ३	१	५००	गा.पा.	१३	७	९
नराकोट कोटेसांघु पुल देखी खडगडा सम्म सडक चौडा तथा तटवन्दन	कि.मि.	२	सिंजा ३	२	१५००	गा.पा.	१३	७	९
थार्पीवाडा देखि दैतदह सम्म किनारामा तटबन्धन	कि.मि.	५	वडा १	५	२५००	गा.पा.	१३	७	९
सिंजा बहुमुखी क्याम्पस तटबन्ध तथा वृक्षारोपण	कि.मि.	१	वडा १	१	५००	गा.पा.	१३	७	९
देउराली प्रा.वि. डिग्रा पहिरो रोकथाम तथा वाल	कि.मि.	१	वडा १	१	५००	गा.पा.	१३	७	९
चुलेलगाउँ आ.वि. पहिरो नियन्त्रण			वडा २	१	५००	गा.पा.	१३	७	९
सिमचौर पहिरो नियन्त्रण			वडा २	१	५००	गा.पा.	१३	७	९
विष्टवाडा खोला तटबन्धन निर्माण	कि.मि.	२	वडा २	२	१०००	गा.पा.	१३	७	९
घोडे डगा पहिरो नियन्त्रण भट्टेकोर्ना धाराखोला	कि.मि.	२	वडा २	२	१००	गा.पा.	१३	७	९
सामुदायिक वनमा अग्नीरेखा निर्माण	वन संख्या	४	वडा ३	४	२०००	गा.पा.	१३	७	९
धानीडाँडा पहिरो नियन्त्रण			वडा ४	०	५००	गा.पा.	१३	७	९
माल्कीधारा पहिरो नियन्त्रण			वडा ४	०	५००	गा.पा.	१३	७	९
भुकेखोला पहिरो नियन्त्रण			वडा ४	०	५००	गा.पा.	१३	७	९

केदारनाथ साकिने पाटन पहिरो नियन्त्रण			वडा ४	०	५००	गा.पा.	१३	७	९
धुपिधारा पिपलधारा पहिरो नियन्त्रण			वडा ४	०	५००	गा.पा.	१३	७	९
भुजेनी पहिरो नियन्त्रण			वडा ४	०	५००	गा.पा.	१३	७	९
खर र फुसको छाना विस्थापित गर्ने	संख्या	५०	वडा ४	५०	७५००	गा.पा.	१३	७	९
विपद् प्रतिकार्यको लागि जनशक्ति तयार	संख्या	३१	वडा ३ र ५	३१	२४८	गा.पा.	१३	२	९
पिप्ला, लामाकान, विराचौर, सुनढुस्का, लामादला, भोलखोली, लामाचौर मा ग्याविन तार निर्माण			वडा ५	०	२५००	गा.पा.	१३	७	९
धोरासिम, बुकाखोला भुक्षय नियन्त्रणको लागि ग्याविन तार निर्माण			वडा ५	०	२०००	गा.पा.	१३	७	९
आगलागि, वन फँडानी सम्बन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन	सहभागि संख्या	६०	वडा ५	६०	१२०	गा.पा.	१३	२	७
जम्मा विपद् व्यवस्थापनामा रु .००० मा					४९२१८				

९. अपेक्षित उपलब्धी: विपद् व्यवस्थापन बारे सचेतना हुँने, विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था, विपद् प्रतिकार्यहरु हुने र आगोबाट जोखिमयुक्त घरहरु सुरक्षित हुँने ।

सहक्षेत्र २: वन, वातावरण , भू तथा जलाधार व्यवस्थापन

१. वस्तुगत विवरण

वन पैदावारको हिसाबले यो सामान्य गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिका ३७.८३ प्रतिशत जमिन (५८०० हेक्टर) वन जङ्गल, मिश्रित वन र भाडी बुट्यानले ओगटेको छ । ९ वटा वन सामुदायिक वन समुदायलाई हस्तान्तरण भै संस्थागत भैसकेका छन् । तसर्थ अभैपनि धेरै समुदायिक वन संस्थागत गर्न सकिने अवस्थामा छन् ।

२. अवसर तथा संभावना

खाली जमिन, प्रशस्त बाटाघाटा, नदी तटहरु र ९ वटा सामुदायिक वन समितिहरु भएका हुँदा यस्ता समितिहरूसँग कार्यगत एकता कायम गर्दै सडक किनारा, खालि जमिन र नदी तटहरुमा वृक्षारोपण गरेर र प्रत्येक वर्ष १० विरुवा रोप्ने वातावरण बनाएर सिंजालाई हराभरा बनाउन सकिने संभावना प्रशस्तै छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

वन पैदावारको अत्यधिक र अवैध संकलन, चोरी निकासी तथा वन्यजन्तुको अवैध शिकार र व्यापार समस्याको रूपमा देखा परेको छ । नदी कटान, भू-क्षय, वन डढेलो, अनियन्त्रित चरिचरन, ढुंगा, गिट्टी, बालुवाको अनियन्त्रित संकलन तथा निकासीबाट संरक्षण र व्यवस्थापनमा समस्या आएको छ । मानव र वन्यजन्तुबीचको बढ्दो द्वन्द चुनौतिपूर्ण भएको छ । मिचाहा प्रजातिका कारण रैथाने वनस्पति, कृषी बाली र वन्यजन्तुमा नकारात्मक प्रभाव परिरहेको छ । भौतिक पूर्वाधार निर्माण र वातावरण संरक्षणबीच सन्तुलन हुन सकिरहेको छैन ।

४. सोच: वन, जैविक विविधता र जलाधार क्षेत्रको व्यवस्थापनद्वारा स्वच्छ र हराभरा सिंजा समृद्धिमा योगदान पुऱ्याउने ।

५. लक्ष्य: वनको क्षेत्र तथा हैसियत वृद्धि र वातावरण तथा भू-संरक्षण स्थानीय रूपमा उपलब्ध वन, वनस्पति, जडीबुटी, वन्यजन्तु, जैविक विविधता र जलाधारको समुचित संरक्षण, सदुपयोग गर्दै रोजगारी सिर्जना र आय वृद्धि गरी विपन्न वर्गको जीविकोपार्जनमा, वातावरणमा सुधार कायम गर्ने ।

६. उद्देश्य:

- जलवायु परिवर्तनको असर न्युनिकरण तथा अनुकुलनका गतिविधिहरु संचालन
- सिंजा हराभरा बनाउने ।
- जलाधार उपजलाधार क्षेत्रमा भू-क्षय नियन्त्रण तथा रोकथाम गर्ने

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
जलवायु परिवर्तनका अनुकूलका विविध उपायहरु अवलम्बन गरी सिंजा क्षेत्रमा रहेका जलाधार व्यवस्थापन तथा समुदायद्वारा व्यवस्थित वन क्षेत्रको विकास एवं विस्तार गर्ने ।	<ul style="list-style-type: none">● वन क्षेत्र लगायत सार्वजनिक र निजी जग्गामा वृक्षारोपणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।● समुदायद्वारा व्यवस्थित वनको माध्यमबाट वनबाट आश्रीत र टाढा रहेका, विपन्न, आदिवासी, जनजाति, दलित, महिला र सिमान्तकृत उपभोक्ताको पहुँच बढाउने ।● स्थानीय ज्ञान, सीप तथा प्रविधि अनुरूप अनुकूलन तथा प्रतिकूल प्रभावको न्यूनीकरणका उपायको अवलम्बन गर्ने गरी समुदायमा आधारित वन तथा जलाधार व्यवस्थापनलाई जलवायु अनुकूलन मैत्री बनाइने छ ।● फोहोरमैला व्यवस्थापन मा सहजिकरण● मूल सुक्ने अवस्थाका पानीका मूलहरुको संरक्षणमा जोड दिईने छ ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
बन्दिकोट वृक्षारोपण	हेक्टर	१	सिंजा गापा १	१	२००	गा.पा.	९	७	८
धिताललिहि देखी भिमिकुना सम्म सडकमा वृक्षा रोपण	कि.मि.	५	सिंजा गापा १ र ३	५	५००	गा.पा.	९	७	८
नराकोट देखी बारेकेदानाथ सडकमा वृक्षारोपण	कि.मि.	३	सिंजा गापा ३ र ४	३	३००	गा.पा.	९	७	८
धिताललिहि देखी जोडुभाडगाउँ सडक वृक्षारोपण	कि.मि.	४	सिंजा गापा ५ र ६	४	४००	गा.पा.	९	७	८
नांगा पाखामा वृक्षारोपण	पाखा संख्या	२	वडा १	२	४००	गा.पा.	९	७	८
कवुलीयती वन लामा सिम, बाग्दुली नागी वृक्षारोपण तथा जडिबुटी रोपण	वन संख्या	३	वडा १	३	६००	गा.पा.	९	७	८
रुपाकोट सामुदायिक वन वृक्षारोपण			वडा १	०	२००	गा.पा. र सा.व.उ.स	९	७	८
भित्री हरियाली सामुदायिक वनमा जडिबुटी तथा वृक्षारोपण	वन संख्या	१	वडा १	१	२००	गा.पा. र सा.व.उ.स	९	७	८
बाहिरी हरियाली वन जडिबुटी तथा वृक्षारोपण	वन संख्या	१	वडा १	१	२००	गा.पा.	९	७	८
जिब्रका देखि पावरहाउस तटबन्धन तथा वृक्षारोपण	संख्या	१	वडा १	१	३००	गा.पा.	९	७	८
चुलेलगाउँ वन वृक्षारोपण तथा घेराबार	वर्ग कि.मि.	१५०००	वडा २	१५०००	८००	गा.पा. र सा.व.उ.स	९		
थियाथप्ला लालीगुरास संरक्षण	वर्ग कि.मि.	४०००	वडा २	४०००	६००	गा.पा. र सा.व.उ.स	९	७	८
लिङ्काटिया लालीगुरास संरक्षण	वर्ग कि.मि.	१३०००	वडा २	१३०००	७००	गा.पा. र सा.व.उ.स	९	७	८
लाखुरीमाडी लालीगुरास संरक्षण	वर्ग कि.मि.	५००	वडा २	५००	३००	गा.पा. र सा.व.उ.स	९	७	८
वडा भित्रका सबै पानीको मुल संरक्षण			वडा २	०	२००	गा.पा.	९	७	८
सिमसार संरक्षण	संख्या	२	वडा २	२	४००	गा.पा.	९	७	८

खालीडाँडामा वृक्षारोपण तथा घेराबार	संख्या	४	वडा २	४	४००	गा.पा.	९	७	८
सडकको किनारमा वृक्षारोपण गर्ने	विरुवा संख्या	२०००	वडा ३	२०००	१०००	गा.पा.	९	७	८
विभिन्न स्थानामा वृक्षारोपण			वडा ४	०	२००	गा.पा.	९	७	८
एक घर एक सुधारिएको चुलो निर्माण	घर संख्या	४२१	वडा ५	४२१	८४२	गा.पा. र उपभोक्ता	९	७	८
डिके बाइदरामा जडिबुटी रोपण	वर्ग मि.	३००००	वडा ५	३००००	१०००	गा.पा. र सा.व.उ.स	९	७	८
सामुदायिक वनमा जडिबुटी रोपण	सा.व. संख्या	४	वडा ५	४	२००	गा.पा. र सा.व.उ.स	९	७	८
वडा भित्रका सबै खानेपानी मुल संरक्षण	संख्या	२०	वडा ५	२०	१५००	गा.पा.	९	७	८
सामुदायिक वन घेराबार	सा.व. संख्या	४	वडा ५	४	४००	गा.पा.	९		
विरुवा रोप्ने, पर्खाल लगाउने र नर्सरी बनाउने	संख्या	???	वडा ६	०	४००	गा.पा.	९	७	८
वन तथा भूसंरक्षणको लागि घेराबार तथा जाली लगाउने	संख्या	:????	वडा ६	०	३००	गा.पा.	९	७	८
जम्मा वन तथा वातावरण संरक्षण रु .००० मा					१२५४२				

९. अपेक्षित उपलब्धी: गाउँपालिका क्षेत्रमा वनले ढाकेको क्षेत्रफल वृद्धि र जलवायु परिवर्तन अनुकूलका उपायहरूको अवलम्बन भएको हुँने ।

परिच्छेद ७: संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

७.१ संस्थागत क्षमता विकास

१. वस्तुगत विवरण

स्थानीय तह नागरिकका घरदैलोको सरकार हो । नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई प्रशस्त विधायिकी, न्यायिक र कार्यकारी अधिकार प्रदान गरेको छ । स्थानीय तह संस्थागत रूपमा सबल, पूर्ण प्रजातान्त्रिक, कुशल नेतृत्वका साथ पूण जिम्मेवारीका साथ प्रभावकारी ढंगले सेवा प्रवाह गर्न सक्षम हुनु जरुरी छ ।

स्थानीय तह नागरिकको जीवनस्तर सुधारका लागि एकिकृत कार्य गर्ने जिम्मेवार निकाय हुन् । स्थानीय सरकारका अधिकार र जिम्मेवारीहरू कत्तिको कुशल रूपमा सम्पादन हुन्छन् भन्ने कुरा विभिन्न पदीय जिम्मेवारीमा रहेका जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरूको क्षमतामा भर पर्दछ । संविधानप्रदत्त एकल र साभा अधिकार र जिम्मेवारीहरूलाई कुशल रूपमा सम्पादन गरी नागरिकहरूलाई छिटो, छरितो, कम भन्कटिलो, पारदर्शी र गुणात्मक सेवा प्रवाह प्रवाह गर्ने जिम्मेवारी र दायित्व स्थानीय सरकारको कार्य क्षेत्रमा रहेको छ । तसर्थ यस योजनाले सिंजा गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनको सबैले प्रत्यभूति गर्ने ढंगले योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार गर्ने जमर्को गरेको छ ।

यस पालिकामा कुल मिलाएर विभिन्न ओहदामा गरी ११४ कर्मचारी रहेका छन् । पालिकाको आफ्नो भवन निर्माणधिन अवस्थामा छ, र आवश्यक मात्रामा फर्निचर र अन्य भौतिक सामाग्रिहरू छन् । संस्था चलायमान बनाउन मानिसमा ज्ञान र सीप चाहिन्छ । त्यसैले भनिन्छ, **"Any value add to an employee is value added to organization"** तसर्थ मानव संसाधनको क्षमता विकास भनेको पालिकाको खर्च नभई लगानी र कार्य क्षमता वृद्धि दुवै हो जुन कार्यमा हाल सम्म खासै चासो राखिएको अवस्था छैन ।

२. अवसर तथा संभावना

सामान्यतया क्षमता विकासलाई तीन आयाममा विश्लेषण गर्न सकिन्छ । सर्वप्रथम संस्थाको संरचनालाई दुरुस्त पार्नु पर्ने एउटा पाटो हो भने संरचनाको जिम्मेवारी अनुकुलन हुँने गरी संस्थाको प्रणालीमा सुधार, आवश्यक मात्रामा नीति, नियम तथा कार्य प्रणालीहरूको विकास, आवश्यक संख्यामा मानव संसाधनको व्यवस्था तथा विकास जस्ता कुराहरू संस्थागत क्षमता विकासमा पर्ने हुँदा यस गाउँपालिकामा यस्तो प्रकारको प्रणालीमै सुधार गर्ने संभावना प्रशस्त रहेको छ ।

पालिकाको संस्थागत संरचनामा प्रशस्त जनशक्ति रहेको छ । विकासका प्रयासहरूमा शिक्षा, कृषि तथा पशुपालन व्यवसायिकरण गर्न योजनाहरू बनेका र अन्य सेवा प्रवाहमा पनि थप जनशक्तिको विकास गरी परिचालन गर्दा पालिकाबाट पारिश्रमिक व्यहोर्नु नपर्ने तर सामान्य सुरुवाति नगन्य सहयोगबाट समुदायले पाउनु पर्ने पालिकाका सेवाहरू सुचारु भै सेवा बजारका लागि विकास गरिएको जनशक्ति स्वरोजगार भै समुदायका सेवा समुदाय बाटै संचालन गर्ने अवसर यस गाउँपालिकामा प्रशस्तै छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

गाउँपालिकालाई संविधान प्रदत्त एकल र साभा अधिकारहरु प्रशस्त प्राप्त भएतापनि विकास व्यवस्थापन, संस्थागत संरचना तथा संगठन व्यवस्थापन, वित्तीय व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, सुशासन, समन्वय र सहकार्य, मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, सेवा प्रवाह मापदण्ड निर्धारण, राजस्व परिचालन र वित्तीय अनुशासन जस्ता एकल साभा तथा संघीय कानून बाट व्यवस्थित अधिकारहरुको प्रभावकारी उपयोगका लागि भौतिक स्रोत साधन व्यवस्था, नीति, योजना, ऐन/नियम/कार्यविधि तयारी, मानव संसाधन प्रप्ती जस्ता कुराहरुमा खासै ध्यान नपुगेको अवस्था छ ।

आवश्यक संख्यामा विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था समेतका कर्मचारी र जन प्रतिनिधी भएता पनि कार्य जिम्मेवारी अनुसारको सेवा प्रवाह गर्न सक्ने गरी उच्च दक्षता वृद्धि हुँन नसक्नु र मध्यम तथा न्युन दक्षतामा कार्य सम्पादन गर्दा प्रवाह गरिएका सेवा, सुविधा तथा वस्तु आमनागरिकका अपेक्षा र चाहना अनुरूपका हुन सकेनन् र यसले जननिर्वाचित प्रतिनिधि र कर्मचारी संयन्त्रप्रति विश्वसनीयता घटनुका साथै राज्य र व्यवस्थाप्रति पनि नागरिकहरुमा नैराश्यता बढ्ने खतरा हुन सक्ने भएको ले यसलाई संबोधन गर्न अपरिहार्य भएको हो ।

४.सोच: संस्थागत सुसम्पन्नता

५.लक्ष्य: गाउँपालिकाको कार्य क्षमताको वृद्धि गर्नु

६. उद्देश्य:

- संस्थागत प्रणालीमा सुधार
- थप योजना तथा नीति नियम र कार्यविधिहरुको तयारी
- सेवा बजारहरुको विकास र परिचालन

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१.संस्थागत प्रणालीमा आवश्यक सुधार गरिने छ ।	<ul style="list-style-type: none">● पालिकाको भौतिक संरचनालाई पूर्णता प्रदान गर्ने● वडा हरुलाई साधन स्रोतले सम्पन्न गर्ने● आवश्यक मानव संसाधन विकास गर्ने
२.आवश्यक सेवा बजारहरुको विकास र परिचालन गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none">● अगुवा कृषकहरु मध्येवाट कृषि सेवा कार्यकर्ता १२ र पशु सेवा कार्यकर्ता १२ गरी २४ जनाको छनौट गरी तालिम प्रदान गरी परिचालन गरिनेछ ।● एक घर एक धाराको अवधारण अनुसार १२ जना खानेपानी मर्मत कार्यकर्ता तयार र परिचालन गरिने छ ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
१. भौतिक संरचना विकास									
निर्माणधिन गाउँपालिकाको संरचना डि.पि.आर अनुसार सम्पन्न गर्ने	संख्या	१	नराकोट	१	६००००	पालिका र प्रदेश सरकार		३	२
जम्मा भौतिक संरचना विकास रु .००० मा					६००००				
२. भौतिक साधन प्राप्ती									
सबै वडाहरुमा Multimedia सहित हल निर्माण	वडा संख्या	६	सबै वडामा	६	१५०००	गा.पा.	१६	३	२
जम्मा भौतिक साधन प्राप्ती रु.००० मा					१५०००				
३. मानव संसाधन प्राप्ती र तथा विकास									
कृषि सहजकर्ता तयारी र परिचालन	संख्या	१२	सबै वडामा	१२	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	१,८	२	७
पशु सेवा सहजकर्ता तयारी र परिचालन	संख्या	१२	सबै वडामा	१२	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	१,८	२	७
ग्रामिण खानेपानी मर्मत संभार कार्यकर्ता तयारी र परिचालन	संख्या	१२	सबै वडामा	१२	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	१,८	२	७
कर्मचारीलाई कृतिम गर्भधारण तालिम	संख्या	१०	गा.पा.	१०	१५०	गा.पा.	४	२	७
कर्मचारी विकासको लागि कम्प्युटर तालिम	संख्या	१०	गा.पा.	१०	१००	गा.पा.	४	२	७
ONM सर्भे गर्ने	संख्या	१	गा.पा.	१	५००	गा.पा. र	१६		

						प्रदेश सुशासन केन्द्र			
जम्मा मान संसाधन प्राप्ती र विकास रु .००० मा					२५५०				
कूल जम्मा संस्थागत विकास रु .००० मा					७७५५०				

९. अपेक्षित उपलब्धी:

- दक्ष जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीबाट दक्षताका साथ सेवा प्रवाह हुँने ।
- सेवाको दायरा विस्तार भै जनताका सेवा जनता बाटै पुऱ्याईने ।

७.२. सुशासन

१. वस्तुगत विवरण

आम नागरिक विशेष गरी विपन्न तथा पछाडि परेका वर्ग समुदायले स्थानीय सरकारबाट ठूलो अपेक्षा राखेका छन् । संवैधानिक व्यवस्था, कानूनी शासन र जनअपेक्षा अनुसार कूशल, पारदर्शी, जवाफदेही ढंगले स्थानीय शासन संचालन गरी सेवा प्रवाह र विकास कार्यलाई प्रभावकारी बनाउने अहम् दायित्व स्थानीय सरकारमा रहेको छ ।

बदलिदो परिवेशसँगै सेवा प्रवाह र विकास व्यवस्थापनमा सिर्जनात्मक र वैकल्पिक उपायहरू अवलम्बन गर्न जरूरी देखिएको छ । संगठन तथा क्षमता विकास, कर्मचारी व्यवस्थापन र अन्तर सरकार, नीजि तथा गैर सरकारी संस्था साझेदारीको माध्यमबाट सेवा प्रवाह र विकास व्यवस्थापनलाई नतिजामूलक र प्रभावकारी बनाउने तर्फ गाउँपालिकाले विशेष ध्यान दिन आवश्यक छ ।

गाउँपालिकाबाट हालसम्म २२ वटा ऐन, नियम, विधि तथा कार्यविधि तयारी प्रमाणीकरण र स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भई कार्यान्वयन मा रहेका छन् । साथै सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया मार्फत नागरिक समाज संस्था समेतको सहभागितामा योजना तर्जुमाको अभ्यास गरी सभाबाट स्वीकृत बजेट तथा नीति कार्यक्रमलाई वेबसाइट र सूचना पाटी मार्फत सार्वजनिक गर्ने अभ्यास गरिएको छ ।

२. अवसर तथा संभावना

आफ्नै भवन नभए तापनि भवन निर्माणधिन रहेको तथा आवश्यक उपकरण तथा जनशक्ति भएका कारण संस्थागत सुशासन कायम राख्ने विषयमा थुप्रै गर्न सकिने अवस्था रहेको हुँदा यसलाई अवसरका रूपमा लिएको खण्डमा यस पालिकामा संस्थागत सुशासन मजबुत बनाउन सकिने संभावना रहेको छ ।

३. समस्या तथा चुनौति

सूशासन जनताले महशुस गर्ने विषय हो । पालिका ले प्रयास गर्दा गर्दै पनि पूर्णता प्राप्त गर्न समय लाग्ने हुन्छ । किनकि यसको सीमा हुँदैन र यो निरन्तर सुधार गर्दै लैजाने विषय हो । यो सजिलो छैन तर असंभव पनि नभएको हुँदा यसले कडा मेहनत र ईमान्दारिताको माग गर्दछ ।

२०७८ सम्ममा प्राप्त नमूना कानून, विधि तथा नियमावली मध्ये २२ वटा विषयमा ऐन, नीति, नियम, कार्यविधि निर्माण गर्न सकेको छैन । तर्जुमा भएका ऐन, नीति, नियम, कार्यविधिको बारेमा सबै जनप्रतिनिधि, वडा समिति, आम नागरिक विशेष गरी विपन्न तथा लक्षित वर्गलाई सुसूचित गराउने, प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने र सो को पालना हुनु जरूरी छ । विषय क्षेत्रगत रूपमा बजेट विनियोजन सन्तुलित गरी रोजगार, उत्पादनमूलक तथा आयमूलक आयोजनामा लगानी अपेक्षाकृत कम रहेको छ । पालिकाको बेरुजु घट्टो क्रममा रहेको अवस्था भएतापनि आ.व. २०७७/७८ मा बेरुजु रकम रु.४९३०९२५५ कायम भएको अवस्था छ ।

४. सोच: सबैले अनुभूति गरेको सुशासन सहितको सेवा

५. लक्ष्य: “गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाहरु सुशासन सहित जनमैत्री बनाउने ।”

६. उद्देश्य:

- गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने सेवाहरु पारदर्शी बनाउने ।
- जनता तथा संघ र प्रदेश सरकार प्रति जवाफदेही र पूर्ण सहभागितामूलक बनाउनु ।
- गाउँपालिकाबाट हरेक आर्थिक तथा विकास गतिविधिहरु पारदर्शी ढंगबाट संचालन गर्ने ।

७. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
१. पालिकाका सबै विकास तथा सेवाहरु पारदर्शी बनाईने छ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● पालिकाको आय व्यय वेभ बेसमा अध्यावधिक गरिनेछ । ● विकास कार्यहरुको प्रगति विवरण पनि वेभ साईटमा राखिने छ । ● हरेक योजनहरुको समाप्तीपछि सार्वजनिक लेखा परीक्षण गरिने छ । ● अध्ययन तथा अनुसन्धान र अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन पनि वेभ साईटमा राखिने छ ।
२. योजना चक्रको हरेक तहमा समावेशिता सहितको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● सात तहको योजना तर्जूमामा प्रकृत्यामा बस्तिस्तरका आम जनताको सहभागिता गराईने छ । ● उपभोक्ता समिति छनौटमा उपभोक्ताको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ । ● योजनाहरु कार्यान्वयनमा पनि संभव भएको क्षेत्रमा जन सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ ।
३. अन्तर सरकारी स्तरको सहकार्य वृद्धि गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● योजनाहरुको विवरण आदन प्रदान गरिने छ । ● संघ, प्रदेश र पालिका बिच विकास प्रशासन, बजेट र कार्यक्रम रणनीतिबारे अन्तरकृत्या गरिनेछ ।
४. अन्तर योजना तथा परियोजनाहरु बिच सहकार्य वृद्धि गरिनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● पालिका क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्था, योजना तथा परियोजना र कार्यरत निकाय बिच अन्तरकृत्या गरिने छ ।

८. प्रमुख कार्यक्रम

विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य	अनुमानितलागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
लेखा परिक्षण तथा पालिकाको आयव्यय विवरण वेवसाइटमा समावेश गरी स्रोत साधनको परिचालन पारदर्शि पार्ने	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	५००	गा.पा.	९	८	
भू-उपयोग योजना तयार गर्ने	संख्या	१	गा.पा.	१	१५००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	९	८	
बेरुजु सिमित गर्ने	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	३००	गा.पा.		८	
राजश्व सुधार कार्ययोजना तयार गर्ने	संख्या	१	नगरपालिका	१	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र		८	
पालिकाको क्षमता विकास योजना तयार गर्ने	संख्या	१	गाउँपालिका	१	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र		८	
सूचना प्रणालीमा आधारित करदाताहरुको लगत तयार गर्ने	पटक	१	गाउँपालिका	निरन्तर	२००	गा.पा.		८	
सूचना प्रविधिको उपयोग जस्तै: सफ्टवेयर, एसएमएस, ईमेल, इन्टरनेट, टेलिफोन आदि प्रभावकारी बनाउँदै क्षमता वृद्धि गर्ने	निरन्तर	निरन्तर	गाउँपालिका	निरन्तर	५००	गा.पा.		८	
नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको स्थापना गर्ने	संख्या	१	गाउँपालिका	१	५००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र		८	
सेवा प्रवाहमा संलग्न कर्मचारी तथा जनप्रतिनीधिहरुलाई क्षमता विकास	निरन्तर	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका	२५००	२०००	गा.पा. र प्रदेश		२	

योजना अनुसारको तालिम संचालन गर्ने						सुशासन केन्द्र			
एकिकृत सुचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना	संख्या	१	गाउँपालिका	१	५००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र		५	
सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने	पटक	चौमासिक रूपमा	गाउँपालिका	१५	५००	गा.पा.		५	
सबै सार्वजनिक संस्थामा सार्वजनिक सेवा बडापत्र र गुनासो पेटिकाको व्यवस्था	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	३००	गा.पा.		५	
२४ घण्टा सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने सेवालाई व्यवस्थापन गर्ने	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	नियमित	२००	गा.पा.		५	
सबै सार्वजनिक संस्था मार्फत प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तर मापन, सुधार	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	नियमित	३००	गा.पा.		५	
कानूनले गोप्य राख्ने भनेका बाहेक सबै विषयका आर्थिक तथा भौतिक प्रगती, खर्च विवरण सार्वजनिककरण	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	नियमित	३००	गा.पा.		५	
आवश्यक कानून नीति निर्माण गर्दै जाने	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	नियमित	५००	गा.पा.		५	
कृषि बजार सुचना प्रणालीको स्थापना गर्ने	संख्या	१	गाउँपालिका	१	५००	गा.पा.		४	
आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र स्थापना र संचालन	संख्या	१	गाउँपालिका	१	५००	गा.पा.		१०	
जम्मा सुशासन रु .००० मा					१०३००				

९. अपेक्षित उपलब्धी: गा.पा.का कार्यहरु पारदर्शि भएका । संघ, प्रदेश र पालिका बिच सहकार्य वृद्धि हुँने ।

परिच्छेद ८: नतिजा खाका

तालिका १० नतिजा खाका: आर्थिक विकास

नतिजा तहहरू	सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान		
प्रभाव	१. दुई वर्ष मुनिका बालबालिकाको कुपोषणको दर झरेको हुँने छ	७.५ प्रतिशत (गा.पा. रेकर्ड)	२ प्रतिशतमा झार्ने	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	सबै योजना पूर्ण रुपमा सम्पन्न भएको अवस्था		
	३. सरदर प्रति परिवार बचत वृद्धि	१०,००० (गोष्ठिको अनुमान)	५०,०००	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	सबै योजना पूर्ण रुपमा सम्पन्न भएको अवस्था		
	५. सरदर प्रति परिवार आय वृद्धि	५०,००० (गोष्ठिको अनुमान)	२,००,०००	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमुलक कार्यहरु सुचारु भएका		
	६. रोजगारी दरमा वृद्धि	१५ प्रतिशत (गा.पा. रेकर्ड)	४५ प्रतिशत	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमुलक कार्यहरु सुचारु भएका		
	७. बेरोजगारको संख्या घटेको	८५ प्रतिशत (गा.पा. रेकर्ड)	४५	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमुलक कार्यहरु सुचारु भएका		
असर	१. समग्रमा आफ्नो उत्पादनले १२ महिना खान नपुग्ने परिवारको संख्या घटेको	५०० (गा.पा. रेकर्ड)	१५००	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमुलक कार्यहरु सुचारु भएका		
	२. वैदेशिक रोजगारमा जानेको संख्या घटेको	५ प्रतिशत (गा.पा. रेकर्ड)	२ प्रतिशतमा झार्ने	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	योजनामा स्थानीयले रोजगारी पाएको अवस्था र आयमुलक कार्यहरु सुचारु भएका		
सि.नं	नतिजाका सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	५ वर्ष २०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
१	मासु उत्पादन वृद्धि	३,९६,००० के.जी (गोष्ठिको अनुमान)	३२४५० के.जी	३६३१२ के.जि	थप १७८८१२ जम्मा (५७४८१२ किलो)	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था

२	खसी बाखा तथा भेडाको संख्या वृद्धि	१८००० (गोष्ठिको अनुमान)	२०००	२२५०	थप १४३७५ (जम्मा ३२३७५)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
३	लोकल तथा ब्रोईलर कुखुरा, हाँस, कालिज तथा बर्डको संख्या वृद्धि	३५०० (गोष्ठिको अनुमान)	१००००	११०००	थप ७०,००० (जममा १४५००)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
४	बंगुरको संख्यामा वृद्धि	३ (गा.पा. रेकर्ड)	५	५	थप २५ (जम्मा.२८)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
५	वार्षिक दुध उत्पादनमा वृद्धि	२०७०० लिटर (गोष्ठिको अनुमान)	१६२०० लिटर	२०२५० लिटर	थप १३२३०० लिटर (जम्मा.१३३०००)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
६	दुध दिने गाई भैंसीको संख्यामा वृद्धि	२३०० (गोष्ठिको अनुमान)	२४	३०	थप १९५ (जम्मा २४९५)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
७	वार्षिक अण्डा उत्पादनमा वृद्धि	१५६४८० गोटा (गोष्ठिको अनुमान)	१००००	११०००	थप ७००००० (जम्मा ८५६४८०)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
८	वार्षिक आलु उत्पादनमा वृद्धि	२००० टन (गोष्ठिको अनुमान)	६०० टन	६०० टन	थप ३५५५ टन (जम्मा ५५५५ टन)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
९	वार्षिक सिमी उत्पादन	२५०० (गोष्ठिको अनुमान)	४५ टन	४९.५ टन	३५०० टन	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
१०	फलफूल उत्पादनमा वृद्धि	१५०० टन (गोष्ठिको अनुमान)	४४४ टन	४४४ टन	थप २४२९ टन (जम्मा ३९२९)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
११	तरकारी उत्पादन वृद्धि	१२०० टन(गोष्ठिको अनुमान)	२० टन	२५ टन	थप १८५० टन (जम्मा ३०५०)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	लगत सहभागिताका लागि किसान तयार भएको अवस्था
१२	वार्षिक खाद्यान्न उत्पादन वृद्धि	१०००० मे.टन (गोष्ठिको अनुमान))	३०० टन	४०० टन	थप २०००० टन (जम्मा ३०००० टन)	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	तोकिएको योजना सम्पन्न भएको अवस्था
१३	उद्यम स्थापनामा वृद्धि भएको	१६० (गा.पा. रेकर्ड)	१२	१२	५ वर्षमा थप ३००	घरेलुको रेकर्ड	एकिकृत सेवा मोडल लागु भएको

१४	सालाना आउने पर्यटकको संख्यामा वृद्धि	१०० (गा.पा. रेकर्ड)	१२०	३८०	५००	<ul style="list-style-type: none"> मूल्यांकन प्रतिवेदन निर्माण सम्पन्न प्रतिवेदन 	पर्यटन पूर्वाधार तयार भएका
१५	सहकारीमा आवद्ध हुनेको संख्या वृद्धि भएको	२५ सहकारीमा १२०० सदस्य (गा.पा. रेकर्ड)	५० जना	५० जना	थप २५५ जना	सहकारीहरूको रेकर्ड र मूल्यांकन प्रतिवेदन	
१६	थप उद्यम व्यवसाय तथा श्रम तथा रोजगारी बाट थप रोजगारी सिर्जना	४०० (गा.पा. रेकर्ड)	१०० रोजगारी	१०० रोजगारी	१०००	वडागत सर्भे प्रतिवेदन	निर्माण कार्यमा पनि रोजगारी प्रदान भएको
१७	सिँचाई हुने जमीनको क्षेत्रफल बढेको	१२०५ हेक्टर	२०० हेक्टर	२२५ हेक्टर	थप १२०० हेक्टर (जम्मा २४०५ हेक्टर)	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	

तालिका ११ नतिजा खाका: सामाजिक विकास

नतिजा तहहरु	सूचकहरु	आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
प्रभाव	१. साक्षरतामा वृद्धि भएको हुँने छ ।	६५	८५		
	२. शिशु मृत्युदरमा कमी भएको हुँने छ ।	० (गा.पा. रेकर्ड)	शून्यमा कायम राख्ने	स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड	
	३. बाल मृत्युदरमा कमी भएको हुँने छ ।	० (गा.पा. रेकर्ड)	शून्यमा कायम राख्ने	स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड	
	४. मातृ मृत्युदरमा कमी भएको हुँने छ ।	० (गा.पा. रेकर्ड)	शून्यमा कायम राख्ने	स्वास्थ्य संस्थाको रेकर्ड	
असर	१. आधारमूत तहमा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्या वृद्धि	३६६२ (गा.पा.रेकर्ड)	२० प्रतिसत वृद्धि	विद्यालयहरूको रेकर्ड	स्थानीयको शिक्षा प्रति चासो बढेको
	२. माध्यमिक तहमा भर्ना भएका विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि	१२९३ (गा.पा.रेकर्ड)	१५ प्रतिसतले वृद्धि	विद्यालयहरूको रेकर्ड	स्थानीयको शिक्षा प्रति चासो बढेको
	३. हिंसामा परेका महिलाको संख्यामा कमी भएको हुँनेछ	३ (गा.पा. न्याय सम्पादन शाखा)	शून्यमा भर्ने	प्रहरी कार्यालयको रेकर्ड	

		।					
		४. बाल विवाह कमी आएको	१० प्रतिशत(गोष्ठिको अनुमान०		शुन्यमा भार्ने	अनुगमन तथा मूल्यांकन	
		५ सुरक्षित पिउने पानीमा पहुच वृद्धि भएको	५० (गोष्ठिको अनुमान)		९० प्रतिशतमा पुऱ्याउने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	तोकिएका योजना पुरा भएको अवस्था
सि.नं	लक्ष्य तथा गन्तव्य र सूचकहरु	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	पहिलो वर्ष	दास्रो वर्ष	पाच वर्ष २०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
१	अनाथ र जोखिममा परेका बालबालिकाको सुरक्षा भएको	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
२	दलित तथा विपन्न वर्गको सामाजिक सहभागितामा वृद्धि	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
३	फरक क्षमता भएकाहरुले परिचयपत्र पाई सेवा सुविधा पाएका	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
४	वृद्ध चौतारीका माध्यमबाट वृद्ध वृद्धाहरुको जीवनयापन उत्साहप्रत भएको हुँनेछ ।	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
५	परम्परागत सास्कृतिक धरोहरहरु र रिति रिवाजहरुको संरक्षण र प्रवर्द्धन भएको हुँनेछ ।	हुँदै गरेको	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	निरन्तर गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	

तालिका १२ नतिजा खाका: शहरी विकास तथा भौतिक पूर्वाधार

नतिजा तहहरु		सूचकहरु		आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
प्रभाव		भरपर्दो र सुरक्षित यात्राका लागि जनताको पहुँच बढेको हुँने छ ।				<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
असर		१२ महिना भरपर्दो र सुरक्षित सडक यातायातम पहुँच भएका जनताको प्रतिशत वृद्धि भएको हुँने छ ।	४५ प्रतिशत	७० प्रतिशत लाई पुऱ्याउने	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	तर्जुमा भएका योजना कार्यान्वयन भएको अवस्था	
सि नं	लक्ष्य तथा गन्तव्य र सूचकहरु	आधार वर्ष २०७८/२०७९ सम्मको अवस्था	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	पाँच वर्ष २०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
१	कच्चि सडकको कि.मि. थप भएको तथा स्तरोन्नती भएको	३५ कि.मि.(गा.पा.रेकर्ड)	७० कि.मि	७३ कि.मि	३८२.५ कि.मि	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	योजना तोकिएको समयमा पुरा भएका हुँने छन ।
	ग्राभेल, सोलिङ्ग, पि.सि.सि. तथा आ.सि.सि.सडकको कि.मि बढेको	१५ कि.मि.(गा.पा.रेकर्ड)	६ कि.मि	८ कि.मि	५५ कि.कि	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	योजना तोकिएको समयमा पुरा भएका हुँने छन ।
३	नाला सहित कालोपत्रे सडको कि.मि. वृद्धि	० कि.मि.(गा.पा.रेकर्ड)	४ कि.मि	५ कि.मि	२८ कि.मि	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	योजना तोकिएको समयमा पुरा भएका हुँने छन ।
४	भरपर्दो विद्युत उर्जामा सबैको पहुँच सुनिश्चित भएको हुँने छ ।	८० कि.वा वायु उर्जा सहित १६१ कि.वा बाट सबै परिवार तर भरपर्दो छैन ।	३० प्रतिशत	५० प्रतिशत	१०० प्रतिशत लाई राष्ट्रिय प्रसारण लाईनमा जोड्ने ।	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	केन्द्रिय प्रसारण लाईन समयमै जाडिएको अवस्था

५	एकिकृत आवास तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहका लागि वडा भवन र सामुदायिक संरचनाहरू स्थापना भएका हुँनेछन् ।	४ वटा वडा कार्यालय	५ वटा वडा कार्यालय	३ भवन	१ वडा तथा १ पालिका कार्यालय भवन र १५ सामुदायिक भवनहरू	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
---	--	--------------------	--------------------	-------	---	--	--

तालिका १३ नतिजा खाका: वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

नतिजा तहहरू	सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान		
प्रभाव	<ul style="list-style-type: none"> विपद् संवोधन भएको अवस्था जलवायु परिवर्तनको असर न्युनिकरणका लागि प्रतिकार्यहरू भएका 			<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 			
असर	<ul style="list-style-type: none"> खालि तथा पर्ति जमीनमा वृक्षारोपण गरी व्यवस्थित वनले ओगटेको क्षेफलमा वृद्धि भएको जोखिम क्षेत्रका नदि खहरे, घोल तथा पैरोहरू नियन्त्रण भएका महामारी विरुद्ध लड्ने तयारी भएको अवस्था 			<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 			
सि.नं.	लक्ष्य तथा गन्तव्य र सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	पहिलो वर्ष	दास्रो वर्ष	पाँच वर्ष २०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
१	पालिका तहमा विपद् कोषको व्यवस्था भएको	रु.१००००००	४०,००,०००	८०,००,०००	५ वर्षमा रु २०००००००	पालिकाको रेकर्ड	कार्यपालिका बाट बजेट विनियोजन भएको
२.	खाली पर्ति जमिन, सामुदायिक वन तथा नदि र सडक किनारामा वृक्षा रोपण भएको	हुँदै गरेको	निरन्तरता दिने	निरन्तरता दिने	निरन्तरता दिने	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
३	जलवायु परिवर्तका अनुकुलका उपायहरू अवलम्बन भएको हुँने	हुँदै गरेको	निरन्तरता दिने	निरन्तरता दिने	निरन्तरता दिने	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	

४	खाना पकाउँन दाउरा प्रयोग गर्नेको परिवारको संख्या घटेको	लग भग ९९ प्रतिशत	९५ प्रतिशत	९० प्रतिशत	७० प्रतिशतमा भर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	विद्युत आपूर्ति भरपर्दो र नियमित भएको अवस्था
५	विपद्मा प्रत्येक वडामा प्रतिकार्यहरु भएको हुने	हुँदै गरेको	निरन्तरता दिने	निरन्तरता दिने	निरन्तरता दिने	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्भे प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	

तालिका १४ नतिजा खाका ५: संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनको गन्तव्ये नतिजा खाका

नतिजा तहहरू	सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९को अवस्था	२०८३/२०८४ सम्मको लक्ष्य	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
प्रभाव	योजनाको अन्त्य सम्ममा सेवाग्राहीले पालिकाको सेवाहरू पारदर्शी र सुशासन सहितको भएको महशुस गरेका अवस्था हुनेछ ।			<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
असर	<ul style="list-style-type: none"> जन सरोकारका सेवा हरु शिघ्र र चुस्त ढंगबाट प्रवाह भएको अवस्था खास गरी कृषि पशु सम्बन्धि सेवाहरू र खानेपानी मर्मत सेवा घरदैलोमा नै उपलब्ध भएका हुने छन । हालको बेरुजु रु.४९३०१२५५ मा ४० प्रतिशत घटेको हुनेछ । 			<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
सि. नं.	लक्ष्य तथा गन्तव्य र सूचकहरू	आधार वर्ष २०७८/२०७९ को अवस्था	जम्मा	पुष्ट्याईको आधार	जोखिम तथा पूर्वानुमान
१	सैवा बजारका रुपमा दक्ष जनशक्ति थप भएको	०	३६	गा.पा.को रेकर्ड	प्रदेश सुशासन केन्द्रले सहकार्य गर्न मन्जुर भउको अवस्था
२	वडाहरको संचार सेवा तथा ईटरनेटको व्यवस्था भएको	२ तर अधुरो	सबै ६ मा व्यवस्थि तगर्ने	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
३	वडामा वेभ वेस तथ्यांक प्रणाली स्थापनाको अवस्था भएको	नभएको	स्थापना गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> सर्भे प्रतिवेदन मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
४	लेखा परीक्षण तथा पालिकाको आय व्यय विवरण वेभमा तथ्यांक समावेस गरी श्रोत साधनको परिचालन पारदर्शी भएको ।	सामान्य हुने गरेको	अझ प्रभावकारी बनाउने	पालिकाको वेभ साईट	
५	पालिका तहको पार्श्वचित्र तयार भएको	नभएको	तयार गर्ने	पालिकाको रेकर्ड तथा तयारी पार्श्व चित्र	
६	भू-उपयोग योजना तयारी भएको	नभएको	तयार गर्ने	तयार भू-उपयोग योजना	आर्थिक सहयोग जुटेको अवस्था

७	राजश्व सुधार योजना तयार भएको	नभएको	तयार गर्ने	तयारी अवस्थाको राजश्व सुधार कार्ययोजना	आर्थिक सहयोग जुटेको अवस्था
८	कर्मचारी, जन प्रतिनिधि र सरोकारवाला संस्थाहरुको क्षमता विकास योजना तयार भएको	नभएको	तयार गर्ने	तयारी अवस्थाको क्षमता विकास योजना	आर्थिक सहयोग जुटेको अवस्था
९	हालसम्म तयार भएका ऐन, नियम, कार्यविधि तथा मापदण्डहरुको संख्या बढेको	२२	४० पुऱ्याउने	तयारी भएका ऐन नियम तथा विधि हरु	
१०	संगठन र संरचना सभै भएको	नभएको	तयार गर्ने	सभै प्रतिवेदन	आर्थिक सहयोग जुटेको अवस्था
११	पालिका तथा वडाहरुबाट प्रवाह हुने सेवाको हार्डिङ्गबोर्ड राखेको	भएको	निरन्तरता दिने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभै प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
१२	पालिका तथा वडाहरुमा सुभाब पेटिका राखेको:	भएको	निरन्तरता दिने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभै प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
१३	पालिकाका गुनासो सुनुवाई गर्ने अधिकारीको व्यवस्था भएको	भएको	निरन्तरता दिने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभै प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
१४	भए गरेका कामको विवरण सार्वजनिक गर्ने गरेको	भएको	निरन्तरता दिने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभै प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
१५	योजनहरुको सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने गरेको	भएको	निरन्तरता दिने	<ul style="list-style-type: none"> ● सभै प्रतिवेदन ● मूल्यांकन प्रतिवेदन 	
१६	नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको स्थापना भएको	नभएको	तयार गर्ने	स्थापित प्रणाली	आर्थिक सहयोग जुटेको अवस्था
१७	आर्थिक विकास र निजी क्षेत्रसँगको साभेदारी नीति तयारी भएको	नभएको	तयार गर्ने	तयारी अवस्थाको नीति	

१८	जेष्ठ नागरिकको परिवारिक संरक्षण निर्देशिका तयार भएको	नभएको	तयार गर्ने	तयारी निर्देशिका	
१९	परियोजना तथा कार्यक्रम बिच सहकार्य र समन्वय बारे अन्तरकृया हुँने गरेको	हुँने गरेको	निरन्तरता दिने	पालिकाको रेकर्ड	
२०	अन्तर सरकारी समन्वय सहकार्यअन्तर योजना, बजेट, नीति नियम तथा कार्यगत तालमेल र एकता बारे संघ, प्रदेश र पालिका बिच अन्तरकृया हुँने गरेको	नभएको	अन्तरकृया गर्ने	पालिकाको रेकर्ड	
२१	पालिकाको बेरुजु कम भएको	४९,३०१,२५५	रु २९,५८०,७५३ मा भार्ने	पालिका लेखा परीक्षण प्रतिवेदन	

परिच्छेद ९: योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्यांकन

९.१ योजना तर्जुमा

अब उप्रान्त यो गाउँपालिकामा योजनावद्ध विकासको शुरुवात हुँनेछ। योजना भनेको निरन्तर चलिरहने प्रकृया हो र यो आवधिक विकास योजनाको अध्यावधिक गर्ने देखी यस योजनाको अन्तिम वर्षमा दोस्रो आवधिक विकास योजना तयारगरी कार्यान्वयन गरिने छ।

९.२ योजना बैक

बजेटको उपलब्धता र खर्चको गति अनुसार उपयोग गर्नका लागि योना बैक अनुसूचि १ देखि ५ सम्म।

९.३ संस्थागत कार्यान्वयन व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकाबाट स्थानीय सरकारका रुपमा संचालन गरिने हरेक कार्यहरुका लागि निम्न अनुसारको संस्थागत संचरना छ,

- आर्थिक विकास समिति
- सामाजिक विकास समिति
- पूर्वाधार विकास समिति
- वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
- संस्थागत विकास समिति
- वित्तीय व्यवस्थापन समिति
- राजस्व परामर्श समिति

हरेक वर्ष योजनाका गतिविधिहरुलाई स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को मातहतमा राजस्व संकलन, लक्ष्य निर्धारण, र खर्च निर्धारण स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ र स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित) का प्रवधान अनुसार गरिनेछ।

यो आवधिक योजनाको कार्यान्वयन एकल प्रयासबाट संभव हुँदैन। यसमा सबै तह र तप्काका जनता, संघ संस्था, गै.स.स.हरु, विषयगत कार्यालयहरु, गाउँपालिका भित्रका विषयगत विभाग तथा शाखाहरु समेत सबै निर्वाचित जनप्रतिनिधि र राजनीतिक दलहरुको जिम्मेवारी हुन्छ। यो आवधिक योजनाका मूल कार्यहरुका लागि निम्न अनुसार जिम्मेवारी बहनको अपेक्षा गरिएको छ।

तालिका १५ योजना कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार निकायहरु

सि.नं	कार्यहरु	मूल जिम्मेवारी	सहयोगी भूमिका
१	वार्षिक योजना तर्जुमा	गा.पा अध्यक्ष र प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	कार्यपालिका
२	तथ्याङ्क व्यवस्थापन	आई टी प्रमुख	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत
३	निर्माण कार्यहरुको व्यवस्थापन	निर्माण शाखा	पूर्वाधार विकास समिति
४	कृषिको व्यवसायिकरणका कार्यहरु	कृषि शाखा, न.पा	आर्थिक विकास समिति
५	विशेष उत्पादन क्षेत्रको विकास	गा.पा. कृषि शाखा	आर्थिक विकास समिति
६	गाउँपालिका क्षेत्रका उत्पादनहरुको बजारिकरणमा सहजिकरण	गा.पा. कृषि शाखा	आर्थिक विकास समिति
७	पर्यटन विकासको व्यवस्थापन	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	आर्थिक विकास समिति
८	उद्यम व्यवसाय सिर्जना, रोजगारीको व्यवस्थापन	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	आर्थिक विकास समिति
९	सहकारीको विकासका कार्यहरु	कृषि शाखा गा.पा.	आर्थिक विकास समिति
१०	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवालाई व्यवसायमा विशेष सहयोग	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	आर्थिक विकास समिति
११	विपन्न वर्गको आय आर्जन कार्यका लागि घुम्तिकोषको व्यवस्था	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	आर्थिक विकास समिति
१२	औद्योगिक ग्रामको व्यवस्था	अध्यक्ष	आर्थिक विकास समिति
१३	चौपाया तथा बालीको विमामा जोड	कृषि शाखा गा.पा.	आर्थिक विकास समिति
१४	परम्परागत सीपहरुको आधुनिकिकरण	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	आर्थिक विकास समिति
१५	परम्परागत बालीहरुको पुनः स्थापना र व्यवसायिकरण	कृषि शाखा गा.पा.	आर्थिक विकास समिति
१६	खाद्य तथा पोषण सुरक्षाको व्यवस्थापन	स्वास्थ्य शाखा	सामाजिक विकास समिति
१७	सीप विकासका कार्यहरु	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	आर्थिक विकास समिति
१८	सामाजिक शसक्तिकरण तथा लैङ्गिक तथा जातिय विभेद न्युनिकरण	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	सामाजिक विकास समिति
१९	जेष्ठ नागरिकको सम्मान तथा सुरक्षा तथा अपाङ्गता भएकाहरुको विकास	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	सामाजिक विकास समिति
२०	महिला दलित तथा पिछडिएका वर्ग र लोपोन्मुख जातीको विकास तथा उत्थान	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	सामाजिक विकास समिति
२१	घर विहीनको व्यवस्थापन	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	सामाजिक विकास समिति
	रोजगारी सिर्जना तथा आय वृद्धि केन्द्रित पूर्वाधार विकासको सुनिश्चितता	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	आर्थिक विकास समिति
२२	कार्बन उत्सर्जन न्युनिकरण गर्न आम जनता समक्ष सचेतना कार्यक्रम संचालन	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
२३	वृक्षरोपण र उन्नत चुलोको विकास	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
२४	वैकल्पिक उर्जाको उत्पादन तथा प्रयोगमा सहजिकरण	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
२५	अर्ग्यानिक खेतको विस्तार	कृषि शाखा गा.पा.	आर्थिक विकास समिति
२६	प्लाष्टिक नियन्त्रण तथा प्रशोधन	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
२७	फोहोरमैला व्यवस्थापन	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत
२८	आगलागिमा नियन्त्रण	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत
२९	बाढिपहिरो तथा भू-क्षय नियन्त्रण	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत
३०	नियमित अनुगमन	प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत	अनुगमन समिति

३१	योजनाको मूल्यांकन	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	तेस्रो पक्ष
----	-------------------	-------------------------	-------------

१.४ कार्यक्रम अनुगमन तथा मूल्यांकन

सिंजा गाउँपालिकाबाट स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को परिधीभिन्न रही स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ मा भएको व्यवस्था समेतलाई ध्यानमा राखी आयोजनाहरुको अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ। यो आवधिक योजनाको कार्यान्वयन बाट लक्षित उद्देश्य तथा आयोजनाबाट फाईदा पाउनुपर्ने जनताले कुन हदसम्म फाईदा पाए वा पाएनन् तथा अपक्षित नतिजा प्राप्त भए नभएकोबारे निम्नअनुसार अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ।

१. नियमित अनुगमन: आयोजनाहरुको कार्यान्वयन चरणमा नियमित अनुगमन गरिनेछ। कार्यान्वयन चरणमा आयोजनाहरुको लागत, परिमाण, समय सीमा तथा गुणस्तर लगायत कार्यान्वयन चरणमा आईपरेका समस्या तथा संभावित विकल्पहरु समेतको पहिचान गरी नगर कार्यपालिकालाई पृष्ठपोषण दिन यो अनुगमन गरिनेछ। यो अनुगमनको जिम्मेवारी गा.पा. उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा प्रमुख, योजना विभाग/महाशाखा, शाखा र इकाई सदस्य सचिव रहने गरी गठन गरिएको ५ सदस्यीय अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गर्ने छ।

अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण विधि (गा.पा.स्तर) आयोजनाहरुको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण निम्न अनुसार गरिनेछ,

- क. आवधिक योजनाको प्रत्येक वर्षको कार्यक्रम स्वीकृत भएपछि कार्यान्वयनका लागि सम्बन्धित शाखाहरुबाट कार्यपालिकामा पेश भएको एकिकृत कार्य योजनाका आधारमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले वार्षिक अनुगमन कार्य योजना बनाई कार्यान्वयन गर्ने छ।
- ख. अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गरेको अनुगमन प्रतिवेदन प्रत्येक २ महिनामा कार्यपालिका बैठकमा पेश गरी छलफल गरिनेछ।
- ग. यसरी कार्यपालिकामा पेश भएर छलफल गर्दा योजना कार्यान्वयनमा त्रुटिहरु सच्याउन तथा समय व्यवस्थापन र गुणस्तर कायम राख्न सम्बन्धित पक्षहरु (उपभोक्ता समिति, निर्माण व्यवसायी तथा परामर्शदाता र कर्मचारीलाई आवस्था निर्देशन दिईनेछ, र यो मान्नु सबैको कर्तव्य हुनेछ।

वडास्तरीय आयोजनाहरुको अनुगमन: प्रत्येक वडास्तरमा संचालित आयोजनाहरुको लागत, परिमाण, आय सीमा तथा गुणस्तरीयताका आधारमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी आवश्यक पृष्ठपोषण दिन सम्बन्धित वडा अध्यक्षताको संयोजकत्वमा वडा सचिव सदस्य सचिव रहने गरी गठित ३ सदस्यीय वडास्तरीय अनुगमन समितिले गर्ने छ। यो समितिले अनुगमनका क्रममा देखिएको विषय वस्तुहरु नियमित रुपमा अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिलाई जानकारी दिनेछ।

२. मध्यवधिक समिक्षा: यो आवधिक योजनाले लिएको गति तथा समग्र कार्यान्वयन को अवस्थाको समिक्षा तेस्रो पक्षको तत्त्वमा उपाध्य र निर्माण शाखाको प्रमुख सहभागी संयुक्त कार्यदलबाट गराईने छ। यो समिक्षाबाट ५ वर्षमा सम्पन्न गर्नुपर्ने कार्यहरुको गति मापन गरी आवश्यक परे आवधिक योजनाको लक्ष्य तथा आशातित प्रतिफलहरुको समिक्षा गरी थप वा घट गरी आवधिक योजनाको नयाँ प्रारूप पनि तयार गर्न सकिनेछ।

३. **आयोजना कार्यान्वयन समाप्ति पछिको मूल्याङ्कन:** यो आवधिक योजनाले तय गरेका लक्ष्य तथा आशातित प्रतिफल कुन तहसम्म पुरा भयो र स्रोत साधनको उपयोग, त्यसको तात्पर्यता, प्रभावकारिता, पारदर्शिता, आयोजनहरूको कार्यान्वयनबाट निक्लिएका नतिजाहरू तथा तिनिहरूको दिगोपनाको बारेमा यो आवधिक योजनाको कार्य समाप्ती लगत्तै तेस्रो पक्षबाट मूल्यांकन गराईनेछ र यसका सिकाईहरूलाई त्यसपछिका योजनाहरूमा कार्यान्वयन मा ल्याईनेछ ।

४. **प्रभाव मूल्यांकन:** यो आवधिक योजनाले समाज तथा समग्र गाउँपालिकामा पारेको प्रभाव बारेमा आयोजना कार्यान्वयन समाप्तिको १ वर्षपछि तेस्रो पक्षबाट मूल्यांकन गराईनेछ ।

अनुसूचीहरु

अनुसूची १ आर्थिक विकासका ५ वर्षे योजना र बजेट

१. आर्थिक विकास															
विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य					जम्मा	अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	नतीजा मापनका आधारहरु	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं
				वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५							
१. कृषि विकास															
एक टोल दुई पकेट (फलफुल, तरकारी) स्थापना तथा व्यवस्थापन	वटा	४५	सबै वडा	८	९	९	९	१०	४५	९०००	गा.पा र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
उच्च घनत्वमा हुने फलफुल खेती विस्तार कार्यक्रम	विरुवा	१०००००	सबै वडा	१५०००	१८०००	१९०००	२१०००	२७०००	१०००००	२००००	गा.पा र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
स्याउ गाला फुजी जातको	विरुवा	१०००००	सबै वडा	१५०००	१८०००	१९०००	२२०००	२६०००	१०००००	२००००	गा.पा र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
ओखर फ्रेन क्वाइट जातको	संख्या	१२	सबै वडा	२	२	२	३	३	१२	६००		अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
फलफुल नर्सरी स्थापना तथा नर्सरी सुद्विडिकरण तालिम	संख्या	२२	सबै वडा	३	३	४	६	६	२२	११००		अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	७
७५ प्रतिशत लागत साभेदारीमा फलफुल बगैँचा व्यवस्थापनका लागि बागबानी सामग्रीहरु (सिकेचर, आरी, जैविक मल, कृषि चुना, निलाथुतो, फल टिप्ने भोला, कार्टुन आदि) खरिद तथा वितरण	वटा	सि.आ ५०० सेट, फल टिप्ने भोला ५०० वटा, कार्टुन ५००० वटा, चुन निलाथुतो १००० केजी	सबै वडा	सि.आ १०० सेट, फल टिप्ने भोला १०० वटा, कार्टुन १००० वटा, चुन निलाथुतो २०० केजी	सि.आ १०० सेट, फल टिप्ने भोला १०० वटा, कार्टुन १००० वटा, चुन निलाथुतो २०० केजी	सि.आ १०० सेट, फल टिप्ने भोला १०० वटा, कार्टुन १००० वटा, चुन निलाथुतो २०० केजी	सि.आ १०० सेट, फल टिप्ने भोला १०० वटा, कार्टुन १००० वटा, चुन निलाथुतो २०० केजी	सि.आ १०० सेट, फल टिप्ने भोला १०० वटा, कार्टुन १००० वटा, चुन निलाथुतो २०० केजी	सि.आ ५०० सेट, फल टिप्ने भोला ५०० वटा, कार्टुन ५००० वटा, चुन निलाथुतो १००० केजी	२००००	गा.पा,किसान र प्रदेश कृषि मन्त्रालय कार्टुनका लागि	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३

					केजी											
व्यवसायिक स्याउ खेती (एक घर एक स्याउ बगैँचा)	किसान संख्या	१५८०	सबै वडा	३००	३००	३२०	३२०	३४०	१५८०	३१६००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	
एक घर एक दाने ओखर बगैँचा	किसान संख्या	५९०	सबै वडा	१००	१००	१२०	१२०	१५०	५९०	८८५०	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	
रैथाने वाली चिनो, कागुनो, फापर, मकै, कोदो, जौ प्रवर्द्धन	किसान संख्या	६३५	वडा नं १, ३, ४, ५ र ६	१००	१२०	१३०	१४०	१४५	६३५	६३५०	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	
मार्सीधान विउ बैक स्थापना	संख्या	२	वडा नं १	०	०	१	०	१	२	१०००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	
व्यवसायिक मार्सि धान खेती	किसान संख्या	३१५	वडा १, ३ र ५	४०	५०	६०	७५	९०	३१५	४७२५	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	
जडिवुटी तथा फलफुल नर्सरी स्थापना	संख्या	१०	वडा नं १	१	२	२	२	३	१०	३००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	
व्यवसायिक सिमी खेती	किसान संख्या	९८५	डा नं १, २, ४, ५ र ६	१५०	१६५	२००	२२०	२५०	९८५	४९२५	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	
व्यवसायिक आलु खेती	किसान संख्या	११८५	सबै वडामा	२००	२००	२२०	२६५	३००	११८५	५९२५	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	
मौसमी तथा बेमौसमी व्यवसायिक तरकारी खेती	किसान संख्या	२७०	वडा नं १, २, ४, ५ र ६	४०	५०	६०	६०	६०	२७०	५४०	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३	

व्यवसायिक जडिबुटी खेती	संख्या	२०	वडा ६	२	३	४	५	६	२०	४००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	४
स्याउ र ओखर नर्सरी स्थापना	संख्या	८	वडा ६	१	१	२	२	२	८	४००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
फुजि स्याउ नर्सरी	संख्या	१	वडा २	०	०	१	०	०	१	५०	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
कृषि तथा पशु सम्बन्धी तालिम तथा उपकरण वितरण	किसान संख्या	२००	वडा नं १	३०	३५	४०	४५	५०	२००	१०००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	७
एक घर एक करेसावारी	वटा	२९००	सबै वडामा	४००	५००	६००	७००	७००	२९००	१४५००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	
एक घर एक बेमौसमी तरकारी खेती स्थापना	घर संख्या	२९००	सबै वडामा	४००	५००	६००	७००	७००	२९००	५८००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
टोल स्तरिय फलफुल बगैचा काटछाट सम्बन्धी	सहभागी	५००	सबै वडामा	८०	९०	१००	१२०	११०	५००	१०००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	
बालि उपचार शिविर संचालन प्लान्ट क्लिनिक कार्यक्रम	पटक	१२	सबै वडामा	१	२	२	३	२	१०	२५०	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	

बालि संरक्षण उपकरण (निम जन्य रोग नाशक, किरा नाशक, सर्वो तेल, आलसको तेल, कृषि चुना, निलातुथो, जोरन आदि) खरिद तथा वितरण	लमसम	आवश्यक मात्रामा	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	१०००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	
कृषक पाठशाला कार्यक्रम	पटक	२८	सबै वडामा	५	५	६	६	६	२८	१४००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	७
मौरीपालन कृषकहरुलाई मौरी पालन सम्बन्धी सामग्री खरिद तथा वितरण	लमसम		सबै वडामा						०	१५००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	
समुह सहकारीहरुलाई वडा स्तरीय च्याउ उत्पादन सम्बन्धि तालिम साथै च्याउ वीड खरिद तथा वितरण	पटक	१२	सबै वडामा						०	१५००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	७
माटो सुधारका लागि चाहिने सामग्रीहरु (मल, कृषि चुना आदि) वितरण कार्यक्रम	लमसम		सबै वडा						०	१५००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	
घुम्ती स्थलगत कृषक तालिम	पटक	२४	सबै वडा	४	५	५	५	५	२४	१२०	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	२	७
कृषक समुह गठन परिचालन तथा व्यवस्थापन तालिम	पटक	५०	सबै वडा	८	९	१०	११	१२	५०	१५०	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	२	७

												प्रतिवेदन			
फलफूल बगैचा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम	पटक	१८	सबै वडा	३	३	४	५	३	१८	१८००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	२	७
उन्नत तरकारी वीउ वितरण	पटक	२४	सबै वडामा	३	४	४	६	७	२४	४८००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
उन्नत खाद्यान्न बाली वीउ वितरण	पटक	६	सबै वडामा	१	१	१	१	२	६	३०००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
डिके बाईधारा आलु पकेट क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	संख्या	५		१	१	१	१	१	५	१५००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
ठाडाहुङ्गा जडिबुटी उत्पादन पकेट क्षेत्र	संख्या	१		०	०	०	०	१	१	१००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	४
कृषि यान्त्रीकरण कार्यक्रम तर्फ													१,२		
कृषक समुहलाई ७५% कृषि सहकारीलाई ७५% र निजि कृषि उद्योगलाई ५०% अनुदानमा हाते ट्याक्टर तथा थ्रेसर मेसिन वितरण	वटा	१००	सबै वडा	२०	२०	२०	२०	२०	१००	६०००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
कृषक समुह लाई ७५% कृषि सहकारीलाई ७५% र निजि कृषि उद्योगलाई ५०% अनुदानमा स्याउ टिप्न तथा काटछाट	वटा	२००	सबै वडा	३०	४०	४०	४५	४५	२००	४००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३

गर्न भर्याड वितरण															
स्रे मेसिन	संख्या	५४	सवै वडा	९	९	१०	११	१५	५४	२७०	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
खाल्डा खन्ने मेसिन	संख्या	५००	सवै वडा	८०	९०	१००	१००	१३०	५००	१०००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
ग्रडिड मेसिन	संख्या	१८	सवै वडा	३	३	४	४	४	१८	१२६	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
औजार सेट	संख्या	८००	सवै वडा	१००	१५०	१५०	१५०	२५०	८००	२८००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	४	३
जम्मा कृषि तर्फ रु. ००० मा										१८७२८१					
२. पशुपालन															
औषधि खरिद	वार्षिक	५० लाख	पालिका	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	५०००	५०००	गा.पा.	गा.पा. रेकर्ड	१,२,१३	४	३
लागत साभेदारीमा भेडाबाखा, भैसी वितरण कार्यक्रम	५० प्रतिशत	१ करोड	पालिका	१५००	१५००	२०००	२५००	२५००	१००००	१००००	गा.पा. र किसान	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन		४	३
खोप सेवा जस्तै: रेविज, पि.पि.आर., पशुपन्छीलाई खोप का H.S.B.Q आदि	रु	५० लाख		७००	८००	९००	१०००	१६००	५०००	५०००	गा.पा.	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२,१३	४	
कृषक तालिम जस्तै: भेडापालन, बाखापालन, घाँस खेती, गोठ तथा खोर सुधार आदि	रु	२५ लाख		५००	५००	५००	५००	५००	२५००	२५००	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	७

गाई, भैंसी, बाखामा कृषि गर्भधारण सेवा, ए.आई. मोसिन	रु	२० लाख		२००	३००	४००	५००	६००	२०००	२०००	गा.पा.	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२,१३	४	
व्यवसायिक भेडाबाखा पालक कृषकका लागि धुमा, बोका वितरण कार्यक्रम	संख्या	५० हजार		७००	८००	१०००	१०००	१५००	५०००	५०००	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
कर्मचारीलाई कृतिम गर्भधारण तालिम	वार्षिक	५ लाख		१००	१००	१००	१००	१००	५००	५००	गा.पा.	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	७
रेन्वो ट्राउट माछापालन अनुदान कार्यक्रम	वार्षिक	१ करोड ५० लाख		२५००	२५००	३०००	३५००	३५००	१५०००	१५०००	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
धापावडार माछापालन पोखरी निर्माण तथा माछापालन कार्यक्रम	संख्या	१		०	०	०	१	०	१	२००	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
दुग्ध विकासका लागि दुधालु भैंसीका पाडा, पाडी वितरण कार्यक्रम	वार्षिक	२५ लाख		३००	४००	५००	६००	७००	२५००	२५००	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
कुखुरापालन तालिम	वार्षिक	१ लाख		१५	१८	२०	२४	२३	१००	१००	गा.पा.	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	२	७

अन्तरजिल्ला कृषक भ्रमण तालिम	वार्षिक	१५ लाख		२	२	३	३	५	१५	१५००	गा.पा.	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	२	७
व्यवसायिक फारम प्रवर्द्धन कार्यक्रम	वार्षिक	५ लाख		१००	१००	१००	१००	१००	५००	५००	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	
उन्नत गाईको बाछ्छो वितरण कार्यक्रम	वार्षिक	२ लाख ५० हजार		४०	४५	५०	५५	६०	२५०	२५०	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
कुखुराको चल्ला वितरण कार्यक्रम (५०००)	वार्षिक	५ लाख ७५ हजार		१००	१००	१२०	१२०	१३५	५७५	५७५	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
व्यवसायिक भेडा बाखापालन	किसान संख्या	५७५	सबै वडा	८०	९०	१२०	१३५	१५०	५७५	२८७५	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
व्यवसायिक पंछी तथा कुखुरापालन	किसान संख्या	१४०	सबै वडा	२०	२२	३०	३३	३५	१४०	४२०	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
व्यवसायिक गाई भैंसीपालन	किसान संख्या	५०	वडा नं १, २, ५ र ६	६	८	१०	११	१५	५०	१७५०	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३

व्यवसायिक जर्सीपालन	किसान संख्या	१५	वडा नं १	२	२	३	४	४	१५	४५०	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
व्यवसायिक बंगुरपालन	किसान संख्या	५	वडा नं १	१	१	१	१	१	५	१२५	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
व्यवसायिक खरायोपालन	किसान संख्या	५०	वडा ५	७	८	९	१२	१४	५०	१५०	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
पशु स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना	संख्या	१	वडा नं १	०	०	१	०	०	१	३००	गा.पा.	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	
व्यवसायिक हाँस, टर्कि, कालिज पालन	किसान संख्या	१०	वडा नं १	२	२	२	२	२	१०	३०	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
व्यवसायिक माछापालन	किसान संख्या	७	वडा नं १ र ६	१	१	२	२	४	१०	२५०	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
व्यवसायिक मौरीपालन	किसान संख्या	१०	वडा ५	१	१	२	३	३	१०	१५०	गा.पा. र किसान	गा.पा. रेकर्ड, अनुगमन तथा मूल्यांकन	१,२	४	३
जम्मा पशुपालन तर्फ रु.०००मा										५७१२५					

३. सिंचाई तर्फ															
पानिमुल कृषि सिंचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	१		१	०	०	०	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
डावकाना देखी गाङ्गेड सम्म सिंचाई कुलो निर्माण	कि.मि.	१.५		०	१.५	०	०	०	१.५	३००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
भिमिकुना देखी धापा सम्म सिंचाई कुलो निर्माण	कि.मि.	३		०	०	३	०	०	३	६००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
बुर्मी ठाडाहुंगा हुदै पामकोट सम्म सिंचाई ट्यांकी निर्माण	संख्या	१		१	०	०	०	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
केदानाथ देखी वारे सम्म सिंचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	०.५		०.५	०	०	०	०	०.५	१००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
रुगा गाउँ सिंचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	१		०	१	०	०	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
काडागाउँ सिंचाईकुलो निर्माण	कि.मि.	१		१	०	०	०	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
गोठिखोला बाट मैयाथान सम्म सिंचाई कुलो निर्माण	कि.मि.	१		०	०	०	१	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
चिम्खा खोला देखी भदाली सिंचाईकुलव निर्माण	कि.मि.	१		०	०	०	०	१	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२

मुखदियार गाङ्गेचौर चौर सम्म सिंचाईकुलो	कि.मि.	१		१	०	०	०	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
गोठिखोला बाट मैयाथान सम्म सिंचाई कुलो निर्माण	कि.मि.	१		०	१	०	०	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
मुखदियार गाङ्गेचौर चौर सम्म सिंचाईकुलो	कि.मि.	१		०	०	०	१	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
प्लाष्टिक पोखरी निर्माण कार्यक्रम	वटा	१००		१५	१५	२०	२५	२५	१००	३५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	
विभिन्न २२ कुला मर्मत तथा निर्माण	संख्या	२२	वडा नं १	३	४	५	५	५	२२	२२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
विभिन्न १७ कुला मर्मत तथा निर्माण	संख्या	१७ (२२ कि.मि)	वडा नं २	२	३	४	४	४	१७	१७००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
विभिन्न ५ कुला मर्मत तथा निर्माण	संख्या	५ (१.७ कि.मि)	वडा ३	१	१	१	१	१	५	३००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
विभिन्न ६ वटा कुला मर्मत, निर्माण तथा ४ वटा पोखरी निर्माण	संख्या	६ कुलो (१५.५ कि.मि र ४ पोखरी	वडा ४	१	१	१	१	२	६	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
विभिन्न ७ वटा कुला मर्मत, निर्माण तथा ३ वटा पोखरी निर्माण	संख्या	६ कुलो (३२.५ कि.मि र ४ पोखरी	वडा ५	१	१	१	१	२	६	६४००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२
विभिन्न ४ वटा कुला मर्मत तथा निर्माण	संख्या	४	वडा ६	१	०	१	०	२	४	८००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२,१३	४	२

जम्मा सिचाई रु.०००मा										२०७००					
४. उद्योग तथा वाणिज्य									०						
प्रदेश कृषि मंत्रालयको सहयोगमा कोल्ड स्टोर निर्माण	संख्या	१	वडा नं १	१	०	०	०	०	१	८००००	प्रदेश कृषि मंत्रालय	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	३	३
बेरोजगार युवा युवती लाई उद्यमशिलता तालिम दिने	संख्या	३००	सबै वडा	४०	६०	६०	७०	७०	३००	१३५०	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	२	७
उद्यम विकास तालिमका सहभागिले रोजेको व्यवसाय अनुकूल सीप विकास तालिम दिने	संख्या	२१०	सबै वडा	३०	४०	४०	५०	५०	२१०	२१००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	२	७
सीप पाएका लाई उद्यम स्थापना गर्न प्रविधि सहयोग	संख्या	८४	सबै वडा	१२	१२	१८	२०	२२	८४	१६८०	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२		६
संकलन केन्द्र स्थापना	संख्या	४	वडा १,२, ४ र ५	०	१	१	१	१	४	८००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	३	३
जम्मा उद्योग तथा वाणिज्य रु.०००मा										८५९३०					
५. पर्यटन तर्फ									०						
सिंजा सभ्यता खस संग्रहालय निर्माण	संख्या	१		सम्पन्न गर्ने						५००० ०	गा.पा. र प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	६	५
होमस्टे निर्माण	संख्या	३४	वडा १, २, ३, ४ र ५	४	५	७	८	१०	३४	८५०	गा.पा. र व्यवसायी	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	१	३
मठमन्दिर, चर्च, शिलालेख घेराबार	संख्या	१०	वडा १	१	२	२	२	३	१०	१००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन	९		५

												प्रतिवेदन			
वड नं २ का विभिन्न मन्दिर तथा फार्क निर्माण	संख्या	१०	वडा २	२	२	२	२	२	१०	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	६	५
वड नं ३ का विभिन्न मन्दिर स्तरोन्नती	संख्या	३	वडा ३	१	०	०	१	१	३	४५०	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	६	५
दहचौर कृतिम ताल निर्माण	संख्या	१	वडा नं ४	०	०	०	०	१	१	२५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९		५
वड नं. ५ का विभिन्न मन्दिर स्तरोन्नती	संख्या	४	वडा ५	०	१	०	१	२	४	८००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	६	५
लामाथान रामका चुला पर्यटन व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ५	१	०	०	०	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	६	५
जम्मा पर्यटन रु. ००० मा										५७९००					
६. सहकारी															
विभिन्न वडामा सहकारी स्थापना	संख्या	९	विभिन्न वडामा	१	२	२	२	२	९	१८००	गा.पा. र सहकारी सदस्य	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२		१०
विभिन्न वडामा सहकारी सम्बन्धि तालिम प्रदान	संख्या	१०००	सबै वडा	२००	२००	२००	२००	२००	१०००	५०००	गा.पा. र सहकारी सदस्य	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	२	१०
४ कोठे सहकारी भवन निर्माण	संख्या	२	वडा २ र ४	०	१	०	१	०	२	६०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२		

२ कोठे सहकारी भवन निर्माण	संख्या	४	वडा १ र ५	१	१	१	०	१	४	६०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२		
जम्मा सहकारी रु.०००मा										१६६००					
७. श्रम तथा रोजगारी															
जाँचगाउँ दलित तथा गैर दलित कृषि व्यवसाय रोजगार कार्यक्रम	संख्या	३०	सबै वडा	६	६	६	६	६	३०	३००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	१	
वडा नं १ देखी ६ सम्मका बेरोजगार युवायुवतिहरुलाई रोजगारमुलक कार्यक्रम	संख्या	६५०	सबै वडा	६०	१००	१५०	१५०	१७०	६५०	९७५०	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१,२	१	
जम्मा श्रम तथा रोजगारी रु .००० मा										१००५०					
कूल जम्मा आर्थिक विकास रु .००० मा										४३७७६६					

जोखिमको पूर्वानुमान

- समयमानै बजेट व्यवस्था भएको ।
- योजना अनुसार मानव स्रोत विकास भएको ।
- आवश्यकमात्रामा दक्षकर्मचारीको व्यवस्था भएको र छिटो छिटो सरुवा नभएको ।
- वडाहरुले पेश गरेका योजनाहरु बजेट सीमा भित्र रहि कार्यान्वयन भएको अवस्था ।
- प्रकोप तथा विपत्तिको राम्रो व्यवस्थापन भएको ।
- कार्यरत संघ सस्थाको निरन्तरता भएको ।

अनुसूची २ सामाजिक विकासका ५ वर्षे योजना र बजेट

२. सामाजिक विकास															
विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य						अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	नतीजा मापनका आधारहरू	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य	प्रदेशको संवाहक नं
				वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	जम्मा						
१. शिक्षा विकास															
गाउँपालिका भित्र कक्षा ४ देखी १० सम्म खसभाषा पाठ्यक्रम निर्माण			सबै वडा	८००	८००	८००	८००	८००	४०००	२०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
४ कोठे नराकोट दृष्टिविहिन छात्रावास निर्माण	संख्या	२	वडा ३	०	१	०	१	०	२	४०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
शिक्षकलाई आई.सि.टी तालिम	संख्या	३५	वडा १	७	७	७	७	७	३५	३५०	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
मालिका मा.वि. घेरावार तथा पक्की पर्खाल निर्माण	मि.	४००	वडा १	०	४००	०	०	०	४००	४००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
सिंजा बहुमुखी क्याम्पसमा पक्की पर्खाल निर्माण	मि.	६००	वडा १	०	०	६००	०	०	६००	६००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
डिग्रा आ.वि.मा पर्खाल निर्माण	मि.	४००	वडा १	०	०	०	४००	०	४००	४००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
डिग्रा आ.वि. मा ६ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	०	१	०	०	०	१	९०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
प्याकुरेवाडा मा.वि. मा ६ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	०	०	१	०	०	१	९०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
मालिका मा.वि. धापामा ६ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	०	०	०	१	०	१	९०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
मालिका मा.वि.मा १ कोठे तालिम हल निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	०	०	०	०	१	३०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
सिंजा बहुमुखी क्याम्पसको ६ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा १	०	०	०	०	१	१	९०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
मालिका मा.वि.मा इन्टरनेट सेवा व्यवस्थपन	संख्या	१	वडा १	१	०	०	०	०	१	५०	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
शिक्षक क्षमता अभिवृद्धि तालिम	सहभागि संख्या	५०	वडा १	१०	१०	१०	१०	१०	५०	५००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
मालिका मा.वि.मा प्राविधिक शिक्षा व्यवस्थपन	संख्या	१	वडा १	०	०	१	०	०	१	१५००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७

विद्यालयमा इन्टरनेट जडान	संख्या	३	वडा २	१	०	०	०	०	१	५०	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
आ.वि. चुलेलगाउँमा मा.वि. सञ्चालन	संख्या	१	वडा २	०	१	०	०	०	१	५००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
शिक्षकलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	संख्या	२५	वडा २	१०	०	०	१५	०	२५	२५०	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
प्राविधिक शिक्षालय निर्माण	संख्या	१	वडा २	०	०	१	०	०	१	२०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
भुकम्प प्रतिरोधि तथा बालबालिकामैत्री भवन निर्माण			वडा २	०	०	०	१	०	१	३५००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
आधारभूत ४ कोठे	संख्या	२	वडा २	०	०	१	०	१	२	९०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
ई-लाईब्रेरी स्थापना	संख्या	३	वडा २ र ४	१	१	१	०	०	३	७५	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
छात्रावास निर्माण	संख्या	१	वडा २	०	०	०	१	०	१	३५००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
विद्यालयमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	३	वडा २	१	२	०	०	०	३	१५०	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	५	१
मालिका काल विकास केन्द्रको लागि ३ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	१	०	०	०	०	१	४५००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
चन्द्रसूर्य आ.वि.को लागि ५ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	०	१	०	०	०	१	७५००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
शान्ति आ.वि.को लागि २ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	०	०	१	०	०	१	३०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
कम्प्युटर ल्याव स्थापना	संख्या	२	वडा ४	१	१	०	०	०	२	२००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
कैलाश मा.वि.को लागि ६ कोठे पक्क भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	०	०	१	०	०	१	९०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
कालिका आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	०	०	०	०	१	१	६०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
जनता आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	०	१	०	०	०	१	६०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
मन सामुदायिक आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	०	०	०	१	०	१	६०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
कैलाश मा.वि.मा छात्रावास निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	०	०	०	०	१	५०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७

विद्यालयमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	५	वडा ५	१	१	१	१	१	५	२५०	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	५	१
विद्यालयमा शौचालय निर्माण	संख्या	४	वडा ५	१	०	१	१	१	४	२०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	७	८
विद्यालय घेराबार	संख्या	४	वडा ५	०	१	१	१	१	४	१०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	
कैलाश मा.वि.मा विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण	संख्या	१	वडा ५	०	०	१	०	०	१	३००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	६
सबै विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याव स्थापना	संख्या	४	वडा ५	१	०	१	१	१	४	८००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	६
कैलाश मा.वि.मा पुस्तकालय स्थापना	संख्या	१	वडा ५	०	१	०	०	०	१	७५	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
जनज्योती आ.वि. रुगाको लागि ४ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ६	०	०	१	०	०	१	६०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
शान्तिजन आ.वि.काडागाउँको लागि २ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ६	०	०	०	१	०	१	३०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
देउती आ.वि. थाँडगाउँको लागि ४ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ६	१	०	०	०	०	१	६०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४		
जनज्योति आ.वि. रुगा घेराबार	मि.	१००	वडा ६	०	०	०	०	१००	१००	१००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४		
शान्तिजन आ.वि. काडागाउँ घेराबार	मि.	१५००	वडा ६	०	०	१०००	५००	०	१५००	१०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४		
मा.वि. जोडु घेराबार	मि.	२५००	वडा ६	१०००	५००	५००	५००	०	२५००	१५००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४		
देउती आ.वि. थाँडगाउँमा खानेपानी र शौचालय व्यवस्थापन			वडा ६	०	०	१	०	०	१	८००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	७	८
जनज्योति आ.वि. रुगामा युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ६	१	०	०	०	०	१	७५	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	५	१
शान्तिजन आ.वि. काडागाउँमा खानेपानी र शौचालय व्यवस्थापन			वडा ६	०	१	०	०	०	१	८००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	७	८
मा.वि. जोडुमा युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ६	१	०	०	०	०	१	७५	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	५	१
प्रत्येक विद्यालयमा फर्निचरको व्यवस्थापन	सेट	१५००	वडा ६	०	१५००	०	०	०	१५००	५०००	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७

प्रत्येक विद्यालयका शिक्षकहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	संख्या	३८	वडा ६	१०	१०	१०	८	०	३८	३८०	गा.पा.	विद्यालय रेकर्ड	४	२	७
जम्मा शिक्षामा रु.००० मा										१४४१८०					
२. स्वास्थ्य तथा पोषण															
प्राथमिक उपचार सेवा निशुल्क बनाउने				नियमित						२०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
सबै स्वास्थ्य चौकीमा स्वास्थ्य परिक्षण ल्याव र स्ट्रेचरको व्यवस्थापन				नियमित						५०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
Full ANC & PNC checkup				नियमित						१०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
सबै सेवाको लागि निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा विस्तार गर्ने				नियमित						२५००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
सबै स्वास्थ्य चौकी तथा आधारभूत स्वास्थ्य इकाईमा निशुल्क इन्टरनेट सेवा प्रदान गरी संपूर्ण सुचांकहरु अनलाइन दर्ता गर्ने				नियमित						२५००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
निर्माणाधिन स्वास्थ्य चौकीमा बर्थिङ सेन्टर स्थापना	संख्या	१	वडा २	१	०	०	०	०	१	२०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
स्वास्थ्य चौकीमा खानेपानी व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा २	०	१	०	०	०	१	७५	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	५	१
स्वास्थ्य चौकीमा स्ट्रेचर सहित स्वास्थ्य उपकरणको व्यवस्था	स्वास्थ्य चौकी संख्या	१	वडा २	०	०	१	०	०	१	५००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
स्थानीय उत्पादनबाट पोषण तत्व उत्पादन			वडा २						०	५००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
ग्रिहणीहरुलाई स्थानीय स्रोत साधन उपयोग गरी घरघरमा	संख्या	५०	वडा २	१०	१०	१०	१०	१०	५०	८००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को	३	७	८

पोषणयुक्त खाना तयार गर्ने तालिम प्रदान												रेकर्ड			
माथिगोठीमा स्वास्थ्य इकाई संचालन गर्ने	संख्या	१	वडा ३	०	०	०	१	०	१	२५००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
मयालु स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ४	१	०	०	०	०	१	२५००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
गाडापानी प्रसुतीगृह व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ४	०	१	०	०	०	१	४०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन	संख्या	५	वडा ४	१	१	१	१	१	५	५०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
एम्बुलेन्स खरिद	संख्या	१	वडा ४	०	०	१	०	०	१	४०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
स्वास्थ्य चौकीमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ५	१	०	०	०	०	१	७५	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	५	१
स्याउलेमा स्वास्थ्य इकाई स्थापना	संख्या	१	वडा ५	०	०	१	०	०	१	५०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
स्वास्थ्य चौकीमा शौचालय निर्माण	संख्या	१	वडा ५	०	०	०	१	०	१	१०००	गा.पा.	अनुगमन प्रतिवेदन	३	७	८
पोषण गृह स्थापना	संख्या	१	वडा ५	१	०	०	०	०	१	१५००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
पोषण सुधारका लागि एक घर एक टनेल सहित करेशावारी निर्माण	घर संख्या	४२१	वडा ५	८०	८०	८५	८५	९१	४२१	४०००	गा.पा. र घरघनी	अनुगमन प्रतिवेदन	३	७	८
स्वास्थ्य चौकी निर्माण	संख्या	१	वडा ६	०	०	०	१	०	१	६०००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८
रुगा, काँडागाउको बिचमा स्वास्थ्य क्लिनिक स्थापना	संख्या	१	वडा ६	१	०	०	०	०	१	१५००	गा.पा.	स्वास्थ्य संस्था को रेकर्ड	३	७	८

स्वास्थ्य सुधारका लागि १ घर एक करेशावारी निर्माण	घर संख्या	४२०	वडा ६	८०	८०	८५	८५	९०	४२०	४०००	गा.पा. र घरघनी	अनुगमन प्रतिवेदन	३	७	८
जम्मा स्वास्थ्यमा रु.००० मा										५७९५०					
३ खानेपानी तथा सरसफाई															
फार्सेवाडा तातोपानी देखी गाउँपालिका सम्म निर्माणधिन खानेपानी निर्माण सम्पन्न	कि.मि.	१.५	वडा ३	१.५	०	०	०	०	१.५	७०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
जाँच लम्पालवाडा धारो र विनय धारो निर्माण तथा संरक्षण	संख्या	२	वडा १	०	१	०	०	०	१	१००००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
क्याम्पस, विद्यालय, स्वास्थ्यचौकी, वडा कार्यालयमा खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	संख्या	७	वडा १	१	१	१	२	२	७	२८०	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
एक घर एक धारा निर्माण	घर संख्या	४९७	वडा २	८०	९०	१००	११०	११७	४९७	४९७०	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
घोड डूगा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	घर संख्या	९०	वडा २	०	९०	०	०	०	९०	७५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
विष्टवाडा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	घर संख्या	१०९	वडा २	२०	२०	२०	२०	२९	१०९	७५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
रायखोला खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	घर संख्या	१३३	वडा २	२०	२०	२५	३०	३८	१३३	७५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
चुलेलगाउँ खानेपानी आयोजना निर्माण	घर संख्या	४५	वडा २	८	८	९	९	११	४५	५०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१

अगस्तीवाडा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	घर संख्या	५०	वडा २	०	१	०	०	०	१	४०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
सार्वजनिक स्थानमा डफ्टबिन व्यवस्थापन	संख्या	३	वडा २	३	०	०	०	०	३	१५	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	७	८
सार्वजनिक शांचालयमा पानीको व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा २	०	०	१	०	०	१	२५	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
अगस्तीवाडामा सार्वजनिक शौचालय निर्माण			वडा २	१	०	०	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	७	८
नराकोट बजारमा एक घर एक धारा व्यवस्थापन	घर संख्या	५००	वडा ३	१००	१००	१००	१००	१००	५००	५०००	गा.पा. र घरघनी	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
सबै सरकारी कार्यालयमा खानेपानीको व्यवस्थापन			वडा ३						०	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
नराकोट-फर्सेवाडा एक घर एक धारा व्यवस्थापन	घर संख्या	४००	वडा ३	७०	८०	८०	८५	८५	४००	४०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
सार्वजनिक स्थलमा शौचालयको व्यवस्थापन	संख्या	५	वडा ३	१	१	१	१	१	५	५०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	७	८
बजार क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने	संख्या	२	वडा ३	१	०	०	१	०	२	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	७	८

सेरा बजारमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण	संख्या	१	वडा ३	०	०	०	०	१	१	१०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	७	८
गिजर धारो मर्मत	संख्या	१	वडा ३	१	०	०	०	०	१	१००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
स्वास्थ्य शाखामा गिजर धारो निर्माण	संख्या	१	वडा ३	०	०	१	०	०	१	१००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
वडा भरी एक घर एक धारा व्यवस्थापन	संख्या	३००	वडा ४	५०	५५	६०	६५	७०	३००	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
प्रत्येक टोलमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने	संख्या	३००	वडा ४	५०	५५	६०	६५	७०	३००	२०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	७	८
नागाटाली देखि फुङ्ग्रा गाउँ सम्म खानेपानी स्तरउन्नती	किमि	५	वडा ५	०	०	५	०	०	५	५०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
धापाखल्ला देखि फोइसम्म खानेपानी स्तरउन्नती	कि.मि.	३	वडा ५	१	०	०	०	०	१	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
वडा भित्र एक घर एक धारा निर्माण	घर संख्या	४२१	वडा ५	८०	८०	८०	८५	९६	४२१	४०००	गा.पार घर धनी	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
प्रत्येक टोलमा फोहोरमैला व्यवस्थापन	टोल संख्या	४	वडा ५	०	१	१	१	१	४	२०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	७	८

रयालि-पाल्ता सम्म खानेपानी निर्माण	कि.मि.	३०	वडा ५	०	०	१०	१०	१०	३०	९०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
टिपिरकोट-बर्मि सम्म खानेपानी निर्माण	कि.मि.	३	वडा ५	१	२	०	०	०	३	५०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
कुलाघाट-स्कूलसम्म खानेपानी निर्माण	कि.मि.	३	वडा ५	०	०	२	१	०	३	५०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
रुगा नुनदीना एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	घर संख्या	६०	रुगा	१०	१०	१२	१४	१४	६०	६००	गा.पार घर धनी	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
काडागाउ कालापातल तथा हिलाधारा खानेपानी एक घर एक धारा आयोजना	घर संख्या	९५	काडागाउ	१५	१८	२०	२२	२०	९५	९५०	गा.पार घर धनी	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
जोडु नुनखरा, सिउरा एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	घर संख्या	११०	जोडु	२०	२०	२२	२३	२५	११०	११००	गा.पार घर धनी	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
भाँडगाउ बुदबुदी एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	घर संख्या	१६०	भाँडगाउ	२५	३०	३२	३५	३८	१६०	१६००	गा.पार घर धनी	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	५	१
सिंजा गाउँपालिका वडा नं १ र ३ मा डम्पिडसाईड निर्माण	संख्या	२	सिंजा गापा १ र ३	०	०	१	१	०	२	२००००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	६	७	८
जम्म खानेपानी तथा सरसफाई रु.००० मा										१३७७४०					
४. युवा तथा खेलकुद															

मालिका मा.वि. धापाको खेलकुद मैदान	संख्या	१	वडा १	१	०	०	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
मालिका मा.वि.मा हरियालि फिल्ड निर्माण	संख्या	१	वडा १	०	१	०	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
निर्माणाधिन खेलकुद मैदान स्तरउन्नती	संख्या	१	विष्टावाडा वडा २	०	०	१	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
नयाँ खेलकुद मैदान निर्माण	संख्या	१	वडा २ चुलेलगाउँ	०	०	०	१	०	१	८००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
खेलकुद मैदान निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	०	०	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
खेलकुद प्रतियोगिताको संचालन									०	१०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
वडास्तरीय खेलमैदान निर्माण	संख्या	१	बारे वडा ४	०	०	०	०	१	१	८००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
२ कोठे वडास्तरीय खेलकुद भवन निर्माण	संख्या	१	४ नं. वडामा	०	०	०	०	१	१	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
खेलकुद मैदान निर्माण	संख्या	१	वडा ५	०	०	१	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१

सिंजा रंगशाला निर्माण	संख्या	१		०	१	०	०	०	१	५०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
बारे खेलमैदान निर्माण	संख्या	१	०	०	०	१	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
धापा चाँझामा खेलमैदान निर्माण	संख्या	१	०	०	०	०	१	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	५	१
जम्मा युवा तथा खेल कुदमा रु.००० मा										१४१००					
५. कला तथा संस्कृति															
जाँच भयादेव मन्दिर निर्माण तथा घेरवार	संख्या	१	वडा १	०	०	१	०	०	१	२५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
मालिका मावि धपा लम्फेरामाडु मन्दिर निर्माण	संख्या	१	वडा १	१	०	०	०	०	१	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
प्याकुडेवाडा किरिया घर निर्माण	संख्या	१	वडा १	०	०	०	१	०	१	२०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११		५
नराकोट त्रिवेणी मन्दिर तथा हेलिप्याड निर्माण	संख्या	२	वडा ३	१	०	०	०	१	२	५०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
सिंजा गापा वडा नं १ देखी ६ सम्मका खस भेषभुषा, मागल, भोडा, वेद, पंचेवाजा, सनाई, दमाहा लगायतको संस्कृति संरक्षण गर्न आवश्यक गूरुयोजना तयार गर्ने	संख्या		गा.पा. स्तर						०	२०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५

भाडगाउँ देउतीमन्दिर संरक्षण तथा निर्माण	संख्या	१		०	०	०	१	०	१	२५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
जाँचगाउँ गिजरधारा मर्मत व्यवस्थापन	संख्या	१	वडा ६	०	०	०	०	१	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
पुराना शिला अभिलेख गरी संरक्षण गर्ने	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	१०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
भवानीमष्टा मन्दिर निर्माण	संख्या	२	वडा ४	१	०	०	०	०	१	२५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
२ कोठे साँस्कृतिक कला भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	०	०	१	०	०	१	४०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
जिर्ण भएका मठ मन्दिर निर्माण तथा मर्मत	संख्या	१६	वडा ६	३	३	३	३	४	१६	२५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	११	६	५
जम्मा कला संस्कृती रु ०००मा										२७५००					
६ लक्षित समूह विकास															
महिलाहरुमा क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	सहभागी संख्या	६००	सबै वडा	१००	१००	१२०	१३०	१५०	६००	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	२	७
किशोरीहरुमा आत्मरक्षा तालिम प्रदान	सहभागी संख्या	६००	सबै वडा	१००	१००	१२०	१३०	१५०	६००	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	६	७
२ कोठे महिला सञ्जाल भवन	संख्या	६	सबै वडा	१	१	१	१	२	६	१८०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन	५	६	७

												प्रतिवेदन			
जेष्ठ नागरिकहरुलाई २ कोठे विश्राम गृह निर्माण	संख्या	१	वडा २	०	०	१	०	०	१	१०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	६	७
२ कोठे सामुदायिक भवन निर्माण	संख्या	५	वडा २	०	०	०	१	०	१	१०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	६	७
जेष्ठ नागरिक :वार्षिक सम्मान कार्यक्रम	नियमित	३००	सबै वडा	६०	६०	६०	६०	६०	३००	१५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	६	७
जेष्ठ नागरिक अपाङ्ग प्रतिक्षालय निर्माण	संख्या	१८	सबै वडा	३	३	३	३	३	१५	३७५	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	६	७
जोखिममा परेका बालबालिकाको संरक्षण	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	३	६	७
अनाथ बालबालिकाको संरक्षण	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	३	६	७
जोखिममा परेका महिला तथा पुरुषको संरक्षण	नियमित	नियमित	सबै वडा	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	३	६	७
२ कोठे दलित समुदायिक भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	०	०	०	०	१	३०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	६	७
लीक्षत वर्गलाई लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण तालिम प्रदान	सहभागी संख्या	३००	सबै वडा	६०	६०	६०	६०	६०	३००	१५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	५	२	७

जम्मा लक्षित समूह विकास मा रु.०००मा										३३८७५					
कूल जम्मा सामाजिक विकास रु.०००मा										४१५३४५					

जोखिमको पूर्वानुमान

- समयमानै बजेट व्यवस्था भएको ।
- योजना अनुसार मानव स्रोत विकास भएको ।
- आवश्यकमात्रामा दक्षकर्मचारीको व्यवस्था भएको र छिटो छिटो सरुवा नभएको ।
- वडाहरुले पेश गरेका योजनाहरु बजेट सीमा भित्र रहि कार्यान्वयन भएको अवस्था ।
- प्रकोप तथा विपत्तिको राम्रो व्यवस्थापन भएको
- कार्यरत संघ सस्थाको निरन्तरता भएको

अनुसुची ३ शहरी विकास तथा पूर्वाधार विकासका ५ वर्षे योजना र बजेट

३. शहरी विकास तथा पूर्वाधार															
विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य						अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	नतीजा मापनका आधारहरू	दिगो विकास लक्ष्य नं.	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं.
				वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	जम्मा						
१. सडक, बसपार्क, पुल तथा ढल															
जिवर्का बुर्मी ठाडादुङ्गा सडक निर्माण	कि.मि.	५	सिंजा १	२	३	०	०	०	५	४०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
जिवर्का पुल देखी जाँच गाउँ थार्पिवाडा हुदै विन्दाशैनी सडक आरसिसि	कि.मि.	३	सिंजा १	०	०	२	१	०	३	४५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
भकारी बारे केदारनाथ सडक निर्माण	कि.मि.	६	सिंजा ३ र ४	०	२	२	२	०	६	४८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
नराकोट बाँओ मालिका सडक निर्माण	कि.मि.	६	सिंजा ३ र ४	१	१	१	१	२	६	४८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
धिताललिहि जिरो प्वान्ट देखी जोडु भाडगाउँ सडक	कि.मि.	८	सिंजा ५ र ६	०	२	२	२	२	८	६४००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
थर विष्टवाडा देखी रनुखाना सडक आरसिसि	कि.मि.	३	सिंजा २	२	१	०	०	०	३	४५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
जाँच गाउँवाट बर्थिङ्ग सेन्टर जाने सडक निर्माण	कि.मि.	१	सिंजा गापा १	१	०	०	०	०	१	८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२

नराकोट कोटेसाँघु देखी चुलेलगाउँ सडक निर्माण	कि.मि.	१	सिंजा गापा २	०	१	१	१	१	४	८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
धापा अमरशाहीका घर देखी धनकैष्णको घर सम्म पिसिसि सडक	कि.मि.	०.५	सिंजा गापा १	०.५	०	०	०	०	०.५	५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
काँटे देखी वडा कार्यालय सम्म आरसिसि सडक	कि.मि.	१	सिंजा गापा १	०	०	१	०	०	१	१०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
काँटे, डिग्रा, थार्पिवाडा पिसिसि सडक निर्माण	कि.मि.	३	सिंजा गापा १	१	०	०	०	०	१	२०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
जोडुगाउँ सडक विस्तार कार्यक्रम	कि.मि.	३	सिंजा गापा ६	१	०	२	०	०	३	२४००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
भुलिगाउँ भित्र सडक सुधार	कि.मि.	२	सिंजा गापा ४	०	०	२	०	०	२	१०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
सिंजा गाउँपालिका वडा नं ३ मा बसपार्क निर्माण	संख्या	१	सिंजा गापा ३	०	०	०	१	०	१	८०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
रोजिखोला साङ्गिलपाटा सडक निर्माण तथा ग्रावेल	कि.मि.	३	सिंजा गापा ३	१	०	१	०	१	३	३६००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
वडा ननं १ को विभिन्न ११ वटा सडक निर्माण तथा १ सडक ग्राभल गर्ने	कि.मि.	५७	वडा १	८	१०	१२	१५	१२	५७	५७०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२

वडा नमं २ को विभिन्न ११ वटा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने	कि.मि.	५०	वडा २	७	८	९	१२	१४	५०	४००००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
वडा नमं ३ का विभिन्न ६ वटा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने	कि.मि.	५८	वडा ३	१०	१०	१२	१२	१४	५८	४६४००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
वडा नमं ४ का विभिन्न ८ वटा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती गर्ने	कि.मि.	६२	वडा ४	१०	१२	१३	१३	१४	६२	४९६००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
नराकोट बजार-बाओमालिका सडक कालोपत्रे	कि.मि.	१२	वडा ४	२	२	२	२	४	१२	४८०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
धिताल्ली-केदारनाथ सडक कालोपत्रे	कि.मि.	१६	वडा ४	२	३	४	४	३	१६	६४०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
वडा ५ मा विभिन्न ५ सडक निर्माण	कि.मि.	६५	वडा ५	१०	१२	१३	१४	१६	६५	५२०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
वडा ६ मा विभिन्न ४ सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	कि.मि.	६५	वडा ६	१०	१२	१३	१४	१६	६५	५२०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
पूल										०			९		
२५ मि. को रातादाड ट्रष्ट पुल, भैसेगौडा जुलुङ्गे पुल भानाथान ट्रष्टपुल,	संख्या	३	सिंजा ३ र ५	१	१	०	१	०	३	७५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
बजेडीखोला पुल निर्माण	मि.	३०	वडा २	०	३०	०	०	०	३०	१००००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२

हिमानदी-रनुखाना निर्माणाधिन पुल पुरा गर्ने	मि.	२०	वडा २	०	०	२०	०	०	२०	७५००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
साण्ट पुल रुद्रपरेग चौरमा	मि.	५	वडा ३	५	०	०	०	०	५	१०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
खयाला लटीकाथान पुल	मि.	६	वडा ३	०	६	०	०	०	६	१२००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
रुगा गाउमा पक्कि पुल निर्माण	मि.	१५	वडा ६	०	०	०	१५	०	१५	६०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
वडा नं. ६ को तरुन्देउमा पक्की पुल निर्माण	मि.	१५	वडा ६	०	१५	०	०	०	१५	६०००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
ढल									०	०			९		२
वडा ननं १ को विभिन्न ८ वटा ढल निर्माण गर्ने	संख्या	८	वडा २	१	२	२	२	१	८	२४००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
नराकोट बजारमा ढल निकास	कि.मि.	२	वडा ३	१	१	०	०	०	२	६००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
नराकोट बजरा-मालिका सम्म ढल निकास	कि.मि.	१२	वडा ४	२	२	२	३	३	१२	३६००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
धिताल्ली-केदारनाथ ढल निकास	कि.मि.	१६	वडा ४	३	४	४	४	१	१६	४८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८

												प्रतिवेदन			
बारे, तल्लीगुठी, गाँडापानी, तल्लीमाथी बाओ, भुली ढल निकास	कि.मि.	१८	वडा ४	२	२	२	४	६	१६	४८००	गा.पा. र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
वडा नं. ६ को ४ वटै गाउँमा ढल निकास	कि.मि	????	वडा ६						०	२०००	गा.पा र संघ तथा प्रदेश	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
जम्मा सडक, पूल तथा ढल रु.००० मा										५१५५००					
२. विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा															
घोडैकोटको निर्माणधिन लघु जलविद्युत आयोजना पुरा गर्ने	संख्या	१	सिंजा ५	१	०	०	०	०	१	५०००	गा.पा र नीजि क्षेत्र	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
विद्यालयमा सौर्य उर्जा स्तरउन्नती	संख्या	३	वडा २	१	१	१	०	०	३	२०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
टोलभित्रका सडक तथा बाटोमा सौर्यउर्जा व्यवस्था	कि.मि.	७	वडा २	१	१	१	२	२	७	३५००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
रुपरानी जलविद्युतको स्तरउन्नती गरी केन्द्रिय प्रसारण लाईन सँग जोड्ने			वडा ३						०	३५००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
नराकोट बजारमा सि.सि क्यामरा जडान	संख्या	२०	वडा ३	४	४	४	४	४	२०	५००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
४ नं. वडा भरी आवश्यकता अनुसार विद्युत पोल तथा ता विस्तार	संख्या	???	वडा ४						०	१०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१

विद्युत ट्रांसफरमर जडान	संख्या	५	वडा ४	१	१	१	१	१	५	२५००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
घोडेकोट जलविद्युत स्थापना	संख्या	१	वडा ५	०	०	०	०	१	१	२५००	गा.पा र नीजि क्षेत्र	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
वडा कार्यालय देखि सानीगाउँ फुङ्ग्रा सम्म विद्युत प्रसारण लाईन विस्तार गर्ने	कि.मि.	५	वडा ५	१	१	१	१	१	५	१२००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
प्रत्येक टोलमा वैकल्पिक उर्जा तथा जलविद्युत व्यवस्थापन	टोल संख्या	४	वडा ६	०	०	०	२	२	४	१०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	१
जम्मा विद्युत तथा उर्जामा रु.००० मा										२२७००					
३ सूचना तथा संचार															
स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यालय, विद्यालय, सिंजा बहुमुखी क्याम्पस, होमस्टेमा इन्टरनेट सेवा संचालन	संख्या	७	वडा १	१	१	१	२	२	७	३५०	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	६
इन्टरनेट जडान तथा प्रतिक्षालय चार्जिड पेन्ट	संख्या	१२	वडा १	१	२	२	२	५	१२	१२०	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	६
सरकारी कार्यालयमा सि.सि क्यामेरा जडान	संख्या	१०	वडा २	२	२	२	२	२	१०	२५०	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	६
प्रहरी चौकीमा इन्टरनेट सेवा जडान गर्ने	संख्या	१	वडा ३	१	०	०	०	०	१	२५	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	६

सार्वजनिक निकायमा व्यवस्थित इन्टरनेट सेवा विस्तार	निकाय संख्या	१०	वडा ५	२	२	२	२	२	१०	२५०	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	६
प्रत्येक सरकारी निकाय र टोलमा इन्टरनेट सेवा विस्तार	संख्या	१०	वडा ६	२	२	२	२	२	१०	२५०	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	७	७	६
जम्मा सूचना तथा संचारमा रु.००० मा										१२४५					
४. आवास, भवन तथा अन्य निर्माण															
वडा नं १ वडा कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	१	सिंजा गापा १	१	०	०	०	०	१	१००००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
सामुदायिक भवन डिग्रा	संख्या	१	वडा १	०	०	१	०	०	१	२५००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
वडा नं. १ मा तालिम हल निर्माण	संख्या	१	वडा १	०	०	०	१	०	१	५०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
२ काठे खेलकुद भवन निर्माण	संख्या	१	वडा २	०	०	१	०	०	१	३०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
शवदाह गृह निर्माण	संख्या	५	वडा २	१	१	१	१	१	५	३५००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९		२
३ नं. वडा कार्यालयमा ८ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	०	०	०	०	१	१००००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
प्रहरी चौकी नराकोटमा ७ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ३	०	१	०	०	०	१	१००००	गा.पा	अनुगमन तथा	९	३	२

												मूल्यांकन प्रतिवेदन			
नराकोट बजारमा शान्ती शुरुक्षा विटको लागि २ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ३	१	०	०	०	०	१	२०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
२ कोठे वृद्धाश्रम भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ३	०	०	०	१	०	१	२०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
५ कोठे बसपार्कको काउन्टर निर्माण	संख्या	१	वडा ३	०	१	०	०	०	१	५०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
२ कोठे दलित समिक्षा भवन	संख्या	१	वडा ४	०	०	०	१	०	१	३०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
४ कोठे युवा खेलकुद भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	०	०	०	०	१	१	३०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
२ कोठे साँस्कृतिक भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ४	०	०	०	१	०	१	३०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
बाओमालिका र बाओमष्टामा २ कोठे धर्मशाला निर्माण	संख्या	२	वडा ४	१	०	०	०	१	२	३०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
हल सहित ६ कोठे वडा कार्यालय भवन निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	०	०	०	०	१	१००००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	३	२
वडा कार्यालय नजिक तालिम हल निर्माण	संख्या	१	वडा ५	१	०	०	०	०	१	३०००	गा.पा	अनुगमन तथा मूल्यांकन	९	३	२

												प्रतिवेदन			
जम्मा भवन तथा अन्य निर्माण रु.००० मा										७८०००					
जम्मा पूर्वाधार विकास रु.०००मा										६१७४४५					

जोखिमको पूर्वानुमान: योजना अनुसार मानव स्रोत विकास भएको, आवश्यकमात्रामा दक्ष कर्मचारीको व्यवस्था भएको र छिटो छिटो सुरुवा नभएको, वडाहरूले पेश गरेका योजनाहरू बजेट सीमा भित्र रहि कार्यान्वयन भएको अवस्था र प्रकोप तथा विपत्तिको राम्रो व्यवस्थापन भएको, कार्यरत संघ सस्थाको निरन्तरता भएको ।

अनुसूची ४ वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन का ५ वर्षे योजना र बजेट

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन															
विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य						अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	नतीजा मापनका आधारहरू	दिगो विकास लक्ष्य नं	राष्ट्रिय लक्ष्य	प्रदेशको संवाहक नं
				वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	जम्मा						
१. विपद् व्यवस्थापन															
विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना	रु	२ करोड	सबै वडा	४०००	४०००	४०००	४०००	४०००	२००००	२००००	गा.पा.	गा.पा. रेकर्ड	१३		
डाव जिउला तटवन्दन निर्माण	कि.मि.	०.५	सिंजा गापा १	०.५	०	०	०	०	०.५	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१३	७	९
जिवर्का देखी सुगुरखोर ठाडादुङ्गा सडक तटवन्दन तथा पैरो नियन्त्रण	कि.मि.	१.५	सिंजा गापा १	०	१.५	०	०	०	१.५	७५०	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१३	७	९
धापावडार देखी वृन्दाशैनी सम्म पैरो रोकथाम तथा नियन्त्रण	कि.मि.	१	सिंजा गापा १	१	०	०	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१३	७	९
सिंजा गाउँपालिका वडा नं १ देखी ६ सम्म विपद् जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धि चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन	सहभागी संख्या	२५००	सबै वडा	५००	५००	५००	५००	५००	२५००	२५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१३	२	७
गाउँपालिका भवन देखी गौखुर सम्म तटवन्दन निर्माण	कि.मि.	१	सिंजा गापा ३	१	०	०	०	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१३	७	९
नराकोट कोटेसांघु पुल देखी खडगडा सम्म सडक चौडा तथा तटवन्दन	कि.मि.	२	सिंजा ३	०	०	१	१	०	२	१५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१३	७	९

थार्पीवाडा देखि दैतदह सम्म किनारामा तटबन्धन	कि.मि.	५	वडा १	१	१	१	१	१	५	२५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
सिंजा बहुमुखी क्याम्पस तटबन्ध तथा वृक्षारोपण	कि.मि.	१	वडा १	०	०	०	१	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
देउराली प्रा.वि. डिग्रा पहिरो रोकथाम तथा वाल	कि.मि.	१	वडा १	०	०	०	०	१	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
चुलेलगाउँ आ.वि. पहिरो नियन्त्रण			वडा २	०	०	०	०	१	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
सिमचौर पहिरो नियन्त्रण			वडा २	०	०	०	१	०	१	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
विष्टवाडा खोला तटबन्धन निर्माण	कि.मि.	२	वडा २	०	१	१	०	०	२	१०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
घोडे डगा पहिरो नियन्त्रण भट्टेकोर्ना धाराखोला	कि.मि.	२	वडा २	०	०	०	२	०	२	१००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
सामुदायिक वनमा अग्नीरेखा निर्माण	वन संख्या	४	वडा ३	१	०	१	१	१	४	२०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
धानीडाँडा पहिरो नियन्त्रण			वडा ४						०	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
माल्कीधारा पहिरो			वडा ४						०	५००	गा.पा.	अनुगमन	१३	७	९

नियन्त्रण												तथा मूल्याकन प्रतिवेदन			
भुकेखोला पहिरो नियन्त्रण			वडा ४						०	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
केदारनाथ साकिने पाटन पहिरो नियन्त्रण			वडा ४						०	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
धुपिधारा पिपलधारा पहिरो नियन्त्रण			वडा ४						०	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
भुजेनी पहिरो नियन्त्रण			वडा ४						०	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
खर र फुसको छाना विस्थापित गर्ने	संख्या	५०	वडा ४	२५	२५	०	०	०	५०	७५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
विपद् प्रतिकार्यको लागि जनशक्ति तयार	संख्या	३१	वडा ३ र ५	१०	१०	११	०	०	३१	२४८	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	२	९
पिप्ला, लामाकान, विराचौर, सुनदुस्का, लामादला, भोलखोली, लामाचौर मा ग्याविन तार निर्माण			वडा ५						०	२५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९
धोरासिम, बुकाखोला भुक्षय नियन्त्रणको लागि ग्याविन तार निर्माण			वडा ५						०	२०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्याकन प्रतिवेदन	१३	७	९

आगलागि, वन फँडानी सम्बन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन	सहभागि संख्या	६०	वडा ५	१५	०	१५	०	३०	६०	१२०	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	१३	२	७
जम्मा विपद् व्यवस्थापनाम रु .००० मा										४९२१८					
२.वन तथा वातावरण संरक्षण															
बन्दिकोट वृक्षारोपण		१	सिंजा गापा १	१	०	०	०	०	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
धिताललिहि देखी भिमिकुना सम्म सडकमा वृक्षा रोपण	कि.मि.	५	सिंजा गापा १ २ ३	१	१	१	१	१	५	५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
नराकोट देखी बारेकेदानाथ सडकमा वृक्षारोपण	कि.मि.	३	सिंजा गापा ३ २ ४	०	०	१	२	०	३	३००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
धिताललिहि देखी जोडुभाडगाउँ सडक वृक्षारोपण	कि.मि.	४	सिंजा गापा ५ २ ६	१	१	१	१	०	४	४००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
नांगा पाखामा वृक्षारोपण	पाखा संख्या	२	वडा १	०	०	१	१	०	२	४००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
कवुलीयती वन लामा सिम, बाग्दुली नागी वृक्षारोपण तथा जडिवुटी रोपण	वन संख्या	३	वडा १	०	०	०	०	३	३	६००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
रुपाकोट सामुदायिक वन वृक्षारोपण			वडा १						०	२००	गा.पा. र सा.व.उ.स	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८

भित्री हरियाली सामुदायिक वनमा जडिवुटी तथा वृक्षारोपण	वन संख्या	१	वडा १	१	०	०	०	०	१	२००	गा.पा. र सा.व.उ.स	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
बाहिरी हरियाली वन जडिवुटी तथा वृक्षारोपण	वन संख्या	१	वडा १	०	०	०	०	१	१	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
जिब्रका देखि पावरहाउस तटबन्धन तथा वृक्षारोपण	संख्या	१	वडा १	०	०	१	०	०	१	३००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
चुलेलगाउँ वन वृक्षारोपण तथा घेराबार	वर्ग कि.मि.	१५०००	वडा २	३०००	३०००	२०००	२०००	५०००	१५०००	८००	गा.पा. र सा.व.उ.स	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९		
धियाथप्ला लालीगुरास संरक्षण	वर्ग कि.मि.	४०००	वडा २	०	०	२०००	२०००	०	४०००	६००	गा.पा. र सा.व.उ.स	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
लिङ्काटिया लालीगुरास संरक्षण	वर्ग कि.मि.	१३०००	वडा २	२०००	२०००	३०००	४०००	२०००	१३०००	७००	गा.पा. र सा.व.उ.स	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
लाखुरीमाडी लालीगुरास संरक्षण	वर्ग कि.मि.	५००	वडा २	१००	१००	१००	१००	१००	५००	३००	गा.पा. र सा.व.उ.स	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
वडा भित्रका सबै पानीको मुल संरक्षण			वडा २						०	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
सिमसार संरक्षण	संख्या	२	वडा २	०	०	०	०	२	२	४००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
खालीडाँडामा	संख्या	४	वडा २	०	१	०	०	३	४	४००	गा.पा.	अनुगमन	९	७	८

वृक्षारोपण तथा घेरावार												तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन			
सडकको किनारमा वृक्षारोपण गर्ने	विरुवा संख्या	२०००	वडा ३	२००	३००	४००	५००	६००	२०००	१०००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
विभिन्न स्थानाम वृक्षारोपण			वडा ४						०	२००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
एक घर एक सुधारिएको चुलो निर्माण	घर संख्या	४२१	वडा ५	७५	८०	८५	९०	९१	४२१	८४२	गा.पा. र उपभोक्ता	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
डिके बाइदरामा जडिवुटी रोपण	वर्ग मि.	३००००	वडा ५	५०००	५०००	६०००	७०००	७०००	३००००	१०००	गा.पा. र सा.व.उ.स	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
सामुदायिक वनमा जडिवुटी रोपण	सा.व. संख्या	४	वडा ५	०	०	०	२	२	४	२००	गा.पा. र सा.व.उ.स	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
वडा भित्रका सवै खानेपानी मुल संरक्षण	संख्या	२०	वडा ५	२	३	४	५	६	२०	१५००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
सामुदायिक वन घेरावार	सा.व. संख्या	४	वडा ५	१	०	१	१	१	४	४००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९		
विरुवा रोप्ने, पर्खाल लगाउने र नर्सरी बनाउने	संख्या	???	वडा ६						०	४००	गा.पा.	अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रतिवेदन	९	७	८
वन तथा भूसंरक्षणको लायग	संख्या	:????	वडा ६						०	३००	गा.पा.	अनुगमन तथा	९	७	८

घेरावार तथा जाली लगाउने												मूल्यांकन प्रतिवेदन			
जम्मा वन तथा वातावरण संरक्षण रु .००० मा										१२५४२					
जम्मा वन तथा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन रु.००० मा										६१७६०					

जोखिमको पूर्वानुमान

- समयमानै बजेट व्यवस्था भएको, योजना अनुसार मानव स्रोत विकास भएको
- आवश्यकमात्रामा दक्षकर्मचारीको व्यवस्था भएको र छिटो छिटो सरुवा नभएको
- वडाहरुले पेश गरेका योजनाहरु बजेट सीमा भित्र रहि कार्यान्वयन भएको अवस्था
- प्रकोप तथा विपत्तिको राम्रो व्यवस्थापन भएको
- कार्यरत संघ सस्थाको निरन्तरता भएको ।

अनुसुची ५ अन्तर सम्बन्धित विषय: संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासनका ५ वर्षे योजना र बजेट

५. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन															
विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	५ वर्षको लक्ष्य						अनुमानित लागत रु.०००मा	लागत सहभागिता	नतीजा मापनका आधारहरू	दिगो विकास लक्ष्य नं.	राष्ट्रिय लक्ष्य नं.	प्रदेशको संवाहक नं.
				वर्ष १	वर्ष २	वर्ष ३	वर्ष ४	वर्ष ५	जम्मा						
१. भौतिक संरचना विकास															
निर्माणधिन गाउँपालिकाको संरचना डि.पि.आर अनुसार सम्पन्न गर्ने	संख्या	१	नराकोट	१	०	०	०	०	१	६००००	पालिका र प्रदेश सरकार	पालिकाको रेकर्ड		३	२
जम्मा भौतिक संरचना विकास रु .००० मा										६००००					
२. भौतिक साधन प्राप्ती															
सबै वडाहरूमा Multimedia सहित हल निर्माण	वडा संख्या	६	सबै वडामा	१	१	१	१	२	६	१५०००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड	१६	३	२
जम्मा भौतिक साधन प्राप्ती रु.००० मा										१५०००					
३. मानव संसाधन प्राप्ती र तथा विकास															
कृषि सहजकर्ता तयारी र परिचालन	संख्या	१२	सबै वडामा	१२	०	०	०	०	१२	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड	१,८	२	७
पशु सेवा सहजकर्ता तयारी र परिचालन	संख्या	१२	सबै वडामा	०	१२	०	०	०	१२	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड	१,८	२	७
ग्रामिण खानेपानी मर्मत संभार कार्यकर्ता तयारी र परिचालन	संख्या	१२	सबै वडामा	०	०	१२	०	०	१२	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन	पालिकाको रेकर्ड	१,८	२	७

											केन्द्र				
कर्मचारीलाई कृतिम गर्भधारण तालिम	संख्या	१०	गा.पा.	०	५	०	०	५	१०	१५०	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड	४	२	७
कर्मचारी विकासको लागि कम्प्युटर तालिम	संख्या	१०	गा.पा.	०	०	५	०	५	१०	१००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड	४	२	७
ONM सर्भे गर्ने	संख्या	१	गा.पा.	१	०	०	०	०	१	५००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड	१६		
जम्मा मान संसाधन प्राप्ती र विकास रु .००० मा										२५५०					
कूल जम्मा संस्थागत विकास रु .००० मा										७७५५०					
४. सुशासन															
लेखा परिक्षण तथा पालिकाको आयव्यय विवरण वेवसाइटमा समावेश गरी स्रोत साधनको परिचालन पारदर्शि पार्ने	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	५००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड	९	६	
भू-उपयोग योजना तयार गर्ने	संख्या	१	गा.पा.	०	१	०	०	०	१	१५००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड	९	६	
बेरुजु सिमित गर्ने	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	३००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		६	
राजश्व सुधार कार्ययोजना तयार गर्ने	संख्या	१	नगरपालिका	०	०	१	०	०	१	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड		६	
पालिकाको क्षमता विकास योजना तयार गर्ने	संख्या	१	गाउँपालिका	१	०	०	०	०	१	६००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड		६	

सूचना प्रणालीमा आधारित करदाताहरुको लगत तयार गर्ने	पटक	१	गाउँपालिका	१	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	२००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		८	
सूचना प्रविधिको उपयोग जस्तै: सफ्टवेयर, एसएमएस, ईमेल, इन्टरनेट, टेलिफोन आदि प्रभावकारी बनाउँदै क्षमता वृद्धि गर्ने	निरन्तर	निरन्तर	गाउँपालिका	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	५००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		८	
नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको स्थापना गर्ने	संख्या	१	गाउँपालिका	०	०	०	१	०	१	५००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड		८	
सेवा प्रवाहमा संलग्न कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई क्षमता विकास योजना अनुसारको तालिम संचालन गर्ने	निरन्तर	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका	३००	४००	५००	६००	७००	२५००	२०००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड		२	
एकिकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना	संख्या	१	गाउँपालिका	१	०	०	०	०	१	५००	गा.पा. र प्रदेश सुशासन केन्द्र	पालिकाको रेकर्ड		८	
सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने	पटक	चौमासिक रुपमा	गाउँपालिका	३	३	३	३	३	१५	५००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		८	
सबै सार्वजनिक संस्थामा सार्वजनिक सेवा बडापत्र र गुनासो पेटिकाको व्यवस्था	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	३००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		८	
२४ घण्टा सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने सेवालाई व्यवस्थापन गर्ने	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	२००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		८	
सबै सार्वजनिक संस्था मार्फत प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तर मापन,	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	३००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		८	

सुधार																
कानूनले गोप्य राख्ने भनेका बाहेक सबै विषयका आर्थिक तथा भौतिक प्रगती, खर्च विवरण सार्वजनिकिकरण	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	३००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		८	
आवश्यक कानून नीति निर्माण गर्दै जाने	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	नियमित	५००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		८	
कृषि बजार सुचना प्रणालीको स्थापना गर्ने	संख्या	१	गाउँपालिका	१	०	०	०	०	१	५००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		४		
आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र स्थापना र संचालन	संख्या	१	गाउँपालिका	०	१	०	०	०	१	५००	गा.पा.	पालिकाको रेकर्ड		१०		
जम्मा सुशासन रु .००० मा											१०३००					
जम्मा संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन रु .००० मा											८७८५०					

जोखिमको पूर्वानुमान: समयमानै बजेट व्यवस्था भएको, योजना अनुसार मानव स्रोत विकास भएको, आवश्यक मात्रामा दक्ष कर्मचारीको व्यवस्था भएको र छिटो छिटो सरुवा नभएको, वडाहरुले पेश गरेका योजनाहरु बजेट सिमा भित्र रहि कार्यान्वयन भएको अवस्था, प्रकोप तथा विपत्तिको राम्रो व्यवस्थापन भएको, कार्यरत संघ सस्थाको निरन्तरता भएको ।

अनुसुची ६ योजना बैक: बजेट खोजि गर्नुपर्ने महत्वपूर्ण योजनाहरु

संघ, प्रदेश वा दाताबाट सहयोग पाएमा वा बजेटले भ्याएमा संचालन गरिने महत्वपूर्ण योजनाहरु

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	इकाई	लक्ष्य	मूल्य	सहक्षेत्र
क	आर्थिक विकास				
	माटो परिक्षण शिविर संचालनका लागि आवश्यक सामग्रीहरु खरिद				कृषि
	वडा स्तरिय माटो परिक्षण शिविर संचालन	पटक	२४		कृषि
	वडा ३ मा रिक्रियसन साईट निर्माण (Gym, Swimming Pool सहित)	संख्या	१	३,५५,००,०००	पर्यटन
ख	सामाजिक विकास तर्फ				
	१० शैयाको अस्पताल निर्माण गर्ने	संख्या	१		स्वास्थ्य
	सिंजा २,४,६ मा ५ कोठे सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण	संख्या	१		स्वास्थ्य
	वडा १ को भैसे ओडार डिग्रा हुदै जाँच गाउँ बृहत खानेपानी निर्माण	कि.मि	१.५	१०००००००	खानेपानी तथा सरसफाई
	वडा नं ६ को भाडगाउँ बृहत खानेपानी निर्माण	संख्या	१	१०००००००	खानेपानी तथा सरसफाई
	वडा १ को मालिका मा.वि.मा नमूना विद्यालय स्थापना	संख्या	१		शिक्षा
	वडा १ को सिंजा बहुमुखी क्याम्पसमा वि.एस.सी. एजी स्थापना तथा व्यवस्थापन	संख्या	१		शिक्षा
	वडा १ को स्वास्थ्य चौकीमा एक्सरे सहितको ल्याव व्यवस्थापन	संख्या	१		स्वास्थ्य
	वडा नं २ को आधारभूत विद्यालयमा ८ कोठे भवन	संख्या	१		शिक्षा
	वडा २ को भैरव मा.वि.मा स्नातक तहसम्म अध्ययनको व्यवस्थापन तथा विद्यालयको स्तरउन्नती	संख्या	१		शिक्षा
	वडा २ को माहादेव गोठीपीगीमा दरबन्दीको व्यवस्थापन	संख्या	१		शिक्षा
	वडा २ को फुटासिली आधारभूत विद्यालयमा दरबन्दी व्यवस्थापन	संख्या	१		शिक्षा
	वडा २ को नराकोट हेल्थपोष्टलाई स्तरउन्नती गरि १५ शैयाको भवन निर्माण तथा भवन घेराबार	संख्या	१		स्वास्थ्य
	वडा ५को स्वास्थ्य प्रयोगशाला निर्माण	संख्या	१		स्वास्थ्य
	वडा ५ को प्रत्येक टोलमा स्टेचर व्यवस्थापन	संख्या	५		स्वास्थ्य
	वडा ४ को श्री शारदा आ.वि.का. लागि ८ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१		शिक्षा
	वडा ४ को केदारनाथ आ.वि.को लागि ८ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१		शिक्षा
	४ नं वडाभित्रका विद्यालयमा आवश्यकता अनुसार शिक्षक दरबन्दी पूर्ति गर्ने	विद्यालय संख्या	४		शिक्षा
	वडा ५ का सबै विद्यालयमा शिक्षक दरबन्दि पूर्ति	आवश्यक संख्या	९		शिक्षा
	वडा ५ को तलिधारा देखि फुङ्ग्रा सम्म लिफ्ट खानेपानी आयोजना	कि.मि	१.५		खानेपानी तथा

					सरसफाई
	वडा नं ५ को माथिधारो स्तरउन्नती	संख्या	१		खानेपानी तथा सरसफाई
	वडा ६ को मा.वि. जोडुको लागि ८ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१		शिक्षा
	वडा ६ का प्रत्येक विद्यालयमा ICT, विज्ञान समाग्री र पुस्तकालय निर्माण	विद्यालय संख्या	४		शिक्षा
	वडा ६ का सबै आ.वि. र मा.वि.मा शिक्षक दरबन्दी पूर्ति	शिक्षक दरबन्दी संख्या	१४		शिक्षा
	वडा ६ मा खेलकुद रङ्गशाला निर्माण	संख्या	१		युवा तथा खेलकुद
	वडा ३ मा डम्पिङ साईट निर्माण	वटा	१	६,७०,००,०००	खोपानी तथा सरसफाई
	वडा ३ र ४ मा नराकोट देखि केदारनाथ सम्म सडक कालोपत्रे	कि.मि.	८.७	१५,००,००,०००	पूर्वाधार सडक
	वडा १,२ र ३ मा नराकोट देखि जाँच सम्म कालोपत्रे बाटो	कि.मि.	४.५	८,५०,००,०००	पूर्वाधार सडक
	वडा २ रनुखाना आर.सि.सि पुल	मि.	२५	६,९५,००,०००	पूर्वाधार पूल
	वडा ३ मा बसपार्क निर्माण	संख्या	१	१७,००,००,०००	यातायात पूर्वाधार
	वडा १ मा जिवर्का पक्किपुल निर्माण	मि.	२५	५०००००००	पूर्वाधार पूल
	वडा ३ को नराकोट कोटेसाँगु पक्किपुल निर्माण	मि.	२५	५०००००००	पूर्वाधार पूल
	वडा २को रनुखान पक्किपुल निर्माण	मि.	२५	५०००००००	पूर्वाधार पूल
	वडा २ को रनुखान बाँओ सकक निर्माण	मि.	५	२०००००००	पूर्वाधार सडक
	वडा १,२ र ३ को नराकोट भिमिकुना सडक निर्माण	मि.	१०	१००००००००	पूर्वाधार सडक
	वडा ३ गाउँपालिका भवन निर्माण	संख्या	१	९००,००,०००	पूर्वाधार भवन
	वडा १ मा हिमाखोला हाईड्रो पावर	संख्या	१	१००००००००	उर्जा
	वडा ३,५ र ६ को धिताललिहि जिरो प्वाइन्ट देखी दिलौरी हुदै चनानापा ८ जातिभिड जोड्ने सडक	कि.मि.	१५	७००००००००	पूर्वाधार सडक
	वडा १ को जाल जोडुभाडगाउँ रुगा काडागाउँ फुङ्ग बारे बाओ गम्थैला ठँडाहुङ्गा हुदै कनकासुन्दरी सडक	कि.मि.	१२	१००००००००	पूर्वाधार सडक
	वडा ३ को नराकोट प्रहरीचौकी भवन निर्माण तथा घेरवार	कोठा संख्या	५	२०००००००	पूर्वाधार भवन
	वडा १ मा सिंजा गापा वडा नं १ मा गाउँपालिका स्तरिय कोल्ड स्टोर निर्माण	संख्या	१	१०००००००	आर्थिक विकास उद्योग वाणिज्य
	वडा नं ३ को नराकोटमा १५ शैयाको रणनैतिक अस्पताल निर्माण	संख्या	१	१०००००००	स्वास्थ्य
	वडा १ को जिब्रका क्याम्पस हुदै लिमा कालिकोट सम्म जोड्ने सडक निर्माण	कि.मि.	३०		पूर्वाधार सडक
	वडा १ को जिब्रका, बाओ, केदारनाथ हुदै जुम्ला जाने सडक निर्माण	कि.मि.	१५		पूर्वाधार सडक

वडा १ को डिग्रा चुखै खर्क मालिका लुम्भी अरेकाँडा सडक निर्माण	कि.मि.	२०		पूर्वाधार सडक
वडा १ को मल्टेदुंगा भोलुङ्गेपुल निर्माण	संख्या	१		पूर्वाधार पुल
वडा १ को भाडास्वाडा भोलुङ्गेपुल निर्माण	संख्या	१		पूर्वाधार पुल
वडा १ को मितिनी भोलुङ्गेपुल निर्माण	संख्या	१		पूर्वाधार पुल
वडा १ को भुक्दयार भोलुङ्गेपुल निर्माण	संख्या	१		पूर्वाधार पुल
वडा १ को नागीडाँडा टेलीफोन फोर.जीको टावर स्थापना	संख्या	१		संचार
वडा १ को नागीडाँडा वायु उर्जा	संख्या	१		उर्जा
वडा २ को विष्टवाडा-कालिकोट सडक निर्माण	कि.मि.	२०		पूर्वाधार सडक
वडा २ मा संचार टावर निर्माण	संख्या	१		संचार
वडा ३ को धिताल्लीहि देखि भिमिरी कुनासम्म सडक निर्माण	कि.मि.	२१		पूर्वाधार सडक
वडा ३ कोठे साँगु पक्की पुल	मि.	२५		पूर्वाधार पुल
वडा ३ मा नेपाल टेलिकमको टावर थप गर्ने				संचार
वडा ३ मा प्रहरी चौकी नराकोटमा ८ कोठे भवन निर्माण	संख्या	१		पूर्वाधार भवन
वडा ४ को राईके डाँडामा शौर्य उर्जा स्तरउन्नती				उर्जा
वडा ४ मा नेपाल टेलिकम टावर व्यवस्थापन				संचार
वडा ५ को धिताल देखि फुङ्गासम्म सडक स्तरउन्नती	कि.मि.	९		पूर्वाधार सडक
वडा ५ को नराकोट स्वास्थ्य चौकी देखि फुङ्गा सम्म सडक निर्माण	कि.मि.	१२		पूर्वाधार सडक
वडा ५ को घोडेकोट पक्की पुल निर्माण	मि.	३०		पूर्वाधार पुल
वडा ५ कोडुसा तातोपानी जोड्ने भोलुङ्गेपुल निर्माण	मि.	२०		पूर्वाधार पुल
वडा ५ कोबाउलोटे भोलुङ्गे पुल निर्माण	मि.	२०		पूर्वाधार पुल
वडा ५ को सुक्कासल्ला भोलुङ्गेपुल निर्माण	मि.	१५		पूर्वाधार पुल
वडा ५ मा सञ्चार टावर निर्माण	संख्या	१		संचार
वडा ५ मा ८ कोठे प्रहरी चौकी भवन निर्माण तथा व्यवस्थापन	संख्या	१		पूर्वाधार भवन
वडा ५ मा वायुउर्जा स्थापना	संख्या	१		उर्जा
वडा ५ मा सौर्यउर्जा स्थापना	संख्या	१		उर्जा
वडा नं. ६ देखि जुम्ला बजार सडक	कि.मि.	३०		पूर्वाधार सडक
वडा नं. ६ को कार्यालय देखि रुगा फुङ्गा पिगी बाँव हुँदै कनका सुन्दरी ग्रामीण कृषि सडक निर्माण	कि.मि.	३५		पूर्वाधार सडक
वडा ६ मा राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाईन जोड्ने				उर्जा

अनुसुची ७ समग्र योजना बैक पालिका तथा वडास्तरीय

१. आर्थिक विकास

पालिकास्तरीय योजना

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	यसबाट हुने फाईदा	कार्यान्वयन वर्ष
क	बागबानी विकास कार्यक्रम						
१	फलफुल विकास तर्फ						
१.१	एक टोल दुई पकेट (फलफुल, तरकारी) स्थापना तथा व्यवस्थापन	११	वटा	४५			
१.२	उच्च घनत्वमा हुने फलफुल खेती विस्तार कार्यक्रम		संख्या	१२			
१.३	स्याउ गाला फुजी जातको		विरुवा	१०००००			
१.४	ओखर फ्रेन क्वाइट जातको		विरुवा	१०००००			
१.५	फलफुल नर्सरी स्थापना तथा नर्सरी सुद्विडिकरण तालिम		पटक	१२			
१.६	७५ प्रतिशत लागत साभोदारीमा नया तथा हाल संचालित फलफुल बगैँचा व्यवस्थापनका लागि बागबानी सामग्रीहरु (सिकेचर, आरी ,जैविक मल, कृषि चुना, निलोतुथो, फल टिप्ने भोला, कार्टुन आदि) खरिद तथा वितरण		वटा	सि.आ ५०० सेट, फल टिप्ने भोला ५०० वटा, कार्टुन ५००० वटा, चुन निलाथुतो १००० केजी			
२	तरकारी विकास तर्फ						
२.१	एक घर एक करेसावारी		वटा	२९००			
२.२	एक घर एक बेमौसमी तरकारी खेती स्थापना		घर संख्या	२९००			
२.३	सिजनल उन्नत जातका तरकारी वीउ खरिद तथा वितरण		क्वीन्टल				
२.४	टोल स्तरिय फलफुल बगैँचा काटछाट सम्बन्धी		पटक	२८			
२.५	कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रम तर्फ						
ख	बालि संरक्षण कार्यक्रम						
	बालि उपचार शिविर संचालन प्लान्ट क्लिनिक कार्यक्रम		पटक	१२			

	बालि संरक्षण उपकरण (निम जन्य रोग नाशक, किरा नाशक, सर्वो तेल, आलसको तेल, कृषि चुना, निलोतुथो, जोरन आदि) खरिद तथा वितरण		लमसम				
	कृषक पाठशाला कार्यक्रम		पटक	२८			
ग	व्यवसायिक किट विकास कार्यक्रम						
	मौरी पालन कृषकहरुलाई मौरी पालन सम्बन्धी सामग्री खरिद तथा वितरण		लमसम				
	समुह सहकारीहरुलाई वडा स्तरीय च्याउ उत्पादन सम्बन्धि तालिम साथै च्याउ बीउ खरिद तथा वितरण		पटक	१२			
घ	माटो सुधार कार्यक्रम तर्फ						
	माटो परिक्षण शिविर संचालनका लागि आवश्यक सामग्रीहरु खरिद						
	वडा स्तरिय माटो परिक्षण शिविर संचालन		पटक	२४			
	माटो सुधारका लागि चाहिने सामग्रीहरु (मल, कृषि चुना आदि) वितरण कार्यक्रम		लमसम				
ङ	साना सिचाई विशेष कार्यक्रम						
	प्लाष्टिक पोखरी निर्माण कार्यक्रम		वटा	१००			
	साना सिचाई निर्माण तथा मर्मत संभार कार्यक्रम		लमसम				
च	कृषि प्रसार कार्यक्रमहरु						
	घुम्ती स्थलगत कृषक तालिम		पटक	२४			
	कृषक समुह गठन परिचालन तथा व्यवस्थापन तालिम		पटक	५०			
	कृषि सहकारी परिचालन तथा व्यवस्थापन तालिम		पटक	२०			
	फलफुल बगैचा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम		पटक	१८			
	वेमौसमी तरकारी उत्पादन सम्बन्धी तालिम		पटक	३०			
	सिजनल तरकारी उत्पादन सम्बन्धी तालिम		पटक	२४			
	धान दिवस कार्यक्रम		पटक	५			
	खाद्य दिवस		पटक	५			
	अन्तर जिल्ला कृषक भ्रमण कार्यक्रम		पटक	५			
छ	बालि विकास कार्यक्रम तर्फ						
	उन्नत तरकारी बीउ वितरण		पटक	३०			
	उन्नत खाद्यान्न वाली बीउ वितरण		पटक	२४			
	ऋप कटिङ्ग कार्यक्रम		पटक	६			
ज	कृषि यान्त्रीकरण कार्यक्रम तर्फ						

	कृषक समुह लाई ७५ % कृषि सहकारीलाई ७५% र निजि कृषि उद्योगलाई ५० % अनुदानमा हाते ट्याक्टर तथा थ्रेसर मेसिन वितरण		वटा	१००			
	कृषक समुह लाई ७५ % कृषि सहकारीलाई ७५% र निजि कृषि उद्योगलाई ५० % अनुदानमा स्याउ टिप्न तथा काटछाट गर्न भर्याड वितरण		वटा	२००			
	कार्यालय संचालन तथा सहजिकरण कार्यक्रम तर्फ		वटा				
	मोटर साइकल खरिद		वटा	१५			
	स्कुटर खरिद		वटा	०			
	कार्यालय संचालन तथा विविध		लमसम	१ करोड			
२.	पशुपालन			लागत रु			
२.१	औषधि खरिद	१० लाख	वार्षिक	५० लाख			
२.२	लागत साभेदारीमा भेडाबाखा, भैंसी वितरण कार्यक्रम	२००००००	५० प्रतिशत	१ करोड			
२.३	खोप सेवा जस्तै: रेविज, पि.पि.आर., पशुपन्छीलाई खोप का H.S.B.Q आदि	१० लाख	रु	५० लाख			
२.४	कृषक तालिम जस्तै: भेडापालन, बाखापालन, घाँस खेती, गोठ तथा खोर सुधार आदि	५ लाख	रु	२५ लाख			
२.५	गाई, भैंसी, बाखामा कृषि गर्भधारण सेवा, ए.आई. मोसिन	४ लाख	रु	२० लाख			
२.६	व्यवसायिक भेडाबाखा पालक कृषकका लागि थुमा, बोका वितरण कार्यक्रम	३००००	संख्या	५० हजार			
२.७	कर्मचारीलाई कृत्रिम गर्भधारण तालिम	१ लाख	वार्षिक	५ लाख			
२.८	रेन्चो ट्राउट माछापालन अनुदान कार्यक्रम	३० लाख	वार्षिक	१ करोड ५० लाख			
२.९	दुग्ध विकासका लागि दुधालु भैंसीका पाडा, पाडी वितरण कार्यक्रम	५ लाख	वार्षिक	२५ लाख			
२.१०	कुखुरापालन तालिम	२० हजार	वार्षिक	१ लाख			
२.११	अन्तरजिल्ला कृषक भ्रमण तालिम	५ लाख	वार्षिक	१५ लाख			
२.१२	व्यवसायिक फारम प्रवर्द्धन कार्यक्रम	१ लाख	वार्षिक	५ लाख			
२.१३	उन्नत गाईको बाछ्रो वितरण कार्यक्रम	५० हजार	वार्षिक	२ लाख ५०			

				हजार			
२.१४	कर्मचारी विकासको लागि कम्प्युटर तालिम	१ लाख	वार्षिक	५ लाख			
२.१५	कुखुराको चल्ला वितरण कार्यक्रम (५०००)	१५ लाख	वार्षिक	५ लाख ७५ हजार			
३	पर्यटन तर्फ						
	रिक्रियसन साईट निर्माण (Gym, Swimming Pool सहित)	वडा नं. ३		३,५५,००,०००			
१	सिंजा सभ्यता खस सँग्रहालय निर्माण	निर्माणाधिन	कोठा संख्या	१५	सिंजा गापा २	१००००००००	२०७७/०७/८ देखी निरन्तर
२	सुङ्खोर एकिकृत कृषि व्यवसाय पकेट क्षेत्र निर्माण	निर्माणाधिन	संख्या	१	सिंजा गापा १	२०००००००	२०७६/०७/७ देखी निरन्तर
३	सिंजा रंगशाला निर्माण	निर्माणाधिन	संख्या	१	सिंजा गापा २	१००००००००	२०७४/०७/५ देखी निरन्तर
४	बारे खेलमैदान निर्माण	निर्माणाधिन	संख्या	१	सिंजा गापा ४	२०००००००	२०७७/०७/८ देखी निरन्तर
५	केदारनाथ पर्यटकीय क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम	निर्माणाधिन	संख्या	१०	सिंजा गापा ४	१००००००००	२०७६/०७/७ देखी निरन्तर
६	बिन्द्राशैनी पर्यटकिय क्षेत्र निर्माण	निर्माणाधिन	संख्या	५	सिंजा गापा १	१०००००००	
७	धुनसिम हुदै दुना सिँचाईकुलो		कि.मि.	२	सिंजा गापा ५	५००००००	२०७७/०७/८ देखी निरन्तर
८	पातलमुडा सिँचाई ट्यांकी निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	८००००००	
९	गमथैला देखी जिवर्का सम्म सिँचाईकुलो निर्माण		कि.मि.	२	सिंजा गापा १	७००००००	
१०	पानिमुल कृषि सिँचाईकुलो निर्माण		कि.मि.	१	सिंजा गापा १	७००००००	
११	डावकाना देखी गाङ्गोड सम्म सिँचाईकुलो निर्माण		कि.मि.	१.५	सिंजा गापा १	७००००००	
१२	भिमिकुना देखी धापा सम्म सिँचाईकुलो निर्माण		कि.मि.	३	सिंजा गापा १	२०००००००	
१३	बुर्मी ठाडाहुंगा हुदै पामकोट सम्म सिँचाई ट्यांकी निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	२०००००००	
१४	केदारनाथ देखी बारे सम्म सिँचाईकुलो निर्माण		कि.मि.	०.५	सिंजा गापा ४	१०००००००	
१५	धहचौर सिंजा एयरपोर्ट निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा ४	१००००००००	
१६	भयादेव मन्दिर नजिक हेलिप्याड निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	७०००००	
१७	जाँचगाउँ दलित तथा गैर दलित कृषि व्यवसाय रोजगार कार्यक्रम		संख्या	१	सिंजा गापा १	१०००००००	

१८	धापावडार माछापालन पोखरी निर्माण तथा माछापालन कार्यक्रम		संख्या	१	सिंजा गापा १	१०००००००	
१९	ठाडादुङ्गा जडिबुटी उत्पादन पकेट क्षेत्र तथा मौरीपालन कार्यक्रम		संख्या	१	सिंजा गापा १	१०००००००	
२०	डिके बाईसधारा भेडापालन तथा आलु पकेट क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम		संख्या	५	सिंजा गापा ४२ ५	२०००००००	
२१	वडानं १ जाँच गाउँमा चिरानी कुटानी मिल निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	५००००००	
२२	धापा चाँझामा खेलमैदान निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	१००००००	
२३	सिंजा गाउँपालिका भित्र का नदिजन्य पदार्थ तथा वन पैदावर उपयोगको लागि IEE गर्ने				सिंजा गापा	५०००००००	
२४	बिन्दाशैनी देखी पानिमुल सम्म स्याउ पकेट क्षेत्र निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	१०००००००	
२५	वडा नं १ देखी ६ सम्मका बेरोजगार युवायुवतिहरुलाई रोजगारमुलक कार्यक्रम				सिंजा गापा	६०००००००	
२६	रुगा गाउँ सिंचाईकुलो निर्माण		कि.मि.	१	सिंजा गापा ६	१०००००००	
२७	काडागाउँ सिंचाईकुलो निर्माण		कि.मि.	१	सिंजा गापा ६	१०००००००	
२८	गोठिखोला बाट मैयाथान सम्म सिंचाई कुलो निर्माण		कि.मि.	१	सिंजा गापा ३	३००००००	
२९	चिम्खा खोला देखी भदाली सिंचाईकुलव निर्माण		कि.मि.	१	सिंजा गापा ३	३००००००	
३०	मुईयाथान कृषिफर्म घेरवार		संख्या	१	सिंजा गापा ३	३००००००	
३१	मुखदियार गाङ्गेचौर चौर सम्म सिंचाईकुलो		कि.मि.	१	सिंजा गापा १	३००००००	
३२	वडा नं १ देखी ६ सम्म आरन सुधार कार्यक्रम				सिंजा गापा	५००००००	
३३	कुईयागाडी संरीकोट गह्ना सुधार र घेरावार		संख्या	१	सिंजा गा.पा. १	५००००००	
३४	उवा जिउला कृषि फारम घेरावार		संख्या	१	सिंजा गा.पा. ३	१००००००	

वडा नं. १

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	कृषि					
१.१	एक घर एक स्याउ बगैँचा	५०	किसान संख्या	४००	वडा नं. १ भरी	१
१.२	एक घर एक दाने ओखर बगैँचा	५०	किसान संख्या	४००	वडा नं. १ भरी	१
१.३	रैथाने वाली चिनो, कागुनो, फापर, मार्सेधान, कोदो, जौ प्रवर्द्धन		किसान संख्या	१००	वडा नं. १ भरी	१
१.४	मार्सीधान विउ बैंक स्थापना		संख्या	२	वडा नं. १	२
१.५	जडिबुटी तथा फलफुल नर्सरी स्थापना		संख्या	१०	वडा नं. १	२
१.६	कृषि संकलन केन्द्र स्थापना	छैन	संख्या	१	गमगाढ	२
१.७	कृषि सित भण्डार स्थापना	छैन	संख्या	१	गमगाढ	२
१.८	बेमौसमी तरकारी खेती		किसान संख्या	५०	वडा नं. १ भरी	१
१.९	सिमी आलु पकेट क्षेत्र निर्माण		किसान संख्या	७०	वडा नं. १ भरी	२
१.१०	सामुहिक तरकारी तथा फलफुल खेती		किसान संख्या	५०	वडा नं. १ भरी	२
१.११	कृषि तथा पशु सम्बन्धी तालिम तथा उपकरण वितरण		किसान संख्या	२००	वडा नं. १ भरी	२
२.	पशुपन्छी					
२.१	भेडापालन सहकारी समूह उद्योग		संख्या	३०	वडा नं. १ भरी	१
२.२	व्यवसायिक बाख्रापालन		किसान संख्या	५०	वडा नं. १ भरी	१
२.३	व्यवसायिक कुखुरापालन		किसान संख्या	५	वडा नं. १ भरी	१
२.४	व्यवसायिक भैसीपालन		किसान संख्या	५	वडा नं. १ भरी	१
२.५	व्यवसायिक जर्सीपालन		किसान संख्या	१५	वडा नं. १ भरी	२
२.६	व्यवसायिक बंगुरपालन		किसान संख्या	५	वडा नं. १ भरी	३
२.७	पशु स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना		संख्या	१	वडा नं. १ भित्र	२
२.८	व्यवसायिक हाँस, टर्कि, कालिज पालन		किसान संख्या	१०	वडा नं. १ भरी	१
२.९	व्यवसायिक माछापालन		किसान संख्या	३	वडा नं. १ भरी	२
३.	उद्योग तथा बाँधीज्य					
३.१	कुटानी पिसानी मिल स्थापना		संख्या	२	जाँच, गमगाढ	२
३.२	राडीपाखी ठेटुवा उद्योग स्थापना		संख्या	१	वडा कार्यालय, गमगाढ	२
३.३	आल्लो प्रशोधन केन्द्र स्थापना		संख्या	१	वडा कार्यालय, गमगाढ	२

३.४	निकालावाट ढोका, छाप्री स्याकु		संख्या	१०	वडा भरीवाट	१
३.५	काठ तथा निगालाका स्याउ पेटी स्थापना		संख्या	१	वडा भित्र	२
३.६	जडीबुटी संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र स्थापना		संख्या	१	वडा भित्र	२
३.७	जैविक मल तथा विषादि उत्पादन केन्द्र		संख्या	१	वडा भित्र	१
३.८	ओखर, आरु, ढटेलो पेल्ले मिल		संख्या	२	वडा भित्र	१
३.९	जडिबुटी, चिया, धुपवती उद्योग		संख्या	२	वडा भित्र	२
३.१०	बालुवा र काँकट ब्लक उद्योग		संख्या	१	वडा भित्र	१
४.	पर्यटन					
४.१	मठमन्दिर, चर्च, शिलालेख घेराबार		संख्या	१०		३
४.२	रुपाकोट भ्यूटावर तथा पार्क निर्माण		संख्या	१		३
४.३	नागीडाँडा भ्यूटावर, पार्क तथा बगैँचा निर्माण		संख्या	१		२
४.४	नागीडाँडा कृत्रिम ताल निर्माण		संख्या	१		२
४.५	क्याम्पस, गमगाढ हस्पिटल नजिक होमस्टे निर्माण		संख्या	१५		१
५.	सिँचाई					
५.१	मेहल्ली सरीकोट सिँचाई कुलो आर.सी.सी		कि.मि.	११		२
५.२	भैसी ओडार भिनी खोखा सिँचाई कुलो आर.सी.सी		कि.मि.	१०		२
५.३	मल्लेढुंगा खोलीवाडा सिँचाई स्तरउन्नती आर.सी.सी		कि.मि.	९		२
५.४	गमगाढ पुलती काटै सम्म सिँचाई कुलो स्तरउन्नती आर.सी.सी		कि.मि.	२		२
५.५	ठाडा अठदेखि रानीजिउला आर.सी.सी कुलो		कि.मि.	२		२
५.६	बड्डीकुलो प्याकुरेवाडा		कि.मि.	२		२
५.७	खोलओडार रुपाकोट सँगुरखोर आर.सी.सी सिँचाई कुलो		कि.मि.	३		२
५.८	भिम्री कुना धापा आर.सी.सी सिँचाई कुलो		कि.मि.	३		२
५.९	जाँच देखि थार्पिवाडा सम्म सिँचाई कुलो स्तरउन्नती		कि.मि.	१		२
५.१०	बुर्मी देखि खुम्मा डाँडा सिँचाई कुलो निर्माण		कि.मि.	१.५		२
५.११	रानीज्यूला सिँचाई कुलो स्तरउन्नती		कि.मि.	२		२
५.१२	सान्टाकाला हुंगादेखि माथिल्लो धारा सिँचाई कुलो निर्माण		कि.मि.	७		२
५.१३	नागीडाँडा सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२
५.१४	फुफुलडाँडा सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२
५.१५	पान्सिन सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२
५.१६	भुल्भुले सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२
५.१७	बागदुली रुपाकोट र कालामारे सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२

५.१८	पानीमूल सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२
५.१९	चुतीमूल भेरागोर सिँचाई कुलो स्तरउन्नती		कि.मि.	१.५		२
५.२०	धाँपा सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२
५.२१	सेपङ्गा खोला स्वाडा सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२
५.२२	धारा सिँचाई पोखरी निर्माण		संख्या	१		२
६.	सहकारी					
६.१	सहकारी स्थापना		संख्या	२	जाच, गमगाढ	२
६.२	सहकारी सम्बन्धि तालिम प्रदान		संख्या	२००		२
७	श्रम तथा रोजगार					
७.१	डकमी सिकमी, सिलाई बुनाई, हाउस वायरिङ, प्लम्बर, कम्प्युटर, टायल मार्बल तालिम प्रदान तथा उपकरण वितरण गरी रोजगारी सृजना गर्ने		संख्या	६०	वडा भरी	१

वडा नं. २

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	कृषि					
१.१	व्यवसायिक स्याउ खेती	२५०	किसान संख्या	३५०	वडा नं. २	१
१.२	व्यवसायिक आलु खेती	१००	किसान संख्या	२५०	वडा नं. २	१
१.३	व्यवसायिक सिमी खेती	१००	किसान संख्या	२५०	वडा नं. २	१
१.४	व्यवसायिक मार्सीधान उत्पादन	५०	किसान संख्या	५०	वडा नं. २	१
१.५	व्यवसायिक ओखर खेती	छैन	किसान संख्या	५०	वडा नं. २	१
१.६	व्यवसायिक तरकारी खेती	३०	किसान संख्या	१००	वडा नं. २	१
१.७	फुजी स्याउ नर्सरी स्थापना	छैन	संख्या	१	वडा नं. २ भित्र	१
१.८	कृषिमा यान्त्रिकरण					
	हातेट्याक्टर	छैन	संख्या	९	वडा नं. २	१
	स्प्रे मेसिन	छैन	संख्या	९	वडा नं. २	२
	खाल्डा खन्ने मेसिन	छैन	संख्या	५०	वडा नं. २	१
	ग्रेडिङ मेसिन	छैन	संख्या	२	वडा नं. २	२
	औजार सेट	छैन	संख्या	३५०	वडा नं. २	२
१.९	सित भण्डार केन्द्र स्थापना	छैन	संख्या	१	वडा नं. २	२

१.१०	कृषि संकलन केन्द्र स्थापना	छैन	संख्या	१	वडा नं. २	२
२.	पशुपन्थी					
२.१	व्यवसायिक भेडाबाखापालन	१०	संख्या	५०	वडा नं. २	१
२.२	व्यवसायिक गाईभैसीपालन	४	संख्या	२०	वडा नं. २	१
२.३	व्यवसायिक पन्छपालन	छैन	संख्या	५	वडा नं. २	१
३.	उद्योग तथा बाँणीज्य					
३.१	उद्यमशिलता सम्बन्धि तालिम प्रदान	छैन	संख्या	५०		१
३.२	रोजेको विषयमा सिप विकास तालिम दिने	छैन	संख्या	५०		२
३.३	सिप विकास तालिम पाउने लाई प्रविधिसँग जोड्ने	छैन	संख्या	१०		१
३.४	ऋणमा पहुँच वृद्धि गर्ने	छैन	संख्या	५		२
३.५	स्थानीय स्रोत र साधनमा आधारित उद्यमशिलताको विकास गर्ने	छैन	संख्या	५		१
४.	पर्यटन					
४.१	निर्माणाधिन सिंजा सभ्यता खस संग्रहालय पुरा गर्ने	निर्माणाधिन	संख्या	१		२
४.२	घोडेङ्गा देखि धिताल लिँही सम्म ज्याफ्टिङ संचालन	छैन	संख्या	१		२
४.३	देउली पर्यटकिय मन्दिर निर्माण	छैन	संख्या	१		२
४.४	राप्तेमाई पर्यटकिय मन्दिर निर्माण	छैन	संख्या	१		२
४.५	चुलेलगाउँ पोखरी स्तरउन्नती	अधुरो	संख्या	१		२
४.६	धिरेदेउली मन्दिर निर्माण	जिर्ण	संख्या	१	विष्टवाडा	२
४.७	चुलेलगाउँ कालिकामन्दिर निर्माण	छैन	संख्या	१	धियाथाप्ला	२
४.८	अगस्तिवाडा लाखुणोमष्टा मन्दिर निर्माण	जिर्ण	संख्या	१		२
४.९	लाटीमारे देउली भगवतीको मन्दिर निर्माण	जिर्ण	संख्या	१		२
४.१०	प्राचिन मुँकाधारा र प्राचिन माहादुवाडा देवल संरक्षण तथा व्यवस्थापन	जिर्ण	संख्या	२		२
४.११	होमस्टे सञ्चालन	छैन	संख्या	५	वडा भित्र	२
४.१२	पार्क निर्माण	छैन	संख्या	१	वडा भित्र	२
४.१३	मुग्राहा धारा घोडेङ्गा र विष्टवाडा संरक्षण र व्यवस्थापन	छैन	संख्या	२	वडा भित्र	२
५.	सिँचाई					
५.१	रानीज्यूला, घोडेङ्गा सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	१.५		२
५.२	सेरा सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	१		२
५.३	भुली सिँचाई ट्यांकी निर्माण	छैन	संख्या	१		२
५.४	पनेलीमूल चंखीली सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	२		२

५.५	फैतलसरा सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	१		२
५.६	कालेचौर सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	२		२
५.७	चुलेलगाउँ सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	३.५		२
५.८	राउलाघर सिँचाई पोखरी निर्माण	छैन	संख्या	१		२
५.९	सेरा लिफ्ट सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	०.३		२
५.१०	घोडेङ्गा लिफ्ट सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	१.५		२
५.११	घोडेङ्गा सिँचाई ट्यांकी निर्माण	छैन	संख्या	१		२
५.१२	पानीमूल सिँचाई ट्यांकी निर्माण	छैन	संख्या	१		२
५.१३	नाउलाबेन्ना सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	२		२
५.१४	अगस्तीवाडा-रातमाटा सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	२		२
५.१५	चोलाचाखा-घोडेङ्गा ज्यूला सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	१.३		२
५.१६	सान्तादेखि सिमाडी सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	२	अगस्तीवाडा	२
५.१७	राडेखोला-पारीज्यूला सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	१		२
५.१८	मडेखोला देखि खोलिखेत सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	१		२
५.१९	घोडेङ्गाखोला देखि गिरीखेला सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	०.५		२
६.	सहकारी					
६.१	सहकारीका साधारण सदस्यलाई सहकारी तालिम प्रदान	छैन	संख्या	५०	वडा भित्र	२
६.२	४ कोठे महिला सहकारी भवन निर्माण	छैन	संख्या	१		२
७	श्रम तथा रोजगार					
७.१	युवा लक्षित व्यवसायमूलक तालिम प्रदान	छैन	संख्या	१००	वडा भित्र	२

वडा नं. ३

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	कृषि					
१.१	व्यवसायिक स्याउ उत्पादन	२००० क्वीन्टल	किसान संख्या	२००	३ नं. वडा भरी	१
१.२	व्यवसायिक सिमी उत्पादन	१५०० क्वीन्टल	किसान संख्या	१५०	३ नं. वडा भरी	१
१.३	व्यवसायिक मार्सीधान खेती	५००० क्वीन्टल	किसान संख्या	५०	३ नं. वडा भरी	१
१.४	व्यवसायिक चिनु, कागुनु उत्पादन	छैन	किसान संख्या	५०	३ नं. वडा भरी	१
१.५	व्यवसायिक फापर, कोदो उत्पादन	२०० क्वीन्टल	किसान संख्या	१५०	३ नं. वडा भरी	१
१.६	व्यवसायिक आलु उत्पादन	३०० क्वीन्टल	किसान संख्या	२५०	३ नं. वडा भरी	१
२.	पशुपन्छी					
२.१	व्यवसायिक भैसीपालन	छैन	किसान संख्या	१०	३ नं. वडा भरी	१
२.२	व्यवसायिक भेडाबाखापालन	५	किसान संख्या	२५	३ नं. वडा भरी	१
२.३	व्यवसायिक कुखुरापालन	३	किसान संख्या	२०	३ नं. वडा भरी	१
३.	उद्योग तथा बाँणीज्य					
३.१	उद्यमशिलता सम्बन्धि तालिम प्रदान	सामान्य	संख्या	४०		१
३.२	रोजेको विषयमा सिप विकास तालिम दिने	छैन	संख्या	२५		१
३.३	सिप विकास तालिम पाउने लाई प्रविधिसँग जोड्ने	छैन	संख्या	२०		१
३.४	ऋणमा पहुँच वृद्धि गर्ने	छैन	संख्या	२०		२
३.५	स्थानीय स्रोत र साधनमा आधारित उद्यमशिलताको विकास गर्ने	छैन	संख्या	२०		१
४.	पर्यटन					
४.१	केदारनाथ जानेबाटो स्तरउन्नती गर्ने					१
४.२	भैरवस्थान मन्दिरमा खोलादेखि सिडि निर्माण गर्ने					२
४.३	वृषेणी मन्दिरको स्तरउन्नती तथा तटबन्ध निर्माण					२
४.४	होम स्टे सञ्चालन	छैन	संख्या	५		२
५.	सिँचाई					
५.१	इमील्वेनी देखि भैसागौडासम्म कुलो निर्माण	छैन	मि.	३५०		२
५.२	रुपरानी देखि छोटीचौरसम्म कुलो विस्तार	१५० मिटर	मि.	२४०		२
५.३	गाडेधहदेखि भैसागौडासम्म कुलो विस्तार	९० मिटर	मि.	१५०		२
५.६	सेराबजार देखि लोडेसम्म कुलो विस्तार	७० मिटर	मि.	१०००		२
५.७	पेटा हुङ्गामा सिँचाई ट्यांकी	छैन	संख्या	१		२
६.	सहकारी					

६.१	सहकारीका साधारण सदस्यलाई तालिम प्रदान		संख्या	१५०		१
७	श्रम तथा रोजगार					
७.१	किशोरकिशोरी तथा लक्षित वर्गलाई तालिम प्रदान	छैन	संख्या	१५०		१

वडा नं. ४

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	कृषि					
१.१	व्यवसायिक स्याउ उत्पादन	६० टन	किसान संख्या	३५०	वडा भरी	१
१.२	व्यवसायिक आलु उत्पादन	२०० टन	किसान संख्या	२५०	वडा भरी	१
१.३	व्यवसायिक सिमी उत्पादन	९० टन	किसान संख्या	१५०	वडा भरी	१
१.४	व्यवसायिक ओखर उत्पादन	२ क्वीन्टल	किसान संख्या	५०	वारे, वडा भरी	१
१.५	व्यवसायिक फापर उत्पादन	३० क्वीन्टल	किसान संख्या	५०	वडा भरी	१
१.६	व्यवसायिक चिनु कागुनु उत्पादन	६ क्वीन्टल	किसान संख्या	३०	वडा भरी	१
१.७	व्यवसायिक मकै खेती	१००० क्वीन्टल	किसान संख्या	१५०	वडा भरी	१
१.८	व्यवसायिक तरकारी खेती		किसान संख्या	२०	वडा भरी	१
१.९	कोल्ड स्टोर स्थापना	छैन	संख्या	१	वडा भरी	१
१.१०	कृषिमा यान्त्रिकरण					
	मिनिटेलेर	छैन	संख्या	७०	वडा भरी	१
	खाडल खन्ने मेसिन	छैन	संख्या	३००	वडा भरी	१
	साना औजारका सेट	सामान्य	संख्या	४००	वडा भरी	१
१.११	कृषि संकलन केन्द्र	छैन	संख्या	१		२
२.	पशुपन्छी					
२.१	व्यवसायिक भेडाबाखापालन	१८० जना	संख्या	२५०	वडा भरी	१
२.२	व्यवसायिक कुखुरापालन	१० जना	संख्या	२०	वडा भरी	१
३.	उद्योग तथा बाँणीज्य					
३.१	उद्यमशिलता सम्बन्धि तालिम प्रदान	छैन	संख्या	६०	वडा भरी	१
३.२	रोजेको विषयमा सिप विकास तालिम दिने	छैन	संख्या	५०	वडा भरी	१
३.३	सिप विकास तालिम पाउने लाई प्रविधिसँग जोड्ने	छैन	संख्या	३०	वडा भरी	१
३.४	ऋणमा पहुँच वृद्धि गर्ने	छैन	संख्या	३०	वडा भरी	२
३.५	स्थानीय स्रोत र साधनमा आधारित उद्यमशिलताको विकास गर्ने	छैन	संख्या	१०	वडा भरी	१

४.	पर्यटन					
४.१	केदारनाथमा होमस्टे संचालन	१ ओटा	संख्या	५		२
४.२	मालिका भ्यूटावर निर्माण	छैन	संख्या	१		२
४.३	दहचौर कृतिम ताल निर्माण	छैन	संख्या	१		२
५.	सिँचाई					
५.१	केदारनाथ देखि धुमसम्म सिँचाई कुलो निर्माण	सामान्य	कि.मि.	२		१
५.२	पाँचपालेवाट ठाँटी ढोगन्न सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	५		१
५.३	चिम्खाखोला सिँचाई	सामान्य	कि.मि.	३		१
५.४	गोठीखोला देखि बिरेडाँडा सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	सामान्य	कि.मि.	२		१
५.५	माथिबाँओ सिँचाई पोखरी निर्माण	छैन	संख्या	२		१
५.६	दहचौर सिँचाई पोखरी निर्माण	छैन	संख्या	२		१
५.७	धुपिधारा देखि ठूलाचौरसम्म सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	१.५		२
५.८	धाराडाँडा देखि कालढुंगा सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	२		१
६.	सहकारी					
६.१	सहकारीका साधारण सदस्यलाई सहकारी तालिम प्रदान गर्ने	छैन	संख्या	३०		१
६.२	सहकारीको लागि ४ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		२
७	श्रम तथा रोजगार					
७.१	वडा भरिका मानिसलाई स्वरोजगार तालिम प्रदान गर्ने					१

वडा नं. ५

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	कृषि					
१.१	व्यवसायिक स्याउ उत्पादन	७०	किसान संख्या	२५०	वडा नं. ५	१
१.२	व्यवसायिक सिमी खेति	२००	किसान संख्या	३००	वडा नं. ५	१
१.३	व्यवसायिक ओखर खेती	छैन	किसान संख्या	५०	वडा नं. ५	१
१.४	व्यवसायिक तरकारी खेती	छैन	किसान संख्या	१०	वडा नं. ५	१
१.५	व्यवसायिक आलु खेती	११०	किसान संख्या	२५०	वडा नं. ५	१
१.६	व्यवसायिक चिनु, कागुनु उत्पादन	छैन	किसान संख्या	३०	वडा नं. ५	१
१.७	व्यवसायिक मार्सिधान उत्पादन	६	किसान संख्या	१५	वडा नं. ५	१
१.८	व्यवसायिक फापर उत्पादन	६	किसान संख्या	३०	वडा नं. ५	१
१.९	व्यवसायिक सूर्यमुखी फुल खेती	५	किसान संख्या	२०	वडा नं. ५	१

१.१०	कृषिमा यान्त्रिकरण					
	हातेट्याक्टर	१	संख्या	५०	वडा नं. ५	१
	खाल्डा खन्ने मेसिन	छैन	संख्या	५०	वडा नं. ५	१
	स्याउ टिप्ने मेसिन	५	किसान संख्या	२५०	वडा नं. ५	१
	औजारका सेट	छैन	किसान संख्या	२५०	वडा नं. ५	१
१.११	कृषि संकलन केन्द्र स्थापना	छैन	संख्या	१	वडा नं. ५ भित्र	२
१.१२	शित भण्डार केन्द्र स्थापना	छैन	संख्या	१	वडा नं. ५ भित्र	१
१.१३	व्यवसायिक मौरीपालन	१०	किसान संख्या	१०	वडा नं. ५	१
१.१४	नर्सरी स्थापना	५	संख्या	२५	वडा नं. ५	२
२.	पशुपन्छी					
२.१	व्यवसायिक भेडाबाखापालन	३०	किसान संख्या	५०	वडा नं. ५	१
२.२	व्यवसायिक गाइभैसीपालन	३	किसान संख्या	१५	वडा नं. ५	१
२.३	व्यवसायिक कुखुरापालन	५	किसान संख्या	२०	वडा नं. ५	१
२.४	व्यवसायिक पन्छीपालन	छैन	किसान संख्या	५	वडा नं. ५	१
२.५	व्यवसायिक खरायोपालन	२२	किसान संख्या	५०	वडा नं. ५	१
३.	उद्योग तथा बाँणीज्य					
३.१	उद्यमशिलता सम्बन्धि तालिम प्रदान	छैन	संख्या	५०		१
३.२	रोजेको विषयमा सिप विकास तालिम दिने	१५	संख्या	५०		१
३.३	सिप विकास तालिम पाउने लाई प्रविधिसँग जोड्ने	छैन	संख्या	४०		१
३.४	ऋणमा पहुँच वृद्धि गर्ने	छैन	संख्या	३०		१
३.५	स्थानीय स्रोत र साधनमा आधारित उद्यमशिलताको विकास गर्ने	छैन	संख्या	५०		१
४.	पर्यटन					
४.१	चारथाम माहादेवमाडु मन्दिर व्यवस्थापन तथा स्तरउन्नती		संख्या	१		२
४.२	होमस्टे सञ्चालन	छैन	संख्या	४	वडा भित्र	२
४.३	शिद्धपाईला मन्दिर स्तरउन्नती		संख्या	१		२
४.४	कैलाशमाडु मन्दिर संरक्षण तथा व्यवस्थापन		संख्या	१		२
४.५	जलजला गुफा व्यवस्थापन		संख्या	१		२
५.	सिँचाई					
५.१	रुघाघाट देखि बालुपाटा सम्म सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	५		१
५.२	भैसाखोला देखि स्याली सम्म सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	५		१
५.३	बनुखारा देखि ढुङ्गेधारा सम्म सिँचाईकुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	१०		१

५.४	विणाचौर देखि चौरखेतसम्म सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	परम्परागत	कि.मि.	११		१
५.५	रातादाड देखि सुन्डुस्का सम्म सिँचाई कुलो स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	२.५		१
५.६	चाँदीमेला देखि बाईधारा सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	१		१
५.७	पोइथाप्ला सिँचाई पोखरी स्तरउन्नती	जिर्ण	संख्या	१		१
५.८	थाप्लाखेत सिँचाई पोखरी निर्माण	छैन	संख्या	१		१
५.९	हिउँपोखरी सिँचाई पोखरी निर्माण	छैन	संख्या	१		१
५.१०	सुनथाप्ली सिँचाई पोखरी निर्माण	छैन	संख्या	१		१
५.११	घुरसिम सिँचाई पोखरी निर्माण	छैन	संख्या	१		१
५.१२	रातादाडा देखि स्याउले उकालो सम्म सिँचाई कुलो निर्माण	छैन	कि.मि.	३		१
६.	सहकारी					
६.१	सहकारी तालिम प्रदान	छैन	संख्या	७०	वडा नं. ५	१
६.२	२ कोठे सहकारी भवन निर्माण	छैन	संख्या	४	वडा नं. ५	२
७	श्रम तथा रोजगार					
७.१	युवायुवतीलाई स्वरोजगार तालिम	छैन	संख्या	१००	वडा नं. ५	१
७.२	२ कोठे युवा भवन निर्माण	छैन	संख्या	१	वडा नं. ५	२

वडा नं. ६

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	कृषि					
१.१	व्यवसायिक स्याउ खेती	हाल प्रत्येक घरमा सामान्य	किसान संख्या	८०	वडा नं. ६	१
१.२	व्यवसायिक ओखर खेती	सामान्य	किसान संख्या	४०	वडा नं. ६	१
१.३	व्यवसायिक सिमी खेती	सामान्य	किसान संख्या	१००	वडा नं. ६	१
१.४	व्यवसायिक आलु खेती	सामान्य	किसान संख्या	१५०	वडा नं. ६	१
१.५	व्यवसायिक फापर, चिनु, कागनु र कोदो खेती	सामान्य	किसान संख्या	३५	वडा नं. ६	१
१.६	व्यवसायिक जौ, मकै, गहुँ खेती	सामान्य	किसान संख्या	१६०	वडा नं. ६	१
१.७	व्यवसायिक तरकारी खेती	सामान्य	किसान संख्या	४०	वडा नं. ६	१
१.८	व्यवसायिक मौरीपालन	सामान्य	किसान संख्या	४०	वडा नं. ६	१
१.९	कृषिमा यान्त्रिकरण सामग्रीहरु	सामान्य	किसान संख्या	८०	वडा नं. ६	१
१.१०	व्यवसायिक जडिबुटी खेती	सामान्य	किसान संख्या	२०	वडा नं. ६	२
१.११	स्याउ र ओखर नर्सरी स्थापना	४	संख्या	८	वडा नं. ६ भित्र	२
१.१२	कोल्ड स्टोर स्थापना	छैन	संख्या	४		१

२.	पशुपन्ध्री					
२.१	व्यवसायिक भेडावाखापालन	सामान्य	किसान संख्या	२५०	वडा नं. ६	१
२.२	व्यवसायिक कुखुरा, हाँस, टर्कि र कालिज	सामान्य	किसान संख्या	६०	वडा नं. ६	१
२.३	व्यवसायिक उन्नत जातको गाईभैसी पालन	सामान्य	किसान संख्या	१०	वडा नं. ६	२
२.४	व्यवसायिक माछापालन	छैन	किसान संख्या	४	वडा नं. ६	२
३.	उद्योग तथा बाँणीज्य					
३.१	राडीपाखी, स्वीटर, जुट उद्योग	सामान्य	संख्या	५०	वडा नं. ६	१
३.२	स्याउ प्रशोधन उद्योग	छैन	संख्या	४	वडा नं. ६	१
३.३	डोकाडाला, नाङ्गला उद्योग	सामान्य	संख्या	४०	वडा नं. ६	१
३.४	वाणिज्य पसल व्यवसायी	सामान्य	संख्या	२०	वडा नं. ६	१
३.५	फर्निचर उद्योग स्थापना	सामान्य	संख्या	४	वडा नं. ६	१
४.	पर्यटन					
४.१	जलजला पर्यटन क्षेत्र व्यवस्थापन		संख्या	१		२
४.२	लामाथान रामका चुला पर्यटन व्यवस्थापन		संख्या	१		२
५.	सिँचाई					
५.१	मौवेरी देखि कुलागाड सम्म सिँचाई कुलो		कि.मि.	६	रुगा टोल	१
५.२	कालापातल देखि मष्टामाडुसम्म सिँचाई कुलो		कि.मि.	७	काडागाउँ	१
५.३	कालाकाङना देखि रामाचुला सम्म सिँचाई कुलो		कि.मि.	८	जोडु	१
५.४	घोडेलेख देखि खडकवाडासम्म सिँचाई कुलो		कि.मि.	९	भाँडगाउँ	१
६.	सहकारी					
६.१	सहकारी स्थापना		संख्या	८	विभिन्न वडा	२
६.२	सहकारीका सदस्यलाई तालिम प्रदान		सहभागी संख्या	५००	वडा भरी	१
७	श्रम तथा रोजगार					
७.१	सिपमुलक तालिम प्रदान		सहभागि संख्या	१००	वडा भरी	१

२. सामाजिक विकास

पालिकास्तरीय योजना

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	यसबाट हुने फाइदा	कार्यान्वयन वर्ष
२.	स्वास्थ्य						
२.१	घरमै बच्चा जन्माउने दर शुन्य बनाउने	१५ प्रतिशत	प्रतिशत	०			
२.२	बालबालिकामा कुपोषणको दर शुन्य बनाउने	७.५ प्रतिशत	प्रतिशत	०			
२.३	Full ANC & PNC checkup	७५ प्रतिशत	प्रतिशत	१००			
२.४	प्राथमिक उपचार सेवा निशुल्क बनाउने	८५ प्रतिशत	प्रतिशत	१००			
२.५	सबै स्वास्थ्य चौकीमा स्वास्थ्य परिक्षण ल्याव र स्ट्रेचरको व्यवस्थापन		स्वास्थ्य चौकी संख्या	६			
२.६	T.B. मुक्त गाउँपालिका बनाउने	१० जना विरामी	संख्या	०			
२.७	१० शैयाको अस्पताल निर्माण गर्ने	प्राविधिक सुरुवात	संख्या	१			
२.८	सबै सेवाको लागि निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा विस्तार गर्ने	कोभिड विरामीको लागि मात्र			गाउँपालिका		
२.९	सबै स्वास्थ्य चौकी तथा आधारभुत स्वास्थ्य इकाईमा निशुल्क इन्टरनेट सेवा प्रदान गरी संपूर्ण सुचांकहरु अनलाइन दर्ता गर्ने						
२.१०	५ कोठे सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र निर्माण	निर्माणाधिन	संख्या	३	सिंजा २,४,६		२०७८।०७९
२.११	जिवर्का मोरा चौर तिचयानघाट निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	५००००००	
२.१२	फार्सेवाडा तातोपानी देखी गाउँपालिका सम्म खानेपानी निर्माण	निर्माणाधिन	कि.मि.	१.५	सिंजा गापा ३	७००००००	
२.१३	भैसे ओडार डिग्रा हुदै जाँच गाउँ बृहत खानेपानी निर्माण		कि.मि.	१.५	सिंजा गापा १	१०००००००	
२.१४	जाँच भयादेव मन्दिर निर्माण तथा घेरवार			१	सिंजा गापा १	७००००००	
२.१५	प्याकुडेवाडा किरिया घर निर्माण			१	सिंजा गापा १	६००००००	
२.१६	मालिका माबि धपा लम्फेरामाडु मन्दिर निर्माण			१	सिंजा गापा १	५००००००	
२.१७	२ कोठे जाँच गाउँमा मैला सहकारी भवन निर्माण			१	सिंजा गापा १	६००००००	
२.१८	जाँच लम्पालवाडा धारो र बिनय धारो निर्माण तथा संरक्षण		संख्या	२	सिंजा गापा १	१०००००००	
२.१९	भाडगाउँ बृहत खानेपानी निर्माण			१	सिंजा गापा ६	१०००००००	
२.२०	गाउँपालिका भित्र कक्षा ४ देखी १० सम्म खसभाषा पाठ्यक्रम निर्माण						

२.२१	नराकोट त्रिवेणी मन्दिर तथा हेलिप्याड निर्माण			२	सिंजा गापा ३	२०००००००	
२.२२	४ कोठे नराकोट दृष्टिविहिन छात्रावास निर्माण		संख्या	२	सिंजा गापा ३	१०००००००	
२.२३	सिंजा गापा वडा नं १ देखी ६ सम्मका खस भेषभुषा, मागल, भोडा, वेद, पंचेवाजा, सनाई, दमाहा लगायतको संस्कृति संरक्षण गर्न आवश्यक गूरुयोजना तयार गर्ने				सिंजा गापा	६०००००००	
२.२४	सिंजा गाउँपालिकाको वडा नं १ र वडा नं ३ मा सिमाना गेट निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा ६	५००००००	
२.२५	भाडगाउँ देउतीमन्दिर संरक्षण तथा निर्माण						
२.२६	जाँचगाउँ गिजरधारा मर्मत व्यवस्थापन		संख्या	१	सिंजा गापा ६	१०००००००	

वडा नं. १

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	शिक्षा					
१.१	शिक्षकलाई आई.सि.टी तालिम		संख्या	३५	तीन वटा विद्यालय	१
१.२	ई-लाईब्रेरी स्थापना		संख्या	४	धापा मा.वि., सिंजा बहुमुखी क्याम्पस, देउराली आ.वि., डिग्रा आ.वि., प्याकुरेवाडा मा.वि.	२
१.३	मालिका मा.वि.मा नमूना विद्यालय स्थापना		संख्या	१		२
१.४	मालिका मा.वि. घेराबार तथा पक्की पर्खाल निर्माण		मि.	४००		१
१.५	सिंजा बहुमुखी क्याम्पसमा पक्की पर्खाल निर्माण		मि.	६००		२
१.६	डिग्रा आ.वि.मा पर्खाल निर्माण		मि.	४००		२
१.७	डिग्रा आ.वि. मा ६ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		२
१.८	प्याकुरेवाडा मा.वि. मा ६ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		३
१.९	मालिका मा.वि. धापामा ६ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		३
१.१०	मालिका मा.वि.मा १ कोठे तालिम हल निर्माण		संख्या	१		१
१.११	सिंजा बहुमुखी क्याम्पसको ६ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		२
१.१२	सिंजा बहुमुखी क्याम्पसमा वि.एस.सी. एजी स्थापना तथा व्यवस्थापन		संख्या	१		३

१.१३	मालिका मा.विमा इन्टरनेट सेवा व्यवस्थापन		संख्या	१		१
१.१४	शिक्षक क्षमता अभिवृद्धि तालिम		सहभागि संख्या	५०		१
१.१५	मालिका मा.वि.मा प्राविधिक शिक्षा व्यवस्थापन		संख्या	१		१
२.	स्वास्थ्य					
२.१	स्वास्थ्य चौकीमा एक्सरे सहितको ल्याव व्यवस्थापन		संख्या	१		१
३.	खानेपानी तथा सरसफाई					
३.१	क्याम्पस, विद्यालय, स्वास्थ्यचौकी, वडा कार्यालयमा खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन		संख्या	७		१
४	खेलकुद					
४.१	मालिका मा.वि. धापाको खेलकुद मैदान		मिटर	४००		२
४.२	मालिका मा.वि.मा हरियालि फिल्ड निर्माण		वर्ग मि.	६५३		२
५.	संस्कृति					
५.१	भुडा, मागल, चुटकिला, खस देउडा, पइठ, छैटी तथा पुरानो भेषभुषा संरक्षण					३

वडा नं. २

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	शिक्षा					
१.१	विद्यालयमा इन्टरनेट जडान	छैन	संख्या	३	चुलेलगाउँ आ.वि., आ.वि. रनुखाना, आ.वि. विष्टवाडा	१
१.२	आ.वि. चुलेलगाउँमा मा.वि. सञ्चालन	आ.वि.	संख्या	१		१
१.३	शिक्षकलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	छैन	संख्या	२५		१
१.४	प्राविधिक शिक्षालय निर्माण	छैन	संख्या	१		३
१.५	भुकम्प प्रतिरोधि तथा बालबालिकामैत्री भवन निर्माण					
	आधारभूत ८ कोठे		संख्या	१		२
	आधारभूत ४ कोठे		संख्या	२		२
१.६	ई-लाईब्रेरी स्थापना	छैन	संख्या	१		१
१.७	छात्रावास निर्माण	छैन	संख्या	१		३

१.८	विद्यालयमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	छैन	संख्या	३		१
२.	स्वास्थ्य					
२.१	निर्माणाधिन स्वास्थ्य चौकीमा बर्थिङ सेन्टर स्थापना	छैन	संख्या	१		१
२.२	स्वास्थ्य चौकीमा खानेपानी व्यवस्थापन	छैन	संख्या	१		१
२.३	स्वास्थ्य चौकीमा दक्ष स्वास्थ्यकर्मी व्यवस्थापन	अपुग	संख्या	२		१
२.४	स्वास्थ्य चौकीमा स्ट्रेचर सहित स्वास्थ्य उपकरणको व्यवस्था	अपुग	स्वास्थ्य चौकी संख्या	१		१
२.५	स्थानीय उत्पादनबाट पोषण तत्व उत्पादन	छैन				२
२.६	ग्रिहणीहरुलाई स्थानीय स्रोत साधन उपयोग गरी घरघरमा पोषणयुक्त खाना तयार गर्ने तालिम प्रदान	छैन	संख्या	५०		२
३.	खानेपानी तथा सरसफाई					
३.१	एक घर एक धारा निर्माण	छैन	घर संख्या	४९७		१
३.२	घोडेङ्गा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	अधुरो	घर संख्या	९०		१
३.३	विष्टवाडा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	अधुरो	घर संख्या	८५		१
३.४	रायखोला खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	अधुरो	घर संख्या	१०९		१
३.५	चुलेलगाउँ खानेपानी आयोजना निर्माण	अधुरो	घर संख्या	१३३		१
३.६	अगस्तीवाडा खानेपानी आयोजना पुरा गर्ने	अधुरो	घर संख्या	४५		१
३.७	सार्वजनिक स्थानमा डफ्टबिन व्यवस्थापन	छैन	संख्या	५०		२
३.८	सार्वजनिक शौचालयमा पानीको व्यवस्थापन	छैन	संख्या	३		३
३.९	अगस्तीवाडामा सार्वजनिक शौचालय निर्माण	छैन	संख्या	१		३
४	खेलकुद	छ				
४.१	निर्माणाधिन खेलकुद मैदान स्तरउन्नती	अधुरो	संख्या	१	विष्टवाडा	३
४.२	नयाँ खेलकुद मैदान निर्माण	छैन	संख्या	१	चुलेलगाउँ	१
५.	संस्कृति					
५.१	स्थानीय भेषभुषा (दौरा सुरुवाल, गुनीउ चोली, पटुकी, कालो काम्लो, ढाका टोपी, बाला, मडअरी, चकी, तिलहरी, बुलाखी, कल्ली, दुलडी, पोते, माची, दोचा इत्यादी) संरक्षण					३
५.२	स्थानीय कला संस्कृति (देउडा, मागल, भोडा, चुटकीला, स्थानीय पयठ जात्रा, ढाल, साईतर कथा, ठाडीभाखा इत्यादी) संरक्षण					२
५.३	खस भाषा संरक्षण					१
६.	लक्षित समुह विकास					
६.१	महिलाहरुमा क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	छैन	संख्या	१००	वडा भित्र	१

६.२	किशोरीहरुमा आत्मरक्षा तालिम प्रदान	छैन	संख्या	२५०	वडा भित्र	१
६.३	२ कोठे महिला सञ्जाल भवन	छैन	संख्या	१	वडा भित्र	१
६.४	जेष्ठ नागरिकहरुलाई २ कोठे विश्राम गृह निर्माण	छैन	संख्या	१	वडा भित्र	२
६.५	२ कोठे सामुदायिक भवन निर्माण	छैन	संख्या	५	वडा भित्र	३
६.६	बालविवाहको अन्त्य					१

वडा नं. ३

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	शिक्षा					
१.१	भैरव मा.वि.मा स्नातक तहसम्म अध्ययनको व्यवस्थापन तथा विद्यालयको स्तरउन्नती		संख्या	१		१
१.२	माहादेव गोठीपीगीमा दरबन्दीको व्यवस्थापन		संख्या	३		१
१.३	फुटासिली आधारभूत विद्यालयमा दरबन्दी व्यवस्थापन		संख्या	२		१
२.	स्वास्थ्य					
२.१	नराकोट हेल्थपोष्टलाई स्तरउन्नती गरि १५ शैयाको भवन निर्माण तथा भवन घेराबार		संख्या	१		१
२.२	माथिगोठीमा स्वास्थ्य इकाई संचालन गर्ने		संख्या	१		१
३.	खानेपानी तथा सरसफाई					
३.१	नराकोट बजारमा एक घर एक धारा व्यवस्थापन	२०० घर	घर संख्या	५००		१
३.२	सबै सरकारी कार्यालयमा खानेपानीको व्यवस्थापन					१
३.३	नराकोट-फर्सेवाडा एक घर एक धारा व्यवस्थापन		घर संख्या	४००		१
३.४	सार्वजनिक स्थलमा शौचालयको व्यवस्थापन		संख्या	५	नराकोट बजार	३
३.५	बजार क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने		संख्या	२	सेरा बजार, नराकोट बजार	१
३.६	सेरा बजारमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण		संख्या	१		३
३.७	गिजर धारो मर्मत		संख्या	१	नराकोट गाउँ	२
३.८	स्वास्थ्य शाखामा जिगर धारो निर्माण		संख्या	१	नराकोट स्वास्थ्य शाखा	१
४	खेलकुद					
४.१	खेलकुद मैदान निर्माण		संख्या	१		२
४.२	खेलकुद प्रतियोगिताको संचालन					१

५.	संस्कृति					
५.१	पञ्चेबाजा संरक्षण					१
५.२	देउडा संरक्षण					१
५.३	खसभाषा संरक्षण					१
५.४	पुराना शिला अभिलेख गरी संरक्षण गर्ने					१
६.	लक्षित समुह विकास					
६.१	जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम					१
६.२	जेष्ठ नागरिक अपाङ्ग प्रतिकालय निर्माण					१
६.३	महिला विकास तालिम प्रदान					१
६.४	किशोरीहरुलाई आत्मरक्षा तालिम					१
६.५	लैङ्गिक तथा जातीय विभेद अन्त्य					१
६.६	जोखिममा परेका बालबालिकाको संरक्षण					१
६.७	अनाथ बालबालिकाको संरक्षण					१
६.८	जोखिममा परेका महिला तथा पुरुषको संरक्षण					१
६.९	बालविवाहको अन्त्य					१

वडा नं. ४

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	शिक्षा					
१.१	श्री शारदा आ.वि.का. लागि ८ कोठे भवन निर्माण	सामान्य	विद्यालय संख्या	२		२
१.२	मालिका काल विकास केन्द्रको लागि ३ कोठे भवन निर्माण	छैन	संख्या	१		२
१.३	केदारनाथ आ.वि.को लागि ८ कोठे भवन निर्माण	सामान्य	संख्या	१		३
१.४	चन्द्रसूर्य आ.वि.को लागि ५ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		२
१.५	शान्ति आ.वि.को लागि २ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		३
१.६	ई-लाईब्रेरी निर्माण	छैन	संख्या	२	केदारनाथ आ.वि. र शारदा आ.वि.	१
१.७	वडाभित्रका विद्यालयमा आवश्यकता अनुसार शिक्षक दरबन्दी पूर्ति गर्ने	अपुग	विद्यालय संख्या	४		१
१.८	कम्प्युटर ल्याव स्थापना	छैन	संख्या	२	केदारनाथ आ.वि. र	१

					शारदा आ.वि.	
२.	स्वास्थ्य					
२.१	मयालु स्वास्थ्य चौकी व्यवस्थापन		संख्या	१		१
२.२	गाडापानी प्रसूतीगृह व्यवस्थापन		संख्या	१		१
२.३	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन	छैन	संख्या	५		१
२.४	एम्बुलेन्स खरिद	छैन	संख्या	१		१
३.	खानेपानी तथा सरसफाई					
३.१	वडा भरी एक घर एक धारा व्यवस्थापन	छैन	घर संख्या	३००		१
३.२	प्रत्येक टोलमा फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने	छैन	घर संख्या	३००		२
४	खेलकुद					
४.१	वडास्तरीय खेलमैदान निर्माण	छैन	संख्या	१	बारे	२
४.२	२ कोठे वडास्तरीय खेलकुद भवन निर्माण	छैन	संख्या	१	४ नं. वडामा	२
५.	संस्कृति					
५.१	खस संस्कृतिको संरक्षण गर्ने					१
५.२	देउडा, भोडाँ, मागल, चुटुकीला, ठाडीभाका संरक्षण					१
५.३	स्थानीय खस भेषभुषा (कोछे, जिगलो, गावन, चोलो, बालाछाप, नानीमाला, ठूलीमाला, जुटुकी, विरौटो) संरक्षण					१
५.४	भवानीमष्टा मन्दिर निर्माण	छैन	संख्या	२	बारे, बाओ	२

वडा नं. ५

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	शिक्षा					
१.१	कैलाश मा.वि.को लागि ६ कोठे पक्क भवन निर्माण	कच्ची	संख्या	१		२
१.२	कालिका आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	कच्ची	संख्या	१		२
१.३	जनता आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	कच्ची	संख्या	१		३
१.४	मन सामुदायिक आ.वि.को लागि ४ कोठे पक्क भवन निर्माण	कच्ची	संख्या	१		२
१.५	कैलाश मा.वि.मा छात्रावास निर्माण	छैन	संख्या	१		१
१.६	विद्यालयमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	छैन	संख्या	५		१
१.७	विद्यालयमा शौचालय निर्माण	अव्यवस्थित	संख्या	४		१
१.८	विद्यालय घेरावार	छैन	संख्या	४		२

१.९	कैलाश मा.वि.मा विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण	छैन	संख्या	१		१
१.१०	सबै विद्यालयमा कम्प्युटर ल्याव स्थापना	छैन	संख्या	४		१
१.११	कैलाश मा.वि.मा पुस्तकालय स्थापना	छैन	संख्या	१		१
१.१२	सबै विद्यालयमा शिक्षक दरबन्दी पूर्ति	अपुग	संख्या	९		१
२.	स्वास्थ्य					
२.१	स्वास्थ्य प्रयोगशाला निर्माण	छैन	संख्या	१		१
२.२	बर्थिङ सेन्टरमा जनशक्ति व्यवस्थापन	अपुग	संख्या	२		१
२.३	स्वास्थ्य चौकीमा शुद्ध खानेपानीको लागि युरोगार्ड व्यवस्थापन	छैन	संख्या	१		१
२.४	स्याउलेमा स्वास्थ्य इकाई स्थापना	छैन	संख्या	१		१
२.५	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका थप	१०	संख्या	४		२
२.६	स्वास्थ्य चौकीमा शौचालय निर्माण	अव्यवस्थित	संख्या	१		१
२.७	प्रत्येक टोलमा स्ट्रेचर व्यवस्थापन	२	संख्या	५		१
२.८	पोषण गृह स्थापना	छैन	संख्या	१		१
२.९	एक घर एक टनेल सहित करेशावारी निर्माण	छैन	घर संख्या	४२१	वडा भरी	२
३.	खानेपानी तथा सरसफाई					
३.१	तलिधारा देखि फुङ्ग्रा सम्म लिफ्ट खानेपानी आयोजना	छैन	कि.मि.	१.५		१
३.२	नागाटाली देखि फुङ्ग्रा गाउँ सम्म खानेपानी स्तरउन्नती	पाईपमात्र विच्छुर्याईएको	कि.मि.	५		१
३.३	माथिधारो स्तरउन्नती	अव्यवस्थित	संख्या	१		१
३.४	धापाखल्ला देखि फोइसम्म खानेपानी स्तरउन्नती	अव्यवस्थित	कि.मि.	३		१
३.५	वडा भित्र एक घर एक धारा निर्माण	छैन	घर संख्या	४२१		१
३.६	प्रत्येक टोलमा फोहोरमैला व्यवस्थापन	छैन	टोल संख्या	४		२
३.७	रयालि-पाल्ता सम्म खानेपानी निर्माण	विग्रेको	कि.मि.	३०	गोरा, पाल्ता	१
३.८	टिपिरकोट-बर्मि सम्म खानेपानी निर्माण	छैन	कि.मि.	३	फुङ्ग्रा	१
३.९	कुलाघाट-स्कूलसम्म खानेपानी निर्माण	छैन	कि.मि.	३	फुङ्ग्रा	१
४	खेलकुद					
४.१	खेलकुद मैदान निर्माण	छैन	संख्या	१	वडा कार्यालय नजिकै	२
५.	संस्कृति					
५.१	स्थानीय भेषभुषा (गुनीउँचोलो, दौरा सुरुवाल, दोचा, कोरासा, बाला, माला, फूली, बुलाखी आदि) संरक्षण					१
५.२	स्थानीय कला संस्कृति (खस संस्कृति, बाजागाजा, मागल, देउडा, भुँडो, चुटकिला, हुटकेनाच, दमाहा, सनहाई, ताल, नरसिंह,					१

	पञ्चेबाजा आदि) संरक्षण					
५.३	२ कोठे साँस्कृतिक कला भवन निर्माण	छैन	संख्या	१		२
६.	लक्षित समुह विकास					
६.१	२ कोठे महिला भवन निर्माण	छैन	संख्या	१		१
६.२	२ कोठे दलित समुदायिक भवन निर्माण	छैन	संख्या	१		१
६.३	प्रत्येक टोलमा वृद्ध चौतारी निर्माण	छैन	संख्या	४		१
६.४	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण तालिम प्रदान	छैन	सहभागि संख्या	१००		१
६.५	किशोरीहरुलाई आत्मरक्षा तालिम	छैन	संख्या	३००		१
६.६	सामाजिक विकृति अन्त्यको लागि तालिम प्रदान	छैन	सहभागि संख्या	१००		१

वडा नं. ६

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	शिक्षा					
१.१	जनज्योती आ.वि. रुगाको लागि ४ कोठे भवन निर्माण	जिर्ण र अपुग	संख्या	१		२
१.२	शान्तिजन आ.वि.काडागाउँको लागि २ कोठे भवन निर्माण	जिर्ण र अपुग	संख्या	१		२
१.३	मा.वि. जोडुको लागि ८ कोठे भवन निर्माण	जिर्ण र अपुग	संख्या	१		२
१.४	देउती आ.वि. थाँडगाउँको लागि ४ कोठे भवन निर्माण	जिर्ण र अपुग	संख्या	१		२
१.५	जनज्योति आ.वि. रुगा घेराबार	नभएको	मि.	१००		१
१.६	शान्तिजन आ.वि. काडागाउँ घेराबार	नभएको	मि.	१५००		१
१.६	मा.वि. जोडु घेराबार	नभएको	मि.	२५००		१
१.७	देउती आ.वि. थाँडगाउँमा खानेपानी र शौचालय व्यवस्थापन					१
१.८	जनज्योति आ.वि. रुगामा युरोगार्ड व्यवस्थापन	छैन	संख्या	१		१
१.९	शान्तिजन आ.वि. काडागाउँमा खानेपानी र शौचालय व्यवस्थापन					१
१.१०	मा.वि. जोडुमा युरोगार्ड व्यवस्थापन	छैन	संख्या	१		१
१.११	प्रत्येक विद्यालयमा ICT, विज्ञान समग्री र पुस्तकालय निर्माण	छैन	विद्यालय संख्या	४		२
१.१२	प्रत्येक विद्यालयमा फर्निचरको व्यवस्थापन	अपुग	सेट	१५००		१
१.१३	प्रत्येक विद्यालयका शिक्षकहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि तालिम प्रदान	सामान्य	शिक्षक संख्या	३८		१

१.१४	सबै आ.वि. र मा.वि.मा शिक्षक दरबन्दी पूर्ति	अपुग	शिक्षक दरबन्दी संख्या	१४		१
१.१५	प्रत्येक विद्यालयमा खेलकुद आयोजना संचालन					१
१.१६	प्रत्येक विद्यालयमा शैक्षिक सामाग्रीको वितरण					१
१.१७	प्रत्येक विद्यालयमा कला संस्कृति भल्किने कार्यक्रम आयोजना					१
१.१८	अन्तरविद्यालय अतिरिक्त कृयाकलाप					१
२.	स्वास्थ्य					
२.१	स्वास्थ्य चौकी निर्माण	छैन	संख्या	१	दाँत	१
२.२	रुगा, काँडागाउको बिचमा स्वास्थ्य क्लिनिक स्थापना	छैन	संख्या	१	रुगा र काडागाउँको बिचमा	१
२.३	स्वास्थ्य स्वयंसेविका थप	अपुग	संख्या	१	काडागाउ	२
२.४	१ घर एक करेशाबारी निर्माण	नभएको	घर संख्या	४२०	वडा भरी	१
३.	खानेपानी तथा सरसफाई					
३.१	रुगा नुनदीना एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	सामान्य	घर संख्या	६०	रुगा	१
३.२	काडागाउ कालापातल तथा हिलाधारा खानेपानी एक घर एक धारा आयोजना	सामान्य	घर संख्या	९५	काडागाउ	१
३.३	जोडु नुनखरा, सिउरा एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	सामान्य	घर संख्या	११०	जोडु	१
३.४	भाँडगाउ बुदबुदी एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	सामान्य	घर संख्या	१६०	भाँडगाउ	१
४	युवा तथा खेलकुद					
४.१	खेलकुद रङ्गशाला निर्माण	छैन	संख्या	१	वडाभित्र	३
५.	संस्कृति					
५.१	पञ्चेवाजा संरक्षण	सामान्य	टोल संख्या	४	वडा भरी	१
५.२	मठ मन्दिर निर्माण तथा मर्मत	जिर्ण	संख्या	१६	वडा भरी	१
६.	लक्षित समुह विकास					
६.१	लक्षित वर्ग विकास कार्यक्रम	नभएको	कार्यक्रम संख्या	४	वडा भरी	१
६.२	जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता, एकल महिला वृद्ध आश्रम	नभएको	संख्या	१०	वडा भरी	१

३. शहरी विकास भौतिक पूर्वाधार

पालिकास्तरीय योजना

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	लागत रु	कार्यान्वयन वर्ष
१.	डम्पिङ साईट निर्माण		वटा	१	वडा नं. ३	६,७०,००,०००	
२.	नराकोट देखि केदारनाथ सम्म सडक कालोपत्रे		कि.मि.	८.७	वडा नं. ३, ४	१५,००,००,०००	
३.	नराकोट देखि जाँच सम्म कालोपत्रे बाटो		कि.मि.	४.५	वडा नं. १, २, ३	८,५०,००,०००	
४.	रनुखाना आर.सि.सि पुल		मि.	२५	वडा नं. २	६,९५,००,०००	
५.	बसपार्क निर्माण		संख्या	१	वडा नं. ३	१७,००,००,०००	
६.	जिवर्का पक्कपुल निर्माण	निर्माणाधिन	मि.	२५	सिंजा गापा १	५०००००००	२०७६।०७७ देखी निरन्तर
७.	नराकोट कोटेसाँगु पक्कपुल निर्माण	निर्माणाधिन	मि.	२५	सिंजा गापा ३	५०००००००	२०७६।०८९ देखी निरन्तर
८.	रनुखान पक्कपुल निर्माण		मि.	२५	सिंजा गापा २	५०००००००	
९.	रनुखान बाँओ सकक निर्माण	निर्माणाधिन	मि.	५	सिंजा गापा २	२०००००००	२०७६।०७९ देखी निरन्तर
१०.	नराकोट भिम्बिकुना सडक निर्माण	निर्माणाधिन	मि.	१०	सिंजा गापा १,२,३	१००००००००	२०७४।०७५ देखी निरन्तर
११.	गाउँपालिका भवन निर्माण	निर्माणाधिन	संख्या	१	सिंजा ३	९००,००,०००	२०७६।०७७ देखी निरन्तर
१२.	हिमाखोला हाईड्रो पावर		संख्या	१	सिंजा १	१००००००००	
१३.	घोडैकोट लघु जलविद्युत आयोजना	निर्माणाधिन	संख्या	१	सिंजा ५	५००००००००	२०७६।०७७ देखी निरन्तर
१४.	जिवर्का बुर्मी ठाडादुङ्गा सडक निर्माण	निर्माणाधिन	कि.मि.	५	सिंजा १	३००००००००	२०७७।०७८ देखी निरन्तर
१५.	२५ मि. को रातादाड ट्रष्ट पुल, भैसेगौडा जुलुङ्गे पुल भानाथान ट्रष्टपुल,	निर्माणाधिन	संख्या	३	सिंजा ३ र ५	५००००००००	२०७६।०७९ देखी निरन्तर
१६.	जिवर्का पुल देखी जाँच गाउँ थार्पिवाडा हुदै बिन्दाशैनी सडक आरसिसि	निर्माणाधिन	कि.मि.	३	सिंजा १	२००००००००	२०७६।०७७ दख
१७.	भकारी बारे केदारनाथ सडक निर्माण	निर्माणाधिन	कि.मि.	६	सिंजा ३ र ४	१००००००००	२०७४।०७५ देखी निरन्तर
१८.	नराकोट बाँओ मालिका सडक निर्माण	निर्माणाधिन	कि.मि.	६	सिंजा ३ र ४	१००००००००	२०७४।०७५

							देखी निरन्तर
१९.	धिताललिहि जिरो प्वान्ट देखी जोडु भाडगाउँ सडक	निर्माणाधिन	कि.मि.	८	सिंजा ५र६	१०००००००	२०७४।०७५ देखी निरन्तर
२०.	धिताललिहि जिरो प्वान्ट देखी दिलौरी हुदै चनानापा ८ जातिभिड जोडने सडक	निर्माणाधिन	कि.मि.	१५	सिंजा ३,५,६ र चनानापा ८	७०००००००	२०७६।०७७ देखी निरन्तर
२१.	थर विष्टवाडा देखी रनुखाना सडक आरसिसि	निर्माणाधिन	कि.मि.	३	सिंजा २	२०००००००	२०७६।०७७ देखि निरन्तर
२२.	जाल जोडुभाडगाउँ रुगा काडागाउँ फुङ्ग बारे बाओ गम्थैला ठंडादुङ्गा हुदै कनकासुन्दरी सडक		कि.मि.	१२	सिंजा गापा १	१०००००००	
२३.	वडा नं १ वडा कार्यालय भवन निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	१०००००००	
२४.	जाँच गाउँबाट बर्थिङ्ग सेन्टर जाने सडक निर्माण		कि.मि.	१	सिंजा गापा १	६००००००	
२५.	नराकोट कोटेसाँघु देखी चुलेलगाउँ सडक निर्माण	निर्माणाधिन	कि.मि.	१	सिंजा गापा २	८००००००	२०७६।०७७ देखी निरन्तर
२६.	धापा अमरशाहीका घर देखी धनकैष्णको घर सम्म पिसिसि सडक		कि.मि.	०.५	सिंजा गापा १	३००००००	
२७.	काँटे देखी वडा कार्यालय सम्म आरसिसि सडक		कि.मि.	१	सिंजा गापा १	१०००००००	
२८.	काँटे, डिग्रा, थार्पिवाडा पिसिसि सडक निर्माण		कि.मि.	३	सिंजा गापा १	१५००००००	
२९.	जोडुगाउँ सडक विस्तार कार्यक्रम		कि.मि.	३	सिंजा गापा ६	१०००००००	
३०.	भुलिगाउँ भित्र सडक सुधार		कि.मि.	२	सिंजा गापा ४	१०००००००	
३१.	नराकोट प्रहरीचौकी भवन निर्माण तथा घेरवार		कोठा संख्या	५	सिंजा गापा ३	२०००००००	
३२.	सिंजा गापा वडा नं १ मा गाउँपालिका स्तरिय कोल्ड स्टोर निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा १	१०००००००	
३३.	सिंजा गाउँपालिका वडा नं ३ मा बसपार्क निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा ३	२०००००००	
३४.	रोजिखोला साइलपाटा सडक निर्माण तथा ग्रावेल		कि.मि.	३	सिंजा गापा ३	५००००००	
३५.	धिताललिहि गिजरधरो मर्मत		संख्या	१	सिंजा गापा ३	१००००००	
३६.	१५ शैयाको नराकोट रणनैतिक अस्पता निर्माण		संख्या	१	सिंजा गापा ३	१०००००००	

वडा नं. १

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
--------	--	--------------	------	--------	------------------------	----------------

१	सडक तथा पुल					
१.१	जिब्रका क्याम्पस हुँदै लिमा कालिकोट सम्म जोड्ने सडक निर्माण		कि.मि.	३०		१
१.२	जिब्रका, बाओ, केदारनाथ हुँदै जुम्ला जाने सडक निर्माण		कि.मि.	१५		२
१.३	डिग्रा चुखै खर्क मालिका लुम्भी आरेकाँडा सडक निर्माण		कि.मि.	२०		२
१.४	थार्पीवाडा देखि प्याकुरेवाडा सम्म सडक निर्माण		कि.मि.	३		३
१.५	काटै वडा कार्यालय थार्पीवाडा हुँदै डिग्रा पावर हाउस, सिंजा बहुमुखी क्याम्पस सम्म सडक निर्माण		कि.मि.	२०		१
१.६	जिब्रका देखि वडा कार्यालय सम्म सडक निर्माण		कि.मि.	१		३
१.८	खोलीवाडा, ओडवाडा, जुकेमुल पावर हाउस सम्म सडक निर्माण		कि.मि.	५		२
१.९	विन्दासैनी देखि पानीमूल सम्म सडक निर्माण		कि.मि.	३		४
१.१०	जुकेमूल पिपलपाते चौर हुँदै साइटा धमेला सडक निर्माण		कि.मि.	५		१
१.११	जाँच गाउँ देखि हस्पिटल सडक निर्माण		कि.मि.	१		१
१.१२	मेहेल्ली पिपलचाखा छकाले पानी सडक निर्माण		कि.मि.	८		३
१.१३	डिग्रा गाउँ, नागी डाँडा भ्यूटावर हुँदै मालिका डाव सडक निर्माण		कि.मि.	८		१
१.१४	थार्पीवाडा देखि हस्पिटल सम्म सडक निर्माण		कि.मि.	१		२
१.१५	सेरिकोट डिग्रा ठोसे चौर सडक ग्रावेल		कि.मि.	२		१
१.१६	मल्टेदुंगा भोलुङ्गेपुल निर्माण		संख्या	१		१
१.१७	भाडास्वाडा भोलुङ्गेपुल निर्माण		संख्या	१		२
१.१८	मितिनी भोलुङ्गेपुल निर्माण		संख्या	१		२
१.१९	भुक्दयार भोलुङ्गेपुल निर्माण		संख्या	१		४
२	ढल निकास					
२.१	डिग्रा गाउँ, खोलीवाडा ढल निकास		संख्या	१		१
२.२	सिरपिनारा, पुराना धारा ढल निकास		संख्या	१	डिग्रा	२
२.३	रातामाटा, दारागाउन ढल निकास		संख्या	१	डिग्रा	३
२.४	नमाटे, काटै, मुखवेवार ढल निकास		संख्या	१		१
२.५	रकडिल, मिलनचोक, बलिदेवार, जिब्रका ढल निकास		संख्या	१		१
२.६	थार्पीवाडा ढल निकास		संख्या	१		२
२.७	प्याकुरेवाडा ढल निकास		संख्या	१		१
२.८	हस्पिटल देखि देउल जिउला ढल निकास		संख्या	१		१
३.	संचार					
३.१	नागीडाँडा टेलीफोन फोर.जीको टावर स्थापना		संख्या	१		१

३.२	स्वास्थ्य चौकी, वडा कार्यालय, विद्यालय, सिंजा बहुमुखी क्याम्पस, होमस्टेमा इन्टरनेट सेवा संचालन		संख्या	७		१
३.३	इन्टरनेट जडान तथा प्रतिकालय चार्जिड पेन्ट		संख्या	१२	जाच, थार्पीवाडा, काटै, धापा, प्याकुरेलवाडा, डिग्रा, गमगाढ	१
४.	भवन					
४.१	सामुदायिक भवन डिग्रा		संख्या	१		१
४.२	महिला सामुदायिक भवन		संख्या	१		२
४.३	वडा नं. १ मा तालिम हल निर्माण		संख्या	१	गमगाढ बजार	१
४.४	८ कोठे वडा कार्यालय भवन निर्माण		संख्या	१		१
५	वैकल्पिक उर्जा					
५.१	नागीडाँडा वायु उर्जा		संख्या	१		१

वडा नं. २

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१	सडक					
१.१	घोडेङ्गा-देउली सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	६		१
१.२	अगस्तवाडा-धिरे सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	६		३
१.३	विष्टवाडा-कालिकोट सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	२०		३
१.४	रनुखाना-बाओमालिका सडक स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	१५		३
१.५	विष्टवाडा सँगहालय-छल्पेना सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	१		४
१.६	सिमलकुला-चुचेल्ना सडक स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	२		४
१.७	रनुखाना भुली सडक स्तरउन्नती	अधुरो	कि.मि.	७		२
१.८	चुलेलगाउँ राउलाघर सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	५.५		३
१.९	चुलेलगाउँ नराकोट सडक स्तरउन्नती	कच्ची	कि.मि.	१.५		१
१.१०	चुलेलगाउँ आ.वि.-रनुखाना सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	३		१
१.११	कोटेसाँगु-चड्खुचाँगा खेलमैदान सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	२		१
१.१२	बजेडीखोला पुल निर्माण	छैन	मि.	३०		१
१.१३	हिमानदी-रनुखाना निर्माणाधिन पुल पुरा गर्ने	निर्माणाधिन	मि.	२०		१
१.१४	हिमानदी घोडङ्गा गाउँ सडक	छैन	कि.मि.	१		२
२	ढल निकास					

२.१	आ.वि. चुलेलगाउँ विद्यालय ढल निकास	छैन	मि.	२००		१
२.२	आ.वि. रनुखाना ढल निकास	छैन	मि.	२००		१
२.३	कालिका आ.वि. ढल निकास	छैन	मि.	२००	विष्टवाडा	२
२.४	अगस्तिवाडा गाउँ ढल निकास	छैन	कि.मि.	२		१
२.५	चुलेलगाउँ टोल भित्र ढल निकास	छैन	कि.मि.	५		३
२.६	रनुखाना टोल भित्र ढल निकास	छैन	कि.मि.	३		२
२.७	विष्टवाडा टोल ढल निकास	छैन	कि.मि.	३		२
२.८	घोडेङ्गा टाल ढल निकास	छैन	कि.मि.	३		२
३.	जलविद्युत					
३.१	साङ्गाखोला लघु जलविद्युत आयोजना स्तरउन्नती	विग्रीराख्ने	संख्या	१		१
४.	संचार					
४.१	संचार टावर निर्माण	छैन	संख्या	१		१
४.२	वडाका सबै टोलमा प्रभावकारी इन्टरनेट सेवा विस्तार गर्ने					१
४.३	सरकारी कार्यालयमा सि.सि क्यामेरा जडान	छैन	संख्या	१०		२
५.	भवन					
५.१	२ काठे खेलकुद भवन निर्माण	छैन	संख्या	१		१
५.२	शवदाह गृह निर्माण	छैन	संख्या	५		२
६.	वैकल्पिक उर्जा					
६.१	विद्यालयमा सौर्य उर्जा स्तरउन्नती		संख्या	३		१
६.२	टोलभित्रका सडक तथा बाटोमा सौर्यउर्जा व्यवस्था	छैन	कि.मि.	७		२

वडा नं. ३

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१	सडक					
१.१	नराकोट जीरोपइन्ट देखि केदारनाथसम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	२०		१
१.२	धिताल्लीहि-सेराबजार-प्रहरीचौकी-इलाका प्रशासन कार्यालय सम्मको सडक स्तरउन्नती	कच्ची	कि.मि.	२		२
१.३	धिताल्लीहि देखि भिमिरी कुनासम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	२१		१
१.४	बिरेडाँडा देखि कटलगाउँसम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	३		२
१.५	खडगडा देखि मालिका सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	२२		१
१.६	साण्ट पुल रुद्रपरेग चौरमा	छैन	मि.	५		१

१.८	खयाला लटीकाथान पुल	छैन	मि.	६		१
१.९	कोठे साँगु पक्की पुल	छैन	मि.	२५		२
१.१०	कालील्ला थान देखि भुसेरा सम्म सडक विस्तार					३
१.११	पेटाढुंगा गाडापानी सडक विस्तार					४
२	ढल निकास					
२.१	नराकोट बजारमा ढल निकास	अव्यवस्थित	कि.मि.	२		१
२.२	नराकोट गाउँ ढल निकास					२
३.	जलविद्युत					
३.१	रुपरानी जलविद्युतको स्तरउन्नती गरी केन्द्रिय प्रसारण लाईन साँग जोड्ने					१
३.२	नराकोट बजारमा सि.सि क्यामरा जडान	छैन	संख्या	२०		१
४.	संचार					
४.१	नेपाल टेलिकमको टावर थप गर्ने					१
४.२	प्रहरी चौकीमा इन्टरनेट सेवा जडान गर्ने					१
४.३	सबै कार्यालयमा इन्टरनेट सेवा विस्तार गर्ने					१
५.	भवन					
५.१	३ नं. वडा कार्यालयमा ८ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		२
५.२	प्रहरी चौकी नराकोटमा १५ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		१
५.३	महिला सञ्जालको लागि २ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		२
५.४	नराकोट बजारमा शान्ती शुरुक्षा विटको लागि २ कोठे भवन निर्माण		संख्या	१		१
५.५	२ कोठे वृद्धाश्रम भवन निर्माण		संख्या	१		१
५.६	५ कोठे बसपार्कको काउन्टर निर्माण		संख्या	१		१
५.७	बसपार्क निर्माण		संख्या	१		१

वडा नं. ४

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१	सडक					
१.१	नराकोट-केदारनाथ सडक स्तरउन्नती	कच्ची	कि.मि.	८		१
१.२	नराकोट-मालिकासम्म सडक स्तरउन्नती	कच्ची	कि.मि.	६		१
१.३	केदारनाथ-मालिका सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	१०		१

१.४	विरेडाँडा-वडा कार्यालयसम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	४		२
१.५	डाँडाआटी देखि भुलि हुँदै वडा कार्यालय सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	५		२
१.६	वडा कार्यालय देखि बारे गाउँ सम्म सडक स्तरउन्नती	कच्ची	कि.मि.	७		३
१.७	बारे केदारनाथ देखि गर्जी सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	१५		४
१.८	नराकोट बजार-बाओमालिका सडक कालोपत्रे	कच्ची	कि.मि.	१२		१
१.९	धिताल्ली-केदारनाथ सडक कालोपत्रे	कच्ची	कि.मि.	१६		१
१.१०	केदारनाथ-फुङ्ग्रा सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	७		१
२	ढल निकास					
२.१	नराकोट बजार-मालिका सम्म ढल निकास	छैन	कि.मि.	१२		१
२.२	धिताल्ली-केदारनाथ ढल निकास	छैन	कि.मि.	१६		१
२.३	बारे, तल्लीगुठी, गाँडापानी, तल्लीमाथी बाओ, भुली ढल निकास	छैन	कि.मि.	१८		१
३.	विद्युत					
३.१	४ नं. वडा भरी आवश्यकता अनुसार विद्युत पोल तथा तार विस्तार					१
३.२	विद्युत ट्रान्सफर्मर जडान	छैन	संख्या	५		१
३.३	विद्युत घट्ट निर्माण	छैन	संख्या	१		१
३.४	चक्की मिल निर्माण	छैन	संख्या	१		२
३.५	राईके डाँडामा शौर्य उर्जा स्तरउन्नती					४
४.	संचार					
४.१	नेपाल टेलिकम टावर व्यवस्थापन					१
४.२	वडा भित्र इन्टरनेट सेवा प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गर्ने					१
५.	भवन					
५.१	२ कोठे महिला सञ्जाल भवन	छैन	संख्या	१		२
५.२	२ कोठे दलित समिक्षा भवन	छैन	संख्या	१		२
५.३	४ कोठे युवा खेलकुद भवन निर्माण	छैन	संख्या	१		३
५.४	२ कोठे साँस्कृतिक भवन निर्माण	छैन	संख्या	१		२
५.५	बाओमालिका र बाओमष्टामा २ कोठे धर्मशाला निर्माण	छैन	संख्या	२		३

वडा नं. ५

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१	सडक					

१.१	धिताल देखि फुङ्ग्रासम्म सडक स्तरउन्नती	कच्ची	कि.मि.	९		१
१.२	नराकोट स्वास्थ्य चौकी देखि फुङ्ग्रा सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	१२		१
१.३	५ नं. वडा कार्यालयबाट छालाचौर सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	२१		२
१.४	फुङ्ग्रा देखि केदारनाथ मन्दिर सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	६		१
१.५	डुसा देखि तातोपानी सम्म नयाँ सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	३०		२
१.६	कैलाश मा.वि. फुङ्ग्रा देखि रुगा सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	३		१
१.७	व्यथप्ला देखि सुन्धाप्ली सम्म सडक निर्माण	छैन	कि.मि.	५		२
१.८	घोडेकोट पक्की पुल निर्माण	छैन	मि.	३०		३
१.९	डुसा तातोपानी जोड्ने भोलुङ्गेपुल निर्माण	छैन	मि.	२०		१
१.१०	बाउलोटे भोलुङ्गे पुल निर्माण	छैन	मि.	२०		१
१.११	सुक्कासल्ला भोलुङ्गेपुल निर्माण	छैन	मि.	१५		१
२.	जलविद्युत					
२.१	घोडेकोट जलविद्युत स्थापना	छैन	संख्या	१		१
२.२	वडा कार्यालय देखि सानीगाउँ फुङ्ग्रा सम्म विद्युत प्रसारण लाईन विस्तार गर्ने	छैन	कि.मि.	५		१
३.	संचार					
३.१	सञ्चार टावर निर्माण	छैन	संख्या	१	वडा कार्यालय नजिक	१
३.२	सार्वजनिक निकायमा व्यवस्थित इन्टरनेट सेवा विस्तार	अव्यवस्थित	निकाय संख्या	१०		१
४.	भवन					
४.१	हल सहित ६ कोठे वडा कार्यालय भवन निर्माण	कच्ची	संख्या	१		२
४.२	८ कोठे प्रहरी चौकी भवन निर्माण तथा व्यवस्थापन	छैन	संख्या	१		२
४.३	वडा कार्यालय नजिक तालिम हल निर्माण	छैन	संख्या	१		३
५	वैकल्पिक उर्जा					
५.१	वायुउर्जा स्थापना	छैन	संख्या	१	सुन्धाप्ले फुङ्ग्रा	१
५.२	सौर्यउर्जा स्थापना	छैन	संख्या	१	वडा कार्यालय	१

वडा नं. ६

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१	सडक					

१.१	वडा नं. ६ देखि जुम्ला बजार सडक	जुम्ला बजार नजोडिएको	कि.मि.	३०		१
१.२	वडा नं. ६ को कार्यालय देखि रुगा फुङ्गा पिगी बाँव हुँदै कनका सुन्दरी ग्रामीण कृषि सडक निर्माण	नभएको	कि.मि.	३५		१
१.३	रुगा गाउमा पक्कि पुल निर्माण	नभएको	मि.	१५		३
१.४	वडा नं. ५ देखि ६ सम्म सडक स्तरउन्नती	कच्ची	कि.मि.	१०		१
१.५	वडा नं. ६ को तरुन्देउमा पक्की पुल निर्माण	नभएको	मि.	१५		३
१.६	वडा नं. ६ को काडागाउ देखि गोवानी हुँदै जलजला जोड्ने सडक निर्माण	नभएको	कि.मि.	१५		२
१.८	रुगादेखि भैसीलाल हुँदै जलजला जोड्ने सडक निर्माण	नभएको	कि.मि.	२०		३
१.९	जोडुको छेडा हुँदै जलजला सडक निर्माण	नभएको	कि.मि.	२०		२
२	ढल निकास					
२.१	वडा नं. ६ को ४ वटै गाउँमा ढल निकास	नभएको	गाउँ संख्या	४		१
३.	जलविद्युत					
३.१	प्रत्येक टोलमा वैकल्पिक उर्जा तथा जलविद्युत व्यवस्थापन	अव्यवस्थित	टोल संख्या	४		१
३.२	राष्ट्रिय विद्युत प्रसारण लाईन जोड्ने					
४.	संचार					
४.१	प्रत्येक सरकारी निकाय र टोलमा इन्टरनेट सेवा विस्तार	नभएको	संख्या	१०		१
५.	भवन					
५.१	प्रत्येक टोलमा २ कोठे महिला भवन निर्माण	छैन	संख्या	४		३

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

पालिकास्तरीय योजना

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	यसबाट हुने फाईदा	कार्यान्वयन वर्ष
१	डाव जिउला तटबन्धन निर्माण		कि.मि.	०.५	सिंजा गापा १	२०००००००	
२	बन्दिकोट वृक्षारोपण			१	सिंजा गापा १	१०००००००	
३	धिताललिहि देखी भिम्भिकुना सम्म सडकमा वृक्षा रोपण		कि.मि.	५	सिंजा गापा १ र ३	२०००००००	
४	नराकोट देखी बारेकेदारनाथ सडकमा वृक्षारोपण		कि.मि.	३	सिंजा गापा ३ र ४	१०००००००	
५	धिताललिहि देखी जोडुभाडगाउँ सडक वृक्षारोपण		कि.मि.	४	सिंजा गापा ५ र ६	१०००००००	
६	जिवर्का देखी सुंगुरखोर ठाडाढुङ्गा सडक तटबन्धन तथा पैरो नियन्त्रण		कि.मि.	१.५	सिंजा गापा १	१०००००००	
७	धापावडार देखी वृन्दाशैनी सम्म पैरो रोकथाम तथा नियन्त्रण		कि.मि.	१	सिंजा गापा १	१०००००००	
८	सिंजा गाउँपालिका वडा नं १ र ३ मा डम्पडसाईड निर्माण		संख्या	२	सिंजा गापा १ र ३	२०००००००	
९	सिंजा गाउँपालिका वडा नं १ देखी ६ सम्म विपद्जोखिम न्युनिकरण सम्बन्धि चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन		संख्या	६	सिंजा गापा	३०००००००	
१०	गाउँपालिका स्तरिय दमकल खरिद तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम		संख्या	२	सिंजा गापा		
११	गाउँपालिका स्तरिय सब बहान साधन खरिद तथा व्यवस्थापन		संख्या	२	सिंजा गापा		
१२	गाउँपालिका भवन देखी गौखुर सम्म तटबन्धन निर्माण		कि.मि.	१	सिंजा गापा ३	२०००००००	
१३	नराकोट कोटेसांघु पुल देखी खडगडा सम्म सडक चौडा तथा तटबन्धन		कि.मि.	२	सिंजा ३	२०००००००	

वडा नं. १

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	विपद् व्यवस्थापन					
१.१	विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना					१
१.२	थार्पीवाडा देखि दैतदह सम्म किनारामा तटबन्धन		कि.मि.	५		२
१.३	सिंजा बहुमुखी क्याम्पस तटबन्ध तथा वृक्षारोपण		कि.मि.	१		२
१.४	देउराली प्रा.वि. डिग्रा पहिरो रोकथाम तथा बाल		कि.मि.	१		१
२.	वन तथा वातावरण संरक्षण					
२.१	नांगा पाखामा वृक्षारोपण		पाखा संख्या	२		२
२.२	कवुलीयती वन लामा सिम, बाग्दुली नागी वृक्षारोपण तथा जडिबुटी रोपण		वन संख्या	३		२
२.३	रुपाकोट सामुदायिक वन वृक्षारोपण					२
२.४	भित्री हरियाली सामुदायिक वनमा जडिबुटी तथा वृक्षारोपण		वन संख्या	१		१
२.५	बाहिरी हरियाली वन जडिबुटी तथा वृक्षारोपण		वन संख्या	१		२
२.६	जिब्रका देखि पावरहाउस तटबन्धन तथा वृक्षारोपण		संख्या	१		२

वडा नं. २

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	विपद् व्यवस्थापन					
१.१	घोडेङ्गा दैत दह देखि चुलेलगाउँ, कोटेसाँगु सम्म वारीपारी तटबन्धन निर्माण	छैन	कि.मि.	५		२
१.२	हिरुङ्गा-घट्टेचौर तटबन्धन निर्माण	छैन	कि.मि.	१.५	रनुखाना	२
१.३	हिमा नदी-भुलछडा तटबन्धन निर्माण	छैन	कि.मि.	१.५	रनुखाना	२
१.४	आसिकाने खोला तटबन्धन निर्माण	छैन	कि.मि.	२	चुलेलगाउँ	२
१.५	अगस्तीवाडा प्रतिकालय देखि घोडिखोलासम्म तटबन्धन निर्माण	छैन	कि.मि.	०.५		२
१.६	चुलेलगाउँ आ.वि. पहिरो नियन्त्रण					१
१.७	सिमचौर पहिरो नियन्त्रण					१
१.८	विष्टवाडा खोला तटबन्धन निर्माण	छैन	कि.मि.	२		२
१.९	घोडेङ्गा पहिरो नियन्त्रण भट्टेकोर्ना धाराखोला	छैन	कि.मि.	२		२
२.	वन तथा वातावरण संरक्षण					

२.१	चुलेलगाउँ वन वृक्षारोपण तथा घेराबार	छैन	वर्ग कि.मि.	१५०००		२
२.२	रनुखाना वन घेराबार	छैन	वर्ग कि.मि.	३०		२
२.३	थियाथप्ला लालीगुरास संरक्षण	छैन	वर्ग कि.मि.	४०००		२
२.४	लिङ्काटिया लालीगुरास संरक्षण	छैन	वर्ग कि.मि.	१३०००		२
२.५	लाखुरीमाडी लालीगुरास संरक्षण	छैन	वर्ग कि.मि.	५००		२
२.६	वडा भित्रका सबै पानीको मुल संरक्षण					२
२.७	सिमसार संरक्षण		संख्या	२	लितेसिम, सिमचौर	२
२.८	खालीडाँडामा वृक्षारोपण तथा घेराबार	छैन	संख्या	४	वडा भित्र	२

वडा नं. ३

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	विपद् व्यवस्थापन					
१.१	विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना		रु	५० लाख		१
१.२	विपद् प्रतिकार्य कार्यकर्ता तयार		संख्या	६		२
१.३	सामुदायिक वनमा अग्नीरेखा निर्माण	छैन	वन संख्या	४		२
२.	वन तथा वातावरण संरक्षण					
२.१	सडकको किनारमा वृक्षारोपण गर्ने		विरुवा संख्या	२०००		२

वडा नं. ४

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	विपद् व्यवस्थापन					
१.१	धानीडाँडा पहिरो नियन्त्रण					१
१.२	माल्कीधारा पहिरो नियन्त्रण					२
१.३	भुकेखोला पहिरो नियन्त्रण					३
१.४	केदारनाथ साकिने पाटन पहिरो नियन्त्रण					१
१.५	धुपिधारा पिपलधारा पहिरो नियन्त्रण					२
१.६	भुजेनी पहिरो नियन्त्रण					३
१.७	खर र फुसको छाना विस्थापित गर्ने	५०	संख्या	०		२

२.	वन तथा वातावरण संरक्षण					
२.१	साउँचौर-धुम-भदाली वृक्षारोपण					३
२.२	पिन्डेडाँडा-दहचौर सम्म वृक्षारोपण					३
२.३	माटिखान सामुदायिक वन घेराबार					२
२.४	धुपीधारा खानेपानी मुहान संरक्षण					१
२.५	केदारनाथ वरीपरी वृक्षारोपण					२

वडा नं. ५

सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	विपद् व्यवस्थापन					
१.१	विपद् व्यवस्थापन कोष निर्माण	२५०००	रु.	५०००००		१
१.२	विपद् प्रतिकार्यको लागि जनशक्ति तयार	छैन	संख्या	२५		२
१.३	पिप्ला, लामाकान, विराचौर, सुनहुस्का, लामादला, भोलखोली, लामाचौर मा ग्याविन तार निर्माण					३
१.४	धोरासिम, बुकाखोला भुक्षय नियन्त्रणको लागि ग्याविन तार निर्माण					२
१.५	आगलागि, वन फँडानी सम्बन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालन	छैन	सहभागि संख्या	६०		१
२.	वन तथा वातावरण संरक्षण					
२.१	एक घर एक सुधारिएको चुलो निर्माण	छैन	घर संख्या	४२१		२
२.२	स्याँली वृक्षारोपण		वर्ग मि.	२२०००		१
२.३	पानी मूल संरक्षण		वर्ग मि.	१५०००		१
२.४	डिके बाइदरामा जडिबुटी रोपण		वर्ग मि.	३००००		२
२.५	सामुदायिक वनमा जडिबुटी रोपण		सा.व. संख्या	४		३
२.६	वडा भित्रका सबै खानेपानी मुल संरक्षण		संख्या	२०		१
२.७	सामुदायिक वन घेराबार		सा.व. संख्या	४		३

वडा नं. ६

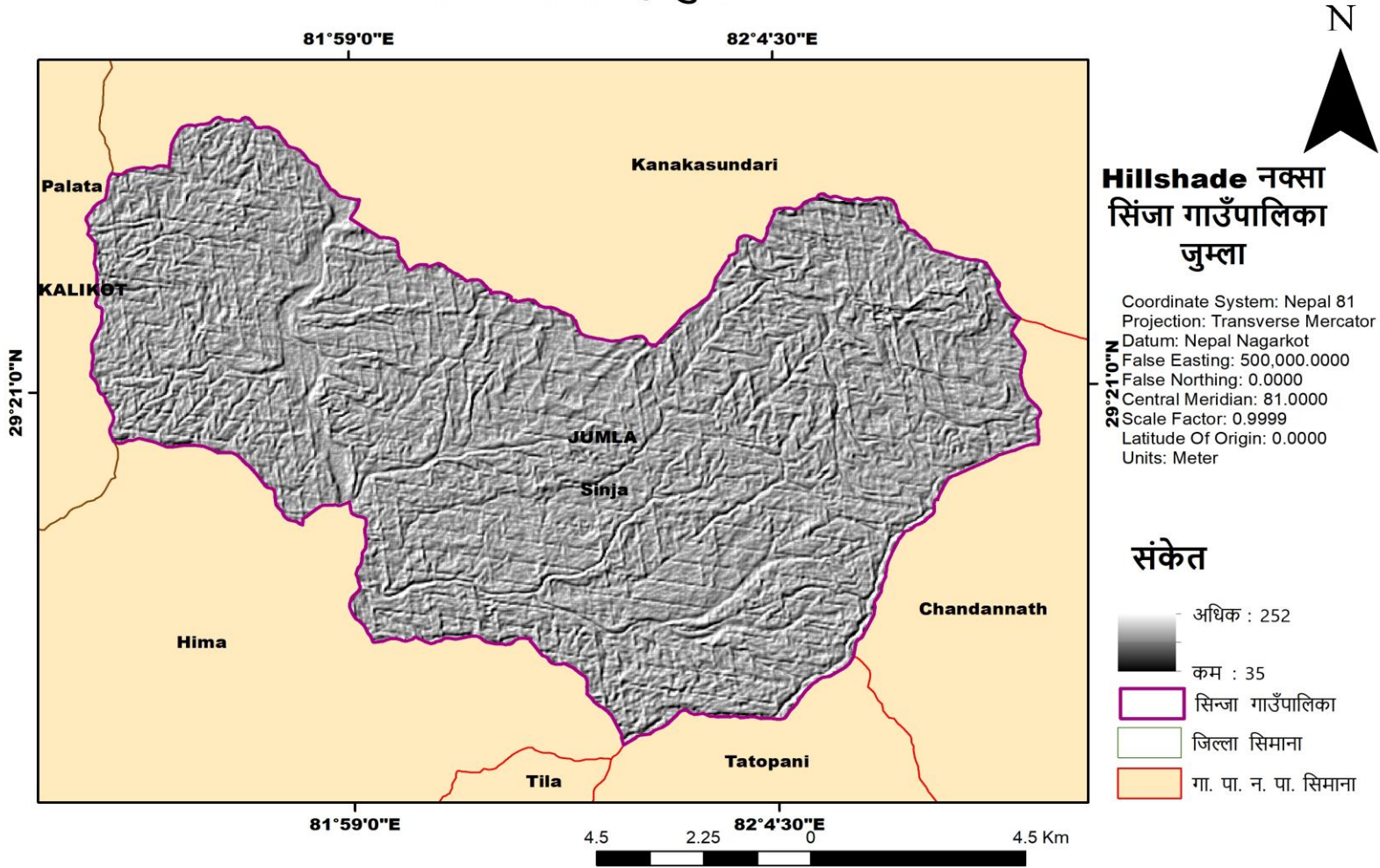
सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	प्राथमिकता नं.
१.	विपद् व्यवस्थापन					
१.१	विपद् व्यवस्थापनको लागि विरुवा रोप्ने, पर्खाल लगाउने र नर्सरी बनाउने				रुगागाउ, काडागाउ, जोडू, थाँडागाउँ	१
२.	वन तथा वातावरण संरक्षण					
२.१	वन तथा भूसंरक्षणको लागि घेरावार तथा जाली लगाउने				रुगागाउ, काडागाउ, जोडू, थाँडागाउँ	२

पालिकास्तरीय योजना तर्जुमा फारम
सिंजा गाउँपालिका
५. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

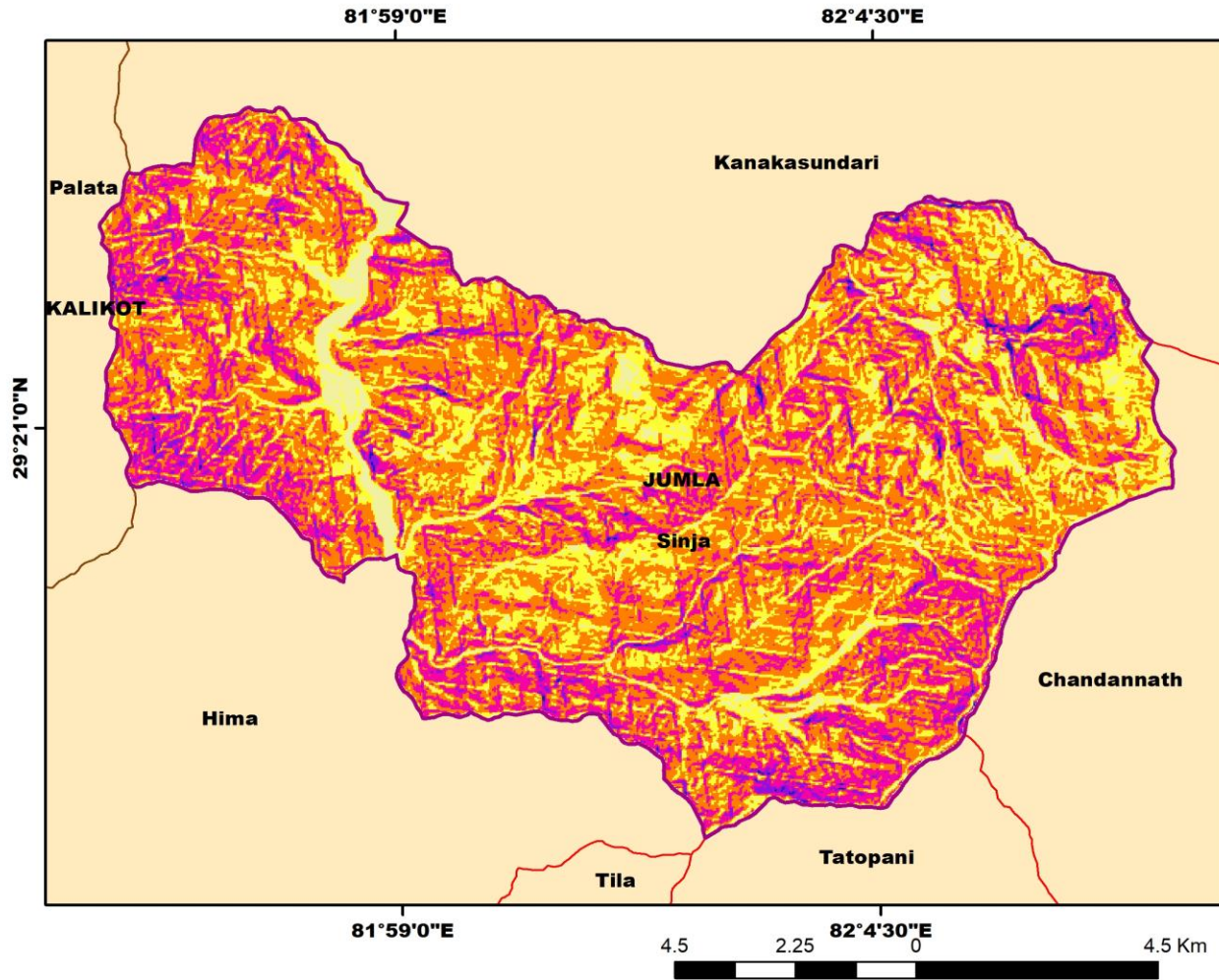
सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	यसबाट हुने फाईदा
क.	भौतिक संरचनाको विकास					
	गाउँपालिकाको संरचना डि.पि.आर अनुसार सम्पन्न गर्ने	निर्माणाधिन	संख्या	१	नराकोट	सेवा प्रवाहमा सहज हुने
	वडा नं. ३ र .. को वडा कार्यालय भवन सम्पन्न गर्ने	निर्माणाधिन	संख्या	२	वडा नं.३ ...	सेवा प्रवाहमा सहज हुने
ख	भौतिक साधन प्राप्ति					
	सबै वडाहरुमा Multimedia सहित हल निर्माण	छैन	संख्या	६	सबै वडाहरुमा	कार्यसम्पादन स्तर बढ्ने र सेवा प्रवाहमा सहज हुने
ग	मानव संसाधन प्राप्ति र तथा विकास					
	कृषि सहजकर्ता तयारी र परिचालन		संख्या	१२	सबै वडाहरुमा	कृषि उत्पादन बढाउन सहयोग पुग्ने
	पशु सेवा सहजकर्ता तयारी र परिचालन		संख्या	१२	सबै वडाहरुमा	पशु सेवा प्रवाहमा सहयोग
	ग्रामिण खानेपानी मर्मत संभार कार्यकर्ता तयारी र परिचालन		संख्या	१२	सबै वडाहरुमा	खानेपानी मर्मत मा सहयोग
	संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भे गर्ने		संख्या	१	गाउँपालिका	सेवा प्रवाह सहज तथा गुणस्तर हुने
घ	सुशासन					
	लेखा परिक्षण तथा पालिकाको आयव्यय विवरण वेवसाइटमा समावेश गरी स्रोत साधनको परिचालन पारदर्शिता पार्ने		निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर
	भू-उपयोग योजना तयार गर्ने		संख्या	१		
	बेरुजु सिमित गर्ने		निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर
	राजश्व सुधार कार्ययोजना तयार गर्ने	नभएको	संख्या	१	गाउँपालिका	राजश्व प्राप्तिमा सुधार हुने
	पालिकाको क्षमता विकास योजना तयार गर्ने	नभएको	संख्या	१	गाउँपालिका	संस्थागत र मानव संसाधनको विकास भै सेवा प्रवाह चुस्त हुने
	सूचना प्रणालीमा आधारित करदाताहरुको लगत तयार गर्ने	नभएको	पटक	१	गाउँपालिका	कर राजश्व संकलन प्राभावकारी हुने
सूचना प्रविधिको उपयोग जस्तै: सफ्टवेयर, एसएमएस, ईमेल, इन्टरनेट, टेलिफोन आदि प्रभावकारी बनाउँदै क्षमता वृद्धि गर्ने	केहि मात्रामा भएको	निरन्तर	निरन्तर	गाउँपालिका	तथ्यांक अद्यावधिक, सेवा प्रवाहमा चुस्त दुरुस्त, सहज र सरल	

	नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको स्थापना गर्ने	शुरु नभएको	संख्या	१	गाउँपालिका	
	सेवा प्रवाहमा संलग्न कर्मचारी तथा जनप्रतिनीधिहरूलाई क्षमता विकास योजना अनुसारको तालिम संचालन गर्ने	शुरु भएको तर थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने	निरन्तर	आवश्यकता अनुसार	गाउँपालिका	सेवा प्रवाह छिटो, छरितो, कम भन्कटिलो र पारदर्शिता हुने
	एकिकृत सुचना व्यवस्थापन प्रणालीको स्थापना	छैन	संख्या	१	गाउँपालिका	तथ्यांकको व्यवस्थापन
	सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परिक्षण कार्यक्रम संचालन गर्ने	नभएको	पटक	चौमासिक रुपमा	गाउँपालिका	शुशासन तथा पारदर्शिता बढ्ने
	सबै सार्वजनिक संस्थामा सार्वजनिक सेवा बडापत्र र गुनासो पेटिकाको व्यवस्था	केहिमा मात्र भएको	नियमित	नियमित	नियमित	सेवा प्रवाह तथा प्राप्तीमा सहज
	२४ घण्टा सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने सेवालाई व्यवस्थापन गर्ने		नियमित	नियमित	गाउँपालिका	
	सबै सार्वजनिक संस्था मार्फत प्रवाह हुने सेवाको गुणस्तर मापन, सुधार		नियमित	नियमित	गाउँपालिका	
	कानूनले गोप्य राख्ने भनेका बाहेक सबै विषयका आर्थिक तथा भौतिक प्रगती, खर्च विवरण सार्वजनिककरण	केहि मात्र हुने गरेको	नियमित	नियमित	गाउँपालिका	
	आवश्यक कानून नीति निर्माण गर्दै जाने		नियमित	नियमित	गाउँपालिका	
	कृषि बजार सुचना प्रणालीको स्थापना गर्ने	छैन	संख्या	१	गाउँपालिका	
	आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र स्थापना र संचालन	छैन	संख्या	१	गाउँपालिका	
सि.नं.	विषयगत क्षेत्र र योजना तथा कार्यक्रमको नाम	हालको अवस्था	इकाई	लक्ष्य	कार्यान्वयन हुने स्थान	कार्यान्वयन वर्ष
१	सिंजा गाउँपालिका वडा नं १ देखी ६ सम्मका सबै घरथुरीमा एकबगैँचा एकहल गोरु एक दुहुनो गाई पालन कार्यक्रम		घरदुरी संख्या	१	सिंजा गापा १	
२	गम्थैले भाडापालन पकेट क्षेत्र तथा गोठ सुधार तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम			१	सिंजा गापा १	
३	पामकोट कृषिफर्म घेरवार			१	सिंजा गापा १	
४	धापावडार माछापालन पोखरी निर्माण तथा माछापालन कार्यक्रम			१	सिंजा गापा १	
५	ठाडाहुङ्गा जडिबुटी उत्पादन पकेट क्षेत्र तथा मौरीपालन कार्यक्रम			१	सिंजा गापा १	
६	वडा नं १ को धापामा बृधाश्रम निर्माण			१	सिंजा गापा १	
७	गाउँपालिका र सबै वडाहरूमा डिजिटल माध्यम बाट सेवा प्रवाह गर्ने					
८.	संचार सेवालाई प्रभावकारी बनाई सर्वसाधारणमा पहुँच पुऱ्याउने					
९.	विद्युत सेवा विस्तार गर्ने					

सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

Slope नक्सा सिंजा गाउँपालिका जुम्ला

Coordinate System: Nepal 81
 Projection: Transverse Mercator
 Datum: Nepal Nagarkot
 False Easting: 500,000.0000
 False Northing: 0.0000
 Central Meridian: 81.0000
 Scale Factor: 0.9999
 Latitude Of Origin: 0.0000
 Units: Meter

संकेत

जमिनको भिरालोपना

(डिग्री मा)

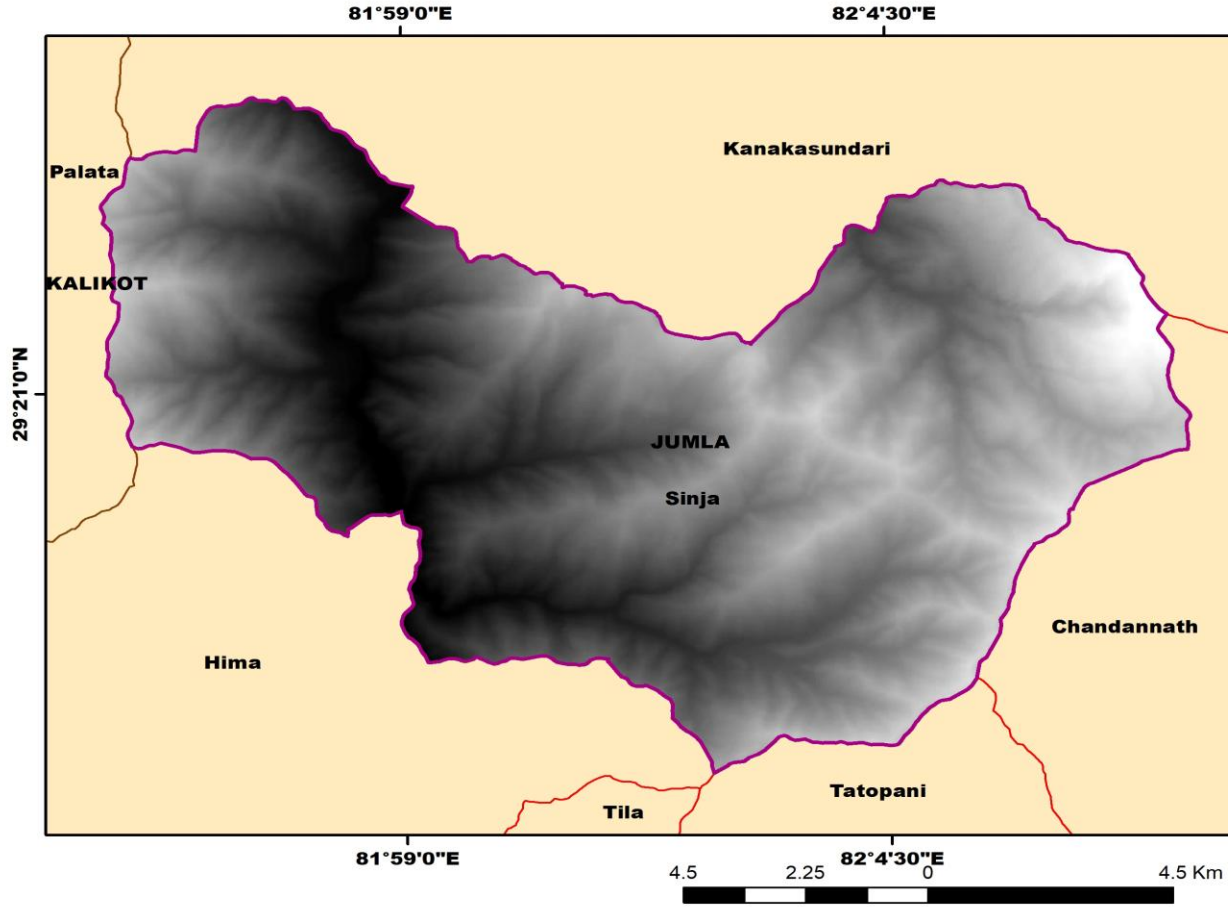
- ० - १०
- १० - २०
- २० - ३०
- ३० - ४०
- ४० - ५०
- ५० - ६०

सिंजा गाउँपालिका

जिल्ला सिमाना

गा. पा. न. पा. सिमाना

सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

DEM नक्सा सिंजा गाउँपालिका जुम्ला

Coordinate System: Nepal 81
Projection: Transverse Mercator
Datum: Nepal Nagarkot
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 81.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter

संकेत

उचाइ

High : 4144

Low : 2277

सिंजा गाउँपालिका

जिल्ला सिमाना

गा. पा. न. पा. सिमाना

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

सिंजा गाउँपालिका, जुम्ला

ईमेल : ito.sinjamun@gmail.com

वेबसाईट : <https://sinjamun.gov.np>